Malý brat

Cory Doctorow

doctorow@craphound.com

Slovak translation of C. Doctorow's
Little Brother

Licencia

PREČÍTAJTE SI NAJPRV TOTO

O KOPYRAJTE

Licencia Creative Commons na začiatku tohto súboru vám pravdepodobne napovedala, že mám na kopyrajt dosť neortodoxný pohľad.

Páči sa mi skutočnosť, že mi kopyrajt umožňuje predať práva vydavateľom a filmovým štúdiám a tak podobne. Je pekné, že si nemôžu len tak bez dovolenia vziať moje veci a zbohatnúť na nich bez toho, aby ma museli pribrať do partie. Pokiaľ ide o vyjednávanie s týmito firmami, som v dosť dobrej pozícii: mám výborného agenta a desaťročnú skúsenosť s autorským a licenčným právom (dokonca som bol nakrátko delegátom u WIPO, agentúre OSN pre dohody o autorských právach). Navyše, tých jednaní nie je zasa až tak veľa – dokonca aj keby som predal päťdesiat alebo sto rôznych vydaní Malého brata (čím by sa dostal na vrchol milióntiny percentilu beletrie), stále by to bola len stovka jednaní, čo by som ešte celkom dobre zvládol.

Neznášam fakt, že by fanúšikovia, ktorí by radi robili to, čo čitatelia robievali odjakživa, mali hrať podľa rovnakého systému, ako všetci oní horliví agenti a právnici. Je jednoducho *hlúpe* požadovať, aby trieda základnej školy jednala s právnikom gigantického globálneho vydavateľstva, keď chce predviesť hru na námet mojej knihy. Je smiešne tvrdiť, že ľudia, ktorí chcú „požičať" svoju elektronickú kópiu mojej knihy priateľovi, na to potrebujú *licenciu*. Požičiavanie kníh tu bolo skôr ako ktorékoľvek vydavateľstvo na Zemi a je to výborná vec.

Nedávno som videl prednášku Neila Gaimana, kde sa ho ktosi spýtal na jeho názor na pirátstvo jeho kníh. Odpovedal, „Ruky hore tí z vás, ktorí ste objavili svojho obľúbeného spisovateľa zadarmo – keď vám niekto požičal výtlačok alebo vám ho dal? A teraz ruky hore ak ste svojho obľúbeného

spisovateľa objavili tak, že ste vošli do obchodu a položili peniaze na drevo.“ Obrovská väčšina obecenstva tvrdila, že svojho obľúbeného autora objavili náhodou a zadarmo, v požičanej alebo darovanej knihe. Keď dôjde na mojich obľúbených autorov, nepoznám hraníc: kupujem každú knihu, ktorú vydajú, jednoducho aby som ju mal (niekedy kupujem dve či tri, aby som ich mohol dať priateľom, lebo si to *musia* prečítať). Platím, aby som ich videl žiť. Kupujem tričká s obrázkami obálok ich kníh. Som zákazník na celý život.

Neil pokračoval vyhlásením, že on sám je členom kmeňa čitateľov, drobnej menšiny ľudí, ktorí čítajú pre potešenie, a kupujú si knihy, lebo ich milujú. Jednu vec, ktorú vie o každom, kto si sťahuje jeho knihy bez dovolenia z Internetu je, že je to *čitateľ*, človek ktorý knihy miluje.

Tí, čo študujú návyky ľudí nakupujúcich hudbu, objavili čosi zvláštne: najväčší piráti sú aj najlepší zákazníci. Ak celú noc nepovolene sťahujete hudbu, je veľká šanca, že ste jedným z toho mála ľudí, ktorí cez deň chodia do obchodov s hudbou (ešte si na ne pamätáte?). Cez víkendy pravdepodobne chodievate na koncerty a pravdepodobne si požičiavate nahrávky aj z knižnice. Ak ste zapáleným členom nejakého fanklubu, robíte množstvo *všetkého možného*, čo súvisí s hudbou, od spievania v sprche až po nákup pokútneho vinylu vašej obľúbenej death-metalovej skupiny so zriedkavým východoeurópskym obalom.

To isté platí o knihách. Pracoval som v kníhkupectvách, antikvariátoch aj knižniciach. Potulujem sa po internetových stránkach s pirátskymi e-knihami (bookwarez). Som skalný knihomoľ a chodievam na knižné trhy pre zábavu. A viete čo? Všade tam sú tí istí ľudia: milovníci kníh, ktorí robia všetko možné, čo súvisí s knihami. Nakupujem čudácke, spotvorené čínske pirátske vydania mojich obľúbených kníh, pretože sú čudácke a spotvorené, a úžasne sa vynímajú vedľa ôsmich či deviatich iných vydaní tých istých kníh, za ktoré som zaplatil

plnú cenu. Požičiavam si knihy z knižnice, googlujem ich, keď potrebujem citát, tucty ich nosím so sebou v mojom mobile a stovky v laptope, a mám ich (v čase písania) vyše 10 000 v úschovniach v Londýne, Los Angeles a Toronte.

Keby som mohol požičiavať moje fyzické knihy bez toho, aby som ich stratil, *robil* by som to. Fakt, že to môžem robiť s digitálnymi súbormi nie je chyba, je to vlastnosť - a vynikajúca. Je trápne vidieť všetkých tých spisovateľov a hudobníkov a umelcov nariekať nad skutočnosťou, že umenie dostalo túto novú ohavnú vlastnosť: schopnosť byť zdieľaným bez straty prístupnosti. Je to ako pozorovať vlastníkov reštaurácií, ktorí sa idú užialiť kvôli novému stroju na jedlo zdarma, ktorý kŕmi hladujúcich celého sveta, pretože to ich núti modifikovať svoj obchodný model. Áno, bude to zložité ale nestrácajme zo zreteľa hlavný prínos: jedlo zdarma!

Máme na dosah všeobecný prístup k ľudskému poznaniu, prvýkrát vo svetovej histórii. To nie je zlá vec.

Ak vám to nestačí, tu je môj argument, prečo sprístupnenie e-kníh tu a teraz dáva zmysel:

Rozdávanie e-kníh mi poskytuje umeleckú, morálnu a komerčnú satisfakciu. Komerčná otázka sa vyskytuje najčastejšie: ako môžete rozdávať e-knihy a zarábať?

Pre mňa – a v podstate pre skoro každého spisovateľa – veľkým problémom nie je pirátstvo ale byť neznámym (za tento vynikajúci aforizmus vďačím Timovi O'Reillymu). Zo všetkých ľudí, ktorí si dnes túto knihu nekúpili, väčšina tak urobila preto, lebo o nej nikdy nepočula, nie preto, že im niekto daroval kópiu. Megahitové bestsellery science fiction predávajú pol milióna výtlačkov – vo svete, kde 175 000 ľudí navštevuje napríklad len San Diego Comic Con. Treba si uvedomiť, že väčšina ľudí, ktorí „majú radi science fiction" (a príbuzné čudáctva ako komiksy, hry, Linux, a tak ďalej) nie len naozaj kupuje knihy. Pre mňa je zaujímavejšie dostať do môjho stanu čo najširšie obecenstvo, než uisťovať sa, že každý, kto je

v ňom, si kúpil platný lístok.

E-knihy sú ako slovesá, nie podstatné mená. Kopírujú sa, je to v ich podstate. A mnoho týchto kópii má adresáta, osobu, pre ktorú je určená, výmenou z rúk do rúk, stelesňujúc osobné odporúčanie medzi dvomi ľuďmi, ktorí si dôverujú natoľko, že si vzájomne zdieľajú bity. To je vec, o ktorej by autori mali snívať, príslovečné spečatenie dohody. Tým, že uvoľňujem svoje knihy na slobodné požičiavanie, uľahčujem ľuďom, ktorí ich majú radi, aby pomáhali iným ľuďom obľúbiť si ich.

Okrem toho, osobne nevnímam e-knihy ako náhradu za papierové knihy. Ani nie tak preto, že obrazovky nie sú dosť dobré: ak sa mi čo len trochu podobáte, aj tak už dávno trávite každú možnú chvíľku pred obrazovkou, čítajúc nejaké texty. Ale čím ste počítačovo zdatnejší, tým je menej pravdepodobné, že na nich budete čítať dlhé práce – to preto, lebo počítačovo zruční ľudia robia so svojimi strojmi ďaleko viac. Chatujeme a emailujeme a používame prehliadače milión spôsobmi. V pozadí nám bežia hry a donekonečna si vylepšujeme hudobné knižnice. Čím viac so svojím počítačom robíte, tým je pravdepodobnejšie, že budete do piatich či siedmich minút niečím prerušení. Preto sú počítače mimoriadne nevhodné na čítanie dlhých prác, ak len nemáte železnú sebadisciplínu mnícha.

Dobrá správa (pre spisovateľov) je, že to znamená, že e-knihy na počítačoch môžu byť skôr pohnútkou na kúpenie si papierového výtlačku (ktorý je, napokon, lacný, ľahko dostupný a ľahko použiteľný) než jeho náhradou. Pravdepodobne si na obrazovke prečítate z knihy práve toľko, aby ste si uvedomili, že by ste si ju radi prečítali na papieri.

Takže e-knihy predávajú tlačené knihy. Každý spisovateľ, o ktorom som počul, že vyskúšal rozdávanie e-knihy ako propagáciu tlačenej, sa k tejto taktike vrátil znova. Toto je komerčný dôvod pre e-knihy zdarma.

Teraz k umeleckým dôvodom. Je dvadsiate prvé storočie.

Kopírovanie sa už nikdy, nikdy nestane znovu zložitejším, než je dnes (a ak áno, tak to bude kvôli kolapsu civilizácie, a v takom prípade budeme mať úplne iné problémy). Pevné disky sa nestanú nemotornejšími, drahšími a nezmenšia kapacitu. Siete sa nestanú pomalšími či ťažšie prístupnými. Ak netvoríte umenie s cieľom, aby sa šírilo, netvoríte umenie pre dvadsiate prvé storočie. Na výtvoroch, ktoré nechcete nechať kopírovať, môže byť čosi pôvabné, rovnako ako je milé zájsť si do Dediny Priekopníkov a pozrieť si tradičného kováča-remeselníka, ako podkúva kone vo svojej tradičnej vyhni. Ale je to sotva *súčasné*. Som spisovateľ science fiction. Mojou prácou je písať o budúcnosti (keď mám dobrý deň) alebo aspoň o prítomnosti. Umenie nemá byť kópiou vecí minulých.

Nakoniec sa obráťme k morálnej stránke. Kopírovanie je prirodzené. Tak sa učíme (kopírujeme našich rodičov a ľudí okolo nás). Moja prvá poviedka, ktorú som napísal ako šesťročný, bolo vzrušujúce prerozprávanie Hviezdnych vojen, ktoré som práve videl v kine. Dnes, keď je Internet – najefektívnejší kopírovací stroj na svete – prakticky všade, naše kopírovacie inštinkty fungujú čoraz silnejšie. Neexistuje spôsob ako zastaviť mojich čitateľov, a keby som sa o to pokúsil, bol by som pokrytec: keď som mal 17, vyrábal som hudobné mixy, fotokopíroval poviedky a vo všeobecnosti som kopíroval každým predstaviteľným spôsobom. Ak by bol existoval Internet, používal by som ho na kopírovanie, koľko by sa len dalo.

Nedá sa to zastaviť a ľudia, ktorí sa o to pokúšajú, napokon robia viac škôd ako všetko pirátstvo sveta. Smiešna krížové ťaženie nahrávacieho priemyslu proti zdieľaniu súborov (žalovaných vyše 20 000 hudobných fanúšikov a pokračuje to!) je príkladom absurdity pokusu o odstránenie farbiva z vody v bazéne. Ak si mám vybrať, či dovoliť kopírovanie, alebo byť tyranom, ktorý s penou na ústach švihá všetko na čo dosiahne, vyberám si radšej prvú možnosť.

VENOVANIE

Alici, ktorá ma robí úplným.

O KNIHE

„Burcujúci príbeh techno-rebélie, potrebný rovnako ako zdieľanie súborov, sloboda slova a fľašková voda v lietadle.“

Scott Westerfeld

#

„O Malom bratovi môžem hovoriť v zmysle jeho bravúrnych politických špekulácií alebo brilantného používania technológie – v každom z nich je to kniha, ktorú si musíte prečítať – ale v konečnom dôsledku najväčší dojem vo mne zanechala univerzalita Marcusovho dozrievania a zápasu, skúsenosť, ktorou musí prejsť každý dnešný dospievajúci: moment, kedy si musíš zvoliť význam svojho života a ako ho dosiahnuť.“

Steven C Gould

#

Malého brata by som asi uprednostnil pre všetkými ostatnými knihami, ktoré som tohto roku prečítal a bol by som rád keby sa dostal do rúk čo najväčšieho množstva trinásťročných chlapcov a dievčat.
Pretože si myslím, že zmení ich život. Pretože niektoré deti, možno len zopár, po jeho prečítaní už nebudú také ako predtým. Možno sa zmenia politicky, možno technologicky. Možno to bude prvá kniha, ktorú si zamilujú, alebo ktorá osloví geeka v ich vnútri. Možno budú chcieť o nej diskutovať či s ňou nesúhlasiť. Možno dostanú chuť otvoriť si

počítač a pozrieť sa, čo je vnútri. Neviem. Vo mne vzbudila túžbu mať znova trinásť a prečítať si ju po prvý raz, a potom vyjsť von a urobiť svet lepším alebo zvláštnejším. Je to úžasná a dôležitá knižka, a to tak, že to robí jej nedostatky v podstate bezvýznamnými.

Neil Gaiman, autor ANANSI BOYS

#

Malý brat je desivo realistické dobrodružstvo o tom, ako sa dá bezpečnostná technológia zneužiť na nezákonné zadržiavanie nevinných. Mladistvý hacker-hrdina sa stavia proti vláde a bojuje za svoje základné slobody. Je to akciou nabitý príbeh o odvahe, technike a demonštrácii digitálnej neposlušnosti ako technofilského občianskeho protestu.

Bunnie Huang, autor HACKING THE XBOX

#

Cory Doctorow je rýchly a zbesilý rozprávač, ktorý správne vystihuje všetky detaily hier na alternatívnu realitu a pritom ponúka prekvapivú novú víziu, ako sa tieto hry môžu vyvinúť v riskantnom kontexte teroristického útoku. Malý brat je brilantný román s odvážnou témou: hackeri a hráči môžu byť najlepšou nádejou tejto krajiny do budúcnosti.

Jane McGonical, Designer, I Love Bees

#

Správna kniha v správnom čase od správneho autora

– a nie úplnou náhodou, doposiaľ najlepší román Coryho Doctorowa.

John Scalzi, autor OLD MAN'S WAR

#

Je to dozrievaní v blízkej budúcnosti, do ktorej situácia dospela pokračovaním súčasných trendov, a je to o hackovaní ako stave mysle, ale hlavne je to o dospievaní a nazeraní na svet a kladení otázok, čo možno preňho urobiť. Hlas tínedžera sa k tomu dokonale hodí. Nedokázal som sa od neho odtrhnúť.

Jo Walton, autor FARTHING

#

Malý brat Coryho Doctorowa je mladším bratom Orwellovho 1984 hodným svojho súrodenca. Je živý, predčasne vyspelý a hlavne, trochu desivý.

Brian K Vaughn, autor Y: THE LAST MAN

#

„Malý brat“ znie ako optimistické varovanie. Extrapoluje súčasné udalosti, aby nám pripomenul neustále rastúce ohrozenia slobody. Ale zároveň pripomína, že sloboda napokon spočíva v našom individuálnom prístupe a našich činoch. V našom stále autoritárskejšom svete dúfam, že si ho prečítajú hlavne dospievajúci a mladí ľudia – a potom presvedčia svojich druhov, rodičov a učiteľov, aby sa k nim pripojili.

Dan Gillmor, autor WE, THE MEDIA

Kapitola 1

Som žiakom posledného ročníka na Strednej škole Cesara Chaveza v Misii, slnečnom obvode San Francisca, a to ma robí jedným z najsledovanejších ľudí na svete. Volám sa Marcus Yallow, ale v čase, keď tento príbeh začína, som bol známy ako w1n5t0n. Vyslovené ako „Winston."

Nie ako „Dvojvé-jedna-en-päť-té-nula-en" - ibaže by ste boli nedôvtipný disciplinárny úradník, ktorý je tak ďaleko pozadu, že Internetu stále hovorí „informačná superdiaľnica."

Presne takúto obmedzenú osobu poznám, volá sa Fred Benson a je to jeden z troch zástupcov riaditeľa u Cesara Chaveza. Je to jedna hnusná chrasta. Ale keď už máte mať žalárnika, nech je radšej natvrdlý a nie niekto, kto sa naozaj vyzná.

„Marcus Yallow," ozval sa v piatok ráno cez školský rozhlas. Jeho reprák nie je práve najlepší a keď to skombinujete s Bensonovým obvyklým huhlaním, dostanete čosi, čo znie skôr akoby niekto zápolil so strávením zlého burrita, než ako školský oznam. Ale ľudské bytosti sú dobré v dešifrovaní svojich mien v zašumenom pozadí – je to evolučný znak.

Schmatol som svoju tašku a z troch štvrtím som zložil svoj laptop – nechcel som, aby niekto pobabral moje downloady – a pripravil som sa na neodvratné.

„Okamžite sa hláste v kancelárii vedenia."

Moja učiteľka sociálnych štúdií, slečna Galvezová, prevrátila smerom ku mne oči a ja zasa k nej. Starý sa stále do mňa navážal len preto, že som dokázal prejsť cez školský firewall ako cez mokrý kleenex, obabrať softvér identifikácie chôdze a odpáliť špehovacie čipy, ktorými nás sledovali. Galvezová je aj tak správna baba, nikdy si na mňa nezasadla (zvlášť keď jej pomáham s webmailom, takže môže rozprávať

so svojím bratom, ktorý je na misii v Iraku).

Môj kamoš Darryl ma plesol po zadku, keď som kráčal okolo neho. S Darrylom sa poznáme odkedy sme boli v plienkach. Spolu sme utekali z jaslí. Celý čas som ho dostával do a z trampôt. Zodvihol som ruku nad hlavu ako zápasník, vyšiel som z triedy a chôdzou odsúdenca som sa vydal do kancelárie.

Bol som na polceste keď mi zazvonil mobil. To bolo ďalšie no-no – mobily sú v Chavezovej strednej muy prohibido – ale prečo by ma to malo zastaviť? Uchýlil som sa na záchod a zatvoril sa v prostrednej kabínke (najvzdialenejšia je vždy najšpinavšia, lebo tam ide väčšina ľudí dúfajúc, že tam uniknú pred smradom – papier a najlepšia hygiena sú v prostriedku. Pozrel som na telefón – moje domáce PC mi poslalo email s oznámením, že v hre Harajuku Zábavné Šialenstvo, čo je mimochodom najlepšia hra všetkých čias, sa zjavilo čosi nové.

Uškrnul som sa. Tráviť piatok v škole bola aj tak otrava a bol som rád, že mám nejaký dôvod ubziknúť.

Pomaly som sa domotal do Bensonovej kancelárie a vplachtiac dovnútra som mu zamával.

„Či to nie je náš Dvojvé-jedna-en-päť-té-nula-en," povedal. Frederick Benson – Číslo Sociálnej Poistky 545-03-2343, dátum narodenia 15. august 1962, rodné priezvisko matky Di Bona, rodisko Petaluma – je odo mňa oveľa vyšší. Ja som 170 centimetrový kratúch kým on má 198, ale jeho školské basketbalové dni sú dávno za ním, takže jeho hrudné svalstvo sa zmenilo na ochabnuté chlapské prsia, ktoré až bolestne presvitali cez jeho dot-com polokošeľu. Stále vyzerá akoby vám išiel zopár vyťať a s obľubou zvyšuje hlas kvôli dramatickému efektu. Lenže obidva častým opakovaním začínali strácať účinok.

„Je mi ľúto," povedal som. „Nikdy som o tom vašom R2D2 nepočul."

„W1n5t0n," znovu to vyhláskoval. Zamračene na mňa

zazrel a čakal, že spľasnem. Samozrejme, že to bola moja prezývka, a to už celé roky. Bola to identita, ktorú som používal na internetových diskusných stránkach, kde som prispieval v oblasti výskumu aplikovanej bezpečnosti. Chápete, napríklad ako vykĺznuť zo školy a vyradiť stopovačku na mojom mobile. Lenže on nevedel, že je to moja prezývka. Len veľmi málo ľudí to vedelo a všetkým som dôveroval až za hrob.

„Hm, nič mi to nepripomína," povedal som. Používajúc túto prezývku som v škole porobil celkom dosť senzačných vecičiek – na svoju prácu na likvidačkách špehovacích nálepiek som bol veľmi hrdý – ak by dokázal spojenie mojich dvoch identít, mal by som problém. Nikto v škole ma nikdy nevolal w1n5t0n ani Winston. Dokonca ani moji kamoši. Len Marcus, nič viac.

Benson sa zahniezdil za svojím stolom a nervózne si poklepával po školskom prsteni. Robil to vždy, keď sa veci preňho vyvíjali zle. Hráči pokeru tomu hovoria „znak" - čosi, čo vám dovolí uhádnuť, čo sa deje v cudzej hlave. Bensonove znaky som poznal spredu i zozadu.

„Marcus, dúfam, že si uvedomuješ, aké je to vážne."

„Uvedomím si to hneď, keď mi vysvetlíte o čo ide, pane." Vždy hovorím autoritám „pane", keď na nich blufujem. To je zasa môj znak.

Zavrtel hlavou a sklopil zrak, ďalší znak. Každou sekundou na mňa začne ziapať. „Počuj, chlapče! Je čas, aby si pochopil, že vieme, čo si robil a robíš a že to nenecháme len tak. Budeš mať veľké šťastie, ak ešte pred koncom tohto stretnutia nebudeš vylúčený. Chceš absolvovať školu?"

„Pán Benson, stále ste mi nevysvetlili, o aký problém --"

Plesol dlaňou po stole a potom na mňa namieril ukazovák. „*Problém*, pán Yallow, je, že ste zapletený do kriminálneho sprisahania s cieľom podvracať bezpečnostný systém tejto školy a že ste spolužiakom poskytli bezpečnostné

protiopatrenia. Viete, že sme minulý týždeň vylúčili Graciellu Uriarte za použitie jedného z vašich zariadení." Uriarte kúpila rádiovú rušičku z obchodu vedľa stanice BART[1] Šestnásta Ulica a tá spustila poplach v školskom vestibule. Nemal som s tým nič spoločné, ale súcítil som s ňou.

„A vy si myslíte, že ja som do toho zapletený?"

„Máme spoľahlivé informácie, ktoré indikujú, že ste w1n5t0n" – znovu to vyhláskoval a ja som sa už začínal čudovať, či naozaj neprišiel na to, že 1 je I a 5 že je S. „Vieme, že tento w1n5t0n je zodpovedný za krádež minuloročných štandardizovaných testov." V skutočnosti som to nebol ja, ale bol to milý hack a svojím spôsobom bolo lichotivé, že mi ho pripisovali. „A za to ho čaká niekoľko rokov vo väzení, ak so mnou nebudeš spolupracovať."

„Máte 'spoľahlivé informácie'? Rád by som ich videl."

Zamračil sa na mňa. „Tento tvoj prístup ti nepomôže."

„Ak sú dôkazy, pane, tak si myslím, že by ste mali zavolať políciu a odovzdať im ich. Znie to ako veľmi vážna záležitosť a ja by som nechcel brániť v jej riadnom vyšetrovaní zákonne oprávnenými orgánmi."

„Ty chceš aby som volal políciu."

„A mojich rodičov, myslím. To by bolo najlepšie."

Uprene sme ponad stôl na seba hľadeli. Zjavne očakával, že sa zložím v sekunde, keď na mňa spustí tú bombu. Nezložil som sa. Na civenie na ľudí ako je Benson mám trik. V skutočnosti sa zahľadím trochu vľavo na hlavu a myslím na slová starých írskych ľudoviek, takých tých, čo majú tristo veršov. Vďaka tomu vyzerám úplne uvoľnene a bezstarostne.

A to krídlo bolo vtáčie a ten vták sedel na vajci a to vajce bolo v hniezde a to hniezdo bolo na liste a ten list bol na vetvičke a tá vetvička na vetve a tá vetva na konári a ten konár bol na strome a ten strom stál v močiari – v močiari tam v

---

1 Bay Area Rapid Transit – železničná rýchlodráha v oblasti sanfraciscého zálivu

údolí-hou! Haj-hou, veľký močiar, močiar v údolí-hou –

„Môžeš sa vrátiť do triedy," povedal. „Zavolám ťa, keď polícia bude s tebou potrebovať hovoriť."

„Zavoláte ich teraz?"

„Procedúra na prizvanie polície je komplikovaná. Dúfal som, že to vybavíme priamo a rýchlo, ale keďže na tom trváš–"

„Ja len že môžem počkať, kým ich zavoláte," povedal som. „Mne to nevadí."

Znovu klepol po prsteni a napol sa k výbuchu.

„*Zmizni!*" zreval. „Strať sa z mojej kancelárie, ty mizerný malý–"

Stratil som sa, udržiavajúc neutrálny výraz. Políciu nezavolá. Ak by bol mal dostatok dôkazov aby mohol ísť na políciu, zavolal by ich vopred. Moja odvaha ho rozzúrila. Pochopil som, že začul nejakú neoverenú klebetu a dúfal, že ma vystraší tak, že mu ju potvrdím.

Ľahko a svižne som kráčal po chodbe, udržiavajúc kvôli kamerám na analýzu pohybov rovnomernú a vyrovnanú chôdzu. Nainštalovali ich len pred rokom a ja som ich pre ich číru idiociu miloval. Predtým sme mali takmer po celej škole kamery na rozoznávanie tvárí, ale súd rozhodol, že boli neústavné. A tak Benson a ostatní paranoici z vedenia školy minuli naše učebnicové doláre na tieto idiotské kamery, ktoré mali byť schopné rozoznávať osoby podľa spôsobu chôdze. To určite!

Vrátil som sa do triedy a posadil sa, slečna Galvezová ma vrelo privítala. Rozbalil som štandardnú školskú mašinu a spustil výukový mód. Tieto SchoolBooks boli tou najšpehúnskejšou technikou zo všetkých. Zaznamenávali každé stlačenie klávesu, sledovali všetku sieťovú premávku kvôli podozrivým kľúčovým slovám, počítali každé cvaknutie, ukladali každú letmú myšlienku, ktorú ste poslali do siete. Dostali sme ich v prváku a za necelé dva mesiace nás ich lesk omrzel. Akonáhle ľudia prišli na to, že tieto laptopy „zdarma"

makali pre šéfstvo – a ukazovali nekončiace prehliadky otravných oznamov – odrazu sa stali obťažujúcim bremenom.

Kreknúť SchoolBook bolo ľahké. Do mesiaca po jeho zavedení bol na sieti krek, a jeho použitie bola hračka – proste stiahnuť obraz DVD, napáliť ho, strčiť do SchoolBooku a ten spustiť, pričom bolo treba podržať niekoľko klávesov. DVDéčko sa postaralo o zvyšok, nainštalovalo do stroja celú hrsť skrytých programov, ktoré ostali kryté dokonca aj keď Odbor školstva vykonával svoje denné diaľkové kontroly integrity stroja. Z času na čas bolo treba stiahnuť aktualizáciu softvéru, ktorá umožnila obísť najnovšie úradné testy, ale za získanie trochy kontrolu nad vlastnou škatuľkou to bola nízka cena.

Spustil som IMParanoid, tajný okamžitý messenger, ktorý som používal, keď som potreboval mať dôvernú diskusiu uprostred hodiny. Darryl bol už prihlásený.

```
> Hra je v pohybe! Na Zábavnom
  Šialenstve Harajuku začína čosi
  veľké, braček. Ideš do toho?
> Ani. Nápad. Vole. Ak ma prichytia
  pri blicovaní tretíkrát, vylejú ma.
  Veď to vieš, človeče. Pôjdeme po
  škole.
> Máš obed a potom študovňu, nie? To
  sú dve hodiny. Kopec času zbehnúť po
  tejto stope a vrátiť sa skôr, než
  niekomu začneme chýbať. Zvolám celý
  tím.
```

Zábavné Šialenstvo Harajuku je najlepšia hra v histórii. Viem, že som to už povedal, ale stojí to za opakovanie. Je to ARG, Hra Alternatívnej Reality, a ide tam o to, že nejaký gang japonských ultramódnych dorastencov objaví zázračný liečivý drahokam v chráme v Harajuku, čo je v podstate štvrť, kde sa medzi frajerskými japonskými adolescentmi zrodili všetky dôležité subkultúry posledných desiatich rokov. No a prenasledujú ich zlí mnísi, Yakuza (teda japonská mafia), mimozemšťania, daňováci, rodičia a zdivočená umelá

inteligencia. Pre hráčov vždy vypustia kódované správy, ktoré musíme rozlúštiť a nájdené stopy využiť na nájdenie ďalších vodítok k ďalším kódovaným správam a náznakom.

Predstavte si najlepšie popoludnie, aké ste kedy strávili potĺkaním sa po uliciach mesta, preverujúc všetkých čudných ľudí, neobvyklé letáky, pouličných bláznov a strelené obchodíky. K tomu pridajte hľadanie pokladu, také čo zahŕňa prieskum potrhlých starých filmov a pesničiek a popsubkultúr z celého sveta, času a priestoru. A je to súťaž, kde víťazný štvorčlenný tím získava veľkú cenu v podobe desiatich dní v Tokiu, kde sa môžete poflakovať po moste Harajuku, vyblázniť sa v Akihabare a doniesť si domov toľko suvenírov Astro Boya, čo hrdlo ráči. Až na to, že v Japonsku mu hovoria „Atom Boy.“

Tak to je Zábavné Šialenstvo Harajuku a keď ste raz vyriešili jeden či dva hlavolamy, niet pre vás cesty späť.

```
> Nie, človeče, jednoducho nie. NIE.
  Ani sa nepýtaj.
> D, potrebujem ťa. Si najlepší koho
  mám. Sľubujem, že nás dostanem von a
  dnu a nikto sa nič nedozvie. Vieš,
  že to dokážem, no nie?
> Viem, že to dokážeš.
> Tak ideš?
> Dopekla, nie
> No tak, Darryl. Nechceš ležať na
  smrteľnej posteli so želaním, aby si
  strávil viac hodín sediac v škole
> Ani si nemienim na smrteľnej posteli
  želať aby som trávil viac času
  hraním ARG
> Hej, ale nemyslíš, že tvojím želaním
  by mohlo byť, aby si trávil viac
  času s Vanessou Pak?
```

Van bola členkou môjho tímu. Chodila do súkromnej dievčenskej školy vo Východnom Zálive, ale vedel som, že sa odtiaľ vytratí a pôjde do misie so mnou. Darryl na ňu bral doslovne už celé roky – dokonca ešte predtým, ako ju puberta

obdarila mnohými štedrými darmi. Darryl sa zamiloval do jej mysle. Naozaj smutné.

`> Podrazák`

`> Tak ideš?`

Pozrel na mňa a zavrtel hlavou. Potom prikývol. Žmurkol som naňho a pustil som sa kontaktovať ostatných členov tímu.

#

Fanúšikom ARG som nebol odjakživa. Mám temné tajomstvo: býval som LARPer. LARP (Live Action Role Playing) je hranie hier na hrdinov naživo a ide tam presne o to ako to znie: o pobehovanie v kostýme, rozprávanie smiešnym prízvukom, o predstieranie, že ste superagent alebo upír alebo stredoveký rytier. Je to ako ukoristenie vlajky v prevleku s prímesou Dramatickej družiny, a najlepšie hry bývali tie, čo sme hrávali v skautskom tábore mimo mesta v Sonome alebo dolu na Polostrove. Tie trojdňové eposy boli niekedy celkom náročné: celodenné pochody, epické bitky molitanovými a bambusovými mečmi, vrhanie zaklínadiel v podobe vrecúšok fazule s pokrikom „Ohnivá guľa!“ a tak ďalej. Dobrá švanda aj keď trochu švihnutá. Ale zďaleka menej potrhlá ako táranie o tom, čo plánuje vykonať váš elf, sediac okolo stola založeného plechovkami Diet Coly a pomaľovanými miniatúrami, a viac fyzicky aktívna než upadnúť doma s myšou v ruke do kómy pred hromadnou sieťovou hrou na hrdinov.

Čo ma dostalo do ťažkostí boli minihry v hoteloch. Kedykoľvek bolo v meste stretnutie fanúšikov science fiction, niektorý z LARPerov ich presvedčil, aby nás nechali zbehnúť na cone zopár šesťhodinových minihier, pričom sme sa zviezli na ich prenájme priestorov. Banda zapálených zamaskovaných decák pobehujúcich dookola v kostýmoch dodala udalosti kolorit, a pritom sme sa zabavili medzi ľuďmi, ktorí boli ešte väčší sociálni devianti ako my.

Problém s hotelmi je však ten, že sa v nich vyskytuje aj

množstvo ne-hráčov – a to nielen scifisti. Normálni hostia. Zo štátov čo začínajú a končia na samohlásky. Na prázdninách.

A títo ľudia niekedy nepochopili podstatu hry.

Jednoducho to nechajme tak, dobre?

#

Hodina sa skončila o desať minút a tak mi na prípravu neostávalo veľa času. Pre začiatok najdôležitejšie boli tie otravné kamery analyzujúce pohyb. Ako som povedal, začali s rozpoznávaním tvárí, ale tie boli vyhlásené za neústavné. Pokiaľ viem, nijaký súd neurčil, či boli tieto kamery na pohyb legálnejšie, ale kým sa tak stane, musíme s nimi žiť.

„Analýza pohybu“ je len vznešený výraz pre určenie spôsobu chôdze. Ľudia sú celkom dobrí v rozlišovaní chôdze – nabudúce až pôjdete na výlet do prírody, všimnite si pohyb baterky prichádzajúceho priateľa. Je pravdepodobné, že ho dokážete identifikovať len na základe pohybu svetla, podľa charakteristického spôsobu, akým nadskakuje hore a dolu, ktorý oznámi vášmu opičiemu mozočku, kto sa práve približuje.

Softvér na rozoznávanie pohybu vás snímkuje, snaží sa vás izolovať na obrázkoch ako siluetu a potom sa siluetu snaží priradiť do databázy, aby overil, či vie kto ste. Je to biometrický identifikátor ako odtlačok prsta alebo obraz sietnice, ale má omnoho viac „kolízií“ ako tieto dva. Biometrická „kolízia“ nastáva keď meranie sedí na viac ako jednu osobu. Len vy máte váš odtlačok prsta, ale pohyb tela máte podobný ako mnoho iných ľudí.

Samozrejme, nie tak úplne. Vaša osobná chôdza, snímaná centimeter za centimetrom, je len a len vaša. Problém je, že takáto na centimetre meraná chôdza sa stále mení, podľa toho akí ste unavení, z čoho je vyrobená dlážka, či ste si natiahli členok pri basketbale a či ste si nedávno vymenili topánky. Takže systém tak trochu rozmazáva váš profil a hľadá ľudí,

ktorí kráčajú tak akosi podobne ako vy.

Je mnoho ľudí, ktorí kráčajú tak akosi podobne ako vy. Navyše, je ľahké nekráčať ako vy – napríklad si vyzujete jednu topánku. Samozrejme, v tom prípade budete kráčať ako vy-s-jednou-vyzutou-topánkou, takže po čase kamery prídu na to, že ste to stále vy. A preto ja radšej pridávam do mojich útokov na rozoznávanie chôdze trochu náhodilosti: dám si do každej topánky trochu štrku. Lacné a účinné, žiadne dva kroky nie sú rovnaké. Plus si pri tom doprajete výbornú reflexologickú masáž chodidla (Žartujem. Vedecky vzaté je reflexógia asi tak užitočná ako rozoznávanie chôdze).

Kamery kedysi spúšťali poplach zakaždým, keď sa v kampuse objavil niekto, koho nespoznali.

To nefungovalo.

Poplach sa spúšťal každých desať minút. Keď prišiel poštár. Keď sa zastavil rodič. Keď prišli údržbári opravovať basketbalové ihrisko. Keď prišiel študent v nových topánkach.

Takže teraz sa len snažia udržať prehľad, kto je kde a kedy. Ak niekto odchádza školskou bránou počas vyučovania, jeho chôdza sa analyzuje, či náhodou nesúhlasí s chôdzou niektorého zo študentov a ak áno, hú-hú-hú, bite na poplach!

Chavezova stredná je obkolesená štrkovými chodníkmi. Zvyknem držať zo dve hrste kamienkov v taške, len tak pre prípad. Mlčky som podal Darrylovi zo desať či pätnásť tých malých ostrých bastardov a obaja sme si naložili do topánok.

Hodina sa už skoro končila – a ja som si uvedomil, že som si stále nepozrel stránku Zábavného Šialenstva Harajuku, aby som sa zistil, aká je ďalšia stopa! Trošku priveľmi som sa sústredil na útek zo školy a zabudol som *kam* vlastne chceme utekať.

Otočil som sa k SchoolBooku a ťukol do klávesnice. Webový prehliadač, ktorý sme používali, sa dodával spolu so strojom. Bola to uzamknutá spywarová verzia Prieskumníka, mikrosofťácka padavková sračka, ktorú dobrovoľne nepoužíval

nikto pod 40.

Na USB mechanike, zabudovanej v hodinkách, som mal Firefox, ale to nestačilo – SchoolBook bežal pod Windows Vista4School, Vistou pre školy, prastarým operačným systémom, navrhnutým tak, aby dal vedeniam škôl ilúziu, že majú pod kontrolou programy, ktoré študenti môžu spustiť.

Ibaže Vista4Schools je svoj vlastný najhorší nepriateľ. Existuje množstvo programov, ktoré vám Vista4Schools nemieni dovoliť zastaviť – záznamy stlačených klávesov, cenzúrovacie procesy – a tieto programy bežia v špeciálnom móde, vďaka ktorému sú pre systém neviditeľné. Nemôžete ich zastaviť, pretože ich nedokážete ani vidieť.

Každý program, ktorého meno začína SYS je pre operačný systém neviditeľný. Nezobrazuje sa na výpisoch z pevného disku ani v monitore procesov. Takže moja kópia Firefoxu sa volá SYSFirefox – a keď som ju spustil, ostala pre Windows neviditeľná, a teda neviditeľná aj pre špehovacie programy siete.

Teraz, keď mi bežal nezávislý prehliadač, som potreboval nezávislé sieťové pripojenie. Školská sieť zaznamenáva každé cvaknutie, čo je zlá správa, ak mienite odsurfovať do Zábavného Šialenstva Harajuku pre trochu mimoškolskej zábavy.

Odpoveďou je čosi dôvtipné, čomu sa vraví TOR – The Onion Router alebo Cibuľový router. Cibuľový router je miesto, ktoré preberá požiadavky na webstránky a odovzdáva ich ďalším cibuľovým routrom a ešte ďalším cibuľovým routrom, až kým sa jeden z nich nakoniec rozhodne načítať stránku a pošle ju nazad cez všetky vrstvy cibule až k vám. Prenos dát cibuľovými routrami je kódovaný, čo znamená, že škola nemôže vidieť vaše požiadavky, a vrstvy cibule nevedia pre koho pracujú. Uzlov sú milióny – ten program bol zriadený americkým Úradom pre Námorný Výskum, aby pomáhal ich ľuďom obísť cenzorské softvéry v krajinách ako Sýria alebo

Čína, čo znamená, že je dokonale vhodný na prácu v medziach bežnej americkej strednej školy.

TOR funguje, lebo škola ma konečnú čiernu listinu nevhodných adries, ktoré nemáme dovolené navštevovať, lenže adresy uzlov sa stále menia – škola nijako nemôže udržiavať záznamy o všetkých. Vďaka kombinácii Firefox a TOR som sa stal neviditeľným, odolným voči špehovaniu Odborom školstva, mohol som voľne pozerať na stránku Harajuku a zistiť čo sa tam deje.

A tam to bolo, nová stopa. Ako všetky stopy Zábavného Šialenstva, mala fyzický, sieťový a mentálny komponent. Sieťovou časťou bol hlavolam, ktorý ste mali vyriešiť, obyčajne vyžadoval vyhľadanie odpovedí na rad obskúrnych otázok. Táto dávka obsahovala niekoľko otázok, týkajúcich sa zápletiek v dojinshi – to sú komiksy, ktoré kreslia fanúšikovia japonských komiksov manga. Môžu byť rozsiahle až ako pôvodný oficiálny komiks, ktorý ich inšpiroval, ale zvyčajne sú oveľa podivnejšie, s prepletanými dejovými líniami a niekedy naozaj hlúpymi pesničkami a akciami. Kopa ľúbostných príbehov, samozrejme. Každý má rád, keď sa jeho obľúbená kreslenka zamiluje.

Tieto hádanky by som rozlúštil neskôr, až prídem domov. Najľahšie sa lúštili s celým tímom, sťahujúc tony súborov dojinshi a prečesávajúc ich v honbe za odpoveďami.

Práve som si poznačil všetky náznaky, keď zazvonilo a my sme začali náš únik. Nebadane som si šuchol štrk do bagančí – mám Blundstones z Austrálie vysoké po členky, výborné na behanie a šplhanie, s bezšnúrkovým dizajnom na rýchle obutie a vyzutie, vďaka ktorému sú vhodné na prechody všadeprítomnými nekonečnými detektormi kovov.

Samozrejme sme sa ešte museli vyhnúť fyzickému sledovaniu, ale to je s pridaním každej vrstvy sledovania čoraz ľahšie – všetky tie alarmy učičíkali našu milovanú vzdelávaciu ustanovizeň do úplne falošného pocitu istoty. Kĺzali sme s

davom po chodbách a smerovali k môjmu obľúbenému bočnému východu. Boli sme asi na polceste, keď Darryl zasyčal, „Doriti! Zabudol som, že mám v taške knižku z knižnice.“

„To si zo mňa uťahuješ,“ povedal som a vsotil som ho na najbližšiu toaletu. Knihy z knižnice sú problém. Každá z nich má do väzby vlepený erfid – rádiofrekvenčný identifikátor (RFID) – čo umožňuje knihovníkom odkontrolovať ich mávnutím nad čítačkou a policiam v knižnici oznámiť vám, či sú niektoré z kníh požičané.

Ale zároveň to umožňuje škole kedykoľvek zistiť, kde práve ste. Bola to ďalšia z tých legálnych medzier: súdy nedovoľujú školám, aby pomocou erfidov sledovali *nás*, ale môžu sledovať *vypožičané knihy* a použiť záznamy školy na zistenie, kto asi niesol ktorú z nich.

V taške som mal Faradayovo vrecúško – je to niečo ako peňaženka potiahnutá medenou sieťkou, ktoré účinne blokuje rádiové vlny a tak erfid umlčí. Lenže tieto vrecúška sa vyrábajú na neutralizovanie identifikačných kariet a mýtnych transpondérov, nie kníh ako–

„Úvod do fyziky?“ zastonal som. To bola bichľa ako encyklopedický slovník.

&&&

Kapitola 2

„Rozmýšľam, že až pôjdem do Berkeley, budem študovať fyziku," povedal Darryl. Jeho otec učil na Kalifornskej univerzite v Berkeley, čo znamenalo, že mu tam odpustia školné. A u nich doma sa nikdy nepochybovalo o tom, kam pôjde na vysokú.

„Výborne, ale nemohol by si študovať online?"

„Môj otec vraví, že by som to mal čítať. Okrem toho som dnes neplánoval konať nijaké zločiny."

„Ísť poza školu nie je zločin. Je to priestupok. To je niečo celkom iné."

„Čo spravíme, Marcus?"

„Nuž, nedá sa to skryť, takže to budem musieť odpáliť." Zabiť erfid je temné umenie. Nijaký obchodník nechce aby mu po obchode pochodoval zlomyseľný zákazník a nechával za sebou chvost lobotomizovaného tovaru, ktorému chýba neviditeľný čiarový kód, takže výrobcovia odmietli zabudovať „vypínací signál", ktorý by ste mohli vyslať do erfidu, aby sa vypol. Erfidy sa pomocou vhodnej mašinky dajú preprogramovať, ale nerád to robím s knihami z knižnice. Nie je to síce ako trhať z nich stránky, ale aj tak je to zlé, pretože kniha s preprogramovaným erfidom sa nedá správne zatriediť a teda ani nájsť. Stane sa ihlou v kope sena.

To mi nechalo len jedinú možnosť: proste tú vec odpáliť. Doslova. 30 sekúnd v mikrovlnke zničí prakticky každý erfid na trhu. A keďže erfid vôbec neodpovie až ho Dé bude vracať do knižnice, proste mu vlepia nový, upravia katalógový záznam a všetko bude pekne čisto a spoľahlivo na svojom mieste.

Všetko, čo sme potrebovali, bola mikrovlnka.

„Počkáme dve minúty a zborovňa bude prázdna," povedal

som.

Darryl schytil svoju knihu a vykročil k dverám. „Na to zabudni, v nijakom prípade. Idem do triedy."

Chytil som ho za lakeť a vtiahol naspäť. „No tak, Dé, len pokoj. To zvládneme."

„Zborovňa? Možno si dobre nepočul, Marcus. Ak ma prichytia už čo len *jediný raz*, *vylejú* ma. Počuješ? *Vylejú*."

„Neprichytia ťa," povedal som. Jediné miesto, kde po tejto prestávke nebude žiaden učiteľ, bola zborovňa. „Vojdeme ta zozadu." Zborovňa mala na jednej strane malý kuchynský kútik s vlastným vchodom pre učiteľov, ktorí sa tam len chceli staviť na kávu. Mikrovlnka – ktorá stále páchla za pukancami a rozliatou polievkou – bola hneď vedľa, na miniatúrnej chladničke.

Darryl zastonal. Rýchlo som uvažoval. „Pozri, *už zazvonilo*. Ak pôjdeš teraz do študovne, dajú ti poznámku za neskorý príchod. Je lepšie sa tam vôbec neukazovať. Dé, ja dokážem infiltrovať a exfiltrovať každú miestnosť v kampuse. Videl si ma pri tom. Budeš v bezpečí, braček."

Znovu zastonal. To je jeden z Darrylových znakov: keď začne stonať, je hotový vzdať sa.

„Poďme na to," povedal som a vyrazili sme.

Šlo to bezchybne. Prešmykli sme sa popri triedach, po zadnom schodišti sme zišli do suterénu a po prednom vyšli rovno k zborovni. Spoza dverí nebolo počuť nič a tak som potichu otočil kľučkou, vtiahol Darryla dnu a nehlučne zatvoril.

Kniha sa do mikrovlnky, ktorá vyzerala ešte menej hygienicky, než ako keď som ju použil naposledy, ledva zmestila. Pred uložením som ju starostlivo zabalil do papierových obrúskov. „Človeče, tí učitelia sú ale *prasce*," zasyčal som. Bledý a napätý Darryl nepovedal nič.

Erfid skonal v spŕške iskier, čo bolo celkom pekné (aj keď ani zďaleka nie také efektné, ako keď tam dáte zmrazený grep,

to sa musí vidieť aby človek uveril).

A teraz anonymne exfiltrovať kampus a uniknúť.

Darryl otvoril dvere a začal vychádzať, ja za jeho pätami. O sekundu nato stál na mojich priehlavkoch a lakte mi vrazil do hrude ako sa snažil zaspätkovať do kuchynského kútika.

„Nazad," zašepkal naliehavo. „Švihom – je tam Charles!"

S Charlesom Walkerom nevychádzam. Sme v jednom ročníku a poznáme sa rovnako dlho ako s Darrylom, ale tu všetka podobnosť končí. Charles bol na svoj vek vždy veľký a teraz, keď hráva futbal a berie tie ich šťavy, je ešte väčší. Má problémy so zvládaním hnevu – v tretej triede mi vyrazil mliečny zub – a aby sa kvôli tomu nedostával do problémov, stal sa najaktívnejším donášačom na škole.

Je to hnusná kombinácia, násilník, ktorý navyše donáša a má veľkú radosť, keď môže ísť za učiteľmi s každým priestupkom, na ktorý naďabí. Benson Charlesa *miloval*. Charles s obľubou tvrdil, že má nejaký neurčitý problém s močovým mechúrom, čo mu poskytovalo zámienku, aby snoril po chodbách a hľadal niečo na spolužiakov.

Naposledy, keď na mňa Charles niečo našiel, to skončilo tak, že som sa musel vzdať LARPu. Nemienil som sa nechať znovu od neho nachytať.

„Čo robí?"

„Prichádza týmto smerom, to robí," povedal Darryl. Triasol sa.

„OK," povedal som. „OK, je čas na núdzové protiopatrenia." Vytiahol som mobil. Toto som už dávno plánoval. Charles ma už nikdy nedostane. Môjmu domácemu serveru som poslal email a ten sa pustil do práce.

O niekoľko sekúnd sa Charlesov telefón veľkolepo zjašil. Nechal som mu poslať desiatky tisíc súčasných náhodných hovorov a textových správ, takže sa spustili všetky jeho zvonenia a čvirikania a nedali sa zastaviť. Útok vykonal botnet, na čo som nebol hrdý, ale bolo to pre dobrú vec.

Botnet je miesto, kde infikované počítače trávia posmrtný život. Keď dostanete červa alebo vírus, váš počítač o tom vyšle správu na četovací kanál na IRC – Internet Relay Chat. Táto správa oznámi botmasterovi – chlapíkovi, ktorý červa vyslal – že počítač je pripravený prijímať jeho príkazy. Botnety sú veľmi mocné, lebo môžu pozostávať z tisícov, dokonca státisícov počítačov, roztrúsených po Internete. Tieto PC normálne pracujú pre svojich majiteľov, ale keď ich botmaster zavolá, povstanú ako zombie a sú mu k službám.

Na Internete je toľko nainfikovaných pécéčok, že prenajímacia cena botnetu na hodinu či dve prudko padla. Tieto veci väčšinou pracujú pre spammerov ako lacné, distribuované spamboty, ktoré vám plnia schránky ponukami na erektilné pilulky alebo novými vírusmi, ktoré vás môžu infikovať a zverbovať váš počítač do botnetu.

Prenajal som si len 10 sekúnd na troch tisícoch PC a nechal som každý z nich poslať textovú správu alebo výzvu na hovor na Charlesov mobil, ktorého číslo som počas onej osudnej návštevy na vedení odkukal z nálepky na Bensonovom stole.

Netreba ani spomínať, že Charlesov telefón nebol pripravený poradiť si. Najprv mu SMSky zaplnili pamäť, čo zapríčinilo, že sa začali zadŕhať rutinné operácie ako spúšťanie zvonenia a zaznamenávanie fingovaných čísel prichádzajúcich hovorov (vedeli ste, že sfalšovať číslo volajúceho je *skutočne ľahké*? Existuje na to zo päťdesiat spôsobov – vygooglite si „spoof caller id“).

Charles naňho ohromene zízal a zúrivo mlátil do tlačidiel, husté obrvy sa mu krútili a mraštili, ako tak zápasil s démonmi, ktorí posadli jeho najosobnejšiu mašinku. Plán zatiaľ fungoval, lenže on nerobil to, čo mal – predpokladal som, že si nájde nejaké miesto, kde si sadne a bude sa snažiť prísť na to, ako telefón znovu ovládnuť.

Darryl mi zatriasol plecom a ja som odtiahol oko od škáry vo dverách.

„Čo to robí?“ zašepkal Darryl.

„Zaplavil som mu telefón, ale on naňho len civie, namiesto toho aby kamsi zaliezol.“ Reštartovať tú vecičku nebude ľahké. Keď je raz pamäť zaplnená, je problém natiahnuť program, ktorý slúži na mazanie správ – a na svojom telefóne nemal žiadne hromadné mazanie, takže bude musieť mazať ručne tisícky správ.

Darryl ma odstrčil a priložil oko k dverám. Za moment na to sa jeho plecia začali natriasať. Vyľakal som sa, myslel som, že panikári, ale keď sa odtiahol, videl som, že sa smeje, až mu po lícach stekajú slzy.

„Galvezová ho práve kompletne zjazdila za to, že je počas vyučka na chodbe *a navyše* má vytiahnutý mobil – mal si vidieť, ako sa doňho obula. Naozaj si to vychutnala.“

Dôstojne sme si potriasli rukami a vykĺzli nazad na chodbu, dolu schodmi, dookola dozadu, von dverami, okolo plota a von, do nádherného slnečného popoludňajšieho jasu na Misii. Valencijská ulica nikdy nevyzerala tak krásne. Mrkol som na hodinky a vykríkol som.

„Pohyb! Zvyšok gangu sa s nami má stretnúť pri električke o dvadsať minút!“

#

Van nás zbadala prvá. Splývala so skupinou kórejských turistov, čo je jeden z jej obľúbených spôsobov kamufláže keď ide poza školu. Odkedy beží záškolácky moblog (blog pomocou mobilov), náš svet je plný vlezlých kramárov a špicľov, ktorí považujú za svoju povinnosť cvaknúť nás a vycapiť naše fotky na sieť, kde ich využívajú vedenia škôl.

Vyšla z davu a priskackala k nám. Darryl je do Van odjakživa buchnutý a ona je tak sladká, že predstiera, že o tom nevie. Objala ma a potom prešla k Darrylovi a vlepila mu na líce sesterskú pusu, takže sčervenel až po uši.

Tí dvaja tvorili zábavný párik: Darryl je tak trochu zavalitý,

hoci to nesie dobre, a má ružovú pokožku, ktorá vždy, keď beží alebo je vzrušený, ľahko sčervenie na lícach. Od 14 by mohol mať aj bradu, ale našťastie sa po krátkom období, ktoré sme volali „Lincolnove roky“, začal holiť. A je vysoký. Veľmi, veľmi vysoký. Ako basketbalista.

No a Van je pol hlavy nižšia odo mňa a tenučká, s rovnými čiernymi vlasmi, ktoré nosí zapletené do bláznivých, prepracovaných vrkôčikov, ktoré si vyhľadáva na sieti. Má peknú bronzovú pokožku a tmavé oči a zbožňuje velikánske sklenené náušnice o veľkosti redkvičky, ktoré cinkajú a cvakajú keď tancuje.

„Kde je Jolu?“ povedala.

„Ako sa máš, Van?“ spýtal sa Darryl priškrtene. Keď išlo o Van, vždy bol o krok pozadu s konverzáciou.

„Mám sa výborne, Dé. A ako sa majú všetky tvoje vecičky?“ Ach, bola taká zlá. Darryl skoro omdlel.

Pred spoločenským znemožnením ho zachránil Jolu, ktorý práve v tej chvíli prikvitol. V nadmernej koženej bejzbalovej bunde, šviháckych teniskách a sieťovanej šiltovke s reklamou na nášho obľúbeného mexického zápasníka, El Santo Juniora. Jolu je Jose Luis Torrez, zostávajúci člen našej štvorice. Chodí do superprísnej katolíckej školy vo Vonkajšom Richmonde, takže zdrhnúť preňho nebolo ľahké. Ale vždy to dokázal: nikto neexfiltruje ako Jolu. Mal rád svoju bundu, pretože na ňom visela hlboko dolu – čo bolo v niektorým častiach mesta dosť štýlové – a prekrývala celý jeho školský katolícky cirkus, ktorý na vlezlých chruňov so záškoláckym moblogom uloženým v zozname mobilov fungoval ako červené súkno.

„Kto ide do toho?“ opýtal som sa keď sme sa zvítali. Vytiahol som svoj mobil a ukázal im mapku, čo som doňho stiahol cestou v BARTe. „Keď to dobre chápem, musíme ísť zasa hore do Nikko, potom jeden blok až na O'Farrellovu, potom doľava a hore k Van Ness. Niekde tam by sme mali nájsť wifi signál.“

Van vystrúhala grimasu. „To je hnusná časť Tenderloinu.“ To sa nedalo poprieť. Tá časť San Francisca je jedným z jeho divných kúskov – prechádzate ňou popred vchod do Hiltonu a tam je všetko samá turistická atrakcia, ako napríklad otočka káblovej električky a rodinné reštiky. Prejdete na druhú stranu a ste v Tenderloine, kde sa zhlukujú všetci známi prostituujúci transvestiti, drsní pasáci, syčiaci priekupníci drog a pomätení bezdomovci z mesta. Na to s čím títo obchodovali, nebol nikto z nás dosť starý (hoci tam prevádzkovali svoje remeslo hromady šľapiek v našom veku).

„Pozri sa na to z lepšej stránky,“ povedal som. „Keď už tam máš ísť, vždy je to lepšie za plného denného svetla. Nikto z ostatných hráčov sa tam nedostane prinajmenšom do zajtra. Tomuto predsa v našej ARG branži hovoríme *obludný náskok*.“

Jolu sa na mňa uškrnul. „Hovoríš ako by to bolo ktoviečo,“ povedal.

„Lepšie ako jesť uni,“ povedal som.

„Chceme tárať alebo vyhrať?“ povedala Van. Po mne bola ona jednoznačne najtvrdší hráč našej skupinky. Výhru brala veľmi veľmi vážne.

Tak sme vyrazili, štyria dobrí priatelia na ceste za rozlúštením hádanky, za výhrou – a mali sme prehrať všetko na čom nám záležalo.

#

Fyzická časť dnešnej hádanky bola sústava koordinát GPS – existovali koordináty pre všetky veľké mestá, kde sa Zábavné Šialenstvo Harajuku hralo – kde sme mali nájsť signál bodu prístupu na WiFi. Tento signál bol zámerne rušený iným, neďalekým WiFi bodom, ukrytým tak, aby sa nedal nájsť bežným wifinderom, prístrojčekom, ktorý vám dokázal oznámiť, či ste v dosahu nejakého otvoreného bodu prístupu, ktorý by ste mohli zdarma použiť.

Museli sme vystopovať „skrytý“ bod prístupu meraním sily

toho „viditeľného“ a nájdením miesta, kde bol najslabší. Tam sme mali nájsť ďalšiu stopu – minule to bola špecialita dňa v Anzu, suši reštaurácii v hoteli Nikko. Nikko sú majetkom Japonských aerolínií, jedného zo sponzorov Zábavného Šialenstva Harajuku, a personál okolo nás spravil veľké halo, keď sme napokon tú stopu vypátrali. Dali nám misky s polievkou miso a nútili nás ochutnať uni, čo je suši pripravené z morských ježkov s textúrou veľmi riedkeho syra a zápachom veľmi riedkych psích výlučkov. Ale chutilo to *vážne* dobre. Aspoň Darryl mi to tvrdil. Ja som to teda nejedol.

S wifinderom na mojom mobile som zachytil wifi signál asi tak o tri bloky vyššie na O'Farrellovej, hneď pred Hydeovou, pred pochybným „Ázijským masážnym salónom“, v ktorého okne blikal červený oznam ZATVORENÉ. Meno siete bolo HarajukuFM, takže sme hneď vedeli, že sme správne.

„Keď je to tam dnu, tak ja nejdem,“ povedal Darryl.

„Máte všetci svoje wifindery?“ povedal som.

Darryl a Van ich mali zabudované vo svojich telefónoch, Jolu, ktorý bol priveľký frajer na to, aby nosil telefón väčší ako malíček, mal oddelený smerový detektor.

„OK, rozptýľme sa do rojnice a uvidíme, čo nájdeme. Hľadajte prudký pokles intenzity signálu, ktorý je tým horší, čím viac sa k nemu blížite.“

Urobil som krok dozadu a pristál som sa na niečích nohách. Ženský hlas povedal „úf“ a ja som sa zvrtol v obave, že ma nejaká feťáčka prebodne preto, že som jej zlomil opätok.

Miesto toho som sa ocitol tvárou v tvár dievčaťu v mojom veku. Mala svetloružovú ofinu, ostrú myšaciu tvár a na nej velikánske slnečné okuliare, ktoré vyzerali skoro ako okuliare vojenského pilota. Na sebe mala pásikavé legíny pod čiernymi babičkovskými šatami s množstvom prišpendlených drobných dekoratívnych japonských hračiek – boli tam postavičky z anime, fotky starých svetových vodcov, emblémy zahraničných sódoviek.

Zdvihla kameru a odfotila mňa aj moju skupinu.

„Sýýr," povedala. „Skrytá špehovacia kamera."

„To teda nie." povedal som. „To neurobíš –"

„Urobím," povedala. „Ak okamžite neopustíte túto stopu a nenecháte nás na nej pracovať, o tridsať sekúnd odošlem túto fotku záškoláckej hliadke. Môžete sa o hodinu vrátiť a bude vaša. Myslím, že je to viac ako fér."

Pozrel som za jej chrbát a uvidel ďalšie tri dievčatá v podobnom odeve – jednu s modrými vlasmi, jednu so zelenými a jednu s purpurovými. „Čo to máte byť? Nanuková čata?"

„Sme tím, ktorý vás v Zábavnom Šialenstve nakope do zadku," povedala. „A ja som tá, čo práve *v tejto sekunde* odošle vašu fotku a dostane vás do *taakýých problémov* –."

Počul som, ako Van za mnou vyštartovala. Jej dievčenská škola bola preslávená bitkami a bol som si istý, že bola pripravená tejto dievčine zraziť hrebienok.

Vtom sa svet navždy zmenil.

Najprv sme to zacítili, žalúdok obracajúce trhnutie betónu pod nohami, ktoré inštinktívne pozná každý Kalifornčan – *zemetrasenie*. Môj prvý reflex, ako vždy, bol zmiznúť odtiaľto: „keď nepomáha iné nič, behaj v kruhu, vrieskaj, krič." Ale faktom bolo, že sme na tom najbezpečnejšom mieste už boli, nie v budove, ktorá by na nás mohla spadnúť, nie uprostred cesty, kde by nás mohli zasiahnuť padajúce rímsy.

Zemetrasenia sú prízračne tiché – aspoň zo začiatku – ale toto tiché nebolo. Bolo hlasné, bol to neuveriteľne ohlušujúci rachot, hlasnejší ako čokoľvek, čo som kedy predtým počul. Rachot bol taký silný, že ma zrazil na kolená. A nebol som jediný. Darryl ma mykol za ruku, ukázal ponad budovy a vtedy sme to uvideli: obrovský čierny mrak zdvíhajúci sa na severovýchode, smerom k Zálivu.

Ozval sa ďalší rachot a zjavilo sa mračno dymu, rozširujúci sa čierny útvar, aký sme vídali vo filmoch. Ktosi práve čosi vyhodil do vzduchu, a to obrovským spôsobom.

Ozývali sa ďalšie burácania a bolo cítiť nové otrasy. Hore a dolu po ulici sa v oknách zjavili hlavy. Všetci sme bez hlesu hľadeli na hríbovitý mrak.

Potom sa rozjačali sirény.

Takéto sirény som počul už predtým – každý utorok sa testujú sirény Civilnej obrany. Ale mimo tento čas som ich počul len v starých vojnových filmoch a videohrách, v takých kde ktosi z výšky bombarduje kohosi iného. Sirény vzdušného poplachu. Ich húkanie tomu všetkému dodalo nereálny nádych.

„Okamžite sa hláste v krytoch." Bolo to ako hlas Boží, prichádzajúci zo všetkých strán naraz. Na niektorých elektrických stĺpoch museli byť tlampače, ktoré som si nikdy predtým nevšimol, a ktoré teraz naraz zapli.

„Okamžite sa hláste v krytoch." Kryty? Zmätene sme na seba pozerali. Aké kryty? Mrak sa stále zdvíhal a rozširoval. Bol to nukleárny výbuch? Boli to naše posledné nadýchnutia?

Dievča s ružovými vlasmi schytilo svoje kamošky a upaľovali ozlomkrky dolu svahom, späť k stanici BART, k úpätiu pahorka.

„OKAMŽITE SA HLÁSTE V KRYTOCH." To už bolo naokolo množstvo kriku a pobiehania. Turisti – turistov ľahko rozoznáte – sú to tí, čo si myslia KALIFORNIA = TEPLO a trávia svoje prázdniny v San Franciscu mrznúc v šortkách a tričkách – sa rozbehli všetkými smermi.

„Mali by sme ísť!" kričal mi Darryl do ucha, sotva som ho počul cez kvílenie sirén, ku ktorým sa pripojili aj tradičné policajné húkačky. Okolo nás presvišťal zo tucet áut SFPD[2].

„OKAMŽITE SA HLÁSTE V KRYTOCH."

„Dolu k stanici BART," zakričal som. Moji priatelia prikývli. Zomkli sme sa a ponáhľali sa dolu svahom.

&&&

2 San Francisco Police Department

Kapitola 3

Na ceste k stanici Powell Street sme míňali množstvo ľudí. Bežali alebo kráčali, niektorí bledí, mĺkvi, iní kričiaci a v panike. Bezdomovci sa krčili v bránach a všetko to pozorovali a vysoká čierna tranďácka šľapka kričala čosi na dvoch fúzatých mladíkov.

Čím sme boli bližšie k BARTu, tým bol stisk tiel horší. Keď sme dorazili ku schodisku, vedúcemu dolu na stanicu, boli sme v davovej tlačenici, v obrovskej ruvačke ľudí snažiacich sa prebojovať dolu úzkym schodiskom. Tvár som mal vtlačenú komusi v chrbte a kohosi ďalšieho mi tlačili medzi lopatky.

Darryl bola stále vedľa mňa – bol dosť veľký, takže ho nemohli len tak postrkovať, Jolu bol hneď za ním a držal sa ho za pás. Vanessu som zazrel niekoľko metrov od nás, uväznenú medzi inými ľuďmi.

„Ty sviňa!“ počul som ju za sebou kričať. „Perverzák! Daj zo mňa preč tie paprče!“

Napol som sa a pootočil a uvidel som Van, ako s odporom hľadí na staršieho chlapa v peknom obleku, ktorý sa na ňu akosi úlisne usmieval. Lovila v kabelke a ja som vedel, čo tam hľadá.

„Nekasruj ho tu!“ zakričal som cez ten lomoz. „Dostaneš nás všetkých.“

Keď som vypustil slovo kasr, chlap sa zatváril vyľakane a snažil sa vypariť dozadu, hoci ho dav stále tlačil vpred. Kdesi pred nami som uvidel kohosi, nejakú pani stredného veku v hipíckych šatách, ako sa zapotácala a spadla. Ako klesala, kričala a metala sa a snažila sa pozviechať, ale nedalo sa, tlak davu bol príliš veľký. Keď som sa k nej blížil, sklonil som sa, že jej pomôžem vstať a takmer ma cez ňu zrazili na zem. Keď ma dav ponad ňu tlačil, šliapol som jej na brucho, ale myslím, že vtedy už nič necítila.

Bol som vyľakaný ako nikdy v živote. Všade sa ozýval krik, na zemi bolo čoraz viac tiel a tlak zozadu bol neúprosný ako buldozér. Jediné čo sa dalo robiť, bolo udržať sa na nohách.

Nachádzali sme sa v rozľahlom vestibule pri turniketoch. Nebolo to tam o nič lepšie – uzavretý priestor odrážal hlasy okolo nás a vytváral burácajúcu ozvenu, z ktorej sa mi rozhučalo v hlave, a pach a tlak všetkých tých tiel vo mne vytváral pocit klaustrofóbie, ku ktorej som predtým nemával sklony.

Ľudia sa stále tlačili dolu schodmi a čoraz viac sa ich pchalo cez turnikety a dolu eskalátormi na nástupište, ale mne bolo stále jasnejšie, že to nemôže dobre dopadnúť.

„Nechceš radšej skúsiť šťastie hore?“ povedal som Darrylovi.

„Áno, dočerta, hej,“ povedal. „Toto tu je hnus.“

Pozrel som na Vanessu – nebolo možné aby ma začula. Podarilo sa mi vyloviť mobil a poslal som jej SMSku.

```
> Padáme odtiaľto
```

Videl som, ako zacítila vibrovanie jej mobilu, pozrela nadol a potom na mňa a horlivo prikývla. Darryl zatiaľ rozprával s Jolu.

„*Aký je plán?*“ zakričal mi Darryl do ucha.

„Musíme sa vrátiť!“ zakričal som mu odpoveď a ukázal na neustávajúci tlak tiel.

„Nemožné!“ povedal.

„Čím dlhšie budeme čakať, tým viac to bude nemožné!“

Pokrčil plecami. Van sa pretlačila ku mne a chytila sa môjho zápästia. Ja som chytil Darryla a Darryl druhou rukou chytil Jolu a zatlačili sme.

Nebolo to ľahké. Spočiatku sme postupovali rýchlosťou asi tak desať centimetrov za minútu, neskôr, keď sme sa dostali ku schodom, sme ešte spomalili. Ľudia, ktorých sme míňali, neboli vonkoncom nadšení, že sa strkáme späť. Zopár z nich nám vynadalo a jeden chlapík sa tváril, že by mi bol vrazil, keby sa mu podarilo uvoľniť si ruky. Minuli sme troch ďalších

ušliapaných ľudí, ale nedalo sa im nijako pomôcť. V tej chvíli som ostatne už vôbec na pomáhanie nemyslel. Všetko, na čo som sa sústredil bolo nájsť voľný priestor pred nami, do ktorého sme sa mohli vtisnúť, na Darrylov pevný stisk môjho zápästia a na moje kŕčovité držanie Van za mojím chrbtom.

O celú večnosť neskôr sme vyskočili z davu ako zátky zo šampusu, žmurkajúc v sivom zadymenom svetle. Sirény vzdušného poplachu stále zavýjali a hluk húkačiek záchraniek, ženúcich sa dolu Market Street bol dokonca ešte hlasnejší. Na uliciach už nebolo takmer nikoho – len ľudia márne sa snažiaci schovať sa v podzemí. Veľa z nich plakalo. Zbadal som niekoľko prázdnych lavičiek – obvykle bývali obsadené špinavými ožranmi – a ukázal som na ne.

Pohli sme sa k nim, od sirén a dymu sme sa chúlili k sebe. Došli sme až k lavičkám, kde sa Darryl zvalil tvárou vpred.

Všetci sme sa rozkričali a Vanessa ho schmatla a otočila na chrbát. Na boku košele mal červený fľak, ktorý sa rýchlo rozširoval. Vytiahla mu košeľu a v jeho mäkkom boku sa ukázal dlhý, hlboký rez.

„Nejaký hajzel ho v tom dave *bodol*," povedal Jolu zatínajúc päste. „Kriste, to je ale svinstvo."

Darryl zastonal a pozrel na nás, potom na svoj bok, potom znovu zastonal a hlava sa mu zvrátila.

Vanessa si vyzliekla džínsovú bundu a stiahla bavlnenú kapucňu, ktorú mala pod ňou. Stočila ju a pritlačila na Darrylov bok. „Podlož mu hlavu," povedala mi. „Drž ju vo vyvýšenej polohe." Joluovi prikázala, „Nadvihni mu nohy – stoč mu pod ne kabát alebo niečo." Jolu sa rýchlo pohyboval. Vanessina matka bola zdravotná sestra a Vanessa robila každé leto v tábore kurz prvej pomoci. Rada sledovala ako vo filmoch ľudia kazili prvú pomoc a vtipkovala na ich účet. Bol som veľmi rád, že je s nami.

Dlho sme tam sedeli a pritláčali jej kapucňu na Darrylov bok. Stále tvrdil, že je v poriadku a že by sme ho mali postaviť

a Van mu stále kázala aby zavrel zobák a nehýbal sa, lebo ho nakope do zadku.

„Čo takto zavolať 911?" povedal Jolu.

Cítil som sa ako idiot. Vytiahol som mobil a vyťukal 911. Signál, ktorý sa ozval, nebol ani obsadzovací – bolo to ako bolestný vzlyk telefónneho systému. Také niečo v telefóne nezačujete, iba keď tri milióny ľudí naraz vytáča to isté číslo. Kto potrebuje botnety, keď máme teroristov?

„Čo Wikipédia?" povedal Jolu.

„Žiadny telefón, žiadne dáta," povedal som.

„A čo oni?" povedal Darryl a ukázal na ulicu. Pozrel som kam ukazuje, myslel som, že uvidím nejakého policajta alebo ošetrovateľa, ale nebol tam nikto.

„To je v poriadku, braček, len oddychuj," povedal som.

„Nie, ty hlupák, čo *oni*, poliši v tých autách? Tam!"

Mal pravdu. Každých päť sekúnd tam prefrčalo policajné auto alebo záchranka alebo hasiči. Mohli nám zohnať nejakú pomoc. Som ja ale hlupák.

„Tak poďme," povedal som, „dostaneme ťa tam, kde nás uvidia a niekoho zastavíme."

Vanesse sa to nepáčilo, lenže ja som si myslel, že policajti nezastavia len tak nejakému decku, ktoré na nich bude mávať na ulici, nie dnes. Ale keď uvidia krvácajúceho Darryla, možno zastavia. Krátko som sa s ňou prel a Darryl to vyriešil tak, že sa postavil na nohy a začal sa vliecť dolu smerom k Market Street.

Prvé vozidlo, čo nás minulo – záchranka – dokonca ani nespomalilo. Ani policajné auto čo išlo okolo, ani hasičské, ani ďalšie tri policajné autá. Darryl bol na tom zle – mal bielu tvár a ťažko dychčal. Vanin sveter bol presiaknutý krvou.

Bolo mi z tých áut, čo nás míňali, nanič. Keď sa na Market Street zjavilo ďalšie auto, mávajúc rukami nad hlavou a kričiac „*STOP*" som vkročil priamo doprostred cesty. Auto stočilo a zastalo a až vtedy som si všimol, že to neboli policajti ani

záchranka ani hasiči.

Bol to džíp armádneho vzhľadu, ako obrnený Hummer, ibaže nemal nijaké vojenské označenie. Auto šmykom stočilo a zastalo priamo predo mnou a ja som uskočil a stratil rovnováhu a skončil som na dlažbe. Cítil som, ako sa blízko mňa otvorili dvere a uvidel mätež blížiacich sa vojenských bagančí. Pozrel som dohora a uvidel skupinku vojensky vyzerajúcich chlapíkov v overaloch, držiacich veľké objemné pušky, s kapucňami stiahnutými cez plynové masky s tónovanými priezormi.

Mal som sotva čas ich zaregistrovať a už na mňa tými puškami mierili. Nikdy predtým som nepozeral do hlavne, ale všetko čo ste o tom kedy počuli, je pravda. Stuhnete na mieste, čas sa zastaví a srdce vám bije v ušiach. Otvoril som ústa, potom zavrel, potom som veľmi pomaly zdvihol pred sebou ruky dohora.

Ozbrojenec bez očí a tváre na mňa nehybne mieril. Ani som nedýchal. Van čosi kričala a Jolu kričal a ja som na nich asi sekundu pozeral a vtom mi ktosi na hlavu narazil hrubé vrecko a zatiahol ho tesne okolo môjho hrtanu, tak rýchlo a tak drsne, že som sa ani nestačil nadýchnuť. Drsne ale ľahostajne ma zhodili na brucho a čosi sa mi dvakrát, trikrát ovinulo okolo zápästí a tiež tesne utiahlo, čosi ako drôt na balenie, s tvrdými hranami. Rozkričal som sa ale môj hlas bol utlmený kapucňou.

Bol som teraz v úplnej tme a napínal som uši, aby som začul, čo sa deje s mojimi priateľmi. Počul som ako pritlmene kričia cez plátno vrecák a potom ma s neosobným myknutím za ruky postavili na nohy, ramená som mal vykrútené za chrbát, moje plecia kvílili.

Zapotácal som sa, potom mi akási ruka stlačila hlavu nadol a bol som v Hummeri. Vedľa mňa drsne vstrčili ďalšie telá.

„Chalani?“ zakričal som a vyslúžil si za to tvrdý úder do hlavy. Počul som, ako Jolu odpovedal a tiež za to dostal. Hlava mi hučala ako gong.

„Hej,“ povedal som vojakom. „Hej, počujte! My sme len

stredoškoláci. Chcel som vás zastaviť, lebo môj priateľ krváca. Niekto ho bodol.“ Netušil som, koľko z toho bolo rozumieť cez plátno vrecka. Rozprával som ďalej. „Počúvajte – toto je nejaké nedorozumenie. Musíme dostať nášho priateľa do nemocnice–“

Čosi mi znovu padlo na hlavu. Zdalo sa použili nejaký obušok alebo niečo také – bolo to tvrdšie ako čokoľvek, čo ma kedy zasiahlo do hlavy. Oči mi slzili a doslovne som kvôli bolesti nemohol dýchať. Za okamih neskôr som chytil dych, ale nepovedal som už ani slovo. Lekcia bola účinná.

Kto boli títo šašovia? Nemali nijaké označenie. Možno oni boli teroristi! Nikdy predtým som v teroristov vlastne neveril – chcem povedať, v abstraktnej rovine som vedel, že kdesi na svete existujú teroristi, ale nikdy pre mňa nepredstavovali konkrétne nebezpečenstvo. Sú milióny spôsobov, ako ma svet môže zabiť – počínajúc opilca, rútiaceho sa po ulici – to bolo neporovnateľne pravdepodobnejšie a bezprostrednejšie ako teroristi. Teroristi zabíjajú omnoho menej ľudí než pády v kúpeľniach a náhodný zásah elektrickým prúdom. Robiť si starosti s teroristami sa mi vždy zdalo asi tak užitočné ako zapodievať sa rizikom zásahu blesku.

Sediac vzadu v tom Hummeri s vrecom cez hlavu, s rukami spútanými za chrbtom, knísajúc sa vpred a vzad, ako mi tak na hlave rástli opuchliny, terorizmus mi zrazu pripadal omnoho nebezpečnejší.

Auto sa kymácalo a stúpalo do kopca. Odhadoval som, že smerujeme cez Nob Hill a podľa uhla sa zdalo, že sme sa pustili jednou zo strmejších ulíc – hádal som na Powellovu.

Teraz sme rovnako strmo klesali. Ak bola moja mentálna mapa správna, smerovali sme dolu k Rybárskemu nábrežiu. Tam ste si mohli zohnať čln, stratiť sa. To by sedelo s hypotézou o teroristoch. Prečo, dopekla, by teroristi unášali skupinu stredoškolákov?

Zastavili sme ešte na svahu. Motor stíchol a dvere sa

otvorili. Ktosi ma vyvliekol za ramená na cestu, potom ma, potácajúceho sa, strkal dolu dláždenou cestou. O niekoľko sekúnd som sa potkol o oceľové schodíky a narazil si holene. Ruky za mnou ma znovu sotili. Neisto som stúpal po schodíkoch, neschopný pohybovať rukami. Vystúpil som na tretí schodík a dvihol nohu na štvrtý, ale ten tam nebol. Skoro som znovu spadol ale spredu ma schytili iné ruky a vtiahli ma na oceľovú dlážku a potom ma prinútili kľaknúť a pripútali mi ruky k čomusi za mojím chrbtom.

Ďalšie pohyby a pocit, že vedľa mňa nakladajú ďalšie osoby. Stony a tlmené zvuky. Smiech. Potom nastala dlhá, bezčasá večnosť v hluchej temnote, dýchajúc vlastný dych, počúvajúc vlastný dych.

#

Podarilo sa mi tam dokonca chvíľu si pospať, pokľačiačky, bez krvného obehu v nohách, s hlavou v plátenom prítmí. V priebehu 30 minúť moje telo vyprskalo do krvi celoročnú dávku adrenalínu takže hoci vám to môže dodať silu na zodvihnutie auta, ktoré privalilo člena vašej rodiny, prípadne na preskočenie budovy, vždy za to ťažko zaplatíte.

Zobudil som sa na to, že mi sťahovali vrece z hlavy. Neboli ani hrubí ani opatrní – jednoducho... neosobní. Ako keď v McDonalde skladajú burgery.

Svetlo v miestnosti bolo také jasné, že som musel zažmúriť oči, ale postupne som si zvykol a otvoril najprv na škáročku, potom medzierku, potom dokorán a poobzeral som sa.

Boli sme úplne vzadu v nákladovom priestore veľkého 16-kolesového kamiónu. Pozdĺž steny bolo v pravidelných intervaloch vidno blatníky kolies. Jeho zadná časť však bola upravená na akési veliace stredisko plus väzenie. Steny lemovali oceľové stoly s radmi úhľadných plochých displejov, ktoré sa na článkovaných ramenách, vďaka ktorým sa dali rozmiestniť dokola okolo operátorov, šplhali do výšky. Pred

každým stolom stálo nádherné kancelárske kreslo, ovenčené ovládačmi na prispôsobenie každého milimetra sedacieho povrchu, a tiež jeho výšky a sklonu.

Ďalej tam bola väzenská časť – vpredu, čo najďalej odo dverí, boli k stenám vozidla privarené oceľové tyče a k nim pripútaní zajatci.

Van a Jolu som zbadal hneď. Darryl mohol byť medzi zvyšným tuctom spútaných, ale nedalo sa to zistiť – ležali jeden vedľa druhého a blokovali mi výhľad. Páchol tam pot a strach.

Vanessa na mňa pozrela a zahryzla si do pery. Bola vystrašená. Ja takisto. A aj Jolu, jeho oči sa bláznivo vyvracali, takže som mu videl len bielka. Mal som strach. A čo viac, potreboval som šťať ako *dostihový kôň*.

Obzrel som sa na našich väzniteľov. Až doteraz som sa snažil vyhnúť pohľadu na nich, rovnako ako keď sa obávate pozrieť do tmy pivnice, kde si už vaša myseľ vyčarila strašidlo. Radšej nechcete vedieť, či ste náhodou nemali pravdu.

Ale na tých debilov, čo nás uniesli, som sa musel lepšie pozrieť. Ak sú to teroristi, chcem to vedieť. Nevedel som, ako taký terorista vyzerá, hoci telka sa zo všetkých síl snažila presvedčiť ma, že sú to tmaví Arabi s dlhými bradami a pletenými čapicami a voľnými bavlnenými hábitmi visiacimi im až po členky.

Nie tak naši väznitelia. Mohli byť roztlieskavačmi na Super Bowle. Vyzerali *americky* spôsobom, ktorý je ťažko presne definovať. Zreteľné čeľuste, úhľadné, nie celkom vojenské, zostrihy vlasov. Oblečení boli v bielom a hnedom, muži i ženy, a široko sa jeden na druhého usmievali, sediac vedľa seba na opačnom konci kamiónu, vtipkovali a popíjali kávu z polystyrénových kelímkov. Neboli to žiadni Ej-rabi z Afganistanu: vyzerali ako turisti z Nebrasky.

Vyjavene som hľadel na mladú belošku s hnedými vlasmi, ktorá vyzerala byť sotva staršia ako ja, pekná akýmsi desivým

spôsobom ozbrojenca. Ak na niekoho dosť dlho hľadíte, nakoniec sa k vám otočí. Otočila sa a jej tvár sa mihom zmenila do úplne iného výrazu, ľahostajného, skoro robotického. Jej úsmev okamžite zmizol.

„Hej," povedal som. „Pozrite, nechápem, čo sa tu deje, ale potrebujem vážne na malú, chápete?"

Pozerala cezo mňa, akoby som neexistoval.

„Myslím to vážne, ak si rýchlo neodskočím, budem tu mať škaredú nehodu. Bude tu poriadny smrad, jasné?"

Otočila sa k svojim kolegom, tri hlavy dokopy a tlmene sa radili, kvôli ventilátorom počítačov som ich konverzáciu nepočul.

Otočila sa ku mne. „Vydrž ešte desať minút, potom každý z vás pôjde na záchod."

„Myslím, že ďalších desať minút nevydržím," povedal som s väčšou naliehavosťou, než bolo naozaj nutné. „Naozaj, madam, musím teraz, alebo nikdy."

Zavrtela hlavou a pozrela na mňa ako na nejakého natvrdlého chruňa. Ešte chvíľu sa s druhmi dohadovala, potom jeden z nich prišiel k nám. Bol starší, tridsiatnik, riadne široký v pleciach, ako z posilňovne. Vyzeral ako Číňan alebo Kórejčan – dokonca ani Van to niekedy nerozozná – ale správal sa *americky*, tým ťažko definovateľným spôsobom.

Odhrnul si kabát, aby som videl nádobíčko, čo tam mal navešané: zahliadol som pištoľ, tazer a plechovku kasru alebo peprového spreja.

„Žiadne hlúposti," povedal.

„Žiadne," súhlasil som.

Dotkol sa čohosi na svojom opasku a putá za mojím chrbtom povolili, takže mi ruky zrazu padli nadol. Bolo to, akoby mal Batmanov opasok – diaľkové ovládane pút! Myslím však, že je to celkom logické: nebolo by múdre nakláňať sa ponad zajatcov so všetkým tým zabijackým náradím na dosah – mohli by napríklad zubami chytiť pištoľ a jazykom potiahnuť

spúšť alebo čosi také.

Ruky som mal stále spútané za chrbtom plastikovou páskou a keď ma už nedržali putá, zistil som, že za ten čas skrčenej nehybnosti sa mi nohy zmenili na korkové stĺpiky. Krátko povedané som sa zrútil na tvár a slabo som pohyboval nohami, v ktorých sa mi rozbehli mravce, a snažil som sa ich skrčiť pod telom aby som sa mohol nejako pozviechať.

Chlapík ma trhnutím postavil na nohy a ja som kráčal ako klaun do úplne zadnej časti kamiónu, kde stál malý prenosný chemický záchod. Cestou som sa snažil nájsť Darryla, ale mohol byť hociktorým z tých piatich či šiestich schúlených ľudí. Alebo ani jedným.

„Dovnútra," povedal chlapík.

Zadrmal som zápästiami. „Dajte mi to dolu, prosím?" Z niekoľkohodinového spútania plastovou páskou som mal prsty ako fialové párky.

Chlap sa nepohol.

„Pozrite," povedal som, snažiac sa aby to nevyznelo ani sarkasticky ani naštvane (čo vôbec nebolo ľahké). „Pozrite sa. Buď mi uvoľníte ruky alebo budete musieť mieriť namiesto mňa. Návšteva záchodu sa nedá odbaviť bez použitia rúk." Ktosi v kamióne vyprskol. Môjmu sprievodcovi som sa nepáčil, to bolo jasne vidno z toho, ako sa mu napli žuvacie svaly. Človeče, títo ľudkovia boli poriadne napätí.

Siahol k opasku a vytiahol veľmi pekný švajčiarsky armádny nôž. Vyklopil hrozivo vyzerajúcu čepeľ a presekol moje plastové putá. Mal som zasa voľné ruky.

„Ďakujem," povedal som.

Sotil ma na záchod. Moje ruky boli úplne nanič, ako hrudy blata pripevnené k zápästiam. Snažil som sa rozhýbať prsty, začalo mravenčenie, ktoré potom prešlo do ostrého pálenia, až som skoro vykríkol. Zložil som sedadlo stiahol nohavice a posadil sa. Nedôveroval som svojim nohám.

Spolu s mechúrom sa mi uvoľnili aj oči. Vzlykal som,

nehlučne plakal a knísal sa dopredu a dozadu a dolu tvárou sa mi liali slzy a sopeľ. To bolo všetko čo som mohol urobiť, aby som nereval nahlas – rukami som si zakryl ústa a zadržiaval zvuk. Nechcel som im poskytnúť takú satisfakciu.

Nakoniec som bol vymočený a vyplakaný a chlap už búchal na dvere. Toaletným papierom som si očistil tvár najlepšie ako som vedel, hodil som ho do záchodu a spláchol, potom som sa rozhliadol okolo seba hľadajúc umývadlo, ale našiel som len dávkovač dezinfekčného prostriedku na ruky, pokrytý zoznamami bioagentov, proti ktorým účinkoval. Trochu som si ho rozotrel po rukách a vyšiel zo záchodu.

„Čo si tam robil?“ spýtal sa chlap.

„Používal zariadenie,“ povedal som. Otočil ma a chytil za ruky a znovu som zacítil okolo nich plastikové putá. Zápästia mi medzitým napuchli a nová páska sa kruto zahryzla do mojej citlivej pokožky, ale odmietol som im poskytnúť to potešenie a nevykríkol som.

Pripútal ma nazad k môjmu miestu a chytil ďalšieho, ktorým bol Jolu. Videl som, že má opuchnutú tvár a na líci škaredú sinku.

„Si v poriadku?“ spýtal som sa ho a môj priateľ s batmanovským opaskom mi prudko priložil ruku na čelo a silno strčil, až som zátylkom vrazil do kovovej steny kamiónu so zvukom ako keď hodiny odbíjajú jednu. „Nehovoriť,“ povedal a ja som sa snažil znovu zaostriť pohľad.

Títo ľudia sa mi nepáčili. Hneď vtedy som sa rozhodol, že za to všetko zaplatia.

Jeden po druhom išli všetci väzni na záchod a nazad, a keď skončili, strážca sa vrátil k svojim priateľom a dal si ďalšiu kávu – videl som, že pili z veľkej kartónovej škatule Starbucks – pokojne konverzovali a dosť dobre sa bavili.

Potom sa otvorili dvere kamiónu a zacítil som čerstvý vzduch, nie zadymený ako predtým, ale s nádychom ozónu. Vo dverách, skôr než sa zasa zabuchli, som videl, že vonku bola

tma a pršalo, taký typický sanfranciský dážď, sčasti mrholenie.

Človek, ktorý vošiel dnu, mal na sebe vojenskú uniformu. Americkú vojenskú uniformu. Zasalutoval ľuďom v kamióne a oni mu odsalutovali a vtedy som si uvedomil, že moji väznitelia neboli žiadni teroristi – bol som väzňom Spojených štátov amerických.

#

Na konci kamióna nainštalovali malú zástenu a potom si po nás po jednom prišli, odpútali a odviedli do zadnej časti nákladového priestoru. Pokiaľ som to dokázal odstopovať – počítajúc v hlave sekundy, jedenadvadsať, dvaadvadsať – každý rozhovor trval asi tak sedem minút. Hlava mi pulzovala od dehydrovania a predávkovania kofeínom.

Prišiel som na rad ako tretí, odviedla ma žena s prísnym zostrihom. Zblízka vyzerala unavená, s vačkami pod očami a mrzutými záhybmi okolo úst.

„Vďaka," povedal som automaticky, keď odomkla moje putá diaľkovým ovládačom a vytiahla ma na nohy. Nenávidel som sa za tú automatickú zdvorilosť, ktorú mi vštepili.

Nepohla ani svalom. Kráčal som pred ňou do zadnej časti a za zástenu. Bola tam osamelá skladacia stolička a ja som si na ňu sadol. Dvaja z nich – Prísny zostrih a chlapík s úžitkovým opaskom – na mňa hľadeli zo svojich ergonomických super-kresiel.

Medzi sebou mali malý stolík, na ktorom bol rozložený obsah mojej peňaženky a ruksaku.

„Ahoj, Marcus," povedala Prísny zostrih. „Máme na teba nejaké otázočky."

„Som zatknutý?" spýtal som sa. Nebola to bezvýznamná otázka. Ak nie ste zatknutí, existujú presné hranice, čo s vami policajti môžu a čo nemôžu robiť. Pre začiatok vás nemôžu zadržiavať donekonečna bez toho, aby vás zatkli, umožnili vám telefónny hovor a dovolili vám porozprávať sa s právnikom. A

márišku, ja sa teda s právnikom mienim porozprávať.

„Načo je toto?" povedala zodvihnúc môj telefón. Displej ukazoval chybovú správu, ktorá sa ukáže, keď sa snažíte dostať k dátam bez správneho hesla. Bola to trochu drzá správa – animovaná ručička ukazujúca isté všeobecne známe gesto – páči sa mi prispôsobovať si svoje veci.

„Som zatknutý?" zopakoval som. Nemôžu vás prinútiť odpovedať na žiadne otázky, ak nie ste zatknutý, a keď sa opýtate, či ste, sú povinní vám odpovedať. Také sú pravidlá.

„Si zadržaný Ministerstvom vnútroštátnej bezpečnosti," odsekla žena.

„Som zatknutý?"

„Budeš viac spolupracovať, Marcus, a začneš hneď teraz." Nepovedala „lebo inak", ale bolo to tam.

„Rád by som sa spojil s právnikom," povedal som. „Rád by som vedel, z čoho som obvinený. Rád by som videl nejakú identifikáciu, od vás obidvoch."

Agenti si vymenili pohľady.

„Myslím, že by si naozaj mal prehodnotiť svoj postoj k tejto situácii," povedala Prísny zostrih. „A myslím si, že by si tak mal urobiť hneď teraz. Našli sme u teba rad podozrivých zariadení. Teba a tvojich spoločníkov sme našli blízko miesta najhoršieho teroristického útoku na túto krajinu v histórii. Daj si tieto dva fakty dokopy a veci pre teba nevyzerajú veľmi dobre, Marcus. Môžeš spolupracovať, alebo to môžeš veľmi, veľmi oľutovať. Takže, ako sa rozhodneš?"

„Vy si myslíte, že ja som terorista? Mám sedemnásť rokov!"

„Práve ten správny vek – Al Káida s obľubou regrutuje ovplyvniteľné idealistické deti. Vygooglili sme si ťa, vieš. Poslal si kopu veľmi škaredých vecí do verejného Internetu."

„Chcem sa rozprávať s právnikom," povedal som.

Prísny zostrih na mňa pozrela, akoby som bol ohavný hmyz. „Máš mylný dojem, že ťa vzala polícia za nejaký zločin. Toho sa musíš zbaviť. Si zadržiavaný vládou Spojených štátov ako

potenciálny nepriateľský bojovník. Byť tebou, veľmi silno by som premýšľala, ako nás presvedčiť, že nie si nepriateľským bojovníkom. Veľmi silno. Lebo existujú temné diery, v ktorých môžu nepriateľskí bojovníci zmiznúť, veľmi temné hlboké diery, diery, kde sa môžeš proste stratiť. Navždy. Počúvaš ma, mladý muž? Chcem aby si odomkol tento telefón a potom dešifroval súbory v jeho pamäti. Chcem, aby si nám sám povykladal: prečo si bol na tej ulici? Čo vieš o útoku na toto mesto?“

„Nemienim vám odomknúť svoj telefón,“ povedal som pohoršene. Pamäť môjho mobilu obsahovala celý rad súkromného materiálu: fotky, emaily, drobné hacky a mody, ktoré som si nainštaloval. „To je súkromné.“

„Máš čo ukrývať?“

„Mám právo na súkromie,“ povedal som. „A chcem hovoriť s advokátom.“

„Toto je tvoja posledná šanca, chlapče. Čestní ľudia nemajú čo skrývať.“

„Chcem hovoriť s advokátom.“ Moji rodičia to zaplatia. Všetky FAQy o tom, čo robiť, keď vás zatknú, hovorili jasne. Jednoducho trvajte na stretnutí s právnikom, nech si hovoria čo chcú. Z rozhovorov s policajtmi bez prítomnosti právnika nevzíde nič dobré. Títo dvaja tvrdili, že nie sú poliši, ale ak toto nebolo zatknutie, čo to bolo?

S odstupom sa zdá, že som im možno mal ten telefón odomknúť.

&&&

Kapitola 4

Znovu ma spútali a prikryli mi hlavu a nechali ma tam. O dlhý čas neskôr sa kamión pohol, spustil sa dolu kopcom, a mňa postavili na nohy. Okamžite som spadol. Moje nohy boli také stŕpnuté, že som mal pocit akoby to boli bloky ľadu, okrem kolien, ktoré boli napuchnuté a po všetkých tých hodinách kľačania veľmi citlivé.

Za plecia a nohy ma schmatli ruky a zodvihli ma ako vrece zemiakov. Okolo bolo počuť nejasné hlasy. Ktosi plakal. Ktosi nadával.

Krátko ma niesli, potom ma posadili a pripútali k ďalšiemu zábradliu. Kolená ma odmietali niesť a tak som padol vpred, až som skončil na dlážke skrútený ako praclík, zvíjajúc sa v reťaziach okolo zápästí.

Potom sme sa znovu pohli a tentokrát to nebolo ako v nákladiaku. Dlážka sa jemne húpala a vibrovala od ťažkých dieselových motorov a ja som si uvedomil, že som na lodi! V žalúdku ma zamrazilo. Unášali ma z amerických brehov kamsi *inam*, boh vie kam vlastne. Už predtým som bol vyľakaný, ale táto myšlienka ma *zdesila*, od hrôzy som bol paralyzovaný, neschopný slova. Uvedomil som si, že možno už nikdy neuvidím rodičov a vskutku som zacítil, ako sa mi do hrdla tlačí chuť zvratkov. Vrecko cez hlavu ma zadúšalo, sotva som mohol dýchať, čosi, čo dobre sedelo k polohe, v ktorej som bol skrútený.

Našťastie sme sa však neplavili príliš dlho. Pripadalo mi to asi ako hodina, ale vedel som, že uplynulo sotva pätnásť minút a potom som cítil ako sme pristávali, vnímal som kroky na palube okolo seba a cítil som, ako odpútavali a odnášali či odvádzali ostatných väzňov. Keď prišli pre mňa, znovu som sa pokúšal vstať, ale nedokázal som to a tak ma znovu odniesli,

neosobne, drsne.

Keď mi sňali kapucňu bol som v cele.

Cela bola stará a ošarpaná, bolo tam cítiť morský vzduch. Vysoko bolo jediné okienko, chránené hrdzavými mrežami. Vonku bola stále tma. Na dlážke ležala deka, v stene bol zabudovaný malý záchod bez sedadla. Strážca, ktorý mi stiahol kapucňu, sa na mňa uškrnul a zatvoril za sebou masívne oceľové dvere.

Jemne som si masíroval nohy, sykal som, keď sa mi do nich a do rúk vracal cit. Nakoniec som bol schopný postaviť sa a potom urobiť niekoľko krokov. Počul som iných ľudí rozprávať, plakať, kričať. Tiež som zakričal: „Jolu! Darryl! Vanessa!“ Ostatné hlasy v bloku prevzali môj pokrik, vykrikovali mená, vykrikovali obscénnosti. Najbližšie hlasy zneli ako keď opilci na rohu ulice strácajú rozum. Možno som tak znel aj ja.

Strážcovia nás okríkli, aby sme boli ticho a dosiahli, že každý sa rozvrieskal ešte hlasnejšie. Nakoniec sme všetci zavýjali, jačali na plné hrdlo, jačali do zachrípnutia. Prečo nie? Čo sme mohli stratiť?

#

Keď si pre mňa prišli na ďalší výsluch, bol som unavený a špinavý, smädný a hladný. Pani Prísny zostrih bola v novej výsluchovej skupine, spolu s tromi veľkými chlapmi, ktorý si ma podávali ako kus mäsa. Jeden bol černoch, ďalší dvaja bieli, hoci jeden mohol byť Hispánec. Všetci mali zbrane. Vyzeralo to ako reklama na Benneton skrížená s hrou Counter-Strike.

Vzali ma z cely a zápästia a členky mi spútali reťazami. Dával som dobrý pozor kade sme išli. Z vonku som počul vodu a pomyslel som si, že sme možno v Alcatraze – veď to bývavalo väzenie, aj keď teraz je to už po generácie turistická atrakcia, miesto, kde ste si šli pozrieť, kde sedeli Al Capone a jeho mafiánski súčasníci. Ibaže v Alcatraze som bol na

školskom výlete. Bol starý a zhrdzavený, stredoveký. Toto miesto mohlo pochádzať z Druhej svetovej, nie z čias kolonizácie.

Na dverách každej cely bol čiarový kód, vytlačený laserovkou na samolepku, ale mimo to sa nijako nedalo určiť, čo je za dverami.

Miestnosť na výsluchy bola moderná, s fluorescenčnými svietidlami, ergonomickými kreslami – nie však pre mňa, ja som dostal plastikovú záhradnú stoličku – a veľkým dreveným zasadacím stolom. Jednu stenu krylo zrkadlo, presne ako v policajných seriáloch, a domyslel som si, že to celé niekto spoza nich sleduje. Prísny zostrih a jej kamoši si z urny na vedľajšom konferenčnom stolíku dali kávu (mohol som jej predsa zubami prehrýzť krk a vypiť jej kávu), a potom predo mňa položili polystyrénový pohárik s vodou – bez toho, aby mi odomkli za chrbtom spútané ruky, takže som si ho nemohol vziať. Vtipné, ha, ha.

„Ahoj, Marcus," povedala Prísny zostrih. „Tak ako na to pozeráš dnes?"

Neodpovedal som.

„Toto ešte nie je nijako zlé, chápeš," povedala. „Toto je to *najlepšie*, ako to odteraz môže byť. Dokonca aj keď nám povieš všetko, čo chceme vedieť, dokonca aj keď nás presvedčíš, že si len bol v zlom čase na zlom mieste, odteraz si poznačený človek. Budeme ťa sledovať, všade, kam pôjdeš, všetko, čo budeš robiť. Správal si sa, akoby si mal dôvod niečo skrývať a nám sa to nepáči."

Je to úbohé, ale jediné na čo môj mozog dokázal myslieť, bola veta, „presvedčíš nás, že si bol v zlom čase na zlom mieste." Bola to najhoršia vec, ktorá sa mi v živote stala. Nikdy predtým som sa necítil tak zle, taký vystrašený. Tie slová, „v zlom čase na zlom mieste," tých šesť slov viselo predo mnou ako záchranné lano, keď som sa zmietal v snahe udržať sa na hladine.

„Haló, Marcus?“ luskla mi pred tvárou prstami. „Tu sme, Marcus.“ Na tvári mala ľahký úsmev a ja som sa nenávidel za to, že som dovolil, aby si všimla môj strach. „Marcus, môže to byť oveľa horšie. Toto nie je najhoršie miesto, kde ťa môžeme strčiť, ani zďaleka.“ Siahla pod stôl a vytiahla kufrík, ktorý so šťuknutím otvorila. Vybrala z neho môj mobil, môj snajper/kloner erfidov, môj wifinder a moje pamäťové kľúčiky. Jedno po druhom ich rozložila po stole.

„Chceme od teba nasledovné. Dnes nám odomkneš telefón. Ak to urobíš, získaš právo na prechádzku vonku a na kúpeľ. Budeš sa môcť osprchovať a dovolíme ti prechádzať sa po telocvičnom dvore. Zajtra ťa znovu zavoláme a požiadame ťa o dešifrovanie údajov na týchto pamäťových kľúčoch. Sprav to a budeš môcť jesť v jedálni. Deň potom budeme chcieť tvoje emailové heslá a za to získaš prístup do knižnice.“

Na pery sa mi ako grgnutie dralo slovíčko „nie“, ale nevyšlo. „Prečo?“ spýtal som sa namiesto toho.

„Chceme si byť istý, že si tým, kým sa zdáš byť. Ide o tvoju vlastnú bezpečnosť, Marcus. Povedzme, že si nevinný. Je to možné, aj keď nechápem, prečo by nevinný človek konal tak, akoby mal toľko na skrývanie. Ale povedzme, že si: mohol si byť na tom moste keď vybuchol. Mohli tam byť tvoji rodičia. Tvoji priatelia. Nechceš, aby sme chytili ľudí, ktorí zaútočili na tvoj domov?“

Je to smiešne, ale keď rozprávala o „výhodách“, ktoré získam, zastrašilo ma to, podrobilo. Mal som pocit, že som vykonal *čosi*, kvôli čomu som takto skončil, akoby to čiastočne bola moja vina, akoby som mohol urobiť čosi, aby sa to zmenilo.

Ale akonáhle prepla na tie kecy o „bezpečnosti“ a „istote“, moja chrbtica sa napriamila. „Pani,“ povedal som, „hovoríte o útoku na môj domov, ale pokiaľ ja dokážem povedať, vy ste jediní, kto ma v ostatnom čase napadol. Myslel som si, že žijem v krajine s ústavou. Myslel som si, že žijem v krajine,

kde mám *práva*. Rozprávate o ochrane mojej slobody tým, že trháte Listinu práv."

Na tvári sa jej mihol záblesk nevôle, potom zmizol. „Tak melodramatické, Marcus. Nikto ťa nenapadol. Bol si zadržaný vládou tvojej krajiny, kým my vyšetrujeme detaily najhoršieho teroristického útoku na území nášho štátu v dejinách. Je v tvojej moci pomôcť nám bojovať v tejto vojne proti nepriateľom našej krajiny. Chceš chrániť Listinu práv? Pomôž nám zastaviť tých zlých, aby nemohli vyhadzovať do vzduchu tvoje mesto. Tak, máš presne tridsať sekúnd na odomknutie toho telefónu než ťa pošleme nazad do cely. Máme na dnes veľa ľudí."

Zahľadela sa na hodinky. Zaštrngal som zápästiami, reťazami, ktoré mi bránili v tom, aby som dočiahol na svoj telefón a odomkol ho. Áno, urobím to. Povedala mi, aká bola moja cesta k slobode – do sveta, k rodičom – a to mi dodalo nádej. A teraz sa mi vyhrážala väzením, tým že ma vezme z tej cesty a moja nádej padla a jediné, na čo som dokázal myslieť bolo, ako ju znova získať.

A tak som štrngal zápästiami, chcel som sa dostať k telefónu a odomknúť jej ho, lenže ona na mňa chladne pozrela a ďalej sledovala hodinky.

„To heslo," povedal som, keď som konečne pochopil, čo odo mňa chce. Chcela, aby som ho vyslovil nahlas, tu, kde to mohla zaznamenať, kde ho mohli počuť jej kumpáni. Nechcela odo mňa len aby som odomkol telefón. Chcela, aby som sa jej podrobil. Chcela ma ovládnuť. Aby som jej vydal každé tajomstvo, všetko moje súkromie. „To heslo," povedal som znovu a potom som jej ho povedal. Bože, pomáhaj mi, podrobil som sa jej vôli.

Škrobene sa pousmiala, čo bol jej ľadovo-kráľovský ekvivalent gólového oslavného tančeka, a stráže ma odviedli. Keď sa dvere zatvárali, zazrel som, ako sa skláňa nad telefónom a ťuká doň heslo.

Želal by som si, aby som mohol povedať, že som takúto možnosť predvídal a že som vytvoril falošné heslo, ktoré odomykalo úplne neškodnú partíciu môjho telefónu, ale nebol som ani zďaleka taký paranoický/prefíkaný.

Možno sa teraz čudujete, aké temné tajomstvá som ukryl vo svojom mobile a pamäťových kľúčoch a emailoch. Napokon, som len chlapec.

Pravdou je, že som mal toho na skrývanie všetko, a nič. Z môjho telefónu a pamäťových kľúčikov ste si mohli urobiť dosť dobrý obrázok o tom, kto boli moji priatelia, čo som si o nich myslel, všetky neplechy, ktoré sme vyvádzali. Mohli ste čítať všetky naše elektronické spory, ktoré sme viedli, a aj naše elektronické zmierovania.

Chápete, nemazal som veľa vecí. Veď načo? Pamäť je lacná a nikdy neviete, kedy tie veci zasa budete potrebovať. Obzvlášť tie hlúpe. Poznáte ten pocit, ktorý sa vás zmocní niekedy keď sedíte v metre a niet tam nikoho, s kým sa porozprávať, a odrazu si spomeniete na nejakú tvrdú hádku, keď ste povedali niečo strašné? No, obyčajne to nie je tak zlé ako si to pamätáte. Byť schopný vrátiť sa a vidieť to znova je vynikajúci spôsob, ako si pripomenúť, že nie ste taká strašná osoba, ako sa vám zdá. S Darrylom sme takto prekonali viac sporov, než dokážem spočítať.

Ale ani o to nejde. Viem, že môj telefón je moje súkromie. Aj moje pamäte. A to vďaka kryptografii – kódovaniu správ. Matika za šiframi je dobrá a solídna. Vy aj ja máme prístup k rovnakým šifrám, aké používajú banky a Agentúra Štátnej Bezpečnosti. Je len jeden druh šifrovania, ktorý používajú všetci: šifra, ktorá je verejná, otvorená a ktorú môže používať každý. A z toho vidno, že to funguje.

Je na tom niečo naozaj oslobodzujúce, mať nejaký kútik života, ktorý patrí len *vám*, kam sa nedostane nik okrem vás. Je to ako nahota alebo toaleta. Každý sa čas od času musí vyzliecť. Každý si musí drepnúť na záchod. Na žiadnom z nich

nie je nič zahanbujúce, zvrátené alebo čudné. Ale čo keby som zrazu vyhlásil, že odteraz, vždy keď idete na veľkú potrebu, musíte to vykonávať v sklenej miestnosti uprostred Times Square, a že musíte byť úplne nahí?

Dokonca aj keď na vašom tele nie je nič zlé či zvláštne – a koľkí z nás to môžu povedať? - museli by ste byť riadni čudáci, aby sa vám taký nápad páčil. Väčšina z nás by s krikom ušla. Väčšina z nás by to zadržiavala, až by sme explodovali.

Nejde o konanie čohosi hanebného. Ide o robenie čohosi *súkromného*. Ide o to, že váš život patrí vám.

To mi brali, kúsok po kúsku. Keď som kráčal späť do cely, vrátil sa mi ten pocit, že si to zaslúžim. Celý svoj život som porušoval veľa pravidiel a prepieklo sa mi to, vo veľkej väčšine. Možno to bola spravodlivosť. Možno to bola moja minulosť, ktorá ma dohonila. Napokon, bol som tam kde som bol, len preto, lebo som blicoval.

Dostal som sprchu. Dostal som prechádzku na dvore. Nad hlavou bol kúsok oblohy, voňalo tam ako v Zálive, ale mimo to som nemal nijaký náznak, kde ma to držia. Počas mojej prechádzky nebolo vidno nijakého iného väzňa a chodenie v kruhu ma začali riadne nudiť. Naťahoval som uši aby som zachytil akýkoľvek zvuk, ktorý by mi pomohol zistiť, čo je to za miesto, ale všetko čo som začul, bolo len príležitostné vozidlo, vzdialené rozhovory, neďaleko pristávajúce lietadlo.

Doviedli ma nazad do cely a nakŕmili, dostal som polovičku pepperoni pizze z Goat Hill Pizze z Potrero Hill, ktorú som dobre poznal. Kartón so známou grafikou a telefónne číslo so 415-kou mi boli pripomienkou, že len včera som bol slobodným človekom v slobodnej krajine a že teraz som väzňom. Stále som si robil starosti o Darryla a trápil som sa kvôli mojim ostatným priateľom. Možno spolupracovali a prepustili ich. Možno to už povedali mojim rodičom a tí teraz frenetický volajú na všetky strany.

A možno nie.

Cela bola fantasticky prostá, prázdna ako moja duša. Fantazíroval som, že stena naproti ležadla je obrazovkou, ktorú by som práve mohol hacknúť a otvoriť tak dvere cely. Predstavoval som si svoj pracovný stolík a projekty na ňom – staré plechovky, z ktorých som vyrábal repráky na surround-zvuk pre geto, šarkan-foťák na letecké snímkovanie, ktorý som vyrábal, môj doma poskladaný laptop.

Chcel som sa odtiaľ dostať. Chcel som ísť domov a chcel som späť svojich priateľov, školu a rodičov a celý svoj život. Môcť ísť kam chcem, nie chodiť v klietke hore dolu hore dolu hore dolu.

#

V ďalšom si vzali heslá k mojim USB kľúčom. Na nich bolo niekoľko zaujímavých správ, ktoré som si stiahol z tej či onej netovej diskusnej skupiny, nejaké prepisy rozhovorov, veci, s ktorými mi ľudia vypomohli, vedomosti, ktoré som potreboval, veci, ktoré som robil. Nebolo tam nič, čo by sa nedalo nájsť na Googli, samozrejme, ale nerobil som si ilúzie, že by mi to pomohlo.

V to popoludnie som si zasa mohol zacvičiť a tentokrát boli na dvore ďalší ľudia, štyria muži a dve ženy všetkých rás, každého veku. Pravdepodobne si veľa ľudí vysluhovalo svoje „privilégiá".

Dali mi polhodinu a tak som sa snažil nadviazať rozhovor s tým najnormálnejšie vyzerajúcim väzňom, černochom v mojom veku s krátkym afrom. Ale keď som sa predstavil a natrčil mu ruku, mrkol očami ku kamerám, zlovestne namontovaným v rohoch dvora a bez zmeny výrazu tváre pokračoval v chôdzi.

Ale potom, tesne predtým ako vyvolali moje meno a odviedli ma nazad do budovy, sa otvorili dvere a vyšla – Vanessa! Nikdy som sa tak netešil z priateľskej tváre. Vyzerala unavená a mrzutá, ale nezranená, a keď ma uvidela, vykríkla

moje meno a rozbehla sa ku mne. Tuho sme sa objali a uvedomil som si, že sa trasiem. Potom som si uvedomil, že aj ona sa trasie.

„Si v poriadku?“ povedala, keď poodstúpila na dĺžku ruky.

„Som v poriadku,“ povedal som. „Povedali mi, že ma nechajú ísť, keď im dám moje heslá.“

„Stále sa ma pýtajú na teba a Darryla.“

Z reproduktora sa ozval hlas, kričal na nás, aby sme sa prestali rozprávať, aby sme pokračovali v chôdzi, ale nevšímali sme si ho.

„Odpovedz im,“ povedal som rýchlo. „Čokoľvek sa pýtajú, odpovedz im. Ak ti to pomôže dostať sa odtiaľto.“

„Čo je s Darrylom a Jolu?“

„Nevidel som ich.“

Dvere sa s rachotom otvorili a vyhrnuli sa štyria mohutní strážnici. Dvaja vzali mňa, dvaja chytili Vanessu. Zrazili ma na zem a hlavu mi otočili preč od Vanessy, ale počul som, že s ňou zaobchádzali rovnako. Okolo zápästí sa mi ovinuli plastikové pásky a potom ma trhnutím postavili a odviedli nazad do cely.

Ten večer nebola žiadna večera. Nasledujúce ráno žiadne raňajky. Nikto ma neprišiel vziať na výsluch, nevyťahoval žiadne moje tajomstvá. Plastikové putá držali, plecia ma pálili, potom boleli, potom stŕpli, potom znovu pálili. Stratil som všetok cit v rukách.

Potreboval som močiť. Nemohol som si stiahnuť nohavice. Veľmi, veľmi mi bolo treba.

Pošťal som sa.

Potom po mňa prišli, neskôr, keď horúci moč vychladol a zlepkavel, takže sa mi moje už predtým zafúľané džínsy začali lepiť na nohy. Prišli pre mňa a viedli ma dolu dlhou halou s dverami, každé dvere s iným čiarovým kódom, každý čiarový kód väzeň ako ja. Sácali ma po chodbe a priviedli ma do výsluchovej miestnosti a bolo to tam ako na inej planéte, vo

svete, kde sú veci normálne, kde nesmrdelo všetko za močom. Cítil som sa taký špinavý a zahanbený, a znovu sa mi vrátili všetky tie pocity, že som si to zaslúžil.

Pani Prísny zostrih tam už sedela. Bola dokonalá, vyčesaná, s jemným mejkapom. Zavoňal som jej vlasový šampón. Nakrčila nos smerom ku mne. Cítil som, ako sa ma zmocňuje poníženie.

„Nuž, bol si veľmi zlý chlapec, všakže. Nie si ty ale humusák?“

Hanba. Pozrel som dolu na stôl. Nedokázal som zodvihnúť zrak. Chcel som jej povedať heslá k mojim emailom a odísť.

„O čom ste sa na dvore s kamarátkou rozprávali?“

Krátko som sa zasmial. „Povedal som jej, aby odpovedala na vaše otázky. Povedal som je, aby spolupracovala.“

„Takže jej dávaš rozkazy?“

Krv mi spievala v ušiach. „Preboha,“ povedal som. „Hráme spolu *hru*, volá sa to Zábavné Šialenstvo Harajuku. Som *kapitán tímu*. Nie sme teroristi, sme stredoškoláci. Nedávam jej nijaké rozkazy. Povedal som jej, aby k vám bola *úprimná*, aby sme sa mohli očistiť od podozrenia a dostať sa odtiaľto.“

Chvíľu mlčala.

„Ako sa má Darryl?“ povedal som.

„Kto?“

„Darryl. Zbalili ste nás spolu. Môj priateľ. Ktosi ho v stanici BARTu na Powell Street bodol. Preto sme boli na ulici. Zháňali sme preňho pomoc.“

„Tak som si istá, že je v poriadku,“ povedala.

Žalúdok mi zovrelo, skoro som sa pozvracal. „Vy to *neviete*? Nemáte ho tu?“

„Koho tu máme a koho tu nemáme je niečo, o čom s tebou nebudem diskutovať, nikdy. Je to niečo, čo sa nikdy nedozvieš. Marcus, videl si, čo sa stane keď s nami nespolupracuješ. Videl si, čo sa stane, keď nepočúvaš naše príkazy. Trošičku si spolupracoval a dostalo ťa to tak ďaleko, že si takmer mohol

slobodne odísť. Ak chceš, aby sa táto možnosť stala skutočnosťou, budeš len odpovedať na moje otázky.“

Mlčal som.

„Učíš sa, to je dobre. A teraz, tvoje heslá k emailom, prosím.“

Bol som na to pripravený. Dal som im všetko: adresy serverov, loginy, heslá. Nezáležalo na tom. Na serveri som nenechával žiadnu poštu. Všetko som si sťahoval a ukladal si na domáci laptop, ktorý sťahoval a mazal moju poštu zo servera každých šesťdesiat sekúnd. Z môjho emailu nič nedostanú – všetko je vyčistené a uložené na laptope u nás doma.

Späť do cely, ale rozviazali mi ruky a osprchovali ma a dali mi na nosenie väzenské oranžové nohavice. Boli mi priveľké a viseli mi na bokoch ako vrece, vyzeral som ako malý Mexičan z Misie. Vedeli ste, že odtiaľ pochádza móda nohavíc spustených na pol zadku? Z väzníc. Poviem vám, že je to omnoho menej zábavné, keď si uvedomíte, že nejde o nijaký módny postoj.

Džínsy mi vzali a nasledujúci deň som strávil v cele. Steny tvoril poškriabaný betón na oceľovej konštrukcii. Bolo to poznať, lebo oceľ na slanom vzduchu hrdzavela a červeno-oranžová konštrukcia presvitala cez zelenú maľovku. Moji rodičia boli niekde tam von, za tým oknom.

Nasledujúci deň si po mňa prišli.

„Už deň čítame tvoj mail. Zmenili sme heslo, takže tvoj domáci počítač ho nemôže sťahovať.“

Jasné, že to spravili. Keď som sa nad tým zamyslel, spravil by som to isté.

„Máme na teba dosť, aby sme ťa zašili na veľmi dlhý čas, Marcus. Vlastníctvo týchto predmetov –“ mávla smerom k mojim mašinkám – „údaje, ktoré sme získali z tvojho telefónu a pamäťových kartičiek, ako aj podvratný materiál, ktorý by sme nepochybne našli, keby sme prehľadali váš dom a vzali

tvoj počítač. Je toho dosť, aby si bol v lochu, kým z teba nebude starec. Rozumieš tomu?“

Neveril som jej ani na sekundu. Sudca by v žiadnom prípade nemohol uznať, že všetok tento materiál napĺňa podstatu skutočného zločinu. Jednalo sa o slobodu slova, o hranie sa s technikou. Nebol to nijaký zločin.

Ale kto tvrdí, že ma títo ľudia kedy postavia pred súd.

„Vieme, kde žiješ, vieme, kto sú tvoji priatelia. Vieme, ako konáš a ako myslíš.“

Vtedy mi došlo. Idú ma prepustiť. V miestnosti akoby sa rozjasnilo. Počul som sám seba dýchať, krátke rýchle nádychy.

„Chceme vedieť len jednu vec: aký bol mechanizmus doručenia bômb na tom moste?“

Dych sa mi zastavil. Miestnosť opäť stmavla.

„Čo?“

„Na tom moste bolo desať náloží, pozdĺž mostovky. Neboli v autách. Boli tam rozmiestnené. Kto ich tam dal a ako sa tam dostal?“

„Čo?“

„Toto je tvoja posledná šanca, Marcus,“ povedala. Vyzerala zarmútene. „Až doteraz si si počínal tak dobre. Povedz nám ešte toto a môžeš ísť domov. Môžeš si zohnať právnika a hájiť sa na súde. Nepochybne existujú poľahčujúce okolnosti, ktorými môžeš vysvetliť svoje počínanie. Povedz nám toto a si voľný.“

„Neviem o čom to hovoríte!“ Plakal som a bolo mi to jedno. Vzlykajúc som bľabotal. „Nemám *ani najmenšej potuchy o čom to vlastne hovoríte*!“

Zavrtela hlavou. „Marcus, prosím. Nechaj nás, aby sme ti pomohli. Mohol by si už vedieť, že vždy dostaneme, čo chceme.“

Kdesi vzadu v mysli sa mi ozývalo čosi nejasné. Boli to *šialenci*. Pozbieral som sa, s námahou som potlačil slzy. „Počúvajte, madam, toto je blbosť. Prehrabali ste moje veci,

videli ste všetko. Som sedemnásťročný stredoškolák, nijaký terorista! Nemôžete myslieť vážne–“

„Marcus, ešte stále ti nedošlo, že to myslíme úplne vážne?“ Zavrtela hlavou. „Máš celkom dobré známky. Myslela som si, že budeš bystrejší.“ Urobila drobné gesto a dozorcovia ma schytili pod pazuchy.

Nazad v cele mi napadli stovky malých preslovov. Francúzi tomu hovoria „esprit d'escalier“ – duch schodiska, úsečné odpovede, ktoré vám napadnú potom, ako ste odišli z miestnosti a ste na schodisku na ceste von. V mysli som sa postavil a deklamoval, povedal som jej, že som občan milujúci svoju slobodu, čo zo mňa robí vlastenca a z nej zradcu. V mysli som ju zahanbil za to, že premenila moju krajinu na vojenský tábor. V mysli som bol výrečný a brilantný a priviedol som ju k slzám.

Ibaže viete čo?. Nič z toho som zo seba nedostal, keď ma vytiahli nasledujúci deň. Všetko, na čo som dokázal myslieť bola sloboda. Moji rodičia.

„Ahoj, Marcus,“ povedala. „Ako sa cítiš?“

Pozrel som na stôl. Pred sebou mala úhľadnú kôpku papierov a všadeprítomný pohárik zo Starbucks. Pripadalo mi to akosi upokojujúce, upomienka, že tam kde za múrmi existuje skutočný svet.

„Skončili sme s tvojím vyšetrovaním, nateraz.“ Nechala to visieť vo vzduchu. Možno to malo znamenať, že ma prepúšťa. Možno to malo znamenať, že ma hodí do diery a zabudne, že existujem.

„A?“ povedal som nakoniec.

„A chcem ti ešte raz zdôrazniť, že to myslíme veľmi vážne. Naša krajina utrpela najhorší útok, aký sa kedy udial na jej území. Koľko 11. septembrov máme vytrpieť, aby si bol ochotný spolupracovať? Detaily nášho vyšetrovania sú tajné. V našom úsilí pohnať páchateľov týchto ohavných zločinov k spravodlivosti sa nezastavíme pred ničím. Rozumieš tomu?“

„Áno," zamumlal som.

„Dnes ťa pošleme domov, ale zostávaš poznačeným človekom. Nedokázal si sa očistiť od podozrení – prepúšťame ťa len preto, že sme s tebou nateraz skončili. Ale odteraz nám patríš. Budeme ťa pozorovať. Budeme ťa sledovať, až urobíš chybný krok. Chápeš, že ťa môžeme neprestajne naozaj podrobne sledovať?"

„Áno," zamumlal som.

„Dobre. O tom, čo sa tu dialo, nebudeš nikdy s nikým hovoriť, nikdy. Je to záležitosť národnej bezpečnosti. Vieš, že za zradu v čase vojny sa stále dáva trest smrti?"

„Áno," zamumlal som.

„Dobrý chlapec," zapriadla. „Podpíšeš nám tu nejaké papiere." Posunula ku mne po stole štôsik papierov. Na všetkých boli vybodkované kolónky s nápismi TU PODPÍŠTE. Dozorca mi odomkol putá.

Listoval som papiermi a oči mi slzili a hlava sa mi krútila. Nedávali mi zmysel. Snažil som sa dešifrovať tú právničinu. Zdalo sa, že podpisujem vyhlásenie, že ma zadržiavali s mojím súhlasom a že som sa dobrovoľne, z vlastnej vôle, podrobil výsluchu.

„Čo sa stane ak to nepodpíšem?" povedal som.

Vyšklbla mi papiere a znovu urobila to malé gesto. Dozorcovia ma trhnutím postavili na nohy.

„Počkajte!" skríkol som. „Prosím! Podpíšem to!" Vliekli ma k dverám. Dokázal som vnímať len tie dvere, dokázal som myslieť len na to, ako sa za mnou zatvárajú.

Zložil som sa. Vzlykal som. Prosil som, aby mi dovolili podpísať tie papiere. Byť tak blízko slobody a takto o ňu prísť, bol som ochotný urobiť čokoľvek. Nespočetnekrát som počul niekoho povedať, „Ach, radšej by som zomrel ako urobil to či ono" – a sám som si to niekedy opakoval. Ale teraz som po prvý raz pochopil, čo to v skutočnosti znamená. Radšej by som zomrel, ako sa vrátil do cely.

Žobronil som, keď ma brali na chodbu. Povedal som im, že podpíšem čokoľvek.

Zavolala na strážcov a tí sa zastavili. Priviedli ma nazad. Posadili ma. Jeden mi strčil do ruky pero.

Samozrejme, podpísal som, a znova a znova.

#

Moje tričko a džínsy boli opäť v mojej cele, vyčistené a poskladané. Voňali za detergentom. Obliekol som si ich a umyl si tvár a sadol som si na pričňu a zízal do steny. Vzali mi všetko. Najprv súkromie, potom dôstojnosť. Bol som ochotný podpísať hocičo. Bol by som podpísal priznanie, že som zavraždil Abrahama Lincolna.

Skúsil som plakať, ale oči som mal akoby vysušené, neschopné slzenia.

Znovu ma dostali. Priblížil sa dozorca s kapucňou, ako bola tá, ktorú mi nasadili, keď nás zadržali, pred neznámym časom, niekoľkými dňami, týždňami.

Kapucňa sa mi zviezla cez hlavu a utiahla sa tesne okolo krku. Bol som úplnej tme a vzduch bol nehybný a stuchnutý. Postavili ma a viedli po chodbách, hore schodmi, po štrku. Po nástupnej lávke. Po oceľovej lodnej palube. Ruky za chrbtom mi pripútali k zábradliu. Kľakol som si na palubu a načúval hukotu dieselových motorov.

Loď sa pohla. Pod látku prenikol náznak slaného vzduchu. Mrholilo a šaty mi oťaželi od vody. Bol som vonku, hoci moja hlava bola vo vreci. Bol som vonku, vo svete, od slobody ma delilo niekoľko okamihov.

Prišli po mňa a viedli ma von z lode a potom po nerovnej zemi. Hore tromi kovovými schodíkmi. Uvoľnili mi zápästia. Sňali kapucňu.

Bol som opäť v kamióne. Žena s prísnym zostrihom bola tam, pri malom stole, kde sedávala predtým. Mala pri sebe tašku so zipsom a v nej môj telefón a ostatné drobnosti, moju

peňaženku a drobné z mojich vrecák. Bez slova mi ich podala.

Naplnil som si vrecká. Bolo to také zvláštne, mať znova všetko na svojom mieste, nosiť známe oblečenie. Von, za zadnými dverami kamióna som počul známe zvuky môjho známeho mesta.

Strážca mi podal ruksak. Žena ku mne natiahla ruku. Len som sa na ňu pozrel. Spustila ju a kyslo sa usmiala. Potom gestom napodobnila zazipsovanie úst a ukázala na mňa. Potom otvorila dvere.

Vonku bol deň, šedivo a mrholilo. Hľadel som dolu alejou k autám a nákladiakom a bicyklom, svištiacim po ceste. Ako prilepený som stál na vrchnom schodíku kamióna a hľadel na slobodu.

Kolená sa mi triasli. Vedel som, že sa so mnou zasa hrajú. Za okamih ma dozorcovia zasa schytia a vtiahnu ma dovnútra, cez hlavu mi zasa prehodia vrece a ocitnem sa znova na lodi, znova na ceste do väzenia, k nekonečným, nezodpovedateľným otázkam. Ledva som sa ovládol, aby som si nevtlačil päsť do úst.

Potom som sa prinútil zostúpiť po schodisku. Ďalšie schodisko. Posledné schodisko. Moje tenisky zaškrípali na odpadkoch na zemi, rozbité sklo, ihla, štrk. Spravil som krok. Ďalší. Došiel som k ústiu aleje a vykročil na chodník.

Nikto ma nechytil.

Bol som voľný.

Potom sa okolo mňa ovinuli silné ramená. Takmer som sa rozplakal.

&&&

Kapitola 5

Ale bola to Vanessa a ona aj *plakala* a stískala ma tak silno, až som nemohol dýchať. Bolo mi to jedno. Objal som ju, tvár zaboril do jej vlasov.

„Si v poriadku!“ povedala.

„Som v poriadku,“ vysúkal som zo seba.

Nakoniec ma pustila a okolo mňa sa ovinuli ďalšie ruky. Bol to Jolu! Obaja boli tu. Do ucha mi zašepkal, „Si v bezpečí, bráško,“ a stisol ma ešte tuhšie ako predtým Vanessa.

Keď ma pustil, rozhliadol som sa. „Kde je Darryl?“ spýtal som sa.

Obidvaja sa na seba pozreli. „Možno je ešte v kamióne,“ povedal Jolu.

Otočili sme sa ku kamiónu na konci aleje. Bola to bezvýrazná biela osemnásťkolka. Ktosi už vniesol skladacie schodíky dovnútra. Zadné svetlá červeno svietili a kamión cúval smerom k nám a vydával vytrvalé bíp, bíp, bíp.

„Počkajte!“ vykríkol som, keď začal zrýchľovať. „Počkajte! A čo Darryl?“ Kamión sa blížil. Stále som volal. „A čo Darryl?“

Jolu a Vanessa ma chytili za ruky a odtiahli ma preč. Vzpieral som sa, kričal na nich. Kamión vycúval z aleje na ulicu, stočil sa dolu svahom a odišiel. Snažil som sa za ním rozbehnúť, ale Van a Jolu ma nepustili.

Sadol som si na chodník, rukami si objal kolená a rozplakal som sa. Plakal som a plakal a plakal, hlasnými vzlykmi takého druhu, aké som nezažil, odkedy som bol malé dieťa. Nedokázal som prestať. Nemohol som sa prestať triasť.

Vanessa a Jolu ma postavili na nohy a pomaly ma viedli hore ulicou. Bola tam zastávka MHD s lavičkou a na ňu ma posadili. Aj oni plakali, a chvíľu sme sa všetci držali a ja som

vedel, že plačeme pre Darryla, ktorého nikto z nás už asi nikdy neuvidí.

#

Boli sme severne od Čínskej štvrte, v časti, kde začína Severná pláž, štvrť s neónovými striptízovými barmi a legendárnym kontrakultúrnym kníhkupectvom City Lights, kde sa v päťdesiatych rokoch zrodilo hnutie beatnickej poézie.

Túto časť mesta som dobre poznal. Bola tu obľúbená talianska reštaurácia mojich rodičov a oni ma tam radi brávali na veľké porcie linguini a obrovské hory talianskej zmrzliny s kandizovanými figami a smrtiacimi drobnými espresami na záver.

Teraz som bolo iné miesto, miesto, kde som ochutnával slobodu po prvý raz po dobe, ktorá sa zdala byť večnosťou.

Prezreli sme si vrecká a našli sme dosť peňazí na stolík v jednej z talianskych reštaurácií, pri chodníku, pod markízou. Pekná čašníčka nám zapálila plynový ohrievač, vypočula objednávky a vošla dnu. Pocit dávať príkazy, ovládať vlastný osud, bol tou najúžasnejšou vecou akú som kedy okúsil.

„Ako dlho sme tam boli?“ spýtal som sa.

„Šesť dní,“ povedala Vanessa.

„Ja som narátal päť,“ povedal Jolu.

„Ja som nerátal.“

„Čo ti urobili?“ povedala Vanessa. Nechcelo sa mi o tom rozprávať, ale obidvaja na mňa tak hľadeli. Keď som začal, nevedel som skončiť. Povedal som im všetko, dokonca aj o tom, ako som bol prinútený pomočiť sa, a oni to prijali mlčky. Odmlčal som sa, keď nám servírka priniesla sódu a čakal som, až odíde z dosluchu, potom som dohovoril. Počas rozprávania to akosi ustupovalo do diaľky. Kým som skončil, nedokázal som povedať, či som prikrášľoval pravdu, alebo som sa snažil, aby to vyzeralo *menej* hrozné než to bolo. Spomienky mi plávali ako rybky, ktoré som sa snažil zachytiť a ktoré mi

niekedy vykĺzli zo zovretia.

Jolu potriasol hlavou. „Boli na teba tvrdí, bratku," povedal. Vyrozprával nám o sebe. Vypočúvali ho, zväčša sa pýtali na mňa, a on im stále hovoril pravdu, držal sa plánu vyrozprávať fakty o onom dni a o našom priateľstve. Nútili ho to opakovať stále dookola, ale nehrali sa s jeho hlavou tak ako u mňa. Jedával v jedálni s ostatnými ľuďmi a nechali mu čas aj na TV miestnosť, kde im z videa púšťali minuloročné trháky.

Vanessin príbeh bol trochu iný. Potom, čo ich naštvala rozhovorom so mnou jej vzali šaty a prinútili ju nosiť oranžový väzenský overal. Nechali ju v cele dva dni úplne bez kontaktu, ale kŕmili ju pravidelne. Ale zväčša to bolo ako u Jolu: rovnaké otázky, opakované dookola.

„Vážne si im ležal v žalúdku," povedal Jolu. „Vážne po tebe išli. Prečo?"

Nedokázal som na to prísť. Potom som si spomenul.

Môžeš spolupracovať, alebo to môžeš veľmi, veľmi oľutovať.

„Bolo to preto, lebo som im neodomkol telefón, vtedy v prvú noc. Preto si ma vytipovali." Nedokázal som tomu uveriť, ale nebolo nijaké iné vysvetlenie. Bolo to z čírej pomstychtivosti. Moja myseľ sa pri takom pomyslení vzpierala. Robili to všetko len ako trest za vzopretie sa ich autorite.

Predtým som bol vyľakaný. Teraz som sa rozhneval. „Tí sviniari," povedal som potichy. „Urobili to len preto, lebo som odvrával."

Jolu zahrešil a Vanessa si uľavila po kórejsky, čo robievala len keď bola naozaj skutočne rozčúlená.

„To im nedarujem," zašepkal som hľadiac do sódy. „Dostanem ich."

Jolu zavrtel hlavou. „Vieš, že to nemôžeš. Proti takému niečomu nemôžeš bojovať."

#

Nikto z nás vtedy nechcel veľmi hovoriť o pomste. Namiesto toho sme sa rozprávali, čo máme robiť. Museli sme sa dostať domov. Batérie našich mobilov boli vybité a na ulici už roky neboli žiadne verejné telefónne búdky. Potrebovali sme sa dostať domov. Dokonca som uvažoval o tom, že si vezmeme taxík, ale ani spolu sme nemali dosť peňazí.

A tak sme šli pešo. Na rohu sme nahádzali nejaké štvrťáky do novinového boxu San Francisco Chronicle a začítali sme sa do prvej strany. Od výbuchu uplynulo päť dní, ale stále to bolo na titulke.

Žena s prísnym strihom hovorila o vybuchnutom „moste“ a ja som predpokladal, že hovorí o moste Golden Gate, ale mýlil som sa. Teroristi vyhodili do vzduchu *Most cez Záliv*.

„Prečo, dopekla, vyhadzovali Zálivový?“ povedal som. „Golden Gate je predsa na všetkých pohľadnicicach.“ Dokonca aj keď nie ste zo San Francisca, pravdepodobne viete ako Golden Gate vyzerá: je to ten veľký oranžový visutý most, klenúci sa dramaticky od starej vojenskej základne s názvom Presidio po Sausalito, kde sú všetky tie rozkošné vinohradnícke mestečká s obchodíkmi s vonnými sviečkami a umeleckými galériami. Je čertovsky malebný a je prakticky symbolom štátu Kalifornia. Keď idete do parku Disneyland California, jeho replika sa nachádza hneď za bránou a ide cez neho monorail.

Takže som sa prirodzene domnieval, že ak niekto chce vyhodiť most v San Franciscu, bude to tento.

„Asi ich odstrašili všetky tie kamery a opatrenia,“ povedal Jolu. „Národná garda vždy kontroluje autá na obidvoch koncoch a sú tam všetky tie ploty a sračky proti samovrahom.“ Ľudia skákali z Golden Gate odkedy ho v 1937-om otvorili – po tisícej samovražde v 1995 sa to prestalo počítať.

„Hej,“ povedala Vanessa. „Navyše Zálivový aj naozaj niekam vedie.“ Most cez Záliv vedie z centra San Francisca do Oaklandu a potom do Berkeley, predmestí pri Východnom Zálive, ktoré sú domovom pre mnohých ľudí, ktorí žijú a

pracujú v meste. Je to jedna z mála častí Zálivu, kde si obyčajný človek môže dovoliť dom dostatočne veľký, aby sa v ňom natiahol, a je tam aj univerzita a trochu ľahkého priemyslu. Aj BART síce vedie popod Záliv a spája tie dve mestá, ale najviac dopravy ide cez Most. Golden Gate je pekný, ak ste turista alebo boháč na dôchodku, žijúci vo vinárskej oblasti, ale je to hlavne ornament. Most cez Záliv je – bol – ťažný kôň San Fracisca.

Na minútku som sa nad tým zamyslel. „Ľudkovia, viete, že máte pravdu," povedal som. „Ale nemyslím, že je to všetko. Stále sa správame, akoby teroristi útočili na výrazné objekty pretože nenávidia význačné symboly. Niežeby nenávideli pamätihodnosti alebo mosty či lietadlá. Jednoducho, chcú toho dodrbať čo najviac a vydesiť ľudí. Terorizovať. Takže je jasné, že šli po Zálivovom, keď Golden Gate má všetky tie kamery – a po tom, čo sa v lietadlách všetko rentgenuje a prehľadáva." Zamyslel som sa ešte na chvíľu, prázdne hľadiac na autá uháňajúce po ulici, na ľudí chodiacich po chodníkoch, na mesto okolo mňa. „Teroristi nemajú nič proti lietadlám a mostom. Milujú teror." Bolo to také jasné, až som nemohol uveriť tomu, že mi to predtým nenapadlo. To, že so mnou niekoľko dní zaobchádzali ako s teroristom, mi asi stačilo na prečistenie myslenia.

Tí dvaja na mňa zízali. „Mám pravdu, či nie? Všetky tie sračky, rentgeny a kontroly, sú nanič, no nie?"

Pomaly prikývli.

„Horšie než nanič," povedal som priškrteným a preskakujúcim hlasom. „Pretože nás dostali do basy, s Darrylom –" na Darryla som nepomyslel, odkedy sme sa posadili a teraz ma to znovu prepadlo, môj stratený, zmiznutý priateľ. Odmlčal som sa a stískal som čeľuste.

„Musíme to povedať rodičom," povedal Jolu.

„Mali by sme to povedať právnikovi," povedala Vanessa.

Myslel som na vyrozprávanie môjho príbehu. Na to, ako

poviem svetu, čo so mnou urobili. Na videá, ktoré by sa určite vynorili, so mnou, zredukovaným na plačúce, prosíkajúce zviera.

„Nemôžeme im nič povedať," povedal som bezmyšlienkovite.

„Ako to myslíš?" povedala Van.

„Nemôžeme im nič povedať," opakoval som. „Počuli ste ju. Ak prehovoríme, prídu si po nás znovu. Urobia s nami to, čo urobili s Darrylom."

„Žartuješ," povedal Jolu. „Chceš, aby sme –"

„Chcem, aby sme vrátili úder," povedal som. „A aby som to mohol spraviť chcem ostať na slobode,. Ak všetko vytárame, povedia, že sme len deti, čo si vymýšľajú. Veď dokonca ani nevieme, kde nás vlastne držali! Nikto nám neuverí. A potom jedného dňa si po nás prídu."

„Poviem rodičom, že som bol v jednom z tých táborov na druhej strane Zálivu. Šiel som tam na stretnutie s vami a uviazli sme a len dnes sme sa odtiaľ dostali. V novinách píšu, že sa odtiaľ ešte stále ľudia vracajú domov."

„Ja to nedokážem," povedala Vanessa. „Po tom, čo ti spravili, ako môžeš vôbec na niečo také pomyslieť?"

„Stalo sa to mne, práve o tom to je. Teraz je to medzi mnou a nimi. Porazím ich, dostanem sa k Darrylovi. Nezmierim sa s tým. Ale keby sa do toho zapojili naši rodičia, je koniec. Nikto nám neuverí a každému to bude jedno. Ak to urobíme po mojom, ľuďom to nebude jedno."

„Ako je to po tvojom?" povedal Jolu. „Aký máš plán?"

„To ešte neviem," pripustil som. „Dajte mi čas do zajtra rána, dajte mi aspoň toľko." Vedel som, že keď to budú držať v tajnosti jeden deň, bude to musieť zostať tajomstvom navždy. Keby sme si odrazu *spomenuli*, že sme boli uväznení v tajnom väzení a nie prichýlení v utečeneckom tábore, naši rodičia by boli ešte skeptickejší.

Van a Jolu pozreli jeden na druhého.

„Chcem od vás len šancu," povedal som. „Cestou si vymyslíme príbeh, dohodneme detaily. Dajte mi jeden deň, len jeden."

Zachmúrene prikývli a znovu sme vykročili dolu kopcom smerom k domovu. Býval som na Potrero Hill, Vanessa v North Mission a Jolu v Noe Valley – v troch veľmi odlišných štvrtiach, vzdialených od seba len pár minút chôdze.

Zabočili sme na Market Street a zdúpneli. Ulica bola zabarikádovaná na všetkých rohoch, na dopravu slúžil len jeden pruh a pozdĺž celej ulice boli zaparkované veľké bezvýrazné osemnásťkolesové kamióny, ako ten, ktorý nás, s vrecami cez hlavy, odviezol z dokov do Čínskej štvrte.

Ku každému viedli tri oceľové schodíky a všetky bzučali aktivitou keď vojaci, ľudia v oblekoch a policajti chodili dnu a von. Obleky nosili na klopách malé odznaky a vojaci ich pri vstupe skenovali – boli to bezdrôtové autorizačné odznaky. Keď sme kráčali okolo jedného, prizrel som sa mu a zbadal známe logo: Ministerstvo vnútroštátnej bezpečnosti. Vojak si všimol, že sa pozerám, a uprene a tvrdo sa na mňa zahľadel.

Pochopil som a pokračoval v ceste. Od ostatných som sa oddelil pri Van Ness. Dlho sme sa objímali a plakali a sľúbili sme si, že si zavoláme.

Na Potrero Hill sa dá ísť ľahkým a ťažkým chodníčkom. Ten ťažký vás vedie jednými z najstrmších svahov v meste, aké vídať v automobilových naháňačkách v akčných filmoch, keď autá na vrchole cesty vyskakujú do vzduchu. Vždy som chodieval ťažkým chodníkom. Sú to všetko obytné uličky so starými viktoriánskymi domami, prezývanými „maľované dámy" kvôli svojim krikľavým prepracovaným maľovkám, a predzáhradkami s vonnými kvetmi a vysokými trávami. Z plotov na vás zízajú mačky a niet tam skoro žiadnych bezdomovcov.

Na tých uliciach bolo tak ticho, až som si želal, aby som sa vybral tou *druhou* cestou, cez Misiu, ktorá je... *drsná* je

pravdepodobne najvýstižnejšie slovo. Hlasná a kypiaca životom. Kopy hlučných opilcov a naštvaných crackistov a bezvedomých feťákov, ale tiež množstvo rodín s kočíkmi, staré dámy klebetiace na priedomiach, frajeri s oreprákovanými kárami šinúci sa dolu ulicami s hlasným tumpa-tumpa-tumpa. Boli tam hipsteri a poflakujúci sa emošskí študenti umení a dokonca aj nejakí punk-rockeri zo starej školy, starci s pupkami vydúvajúcimi sa pod tričkami s Dead Kennedys. A tiež transvestiti, rozhnevaní gangsterskí uličníci, grafiťáci a vyplašení džentríci, ktorí sa snažili prežiť kým ich investícia do nehnuteľnosti nedozreje.

Šiel som hore Goat Hill a okolo Goat Hill Pizza, čo mi zasa pripomenulo väzenie, kde ma držali, až som si musel sadnúť na lavičku pred reštauráciou a počkať kým ma prejde tras. Potom som si všimol kamión na vrchu pahorka, bezvýraznú osemnásťkolku s tromi kovovými schodíkmi. Vstal som a vykročil. Mal som pocit, že ma zo všetkých strán pozorujú.

Zvyšok cesty domov som sa ponáhľal. Nepozeral som na maľované dámy ani na záhrady či mačky. Pozeral som si pod nohy.

Obe autá mojich rodičov stáli na príjazdovej cestičke, hoci to bolo uprostred dňa. Jasné, otec pracuje v East Bay, takže kým sa na moste pracuje, uviazol doma. Mama – nuž, ktovie prečo bola doma.

Boli doma kvôli mne.

Skôr ako som stihol odomknúť dvere, vytrhli sa mi z ruky a doširoka roztvorili. Stáli tam obidvaja moji rodičia, vyzerali sivo a vyčerpane, s opuchnutými očami, a hľadeli na mňa. Stáli sme tam chvíľu ako zmrazené tablo, potom obaja vyrazili a vtiahli ma do domu, až ma skoro prevrátili. Obidvaja hovorili tak hlasno a rýchlo, že všetko čo som dokázal vnímať bol bezslovný nezrozumiteľný hukot a obaja ma objímali a plakali a ja som plakal tiež a len sme tam tak stáli ako v malej predsieni, vzlykali a takmer artikulovali, až kým nám nedošla

para a potom sme vošli do kuchyne.

Urobil som to, čo vždy, keď som prišiel domov: vzal som si pohár vody z filtra na chladničke a vylovil som dva keksy z „keksového súdka“, ktorý nám poslala mamina sestra z Anglicka. Normálnosť toho všetkého zbrzdila bláznivé búchanie môjho srdca, upokojila môj mozog a čoskoro sme sedeli pri stole.

„Kde si bol?“ povedali obidvaja viacmenej unisono.

Cestou domov som o tom uvažoval. „Uviazol som,“ povedal som. „V Oaklande. Bol som tam s kamarátmi, robili sme projekt, a dali nás všetkých do karantény.“

„Na päť dní?“

„Hej,“ povedal som. „Hej. Bolo to naozaj zlé.“ V Chronicle som čítal o karanténach a nehanebne som si požičal z toho čo písali. „Hej. Všetci, ktorých zachytil mrak. Mysleli si, že na nás zaútočili nejakým supermikróbom a v dokoch nás naložili do lodných kontajnerov ako sardinky. Bolo tam strašne horúco a lepkavo. Málo jedla.“

„Kriste,“ povedal otec a zaťal päste na stole. Oco učí v Berkeley tri dni v týždni, pracuje s niekoľkými študentmi na vedeckom knižničnom programe. Zvyšný čas konzultuje s klientmi v meste a dolu na Polostrove, s treťou generáciou bodka-comov, ktoré robia rôzne veci s archívmi. Je to mierny človek, povolaním knihovník, ale v šesťdesiatych rokoch bol skutočný radikál a na strednej trochu zápasil. Sem-tam som ho videl aj naštvať sa – sem-tam som ho naštval aj ja – a keď Hulkoval, dokázal sa naozaj vytočiť. Raz prehodil hojdačkovú sadu z Ikey cez celý dedkov trávnik, keď sa mu pri zmontovávaní po päťdesiatykrát rozpadla.

„Barbari,“ povedala mama. Žije v Amerike od puberty, ale stále sa jej vráti celá jej britskosť, keď sa dostane do styku s americkými polišmi, zdravotnou starostlivosťou, letiskovými bezpečákmi alebo bezdomovcami. Vtedy začne o „barbaroch“ a to so silným prízvukom. V Londýne sme boli dvakrát,

navštíviť jej rodinu a nemôžem povedať, že by mi to tam pripadalo civilizovanejšie ako v San Franciscu, len viac prepchaté.

„Ale prepustili nás a dnes nás priviezli nazad." Teraz som improvizoval.

„Nie si zranený?" povedala mama. „Hladný?"

„Ospalý?"

„Hej, trochu zo všetkého. A ešte ukýchaný, ušmudľaný, porýpaný, nabručaný." Vtipy o Siedmich trpaslíkoch boli našou rodinnou tradíciou. Obaja sa pousmiali, ale oči mali stále vlhké. Bolo mi ich ľúto. Od starostí sa určite išli zblázniť. Bol som rád, že sa mi naskytla možnosť zmeniť tému. „Dačo by som teda zbaštil."

„Objednám pizzu z Goat Hillu," povedal otec.

„Nie, to nie," povedal som. Obidvaja na mňa pozreli akoby mi vyrašili tykadlá. Obvykle som mal veci z Goat Hill Pizza rád – to jest normálne som to jedol ako zlatá rybka krmivo, pchal by som to do seba kým bolo čo, alebo až do prasknutia. Pokúsil som sa usmiať. „Proste nemám chuť na pizzu," povedal som chabo. „Objednajme si nejaké karí, dobre?" Chválabohu je San Fracisco centrom jedál na donášku.

Mama sa odišla pozrieť do zásuvky na jedálne lístky (ďalšia normálnosť, pocit ako keď sa napiješ vody na vysušené ochraptené hrdlo) a listovala v nich. Niekoľko rozptyľujúcich minút sme strávili prezeraním menu z pakistanskej halálovej reštiky na Valencijskej. Rozhodol som sa pre miešanú tandoori grilovačku a krémový špenát so sedliackym syrom, solené mangové lassi (oveľa lepšie ako sa zdá) a zapekančeky v cukrovom sirupe.

Keď bolo jedlo objednané, znovu začali otázky. Boli v kontakte s rodičmi Van, Jolu aj Darryla (samozrejme) a pokúšali sa oznámiť naše zmiznutie. Polícia si zaznamenala mená, ale bolo toľko veľa „premiestnených osôb", že nemienili otvárať nijaké vyšetrovanie až kým niekto nebol nezvestný

viac ako sedem dní.

Medzitým sa na nete objavil milión stránok videli-ste-našich. Niektoré z nich boli staré klony MySpace, ktorým predtým došli peniaze, ale teraz videli v obnovenom záujme novú šancu na prežitie. Koniec-koncov, aj niektorí investiční kapitalisti mali v oblasti Zálivu nezvestných príbuzných. Ak by sa niekto z nich našiel, možno by stránka pritiahla nejaké nové investície. Vzal som otcov laptop a prezeral som si ich. Jasné, že boli prepchaté reklamami, plus obrázkami nezvestných, väčšinou fotkami z promócií, svadieb a tak podobne. Bolo to dosť morbídne.

Našiel som svoju fotku a videl, že z nej viedli odkazy na fotky Van, Jolu a Darryla. Bol tam malý formulár na označenie nájdených ľudí a ďalší na poznámky ohľadne iných nezvestných. Vyplnil som políčka za seba, Jolu a Van, Darrylove som nechal prázdne.

„Zabudol si na Darryla," povedal otec. Nemal Darryla veľmi rád – raz si všimol, že v jednej z fliaš v našom bare ubudlo niekoľko centimetrov a ja, k mojej večnej hanbe, som to zvalil na Darryla. V skutočnosti sme v tom samozrejme boli obidvaja, blbli sme a skúšali vodku s kolou počas celonočnej hernej schôdzky.

„Nebol s nami," povedal som. Lož mi zhorkla v ústach.

„Ach, bože môj," povedala mama. Zopäla ruky. „Keď si prišiel, mysleli sme si, že ste boli všetci spolu."

„Nie," klamal som čoraz viac. „Nie, mali sme sa s ním stretnúť, ale nestalo sa. Asi uviazol niekde hore v Berkeley. Mal v pláne cestovať BARTom."

Mama vydala útrpný zvuk. Otec potriasol hlavou a zatvoril oči. „Nevieš to o BART?" povedal.

Zavrtel som hlavou. Videl som, kam to smeruje. Mal som pocit, že sa zem dvíha ku mne.

„Vyhodili to do vzduchu," povedal otec. „Tie svine to vyhodili do vzduchu zároveň s mostom."

Toto nebolo na titulných stránkach Chroniclu, ale výbuch BARTu pod vodou by nebol ani zďaleka tak obrazovo výrazný ako obrázky mosta visiaceho v troskách ponad Záliv. Tunel BART od stanice Embarcadero v San Franciscu po West Oakland bol pod vodou.

Vrátil som sa k otcovmu počítaču a prechádzal som po titulkách. Nikto si tým nebol istý, ale počet mŕtvych sa pohyboval v tisícoch. Medzi autami, ktoré padli 60 metrov do mora a ľuďmi utopenými vo vlakoch, sa počet obetí stále zvyšoval. Istý reportér tvrdil, že sa zhováral s jedným „falšovateľom identity“, ktorý pomohol „tuctom“ ľudí opustiť svoj starý život jednoducho tak, že po útokoch zmizli, zaobstarali si nové ID a vytratili sa zo zlých manželstiev, dlhov a mizerných životov.

Otcovi vyrazili nefalšované slzy a mama otvorene plakala. Obaja ma znovu objali a potľapkávali ma rukami, akoby sa chceli uistiť, že som skutočne tam. Stále mi opakovali, ako ma majú radi. Povedal som im, že aj ja ich mám rád.

Mali sme uplakanú večeru a mama a oco si dali po dva poháre vína, čo na nich bolo veľa. Povedal som im, že som ospalý, čo bola pravda a odtiahol som sa do svojej izby. Ale nešiel som spať. Potreboval som sa dostať online a zistiť o čo ide. Potreboval som hovoriť s Jolu a Vanessou. Potreboval som sa pustiť do práce na hľadaní Darryla.

Vyliezol som do svojej izby a otvoril dvere. Mal som pocit, že som svoju posteľ nevidel už tisíc rokov. Ľahol som si na ňu a siahol na stolík, aby som si vzal laptop. Musel som zabudnúť zapojiť ho do zásuvky – elektrický adaptér bolo treba správne pritlačiť – takže kým som bol preč, pomaly sa vybil. Zapojil som ho a počkal minútu či dve, aby sa trochu dobil, než ho znovu zapnem. Ten čas som využil na vyzlečenie a šaty som hodil do smetia – nikdy viac som ich nechcel vidieť – a natiahol som si čisté boxerky a tričko. Vypraté veci, rovno z mojej zásuvky, boli také dôverne známe a pohodlné, ako

objatia mojich rodičov.

Naštartoval som laptop a za chrbát k čelu postele som si postláčal kôpku vankúšov. Uhniezdil som sa, otvoril veko počítača a uložil si ho na stehná. Stále ešte bootoval, človeče, tie ikonky plaziace sa krížom po obrazovke vyzerali tak *krásne*. Naštartoval sa a znovu mi začal dávať varovania o vybitej batérii. Opäť som skontroloval elektrický kábel a pomykal ním, takže zmizli. Vidlica sa však naozaj rozpadávala.

Vlastne to bolo tak zlé, že som nemohol ďalej pracovať. Zakaždým, keď som kábel pustil z ruky, stratil kontakt a počítač začal protestovať, že má vybitú batériu. Pozrel som sa na to bližšie.

Celý kryt môjho počítača bol trochu vychýlený, spoj sa zľahka roztváral a škára sa smerom k zadnej časti rozširovala.

Niekedy sa pozriete na nejaký prístroj a objavíte niečo také a začudujete sa, „Bolo to vždy takto?“ Možno ste si to len nevšimli.

Ale u môjho laptopu to nebolo možné. Chápete, postavil som ho. Po tom ako nás Odbor školstva všetkých vybavil SchoolBookmi, bolo vylúčené, aby mi rodičia kúpili môj vlastný počítač, aj keď prísne vzaté mi SchoolBook nepatril a nesmel som naň inštalovať softvér ani ho nijako modifikovať.

Mal som niečo ušetrené – príležitostné brigády, Vianoce a narodeniny, trošku rozvážneho obchodovania na eBay. Dať si to všetko dohromady a mal som dosť peňazí na nákup úplne mizerného, päť rokov starého stroja.

A tak sme si miesto toho s Darrylom jeden postavili. Kryty na laptopy sa dajú kúpiť rovnako ako skrine na PC, hoci sú o trochu viac špecializované. S Darrylom sme za niekoľko rokov postavili zo dve pécéčka zo súčiastok pozbieraných z odpadu, výpredajov a z objednávok od superlacných tajvanských predajcov, ktorých sme našli na sieti. Prišiel som na to, že postaviť si laptop bol ten najlepší spôsob, ako získať výkon, ktorý som chcel za cenu, akú som si mohol dovoliť.

Pri stavbe vlastného laptopu začínate tak, že si objednáte „barebook“ – stroj s minimálnym hardvérom a všetkými slotmi. Dobrá správa bola, že keď sa skončilo mal som stroj o pol kila ľahší ako Dell, ktorý sa mi páčil, rýchlejší a za tretinovú cenu Dellu. Zlá správa je, že skladať laptop je ako stavať loďku vo fľaši. Je to piplavá práca s pinzetami a lupami, kde sa snažíte napchať všetko do tej malej krabičky. Na rozdiel od bežného PC – ktoré je zväčša prázdne – každý milimeter kubický priestoru v laptope je využitý. Vždy, keď som si už-už myslel, že to mám a zoskrutkoval to celé dokopy, zistil som, že tam čosi prekáža a nedovolí krytu celkom sa zatvoriť, a tak som sa musel vrátiť k nákresom.

Takže som vedel *presne*, ako má spoj na mojom laptope vyzerať, keď sa celý zmontuje, a že *nemá* vyzerať ako vyzeral.

Stále som myksľoval s napäťovým adaptérom, ale bolo to beznádejné. Bolo nemožné, aby som tú vec normálne spustil bez rozobratia. Zastonal som a položil som si ho k posteli. Pozriem sa na to ráno.

#

Aspoň taká bola teória. O dve hodiny neskôr som stále civel do stropu, v hlave som si prehrával filmy o tom, čo mi urobili, čo som mal urobiť ja, všetky tie výčitky a *esprit d'escalier*.

Vykotúľal som sa z postele. Minula polnoc a počul som, ako moji rodičia zaľahli o jedenástej. Vzal som laptop a vypratal trochu miesta na stole a na okraje mojich hodinárskych okuliarov som pripol maličké LEDky a vytiahol som sadu presných malých skrutkovačov. O minútu neskôr som mal kryt otvorený a klávesnicu vymontovanú a hľadel som na útroby môjho laptopu. Vzal som plechovku so stlačeným vzduchom a odfúkol som prach, ktorý tam ventilátor povťahoval a poriadne som si to prezrel.

Čosi nebolo v poriadku. Nedokázal som povedať čo, lebo odkedy som to naposledy rozmontoval uplynuli už mesiace.

Našťastie som sa po treťom raze, keď som to kedysi musel znovu celé rozobrať, poučil: odfotil som si vnútro stroja so všetkými súčiastkami na svojich miestach. Nebol som hneď priveľmi bystrý: najprv som ten obrázok proste nechal na harddisku a samozrejme, keď bol stroj rozobraný, som sa k nemu nemohol dostať. Ale potom som si ho vytlačil a zastrčil do zmätku v zásuvke na papiere, v tom hrobe z mŕtveho stromu, kam som ukladal všetky záručné listy a schémy. Prehrabal som sa v nich – zdali sa byť vo väčšom neporiadku než som si pamätal – a vytiahol som tú fotku. Položil som si ju vedľa počítača a snažil som sa nájsť niečo, čo by vyzeralo nebyť na svojom mieste.

Potom som to zbadal. Plochý kábel, ktorý spájal klávesnicu s logickou jednotkou bol zapojený nesprávne. To bolo čudné. Na tom mieste sa nič nestáčalo, nebolo tam nič, čo by ho za normálnych okolností malo vyviklať. Pokúsil som sa zatlačiť ho naspäť a zistil som, že konektor nebol len zle zastrčený – čosi medzi ním a doskou zavadzalo. Vytiahol som to pinzetou a posvietil si na to.

Na mojej klávesnici bolo čosi nové. Bol to drobný kúsoček hardvéru, hrubý len poldruha milimetra, bez akejkoľvek značky. Klávesnica s tým bola spojená a bolo to spojené s ňou. Inými slovami, bolo to umiestnené dokonale, aby to odpozorovalo všetko, čo som na stroji napísal.

Bola to ploštica.

Srdce mi búchalo v ušiach. Dom bol tmavý a tichý, ale nebola to upokojujúca tma. Kdesi tam boli oči, oči a uši, ktoré ma pozorovali. Špehovali ma. Špehovanie, ktorému som bol vystavený v škole, ma sledovalo až domov, ale tentoraz to nebol iba Odbor školstva, kto mi pozeral cez plece: pripojilo sa k nemu Ministerstvo vnútroštátnej bezpečnosti.

Takmer som tú plošticu vybral. Potom mi napadlo, že ten, kto ju tam dal, by si to všimol. Nechal som ju dnu. Prišlo mi z toho zle.

Rozhliadol som sa dookola, či neuvidím ďalšie zmeny. Nič som nenašiel, ale mohlo to znamenať, že tam už nič viac nebolo? Ktosi sa mi vlámal do izby a ukryl tam ten prístroj – rozobral a znovu poskladal môj laptop. Existuje množstvo iných spôsobov ako napichnúť počítač. Nikdy by som ich nenašiel všetky.

Stuhnutými prstami som mašinu poskladal. Ani teraz kryt nezapadol celkom na miesto, ale napájací kábel držal. Nabootoval som to a položil prsty na klávesy, uvažujúc, že zbehnem nejakú diagnostiku a popozerám si, čo mi ukáže.

Ale nedokázal som to urobiť.

Dopekla, možno je odpočúvaná celá izba. Možno ma práve teraz špehuje nejaká kamera.

Keď som prišiel domov, cítil som sa trochu paranoidne. Teraz som skoro vyskočil z kože. Mal som pocit, akoby som bol zasa vo väzení, vo vypočúvacej miestnosti, sledovaný entitami, ktoré ma mali úplne vo svojej moci. Chcelo sa mi plakať.

Dala sa spraviť jedna vec.

Zašiel som do kúpeľne, vzal som rolku toaletného papiera a nahradil ju novou. Našťastie už bola skoro prázdna. Odtočil som zvyšok papiera a prehrabal som svoju škatuľu so súčiastkami, až som našiel malú plastikovú obálku plnú ultrajasných bielych LEDiek, ktoré som vyzbieral z vypálenej bicyklovej lampy. Špendlíkom som poprepichoval kartónovú trubičku a starostlivo som poprestrkával cez dierky drôtiky, potom som vyhrabal kus drôtu a kovovými spinkami som ich všetky pospájal do série. Drôtiky som natočil na kontakty deväťvoltovej batérie a zapojil ich. Teraz som mal trubicu obkolesenú ultrajasnými smerovými LEDkami, ktorú som si mohol priložiť k oku a pozerať cez ňu.

Minulý rok som si čosi podobné postavil ako projekt na školskú prírodovednú výstavku a keď som ukázal, ako sa tým dali odhaliť skryté kamerky v polovičke tried na Chavezovej

strednej, vyrazili ma z výstavky. Dierkové videokamerky stoja dnes menej ako jedlo v dobrej reštaurácii, takže sa zjavujú všade. Obchodníci-čumilovia ich strkajú do prezliekacích kabíniek alebo do solárií a potom sa vzrušujú nad tajnými videjkami svojich zákazníčok – niekedy ich vešajú dokonca aj na sieť. Vedieť, ako z rolky toaleťáku a súčiastok za tri dolce vyrobiť detektor kamier je proste rozumná vec.

Je to najjednoduchší spôsob ako nachytať špiónske kamery. Majú síce maličké šošovky, ktoré však odrážajú svetlo ako ďas. Najlepšie to funguje v zatemnenej miestnosti: pozeráte cez rúrku a pomaličky si prezeráte steny a miesta, kde by mohli byť ukryté kamery, až kým neuvidíte lesklý odlesk. Ak ten odlesk ostane na mieste aj keď sa hýbete dookola, je to šošovka.

V mojej izbe nebola žiadna kamera – aspoň som žiadnu nenašiel. Samozrejme tam mohli byť odpočúvacie ploštice. Alebo lepšie kamery. Alebo vôbec nič. Môžete ma viniť z paranoje?

Ten laptop som miloval. Volal som ho Salmagundi, čo znamená čokoľvek vyrobené zo zvyšných súčiastok.

Keď raz pomenujete svoj laptop, viete, že k nemu máte hlboký vzťah. Teraz som mal však pocit, že sa ho už nedokážem nikdy dotknúť. Mal som chuť vyhodiť ho von oknom. Ktovie, čo s ním porobili? Ktovie, ako mi ho skazili?

So zatvoreným vekom som ho odložil do zásuvky a zapozeral som sa do stropu. Bolo neskoro a mal by som už spať. Ale to už teraz bolo absolútne nemožné. Odpočúvali ma. Všetko mohlo byť napichnuté. Svet sa navždy zmenil.

„Nájdem spôsob, ako ich dostať,“ povedal som. Bola to prísaha, to som vedel, hneď ako som to vyriekol, hoci som nikdy predtým nijakú prísahu nezložil.

Nemohol som spať. A navyše som dostal nápad.

Kdesi v mojej skrini bola stále zabalená škatuľa s nedotknutou, nerozbalenou konzolou Xbox Universal. Každý

Xbox sa predával pod cenou – Microsoft má väčšinu ziskov od firiem, vyrábajúcich hry, za práva vyrobiť hru na Xbox – ale Universal bol prvý Xbox, ktorý sa Microsoft rozhodol rozdávať úplne zadarmo.

Minulé Vianoce postávali na všetkých rohoch neboráci v kostýmoch bojovníkov zo série Halo a rozdávali tašky s týmito mašinkami tak rýchlo ako sa len dalo. Asi to fungovalo – všetci tvrdili, že sa potom predali vagóny hier. Prirodzene sa vynorili protiopatrenia, aby sa zabezpečilo, že ste hrali len hry firiem, ktoré si od Microsoftu zakúpili licencie.

Hackeri ich prelomili. Xbox bol kreknutý nejakým chlapcom z MIT, ktorý o tom napísal bestseller a 360-ka tým išla ku dnu, potom prišiel krátko žijúci XBox Portable (ktorý sme volali nie prenosný ale „položný“ - vážil poldruha kila!) a tiež sa potopil. Universal mal byť dokonale nepriestrelný. Stredoškoláci, ktorí ho prelomili, boli brazílski linuxoví nadšenci, ktorí žili vo *favele* – juhoamerickom slume.

Nikdy nepodceňujte odhodlanosť deciek chudobných na peniaze ale bohatých na čas.

Keď Brazílčania zverejnili svoj krek, všetci sme sa išli zblázniť. Čoskoro sa vynorili tucty operačných systémov pre Xbox Universal. Môj najobľúbenejší bol ParanoidXbox, druh Paranoid Linuxu. Paranoid Linux je operačný systém, ktorý vychádza z predpokladu, že jeho operátor je pod útokom vlády (bol zamýšľaný pre čínskych a sýrskych disidentov) a robí všetko, čo sa dá, aby udržal vaše dokumenty a komunikáciu v tajnosti. Dokonca sem-tam prihodí aj nejakú komunikačnú vatu, ktorá má zamaskovať fakt, že robíte niečo potajomky. Takže kým dostávate politickú poštu, ParanoidLinux sa tvári, že surfujete po Webe a vyplňuje dotazníky a flirtuje na četoch. A zatiaľ, v jednom znaku z päťsto je zahrabaná vaša skutočná správa, ihla v kope sena.

DVD ParanoidLinux som si napálil, keď sa objavil, ale nikdy som sa nedostal k tomu, aby som si rozbalil môj Xbox,

napojil ho na telku a tak ďalej. Moja izba bola dosť prepchatá aj bez mikrosofťáckych padaviek, ktoré by mi len zaberali cenný pracovný priestor.

Dnes som priniesol obeť. Trvalo mi zo dvadsať minút, kým som to zostavil a spustil. Najťažšie bolo, že som nemal televízor, ale nakoniec som si spomenul, že mám kdesi malý LCD projektor, ktorý mal vzadu štandardné TV RCA konektory. Zapojil som ho na Xbox, premietol si obraz na dvere a nainštaloval som ParanoidLinux.

A tak som bol znovu v hre a ParanoidLinux vyhľadával iné Universal Xboxy, s ktorými by sa mohol spojiť. Každý Xbox Universal má zabudovaný bezdrôt na multiplayerové hranie. Môžete sa bezdrôtovo spojiť so susedmi alebo aj s Internetom, ak máte bezdrôtové internetové pripojenie. V dosahu som našiel troch susedov. Dvaja z nich mali Xboxy pripojené na Internet. Pre ParanoidLinux to bola ideálna konfigurácia: dokázal si požičať trošičku z internetového pripojenia mojich susedov a cez hráčske siete sa dostal onlajn. Susedia si chýbajúce pakety ani nevšimnú: za pripojenie platili paušál a o druhej v noci toho veľa nenasurfovali.

Najlepšie na tom bol ten *pocit*: cítil som, že to mám pod kontrolou. Moja technika pracovala pre mňa, slúžila mi, chránila ma. Nešpehovala ma. Preto mám techniku rád: ak sa používa správne, dá vám kontrolu a súkromie.

Môj mozog pracoval na plné obrátky. Mal som množstvo dôvodov používať ParanoidXbox – najlepší bol, že každý na to mohol písať hry. Existoval už port MAME, Multiple Arcade Machine Emulator (Emulátor mnohonásobných arkádových strojov), takže ste mohli hrať prakticky každú hru, aká kedy bola vytvorená, od Pongu cez hry pre Apple][+ a Colecovision až po hry pre NES a Dreamcast a tak ďalej.

Ešte lepšie boli super hry, ktoré sa písali špecificky pre ParanoidXbox – úplne zadarmo, hry písané pre zábavu, ktoré mohol spúšťať každý. Keď sa to všetko skombinovalo, mali ste

zadarmo konzolu plnú slobodných hier, ktoré vás dokázali bezplatne napojiť na Internet.

A to úplne najlepšie – aspoň pokiaľ ide o mňa – bolo, že ParanoidXbox bol *paranoický*. Každý jeden bit, ktorý sa vysielal do éteru, bol zašifrovaný. Mohli ste to odpočúvať koľko ste chceli, ale nikdy by ste neprišli na to, kto hovorí, o čom alebo s kým. Anonymný web, email a čet. Presne to, čo som potreboval.

&&&

Kapitola 6

Či tomu veríte alebo nie, rodičia ma prinútili ísť do školy hneď nasledujúci deň. O tretej nadránom som upadol do horúčkovitého spánku ale na druhý deň o siedmej môj oco už stál konča mojej postele a vyhrážal sa mi, že ma z nej vytiahne za členky. Akosi sa mi podarilo vstať – čosi mi asi po zaspatí zdochlo v ústach – a domotať sa do sprchy.

Nechal som, nech ma mama nakŕmi toustom a banánom a túžobne som si prial, aby mi rodičia dovolili doma piť kávu. Cestou do školy som si mohol jednu uchmatnúť, ale pozorovať ich, ako sŕkajú svoje čierne zlato, kým ja som mátožil po dome, obliekal sa a chystal si knihy – to bolo na nevydržanie.

Šiel som do školy tisíckrát, ale dnes to bolo iné. Vyšiel som na pahorok a cez kopčeky, aby som sa spustil dolu do Misie, ale všade boli nákladiaky. Na mnohých dopravných značkách som zbadal nainštalované nové senzory a dopravné kamery. Ktosi mal poruke množstvo sledovacej techniky, ktorú mienil nainštalovať pri prvej príležitosti. Útok na Zálivový most bol presne to, čo potrebovali.

Celé mesto akoby potemnelo, ako vo výťahu, kde ste na rozpakoch, zblízka sledovaní zrakmi susedov a všadeprítomných kamier.

Turecká kaviareň na 24. ulici ma vybavila prenosnou šálkou tureckej kávy. Turecká káva je v podstate blato, ktoré sa tvári ako káva. Je hustá tak, že by v nej možno stála lyžička a obsahuje oveľa viac kofeínu než tie detské bublinky ako Red Bull. Verte niekomu, kto si o tom prečítal heslo na Wikipédii: tak bola vybojovaná Osmanská ríša: šialenými jazdcami poháňanými smrtiacim čiernočiernym kávovým blatom.

Vytiahol som svoju platobnú kartu a on vystrúhal grimasu. „Žiadne karty," povedal.

„Ha? A to prečo?“ už roky som u Turka platil za kávu kartou. Kedysi si ma pre to doberal, tvrdil mi, že som na ten nápoj primladý a úplne ma odmietal obslúžiť počas vyučovacích hodín, lebo že vraj blicujem. Ale rokmi sa medzi nami vybudovalo akési mrzuté porozumenie.

Smutne potriasol hlavou. „To by si nepochopil. Bež do školy, chlapče.“

Neexistuje istejší spôsob ako vzbudiť moju zvedavosť než tvrdiť mi, že by som to nepochopil. Páčil som to z neho, žiadal, aby mi to vysvetlil. Vyzeralo to, že ma vyrazí, ale keď som sa ho spýtal, či si myslí, že nie som dosť dobrý na to, aby som uňho nakupoval, otvoril sa.

„Bezpečnosť,“ povedal a poobzeral sa po svojom obchodíku plnom dóz sušených bôbov a zrniečok, po poličkách naplnených tureckými sladkosťami. „Vláda. Všetko teraz monitorujú, bolo to v novinách. Vlastenecký zákon č. II, včera ho schválil Kongres. Teraz môžu monitorovať každé použitie karty. Vravím nie. Vravím, môj obchod nebude pomáhať špehovaniu mojich zákazníkov.“

Sánka mi spadla.

„Ty možno myslíš, nijaký veľký problém? Aký je problém, keď vláda vie kedy kupuješ kávu? Lebo je to jeden spôsob, ako vedieť kde si, kde si bol. Prečo ty myslíš odišiel som z Turecka? Kde máš vládu, čo stále špehuje ľudí, to nie dobre. Presťahoval som sa sem pred dvadsať rokmi za slobodou – nepomôžem im zobrať slobodu.“

„Prídeš o veľa kšeftov,“ vyhŕkol som. Chcel som mu povedať, že je hrdina a potriasť mu rukou, ale vyšlo zo mňa len toto. „Každý používa platobné karty.“

„Možno už nie až toľko. Možno moji zákazníci prídu sem, lebo vedia, že aj ja milujem slobodu. Robím na to znamenie na výklade. Možno iné obchody urobia to isté. Počul som, že ACLU[3] ich za to bude žalovať.“

3 American Civil Liberties Union – Americká únia občianskych slobôd

„Odo dneška nakupujem len u teba,“ povedal som. Myslel som to vážne. Siahol som do vrecka. „Hmm, ale nemám žiadnu hotovosť.“

Našpúlil pery a prikývol. „Veľa ľudia hovoria to isté. Je dobre. Daj dnešné prachy ACLU.“

Za dve minúty sme si s Turkom vymenili viac slov ako za celý čas, čo som k nemu chodieval. Nemal som ani potuchy, že má takéto zmýšľanie. Považoval som ho len za priateľského predavača kofeínu zo susedstva. Tentoraz sme si potriasli rukami a keď som vyšiel z obchodu, mal som pocit, že som sa pripojil k tímu. Tajnému tímu.

#

Chýbal som dva dni zo školy, ale zdalo sa, že som z vyučovania veľa nevymeškal. Na jeden z tých dní, keď sa mesto zviechalo po útokoch, školu zatvorili. Ďalší deň bol venovaný, ako sa zdalo, smútku za mŕtvych a nezvestných. Noviny publikovali životopisy stratených, osobné spomienky. Web bol plný týchto malých nekrológov, tisícov z nich.

Bolo to rozpačité, lebo som bol jedným z týchto ľudí. Nevediac o tom som vkročil na školský dvor a nato sa ozval výkrik a v nasledujúcom okamihu bolo okolo mňa sto ľudí, potľapkávali ma po chrbte, potriasali mi rukou. Zo dve dievčatá, ktoré som ani nepoznal, ma pobozkali viac než priateľskými bozkami. Cítil som sa ako rocková hviezda.

Učitelia boli len o málo zdržanlivejší. Slečna Galvezová plakala toľko ako moja matka a tri razy ma objala, kým ma nechala ísť sadnúť si do mojej lavice. V prednej časti triedy bolo čosi nové. Kamera. Slečna Galvezová ma pristihla, ako na ňu hľadím a podala mi potvrdenie o povolení na rozmazanom oxeroxovanom školskom hlavičkovom papieri.

Rada Spojeného Školského Obvodu San Francisca mala cez víkend operatívne zasadanie a jednohlasne odsúhlasila žiadosť na rodičov každého žiaka v meste o povolenie umiestniť tieto

uzavreté televízne okruhy do každej učebne a chodby. Zákon hovoril, že nás nemôžu nútiť chodiť do školy prešpikovanej kamerami, ale nehovoril nič o tom, že by sme sa nemohli *dobrovoľne* vzdať našich Ústavných práv. V liste stálo, že Rada si je istá, že dostane plnú podporu rodičov z mesta, ale že zabezpečí, aby sa deti tých rodičov, ktorí budú namietať, vyučovali v oddelených „nechránených" triedach.

Prečo sme mali teraz kamery v triedach? Kvôli teroristom. Samozrejme. Pretože vyhodením mosta do vzduchu teroristi naznačili, že nasledujúcim cieľom sú školy. Aspoň toto bol zrejme záver, ku ktorému Rada dospela.

Trikrát som si ten list prečítal a potom som zodvihol ruku.

„Áno, Marcus?"

„Slečna Galvezová, chcem sa spýtať na ten oznam."

„Áno, Marcus."

„Nie je cieľom teroristov vystrašiť nás? Preto sa tomu vraví *teror*izmus, či nie?"

„Asi áno." Celá trieda na mňa zízala. Nie som najlepší študent v škole, ale mám rád dobrú školskú debatu. Boli zvedaví, čo bude nasledovať.

„No tak potom nerobíme vari presne to, čo teroristi chcú? Vari nevyhrali, keď sa všetci začneme báť a strkať do tried kamery a všetko to ostatné?"

Ozval sa nervózny chichot. Jeden z ostatných sa prihlásil. Bol to Charles. Slečna Galvezová ho vyvolala.

„Inštalácia kamier zlepší našu bezpečnosť a vďaka tomu sa budeme menej báť."

„Bezpečnosť pred čím?" povedal som bez čakania na vyvolanie.

„Terorizmom," povedal Charles. Ostatní prikyvovali.

„A ako to dosiahnu? Ak by sem vbehol samovražedný atentátnik a všetkých nás vyhodil do vzduchu –"

„Slečna Galvezová, Marcus porušuje školský poriadok. Nie je dovolené žartovať o teroristických útokoch –"

„Kto tu žartuje?"

„Ďakujem vám obidvom," povedala slečna Galvezová. Vyzerala naozaj nešťastne. Mal som trochu výčitky, že som jej narušil hodinu. „Myslím, že toto je naozaj zaujímavá diskusia, ale rada by som ju nechala na budúcu hodinu. Myslím, že tieto záležitosti sú pre nás príliš emotívne na to, aby sme o nich diskutovali dnes. Vráťme sa k sufražetkám, dobre?"

Zvyšok hodiny sme teda strávili rozhovorom o sufražetkách a o nových stratégiách lobbovania, ktoré vymysleli, aby dostali štyri ženy do kancelárie každého kongresmana, aby tam naňho zatlačili a dali mu najavo, čo by pre jeho politickú budúcnosť znamenalo, keby naďalej upieral ženám volebné právo. Obyčajne to bola vec, ktorá sa mi páčila – malí ľudkovia, tlačiaci veľkých a mocných k čestnosti. Ale dnes som sa nemohol sústrediť. Muselo to byť Darrylovou neprítomnosťou. Obidvaja sme mali radi Spoločenské vedy a boli by sme mali zapnuté SchoolBooky a četovali hore-dolu, diskutujúc o lekcii.

Predošlú noc som napálil dvadsať diskov ParanoidBoxu a všetky som mal v taške. Porozdával som ich ľuďom o ktorých som vedel, sú naozaj zapálení gameri. Všetci mali pred rokom-dvoma Xbox Universal, ale väčšinou ich už prestali používať. Hry naňho boli veľmi drahé a nie príliš zábavné. Cez prestávky, na obede, alebo v študovni som si ich vzal bokom a do neba som vychválil hry na ParanoidBox. Zadarmo a zábavné – návykové hry, ktoré hrá množstvo úžasných ľudí po celom svete.

Rozdávať zadarmo jednu vec, aby sa predala nejaká iná, sa volá „žiletkový biznis" – firmy ako Gillette vám dajú zadarmo žiletkové rukoväte a potom vás zdierajú hriešnymi cenami za čepieľky. Najhoršie sú náplne do atramentových tlačiarní – najdrahšie šampanské na svete je lacné v porovnaní s ich atramentom, ktorý vo veľkosklade majú galón za penny.

Žiletkové biznisy závisia na tom, že nie ste schopní získať „žiletky" od niekoho iného. Nakoniec, ak Gillette môže

zarábať deväť dolcov na desaťdolárovej čepieľke, prečo nezaložiť konkurenčnú firmu, ktorá bude zarábať len štyri doláre za identické čepieľky: osemdesiatpercentný zisk je vec, na ktorú bežný biznismen skočí celý slintajúci a nadržaný.

Takže žiletkové firmy ako Microsoft vynakladajú veľké úsilie, aby konkurovanie v ich žiletkách bolo čo najťažšie prípadne ilegálne. V prípade Microsoftu každý Xbox obsahoval v sebe protiopatrenia, aby sa na nich nedal spúšťať soft od ľudí, ktorí Microsoftu neodvádzali desiatok za právo predávať programy na Xbox.

Ľudia, s ktorými som sa poznal, si o tom nemysleli bohviečo. Rozžiarili sa, až keď som im povedal, že hry boli nemonitorované. V dnešných časoch je každá online hra plná kadejakých nechutností. V prvom rade sú to úchyláci, ktorí sa vás snažia vylákať na nejaké opustené miesto, kde by na vás mohli vytiahnuť celú svoju slizkosť a hrať sa s vami na Mlčanie jahniat. Potom sú to poliši, ktorí predstierajú byť naivnými deckami, aby pochytali úchylákov. Najhorší zo všetkých sú monitori, ktorí trávia všetok čas špehovaním našich diskusií a bonzovaním za porušenie ich Podmienok prevádzkovania služby, to jest žiadne flirtovanie, žiadne preklínanie, a žiadne „otvorené či zamaskované prejavy, ktoré sa urážlivo vyjadrujú k akémukoľvek aspektu sexuálnej orientácie či sexuality.“

Nie som nijaký permanentne nadržaný kanec, ale som sedemnásťročný chlapec. Sex sa v konverzácii tu a tam zjaví. Ale Boh vás ochraňuj, keby sa to stalo počas hrania po sieti. To je úplná likvidačka. Hry na ParanoidXbox nikto nemonitoroval, pretože ich neprevádzkovali žiadne firmy: boli to proste hry, ktoré hackeri písali len pre tú srandu.

No a moji hráči tú historku žrali. Chtivo rozchytali disky a sľúbili ponapaľovať kópie aj pre svojich kamošov – koniec-koncov hry sú najzábavnejšie, keď ich hráte s kamarátmi.

Keď som sa vrátil domov, dočítal som sa, že skupina

rodičov žalovala školskú radu kvôli kamerám v triedach, ale ich žiadosť o ich odstránenie predbežným súdnym príkazom bol zamietnutý.

#

Neviem, kto prišiel s názvom Xnet, ale ujal sa. Počuli ste o tom ľudí rozprávať aj v MHD. Van mi zavolala a pýtala sa, či som o tom už počul a mne takmer zaskočilo, keď som si uvedomil, o čom hovorí: disky, ktoré som začal rozdávať minulý týždeň sa za dva týždne pokútne rozšírili až do Oaklandu. Začal som mať pocit, že by som si mal dávať pozor na chrbát – akoby som čosi spáchal a DHS[4] teraz príde a vezme si ma navždy.

Boli to ťažké týždne. BART teraz úplne zrušil lístky a vymenil ich za erfidové „bezkontaktné“ kartičky, ktorými ste mávli pri turnikete, aby vás vpustil. Vyzerali dobre a boli pohodlné, ale zakaždým, keď som takú použil, myslel som na to, ako ma sledujú. Ktosi zverejnil na Xnete link na Biely článok Electronic Frontier Foundation, Nadácie elektronickej hranice, kde sa písalo, ako sa tieto veci dajú zneužiť na stopovanie ľudí. V článku boli krátke príbehy o malých skupinkách ľudí, ktorí na staniciach BARTu protestovali.

Xnet som už teraz používal takmer na všetko. Založil som si falošnú emailovú adresu cez Pirátsku stranu, švédsku politickú stranu, ktorá neznáša Internetové špicľovanie a sľubovala udržať takéto maily v tajnosti, dokonca aj pred políciou. Prihlasoval som sa na ňu výlučne cez Xnet, preskakujúc od jedného internetového pripojenia na druhé a zostávajúc v anonymite – dúfal som – až do Švédska. Už som nepoužíval meno w1n5ton. Ak na to dokázal prísť Benson, dokáže to každý. Moja nová prezývka, momentálna inšpirácia, bola M1k3y, a dostával som *haldy* emailov, ktorí v internetových klubovniach a výveskách začuli, že im dokážem pomôcť

4 DHS – Department of Homeland Security = Ministerstvo vnútroštátnej bezpečnosti

s problémami s konfiguráciou pripojení na Xnet.

Zábavné šialenstvo Harajuku mi chýbalo. Firma ho prerušila na neurčito. Tvrdili, že z *bezpečnostných dôvodov* sa im zdá nevhodné schovávať veci a potom posielať ľudí aby ich našli. Čo ak by si niekto zmyslel, že je to bomba? Čo ak by niekto na to miesto bombu položil?

Čo keby do mňa pod dáždnikom udrel blesk? Zakážte dáždniky! Bojujte proti hrozbe bleskov!

Stále som používal svoj laptop, hoci mi pritom behali po koži zimomriavky. Ten, kto mi ho napichol, by sa bol čudoval, prečo som ho prestal používať. A tak som každý deň trochu bezcieľne posurfoval, každým dňom menej, aby moji sledovatelia videli, ako svoje zvyky mením postupne, nie zo dňa na deň. Obyčajne som čítal tie strašné nekrológy – o tisícoch mojich susedov a priateľov mŕtvych na dne Zálivu.

Pravdu povediac, naozaj som deň čo deň robil menej domácich úloh. Bol som zaneprázdnený inak. Každý deň som napaľoval nové kôpky ParanoidXboxu, päťdesiat či šesťdesiat, a brával som ich do mesta ľuďom, o ktorých som sa dopočul, že boli ochotní napáliť ďalších šesťdesiat a rozdať ich priateľom.

Žeby ma pri tom chytili, ma netrápilo, pretože som mal na svojej strane dobré krypto. Krypto značí kryptografiu, znamená to „tajné písmo“, a existuje od čias starého Ríma (doslovne: Augustus Caesar bol jeho veľkým fanúšikom a rád vynachádzal svoje vlastné šifry, z ktorých niektoré sa používajú podnes pri šifrovaní vtipov v emailoch).

Krypto je matika. Ťažká matika. Nejdem to tu podrobne vysvetľovať, lebo sám na to nemám hlavu – nájdite si to na Wikipédii, ak chcete.

Ale tu je verzia z Cliffových poznámok: niektoré matematické funkcie je veľmi ľahké vykonať jedným smerom a veľmi ťažké opačným. Je ľahké vynásobiť dve veľké prvočísla a vyrobiť gigantické číslo. Je veľmi, naozaj veľmi

ťažké z daného gigantického čísla zistiť, aké prvočísla treba vynásobiť, aby ste ho dostali.

To znamená, že ak prídete na nejaký spôsob, ako niečo zakódovať na základe násobenia veľkých prvočísel, rozkódovať to bez znalosti týchto prvočísel bude ťažké. Hnusne ťažké. Akože trebárs všetky najlepšie počítače aké kedy boli vyrobené, počítajúce nepretržite trilióny rokov, by to nedokázali.

Každá zašifrovaná správa ma štyri časti: originálnu správu, ktorej sa vraví „otvorený text." Zakódovanú správu, zvanú „šifrovaný text". Systém kódovania, zvaný „šifra". A nakoniec kľúč, tajný reťazec, ktorý vkladáte do šifry spolu otvoreným textom, aby ste dostali šifrovaný text.

Kedysi sa ľudia od šifier snažili toto všetko držať v tajnosti. Každá agentúra a vláda mali svoje vlastné šifry *a* svoje vlastné kľúče. Nacisti ani Spojenci nechceli, aby druhá strana vedela, ako šifrujú svoje správy a už vôbec nie, aby poznala kľúče, ktorými ich mohla rozšifrovať. Znie to logicky, či nie?

Omyl.

Prvý raz, keď mi vraveli o faktorizácii prvočísel, okamžite som zareagoval, „Nemožné, to je predsa volovina. Teda, *jasné*, že je ťažké spraviť tú faktorizáciu, nech už je to čo chce. Ale kedysi predsa bolo nemožné lietať, či cestovať na Mesiac alebo vyrobiť pevný disk s viac ako zopár kilobajtmi. Niekto *musel* vynájsť spôsob, ako rozšifrovať správu." Mal som víziu vydlabanej hory plnej matematikov National Security Agency, ako čítajú všetky emaily na svete a rehocú sa.

V skutočnosti sa práve čosi také stalo počas Druhej svetovej vojny. A preto sa život nepodobá hradu Wolfenstein, kde som lovením nacistov strávil mnoho dní.

Ide o to, že šifry je ťažké utajiť. Do každej ide kopa matematiky a keď sa často používajú, musí ich udržať v tajnosti každý, kto ich používa. A keď niekto prebehne na druhú stranu, musíte si nájsť novú šifru.

Nacistická šifra sa volala Enigma a na zakódovanie a rozkódovanie správ používali malý mechanický počítač, zvaný Stroj Enigma. Každá ponorka a loď a stanica potrebovali jeden, takže bolo zákonité, že Spojenci nakoniec jeden získali.

Keď sa im to podarilo, rozlúskli ju. Projekt viedol môj najväčší osobný hrdina, chlapík menom Alan Turing, ktorý v podstate vynašiel počítače, ako ich dnes poznáme. Na svoje nešťastie bol gay a tak po skončení vojny ho hlúpa britská vláda prinútila brať hormóny, aby sa z homosexuality „vyliečil", až nakoniec spáchal samovraždu. Darryl mi dal jeho životopis k mojim 14-tym narodeninám – zabalený do dvadsiatich vrstiev papiera a strčený do hračkárskeho Batmobilu – vždy dával také darčeky – a odvtedy som bol Turingovým fanúšikom.

Takže Spojenci mali Stroj Enigma a dokázali rozlúštiť mnoho nacistických rádio-depeší, čo by však nebol až taký problém, keďže každý kapitán mal svoj vlastný kľúč. Keďže Spojenci tie kľúče nemali, stroj sám im až tak veľa platný nebol.

A tu je problém s utajovaním kryptografie. Šifra Enigma bola vadná. Keď sa jej Turing lepšie prizrel, všimol si, že nacistickí kryptografi urobili matematickú chybu. Vďaka tomu, že Stroj Enigma mal, prišiel Turing na spôsob, ako sa dala rozlúštiť *akákoľvek* nemecká správa, bez ohľadu na použitý kľúč.

To stálo Nemcov vojnu. Nechápte ma zle. To je dobrá správa. Vezmite na to slovo veterána od hradu Wolfenstein. Nacistov by ste vo vedení krajiny určite nechceli.

Po vojne strávili kryptografi veľa času premýšľaním o tejto záležitosti. Problém bol v tom, že Turing bol chytrejší ako chlapík, ktorý Enigmu vymyslel. Keď máte šifru, vždy môžete byť zraniteľní tým, že niekto chytrejší ako vy, príde na spôsob ako ju rozlúštiť.

A čím viac o tom premýšľali, tým viac si uvedomovali, že

každý môže prísť s bezpečnostným systémom, ktorý sám nedokáže prelomiť. Ale *nikto* nemôže prísť na to, s čím príde niekto chytrejší.

Na to, aby ste vedeli, ako vaša šifra bude fungovať, ju musíte zverejniť. Musíte povedať *čo najväčšiemu počtu ľudí*, ako funguje, aby sa v nej mohli vŕtať so všetkým, čo majú poruke, aby tak otestovali jej bezpečnosť. Čím dlhšiu dobu nikto nenájde slabé miesto, tým je šifra bezpečnejšia.

A tak je to dnes. Ak chcete byť v bezpečí, nepoužívate krypto, čo vymyslel nejaký génius minulý týždeň. Použijete veci, ktoré ľudia využívajú čo najdlhšiu dobu bez toho, aby niekto prišiel na spôsob, ako ich prelomiť. Či už ste banka, terorista, vláda alebo puberťák, všetci používate rovnaké šifry.

Ak skúsite použiť vlastnú šifru, je pravdepodobné, že tam vonku ktosi príde na chybu, ktorú ste prehliadli a že na vás zahrá Turinga a rozšifruje všetky vaše „tajné" správy a bude sa chichúňať na vašich blbých klebetách, finančných transakciách a vojenských tajomstvách.

Takže som vedel, že krypto ma uchráni pred odpočúvačmi, ale nebol som pripravený poradiť si s histogramami.

#

Vystúpil som z BARTu, zamával kartičkou k turniketu a vykročil som k stanici na 24. ulici. Ako obyčajne boli na stanici húfy čudákov, opilcov, Ježišových fanúšikov a prudkých Mexičanov, hľadiacich na zopár drobných gangstrov naokolo. Keď som došiel ku schodom, pozrel som sa skrz všetkých a vybehol som na povrch. Moja taška už prázdna, odľahčená od diskov ParanoidXboxu, ktoré som porozdával, a tak som mal plecia ľahké a rýchlo som si vykračoval hore ulicou. Kazatelia boli stále ešte vo švungu, horlili po španielsky aj anglicky o Ježišovi a tak podobne.

Predavači falošných slnečných okuliarov sa stratili, ale nahradili ich týpkovia, predávajúci robotické psíky, ktoré

havkali národnú hymnu a dvíhali nožičku, keď ste im ukázali obrázok Osamu bin Ládina. V ich malých hlavičkách zrejme bežali celkom zaujímavé vecičky a v duchu som si poznamenal, aby som si ich neskôr zo dva kúpil a pozrel sa im na zúbok. Rozoznávanie tvárí bolo u hračiek dosť nové, keďže len celkom nedávno presiaklo z armády do kasín, kde malo chytať podvodníkov, a do policajných zložiek.

Pustil som sa po 24. ulici k Potrero Hillu a domovu, nachýlil som plecia, vnímal vôňu burritos, linúcu sa z reštaurácií, a premýšľal o obede.

Neviem prečo som sa obzrel ponad plece, ale stalo sa. Možno v tom bolo trochu podvedomého šiesteho zmyslu. Zrazu som vedel, že ma sledujú.

Boli tam dvaja namakaní belosi s fúzikmi, ktorí mi pripadali ako poliši alebo gayskí motorkári, čo jazdievajú hore-dolu po Castre, lenže gayovia mávajú obyčajne lepšie účesy. Títo mali vetrovky vo farbe starého cementu a modré džínsy s prekrytými opaskami. Pomyslel som na všetky veci, ktoré mohol policajt nosiť na opasku, na opasok toho chlapíka z DHS v kamióne. Obaja muži mali na hlave bluetoothové headsety.

Kráčal som ďalej a srdce mi bilo v hrudi. Očakával som to od začiatku. Čakal som, že DHS príde na to, čo som robil. Urobil som všemožné opatrenia, ale Prísny zostrih mi povedala, že ma budú sledovať. Povedala mi, že som označkovaný človek. Uvedomil som si, že očakávam, že ma zoberú a posadia nazad do basy. Prečo nie? Prečo by mal byť Darryl vo väzení a ja nie? Čím som si to zaslúžil? Nemal som dokonca ani len odvahu povedať mojim rodičom – alebo jeho – čo sa nám v skutočnosti stalo.

Pridal som do kroku a v duchu som robil inventúru. V taške som nemal nič inkriminujúce. Teda, nič príliš inkriminujúce. Na mojom SchoolBooku bežal ten krek, ktorý mi umožňoval čfew čelovať a tak podobne, ale to mala polovica ľudí v škole.

Zmenil som spôsob šifrovania obsahu môjho mobilu – teraz som už *mal* falošnú partíciu, ktorú som mohol rozšifrovať pomocou jediného hesla, ale všetok poriadny materiál bol dobre ukrytý a na jeho otvorenie bolo potrebné ďalšie heslo. Táto skrytá sekcia vyzerala len ako náhodný zmätok – keď niečo zašifrujete, vyzerá to úplne ako náhodný šum – a nikto by ani len neprišiel na to, že je tam.

V taške som nemal nijaké disky. Na mojom laptope neboli nijaké usvedčujúce dôkazy. Samozrejme, ak by im napadlo poriadne sa pozrieť na môj Xbox, hra by sa, takpovediac, skončila.

Na fleku som sa zastavil. Pri zakrývaní stôp som urobil, čo sa len dalo. Bolo načase čeliť osudu. Vošiel som do najbližšieho kiosku s burritos a objednal si jeden s carnitas – mletým bravčovým – a extra salsou. Radšej padnem s plným žalúdkom. Dal som si aj kelímok horchaty, ľadovo-chladného ryžového nápoja, čosi ako vodnatý, polosladký ryžový puding (lepšie, než by sa zdalo).

Posadil som sa k jedlu a zmocnil sa ma hlboký pokoj. Buď za moje „zločiny" pôjdem do väzenia alebo nie. Moja vlasť už nebola mojím priateľom: boli sme na opačných stranách a vedel som, že to nemôžem vyhrať.

Tí dvaja chlapíci vošli do reštaurácie, keď som dojedal burrito a išiel som si objednať nejaké churros – vyprážané pečivko so škoricovým cukrom – ako zákusok. Pravdepodobne ma čakali vonku a už mali dosť môjho zaháľania.

Postavili sa k pokladni za mňa, obkľúčiac ma. Vzal som si svoj churro od peknej babičky a zaplatil, a pred otočením sa som doň rýchlo niekoľkokrát zahryzol. Chcel som si zo svojho zákusku zajesť aspoň trochu. Možno, že je posledný na veľmi, veľmi dlhú dobu.

Potom som sa otočil. Obaja boli tak blízko, že som mohol vidieť drbák na líci toho vľavo a malý šušeň v nose toho druhého.

„'páčte," povedal som snažiac sa pretlačiť okolo nich. Ten so šušňom sa pohol a zablokoval ma.

„Pane," povedal, „mohli by ste vyjsť s nami?" zagestikuloval smerom k dverám reštaurácie.

„Prepáčte, práve jem," povedal som a znovu som sa pohol. Tentokrát mi položil ruku na hruď. Dýchal rýchlo nosom, až sa mu šušeň chvel. Myslím, že aj ja som dychčal, ale tlkot môjho srdca ako kladivo to prehlušil.

Druhý otočil klopu na prednej strane vetrovky a odhalil odznak SFPD. „Polícia," povedal. Prosím poďte s nami.

„Aspoň si vezmem svoje veci," povedal som.

„O to sa postaráme," povedal. Šušeň pristúpil tesne ku mne, chodidlo položil medzi moje nohy. Robí sa to aj pri niektorých bojových umeniach. Vďaka tomu môžete cítiť, či ten druhý prenáša váhu a pripravuje sa na pohnúť.

Ale ja som nemienil utekať. Vedel som, že osudu neujdem.

&&&

Kapitola 7

Vyviedli ma von a okolo rohu do čakajúceho neoznačeného policajného auta. V tomto okolí aj tak nikto nemal problém rozoznať policajné auto. Dnes, keď benzín stojí sedem dolcov za galón, už len polícia používa veľké Crown Victorie. Navyše, iba policajti si dovolia parkovať v druhom rade uprostred Ulice Van Ness bez toho, aby ich okamžite neodtiahli svorky predátorských odťahoviek, ktoré neúnavne krúžia okolo v snahe vynucovať dodržiavanie nepochopiteľných sanfranciských parkovacích pravidiel a zhrabnúť korisť za únos vášho auta.

Šušeň si vyfúkal nos. Sedel som na zadnom sedadle rovnako ako on. Jeho partner sedel vpredu a jedným prstom ďatľoval na prastarom, spevnenom laptope, ktorý vyzeral akoby jeho pôvodným majiteľom bol Fred Flintstone.

Šušeň si ešte raz podrobne prezrel moju legitku. „Chcem vám položiť len niekoľko rutinných otázok."

„Mohol by som vidieť vaše odznaky?" povedal som. Títo chlapíci boli zjavne poliši, ale nemohlo byť na škodu naznačiť im, že poznám svoje práva.

Šušeň mi preukazom máchol pred nosom príliš rýchlo, než aby som si ho mohol obzrieť, ale Drbák na prednom sedadle mi dovolil lepší pohľad. Všimol som si číslo ich divízie a zapamätal identifikačné štvorčíslie. Bolo to ľahké: 1337, tak hackeri píšu „leet", alebo „elita".

Obaja boli veľmi zdvorilí a ani jeden sa ma nesnažil zastrašovať tak, ako to predtým skúšali z DHS, keď ma mali v moci.

„Som zatknutý?"

„Ste momentálne zadržaný, aby sme mohli zabezpečiť vašu bezpečnosť ako aj bezpečnosť verejnosti," povedal Šušeň.

Podal môj vodičský preukaz Drbákovi, ktorý ho pomaly vyďobkal do svojho kompu. Všimol som si, že sa preklepol a skoro som ho na to upozornil, ale pomyslel som si, že bude lepšie jednoducho držať jazyk za zubami.

„Nechceš mi niečo povedať, Marcus? Alebo ťa volajú Marc?“

„Marcus je v poriadku,“ povedal som. Šušeň vyzeral na milého chlapíka. Až na ten únos do svojho auta, samozrejme.

„Marcus. Nechceš mi niečo povedať?“

„Čo také? Som zatknutý?“

„Teraz práve nie si,“ povedal Šušeň. „Chcel by si byť?“

„Nie,“ povedal som.

„Dobre. Pozorovali sme ťa odkedy si vyšiel z BARTu. Tvoj lístok vraví, že si sa vozil po množstve zvláštnych miest vo zvláštnych časoch.“

Cítil som, že mi v hrudi čosi povolilo. Tak teda vôbec nešlo o Xnet. Sledovali moje používanie metra a chceli vedieť, prečo som v ostatnom čase lietal ako blázon. Totálna volovina.

„Takže vy sledujete každého, kto vystúpi z BARTu s čudnou históriou jázd? To musí byť fuška, chlapci.“

„Nie každého, Marcus. Keď sa zjaví niekto s neobyčajným jazdným profilom, dostaneme upozornenie, ktoré nám pomáha posúdiť, či je to treba vyšetriť. V tvojom prípade sme za tebou prišli, lebo chceme vedieť, prečo má taký bystro vyzerajúci chlapec ako ty taký divný profil jázd.“

Teraz, keď som vedel, že nejdem do basy, ma to začalo štvať. Títo ľudia nemali nijaké právo špehovať ma – Kristepane, ani BART nemal nijaký dôvod *pomáhať* im špehovať ma. Čo má čo môj lístok na mňa bonzovať, že mám „neštandardný dopravný profil?“

„Myslím, že by som chcel, aby ste ma zatkli,“ povedal som.

Šušeň sa zarazil a zodvihol obočie.

„Naozaj? A za čo?“

„Ach, chcete tým povedať, že vozenie sa vo verejnej

doprave neštandardným spôsobom nie je zločin?“

Drbák zatvoril oči a pretieral si ich palcami.

Šušeň si falošne povzdychol. „Pozri, Marcus. Sme na tvojej strane. Používame tento systém, aby sme pochytali tých zlých. Teroristov a priekupníkov drog. Možno si aj ty priekupník. Je to šikovný spôsob pohybu po meste, táto električenka. Anonymný.“

„Čo je zlé na anonymite? Aj Thomasovi Jeffersonovi vyhovovala. A mimochodom, som zatknutý?“

„Odvezieme ťa domov,“ povedal Drbák. „Môžeme si prehovoriť s tvojimi rodičmi.“

„Myslím, že to je vynikajúci nápad,“ povedal som. „Som si istý, že moji rodičia budú veľmi zvedaví, ako sa míňajú ich dane –“

Prehnal som to. Šušeň už siahal po kľučke na dverách, ale teraz sa ku mne zvrtol, rozzúrený ako Hulk, žily mu vystúpili. „Čo keby si okamžite teraz zavrel zobák, kým ešte môžeš? Po tom, čo sa v minulých dvoch týždňoch stalo, by nepoškodilo, keby si s nami spolupracoval. Vieš čo, možno by sme ťa *mali* zavrieť. Môžeš stráviť deň-dva v lochu, kým dôjde tvoj právnik. Za ten čas sa toho môže stať veľa. *Veľmi* veľa. Ako by sa ti to páčilo?“

Nepovedal som nič. Točila sa mi hlava a bol som nahnevaný. A teraz aj vystrašený.

„Prepáčte,“ vytlačil som zo seba a nenávidel sa za to.

Šušeň si sadol na predné sedadlo a Drbák zaradil rýchlosť a vyštartoval hore 24. ulicou a cez Potrero Hill. Adresu mali z mojej legitimácie.

Keď zazvonili pri dverách, mama otvorila, ale nechala založenú retiazku. Vykukla cez štrbinu, zbadala ma a povedala, „Marcus? Kto sú tí ľudia?“

„Polícia,“ povedal Šušeň. Ukázal jej preukaz a nechal ju nech si ho poriadne prezrie – nešvihol jej ním pred nosom ako mne. „Môžeme vojsť?“

Mama zatvorila dvere, odistila retiazku a vpustila ich dnu. Voviedli aj mňa a mama si nás všetkých troch prezrela jedným z tých svojich pohľadov.

„O čo ide?“

Šušeň na mňa ukázal. „Chceli sme vášmu synovi položiť niekoľko rutinných otázok o jeho pohybe, ale odmietol nám ich zodpovedať. Mali sme pocit, že najlepšie bude, keď ho sem dovedieme.“

„Je zatknutý?“ mamin akcent zreteľne vystúpil. Moja dobrá mama.

„Ste občiankou Spojených štátov, pani?“ povedal Drbák.

Fľochla naňho pohľadom, ktorý lúpal maľovku. „To teda héj, čéče,“ povedala mama širokým južanským prízvukom. „Som *ja* zatknutá?“

Policajti si vymenili pohľady.

Drbák sa vzchopil. „Zdá sa, že sme začali z nesprávneho konca. V rámci nového pro-aktívneho programu na posilňovanie zákonnosti sme identifikovali vášho syna ako niekoho s neštandardným profilom užívateľa verejnej prepravy. Keď zaznamenáme ľudí, ktorých cestovanie je neobyčajné alebo súhlasí s podozrivým profilom, vyšetrujeme.“

„Počkajte,“ povedala mama. „Odkiaľ viete ako môj syn používa MHD?“

„Permanentka,“ povedal. „Zaznamenáva trasy.“

„Aha,“ povedala mama, založiac si ruky. To bolo zlé znamenie. Dosť zlé bolo už to, že ich neponúkla šálkou čaju – v krajine mojej mamy to je to isté, ako keby ich nechala kričať cez škáru na listy – ale keď si založila ruky, mali to spočítané. V tej chvíli som jej chcel ísť kúpiť kyticu kvetov.

„Tuná Marcus nám odmietol povedať, prečo boli jeho pohyby také aké boli.“

„Hovoríte, že môj syn je terorista kvôli tomu, ako jazdí busom?“

„Teroristi nie sú jediní zločinci, ktorých takto chytáme,“

povedal Drbák. „Priekupníci s drogami. Gangsteri. Dokonca aj vreckári, čo sú dosť bystrí na to, aby menili štvrte svojej pôsobnosti.“

„Domnievate sa, že môj syn je priekupníkom drog?“

„To sme nepovedali –“ začal Drbák. Mama mu tleskla pred tvárou aby ho umlčala.

„Marcus, prosím, podaj mi tvoj ruksak.“

Podal som jej ho.

Mama ho rozzipsovala a prezrela, najprv chrbtom k nám.

„Dôstojníci, môžem potvrdiť, že v batohu môjho syna sa nenachádzajú nijaké narkotiká, výbušniny, ani odcudzené taľafatky. Myslím, že sme skončili. Pred vaším odchodom by som si rada zaznamenala čísla vašich odznakov, prosím.“

Šušeň pohŕdavo odfrkol. „Madam, ACLU žaluje tristo policajtov zo SFPD, budete si musieť počkať v rade.“

#

Mama mi spravila šálku čaju a potom ma vyhrešila za to, že som už večeral, keď som dobre vedel, že chystá falafel. Otec prišiel domov keď sme ešte sedeli pri stole a s mamou sme mu na striedačku vyrozprávali, čo sa stalo. Zavrtel hlavou.

„Lilian, robili si len svoju prácu.“ Ešte stále mal na sebe blejzer a kaki nohavice, ktoré nosieval v dni, keď konzultoval v Silicon Valley. „Svet nie je také isté miesto, akým býval pred týždňom.“

Mama položila šálku. „Nebuď smiešny, Drew. Tvoj syn nie je terorista. To akými chodí autobusmi, nie je vecou policajného vyšetrovania.“

Otec si vyzliekol blezjer. „U nás v práci to robíme neustále. Ide o to, akými spôsobmi možno využívať počítače na nájdenie všetkých druhov chýb, anomálií a výsledkov. Požiadaš počítač o vytvorenie profilu priemerného záznamu z databázy a potom ho požiadaš, aby našiel záznamy, ktoré sa od priemeru odlišujú najviac. Je to súčasťou toho, čomu sa vraví Bayesova analýza a

je to storočia stará vec. Bez toho by sme nemohli filtrovať spamy –“

„Takže ty tvrdíš, že polícia by mala byť tak otravná ako môj spamový filter?“ povedal som.

Oco sa na mňa nikdy nerozhneval za to, že som mu protirečil, ale dnes som videl, že je veľmi napätý. Aj tak som neodolal. Môj vlastný otec sa staval na stranu polície!

„Ja len vravím, že je úplne rozumné, aby polícia začínala viesť vyšetrovanie pomocou data-miningu a pokračovala prácou svojich agentov v teréne, aby sa zistilo, prečo dané abnormality existujú. Nemyslím si, že by mal počítač vravieť polícii koho zatknúť, len im má pomôcť prehľadávať kopu sena, aby sa našla ihla.“

„Lenže vzatím do úvahy všetkých tých údajov z dopravného systému v prvom rade oni sami tú kopu sena vytvárajú,“ povedal som. „Je to gigantická hora údajov a v nej nie je, z policajného hľadiska, takmer nič hodné pozornosti. Je to úplné plytvanie.“

„Chápem, že sa ti nepáči, že ti tento systém spôsobil nejaké nepríjemnosti, Marcus. Ale ty sám v prvom rade by si mal chápať závažnosť situácie. Nikomu sa predsa neublížilo, je tak? Dokonca ťa odviezli domov.“

Vyhrážali sa mi, že ma posadia do basy, pomyslel som si, ale videl som, že nemalo nijaký význam o tom hovoriť.

„Okrem toho, ešte stále si nám nevysvetlil, kde dopekla si sa vlastne táral, že si vytvoril taký neobvyklý vzorec pohybu.“

To ma dorazilo.

„Myslel som si, že dôverujete môjmu úsudku, že ma nechcete špehovať.“ Hovoril o tom dosť často. „Naozaj mám vysvetľovať každý výlet, ktorý kedy podniknem?“

#

Akonáhle som sa dostal do svojej izby, pripojil som Xbox. Projektor som naskrutkoval pod strop, takže svietil na stenu

nad mojou posteľou (musel som zložiť moju super fresku ručne robených punkrockových plagátov, ktoré som zvesoval z telefónnych stĺpov a lepil na velikánsky biely papier).

Spustil som Xbox a sledoval, ako sa ohlásil na obrazovke. Mal som v pláne emailovať Van a Joluovi a porozprávať im o trabloch s políciou, ale keď som položil prsty na klávesy, zastavil som sa.

Zmocnil sa mal plazivý pocit, taký aký som mal, keď som si uvedomil, že zo starého dobrého Salmagundiho spravili zradcu. Tentoraz to bol pocit, že môj milovaný Xnet možno odosiela pozíciu každého užívateľa na DHS.

Ako povedal oco: *Požiadaš počítač, aby vytvoril profil priemerného záznamu v databáze a potom mu prikážeš nájsť, ktoré záznamy sa od priemeru najviac vzďaľujú.*

Xnet bol bezpečný, pretože jeho užívatelia neboli napojení priamo na Internet. Preskakovali z Xboxu na Xbox až kým nenašli jeden, ktorý bol pripojený na Internet a potom vypustili svoj náklad ako nezrozumiteľné, zakódované dáta. Nikto nemohol povedať, ktoré z Internetových paketov pochádzajú z Xnetu a ktoré sú jednoducho netbanking a e-obchod a iná zakódovaná komunikácia. Nedalo sa zistiť, kto bol v spojení s Xnetom a tým menej, kto ho používal.

Lenže čo ocova „bayesovská štatistika?“ S Bayesovou matikou som sa už hral. S Darrylom sme raz skúšali napísať vlastný filter spamu a keď filtrujete spam, potrebujete Bayesovu matematiku. Thomas Bayes bol britský matematik z 18. storočia, o ktorého sa dlho nik nezaujímal, až pokým si, dvesto rokov po jeho smrti, odborníci na informatiku neuvedomili, že jeho technika štatistickej analýzy obrovských hôr dát by mohla byť super užitočná pre moderné info-Himaláje.

Bayesova štatistika funguje asi takto. Povedzme, že máte hŕbu spamu. Vezmete z neho každé slovo a počítate, koľkokrát sa vyskytuje. To sa volá „histogram početností slov“ a hovorí

vám, aká je pravdepodobnosť, že nejaká hŕba slov je spamom. No, a teraz si vezmite tonu emailov, ktoré nie sú spam – v branži sa im hovorí „ham“, šunka, – a urobte to isté.

Počkajte, kým príde nový email a spočítajte slová, ktoré sa v ňom vyskytujú. Potom použite histogram početnosti slov a vypočítajte pravdepodobnosť, že nová správa patrí na kôpku „spam“ prípadne „ham“. Ak sa ukáže, že je to spam, pomocou nových dát upravíte „spamový“ histogram. Existuje mnoho spôsobov, ako túto techniku vylepšiť – počítanie párov slov, vyhadzovanie starých dát – ale takto to v podstate funguje. Je to jeden z tých veľkých, jednoduchých nápadov, ktoré sa, keď ste už o nich počuli, zdajú byť úplne samozrejmými.

Má to množstvo aplikácií – môžete požiadať počítač, aby spočítaval riadky v obrázku a zisťovať, či je podobný viac na histogram čiarovej početnosti obrázku psa alebo mačky. Môžete hľadať porno, bankové podvody, či hádky. Užitočná vecička.

A to bola zlá spáva pre Xnet. Povedzme, že špehujete celý Internet – čo DHS samozrejme robí. Pohľadom do obsahu paketu nedokážete zistiť, kto ho posiela, vďaka kryptografii.

Čo však *dokážete,* je zistiť, kto posiela oveľa, oveľa viac zakódovaných dát ako ostatní. U normálneho Internetového surfera pozostáva sieťové sedenie približne z 95 percent otvoreného textu a päť percent šifrovaného. Ak niekto posiela 95 percent šifrovaného textu, možno by bolo treba za ním vyslať počítačovo zdatný ekvivalent Šušňa a Drbáka, aby zistili, či to náhodou nie je teroristický, s fetom kšeftujúci, používateľ Xnetu.

To sa deje v jednom kuse v Číne. Nejaký bystrý disident dostane nápad, ako obísť Veľký čínsky ohnivý múr, ktorý sa používa na cenzurovanie internetového pripojenia celej krajiny, použitím kódovaného spojenia s počítačom v inej krajine. Strana nedokáže zistiť, kade ten disident surfuje: môže to byť porno alebo návody na zostrojenie bomby alebo šteklivé listy

od jeho filipínskej frajerky, alebo politické materiály či dobré správy o Scientológoch. Ani to nepotrebuje vedieť. Všetko, čo ich zaujíma je, že tento človek dostáva oveľa viac kódovanej komunikácie ako jeho susedia. A v tom okamihu ho pošlú do tábora nútených prác, len ako príklad, aby si každý uvedomil, čo sa takým chytrákom stane.

V danej chvíli by som sa bol stavil, že Xnet je zatiaľ pod radarom DHS, ale navždy to nevydrží. A po dnešku som si nebol istý, či som na tom lepšie ako onen čínsky disident. Ohrozoval som ešte aj všetkých ľudí, ktorí sa pripájali na Xnet. Zákon sa nestará, či ste niečo zlé naozaj spravili: boli ochotní strčiť vás pod mikroskop len za to, že ste štatisticky mimo normy. A nedokázal som to ani zastaviť – rozbehnutý Xnet si už teraz žil svojím vlastným životom.

Budem to musieť dať do poriadku nejako inak.

Želal som si, aby som si o tom mohol podebatovať s Jolu. Pracoval pre internetovú firmu s názvom Pigspleen Net, ktorá ho najala, keď mal dvanásť, a vedel o sieťach oveľa viac ako ja. Ak niekto vedel, ako nás z tej šlamastiky vytiahnuť, bol to on.

Našťastie sme sa s Van a Jolu plánovali stretnúť na káve hneď nasledujúci večer na našom obľúbenom mieste v Misii. Oficiálne to bolo naše každotýždenné stretnutie tímu Zábavného Šialenstva Harajuku, ale keďže hru nám zastavili a Darryl zmizol, tak to bol náš pravidelný festival plaču, doplňovaný zhruba šesťhodinovými telefonátmi a četmi, ktoré išli asi takto, „Si OK? Naozaj sa nám to stalo?“ Bude len dobré môcť sa porozprávať o niečom inom.

#

„Ti šibe,“ povedala Vanessa. „Ti úplne, kompletne, naozaj, totálne šibe či čo?“

Prišla vo svojej školskej dievčenskej uniforme, pretože cestou zo školy sa zdržala, lebo musela ísť školskou

autobusovou kyvadlovkou úplne dole cez most San Mateo a potom nazad hore do mesta. Neznášala, keď ju na verejnosti videli v mundúre, ktorý vyzeral totálne ako zo Sailor Moonu – plisovaná sukňa a tunika a podkolienky. Mala zlú náladu už odkedy sa zjavila v kaviarni, ktorá bola plná starších, oháknutejších, zadepkovaných emáckych študentov umenia, ktorí pri pohľade na ňu prskali do svojich latté.

„A čo chceš, aby som urobil, Van?" povedal som. Sám som bol podráždený. Teraz keď hra nefungovala, teraz keď bol Darryl nezvestný, bola škola neznesiteľná. Celý deň som sa na vyučku utešoval myšlienkou, že uvidím svoj tím, aspoň to čo z neho zostalo. A teraz sme sa hádali.

„Chcem, aby si sa prestal vystavovať riziku, M1k3y." Vlasy na šiji sa mi zježili. Iste, na našich stretávkach sme vždy používali tímové prezývky, ale teraz, keď táto bola spojená s Xnetom, ma vyľakalo, keď ju vyriekla nahlas na verejnosti.

„Nepoužívaj to meno na verejnosti," vyštekol som.

Van zavrtela hlavou. „Presne o tomto hovorím. Mohol by si za to ísť do basy, Marcus, a nielen ty. Veľa ľudí. Po tom, čo sa stalo Darrylovi –"

„Robím to kvôli Darrylovi!" Mladí umelci sa zvrtli aby si nás obzreli a ja som stíšil hlas. „Robím to preto, lebo alternatívou je nechať, nech sa im všetko prepečie."

„Ty si myslíš, že ich zastavíš? Ty si sa zbláznil. Veď oni sú vláda."

„Ešte stále je to naša krajina," povedal som. „Ešte stále máme na to právo."

Van vyzerala, akoby sa išla rozplakať. Niekoľkokrát sa rýchlo nadýchla a potom sa postavila. „Nemôžem to spraviť. Je mi ľúto. Nemôžem sa pozerať, čo robíš. Je to ako pozorovať haváriu auta v spomalenom zábere. Zničíš sa a ja ťa mám priveľmi rada, než aby som sa na to prizerala."

Sklonila sa a bojovne ma objala a na líce mi vlepila energický bozk, ktorý zasiahol až kútik mojich úst. „Dávaj na

seba pozor, Marcus," povedala. Ústa mi horeli na mieste, kam pritisla svoje pery. To isté spravila s Jolu, ale bozkala ho presne na líce. Potom odišla.

Po jej odchode sme Jolu a ja hľadeli jeden na druhého.

Spustil som tvár do dlaní. „Dopekla," povedal som nakoniec.

Jolu ma potľapkal po chrbte a objednal mi ďalšie latte. „To bude v poriadku," povedal.

„Myslel by si si, že spomedzi všetkých ľudí práve Van pochopí." Polovička jej rodiny žila v Severnej Kórey. Jej rodičia nikdy nezabudli, že majú toľkých príbuzných žijúcich pod tým šialeným diktátorom, bez možnosti ujsť do Ameriky.

Jolu pokrčil plecami. „Možno práve preto je z toho mimo. Pretože vie, aké to môže byť nebezpečné."

Vedel som, na čo naráža. Dvaja z jej strýkov boli uväznení a už sa nikdy neobjavili.

„Hej," povedal som.

„Tak prečo si včera nebol na Xnete?"

Bol som vďačný za zmenu témy. Všetko som mu vysvetlil, bayesovské veci a môj strach, že nebudeme môcť naďalej používať Xnet, tak ako doteraz, lebo inak nás čapnú. Zamyslene počúval.

„Chápem, čo hovoríš. Problém je, že ak má niekto v komunikácii priveľa kódovaných správ, začne vyčnievať ako čosi nenormálne. Lenže keď nebudeš šifrovať, bude ľahké ťa odpočúvať."

„Hej," povedal som. „Už celý deň sa to snažím rozlúsknuť. Možno by sme mali spomaliť spojenie, roztiahnuť ho cez účty viacerých ľudí –"

„Nebude fungovať," povedal. „Keby si chcel, aby sa to stratilo v šume, musel by si to spomaliť tak, že by si sieť v podstate vypol. To nejde."

„Máš pravdu," povedal som. „Ale čo iné môžeme robiť?"

„Čo keby sme zmenili definíciu normálneho?"

A pre toto bol Jolu ako dvanásťročný najatý do Pigspleenu. Dajte mu problém s dvomi zlými riešeniami a on príde na tretie, totálne iné, založené na tom, že zahodí všetky vaše predpoklady. Horlivo som prikývol. „Pokračuj, hovor."

„Čo keby mal priemerný sanfranciský užívateľ internetu počas priemerného dňa na sieti *oveľa* viac kódovanej prevádzky? Keby sme dokázali zmeniť rozdelenie tak, že by bolo otvoreného textu k šifrovanému tak okolo fifty-fifty, užívatelia Xnetu by jednoducho vyzerali normálne."

„Ale ako to spraviť? Ľuďom na súkromí nezáleží až natoľko, aby surfovali cez zašifrované pripojenia. Nechápu, prečo je dôležité, či sa špicli dozvedia, čo si googlujú."

„Hej, ale webstránky predstavujú len malé množstvo premávky. Ak by sme nakriatli ľudí, aby si rutinne sťahovali zopár obrovských zašifrovaných súborov každý deň, vytvorí to toľko šifier, ako tisícky webstránok."

„Hovoríš o indienete," povedal som.

„Pochopil si," povedal.

indienet – vždy s malými písmenami – je vec, vďaka ktorej sa Pigspleen stal jedným s najúspešnejších poskytovateľov Internetu na svete. Kedysi, keď veľké nahrávacie firmy začali žalovať svojich fanúšikov za sťahovanie hudby, množstvo nezávislých firiem a ich umelcov bolo zdesených. Ako môžete zarábať žalujúc svojich zákazníkov?

Zakladateľka Pigspleenu mala odpoveď: otvorila zmluvu pre každého, kto chcel so svojimi fanúšikmi spolupracovať, namiesto toho, aby proti nim bojoval. Dajte Pigspleenu licenciu na šírenie vašej hudby medzi svojimi zákazníkmi a on vám dá podiel na poplatku za pripojenie na základe popularity vašej hudby. Pre nezávislých umelcov veľkým problémom nie je pirátstvo ale anonymita: t.j. keď nikomu nestoja vaše skladby ani len za to, aby ich kradli.

Fungovalo to. Stovky nezávislých projektov a značiek sa spojilo s Pigspleenom a čím viac hudby tam bolo, tým viac

fanúšikov sa k nim obracalo o internetové služby, a tým bolo viac peňazí pre umelcov. Do roka mal poskytovateľ stotisíc nových zákazníkov a teraz ich mal milión – viac ako polovicu širokopásmových pripojení v meste.

„Prerábka kódu nášho indienetu je na mojom stole už mesiace," povedal Jolu. „Originálne programy boli zbúchané veľmi narýchlo a s trochou práce by sa dali urobiť oveľa efektívnejšie. Ale jednoducho som nemal čas. Jedným z dôležitých plánovaných bodov bolo zašifrovanie spojení, pretože Trudy to tak má radšej." Trudy Doo bola zakladateľkou Pigspleenu. Bola starodávnou sanfranciskou punkovou legendou, speváčkou, bola front-woman anarcho-feministickej skupiny Rýchlokurvy, a bola blázon do ochrany súkromia. Dokázal som si predstaviť, že by chcela zašifrovať svoju hudobnú službu už len z princípu.

„Bude to ťažké? Myslím tým, ako dlho by to trvalo?"

„No, na sieti je samozrejme kopa šifrovacieho softu zadarmo," povedal Jolu. Robil to, čo robieval zakaždým, keď sa zahrabal do tvrdého programovacieho problému – zahľadel sa do neurčitej diaľky a bubnoval dlaňami po stole, až káva vyšplachovala do podšálkov. Mal som chuť sa rozosmiať – všetko môže byť zničené a desivé a na hovno, ale Jolu ten program napíše.

„Môžem pri tom pomôcť?"

Pozrel na mňa. „Čo, myslíš, že to nezvládnem?"

„Čože?"

„No, veď si zmákol celú tú vec s Xnetom bez toho, aby si mi to spomenul. Nepovedal si pol slova. Myslel som si, že nejak na to ani nepotrebuješ moju pomoc."

Zarazilo ma to. „Čože?" povedal som znova. Jolu vyzeral namrzený. Bolo jasné, že ho to žralo už dlhú dobu. „Jolu –"

Pozrel na mňa a zbadal som, že je naštvaný. Ako mi to mohlo uniknúť? Bože, niekedy som hrozný idiot. „Pozri, bráško, o nič nejde –" čím vlastne chcel povedať, že vlastne ide

o veľmi veľa „– ide o to, že si sa vlastne nikdy na nič *nepýtal*. Nenávidím DHS. Darryl bol aj môj priateľ. Naozaj by som ti s tým mohol pomôcť."

Chcelo sa mi zastrčiť si hlavu medzi nohy. „Počuj, Jolu, bolo to odo mňa veľmi hlúpe. Robil som to nejak o druhej ráno. V tej chvíli som bol úplne mimo. Ja –" nedokázal som to vysvetliť. Áno, mal pravdu a v tom bol problém. Boli síce dve ráno, ale mohol som o tom s ním hovoriť nasledujúci deň, alebo ďalší. Nespravil som to, lebo som nevedel, čo povedať – že to bol škaredý hack, že som si to mal lepšie premyslieť. Jolu vždy prišiel na spôsob, ako pretvoriť moje včasranné nápady na ozajstné programy, ale to s čím prišiel bolo vždy trochu niečo iné, než ako by som to bol urobil ja. Chcel som projekt pre seba. Bol zo mňa úplný M1k3y.

„Prepáč," povedal som nakoniec. „Je mi to veľmi, veľmi ľúto. Máš úplnú pravdu. Splašil som sa a urobil som čosi naozaj hlúpe. Naozaj potrebujem tvoju pomoc. Bez teba to nedokážem."

„To myslíš vážne?"

„Jasné, že hej," povedal som. „Si ten najlepší programátor, akého poznám. Si hnusný génius, Jolu. Bolo by mi cťou, keby si mi s týmto pomohol."

Zabubnoval prstami. „Je to proste– Vieš. Ty si vodca. Van je tá bystrá. Darryl bol... No, tvoja pravá ruka, chlapík, čo to všetko zariaďoval, dával pozor na detaily. Byť programátor, to bola *moja* parketa. Mal som pocit, že mi tým naznačuješ, že ma nepotrebuješ."

„Ach, človeče, ja som taký somár. Jolu, ty si na toto ten najkvalifikovanejší človek, akého poznám. Ja naozaj, naozaj, naozaj –"

„No dobre, to už stačí. Prestaň. Fajn. Verím ti. Momentálne sme naozaj pekne v riti. Takže áno, jasné, že ti môžem pomôcť. Môžeme ti dokonca možno aj zaplatiť – mám malý rozpočet na najímanie programátorov."

„To vážne?“ Nikto mi nikdy za programovanie neplatil.

„Iste. Asi si dostatočne dobrý, aby sa to vyplatilo.“ Zaškeril sa a buchol ma do pleca. Jolu je naozaj väčšinou v pohode a práve preto ma tak vyplašil.

Zaplatil som za kávy a vyšli sme von. Zavolal som rodičom a oznámil im, či porábam. Joluova mama trvala na tom, že nám spraví sendviče. Zamkli sme sa v jeho izbe s jeho počítačom a kódom pre indienet a pustil sme sa do jedného z najväčších programátorských maratónov všetkých čias. Keď jeho rodina okolo pol dvanástej odišla spať, zmocnili sme sa kávovaru, vyniesli sme si ho k nemu do izby a frčali sme ďalej na zázračných kávových bôboch.

Ak ste nikdy neprogramovali počítač, mali by ste si to skúsiť. Na celom svete neexistuje nič podobné. Keď programujete, počítač robí *presne* to, čo mu prikazujete. Je to ako navrhovať stroj – akýkoľvek stroj, ako auto, ako vodovodný kohútik, ako pánt na automatické dvere – pomocou matematiky a príkazov. Je to úžasné v tom najpravdivejšom zmysle slova: môže vás to naplniť úžasom.

Počítač je ten najzložitejší stroj, s akým sa kedy stretnete. Pozostáva z miliárd mikrominiatúrnych tranzistorov, ktoré sa dajú nakonfigurovať tak, aby plnili akýkoľvek program, aký si dokážete predstaviť. Ale keď si sadnete ku klávesnici a napíšete príkazový riadok, všetky tie tranzistory urobia, čo im prikážete.

Väčšina z nás nikdy nepostaví auto. Takmer nikto z nás nikdy nevytvorí avionický systém. Nenavrhne budovu. Nenaplánuje mesto.

Všetky tie veci sú tiež komplikované stroje a sú úplne mimo dosahu ľudí ako ja či vy. Ale počítač je akože desaťkrát komplikovanejší a predsa bude tancovať ako mu budete pískať. Napísať jednoduchý program sa môžete naučiť za popoludnie. Začnete s jazykom ako je Python, ktorý bol vytvorený na to, aby poskytol ne-programátorom ľahký spôsob, akým môžu

prinútiť počítač tancovať na ich melódiu. Aj keby ste si to mali vyskúšať len jeden deň, jedno popoludnie, skúste to. Počítače vás môžu ovládať, alebo vám môžu uľahčiť prácu – keď chcete byť pánmi svojich strojov, musíte sa naučiť písať kód.

Tej noci sme napísali množstvo kódu.

&&&

Kapitola 8

Nebol som jediný, s kým histogramy vybabrali. Mnoho ľudí má abnormálne vzorce používania dopravy. Abnormálne je v skutočnosti tak bežné, že je to prakticky normálne.

Xnet bol plný podobných historiek, rovnako ako noviny a televízia. Manželia boli prichytení pri podvádzaní svojich manželiek; manželky pri podvádzaní manželov, deti pri poflakovaní sa s nevhodnými frajermi a frajerkami. Chlapec, ktorý pred rodičmi zatajil, že má AIDS, bol prichytený, keď si šiel na kliniku pre lieky.

Boli to ľudia, ktorí mali čo skrývať – nijakí vinníci, ale ľudia s tajomstvami. A ešte viac bolo ľudí, ktorí nepotrebovali ukrývať vôbec nič, ale ktorým sa aj tak nepáčilo, že ich niekde zadržali a vypočúvali. Predstavte si, že vás niekto zamkne na zadnom sedadle policajného auta a žiada, aby ste dokázali, že *nie* ste terorista.

Nešlo len o verejnú dopravu. Väčšina vodičov v okolí Zálivu má predplatenú priepustku, FasTrak, pripevnenú k slnečnému tienidlu. Je to malá rádiová „peňaženka“, ktorá platí mýtne, keď prechádzate mosty, šetriac vám tak čakanie v radoch pri pokladniciach. Platenie v hotovosti za prejazd mosta bolo trikrát drahšie (hoci v tomto bode sa vždy zahmlievalo a tvrdilo sa, že FasTrak je lacnejší, nie že používanie anonymnej hotovosti je drahšie). Akékoľvek zvyšky starého systému vymizli, keď sa počet pruhov na prejazd za hotové znížil na jeden, takže rady na nich boli ešte dlhšie.

Takže, ak ste miestny alebo ak idete autom prenajatým z miestnej požičovne, máte FasTrak. A ukázalo sa, že mýtnice nie sú jediné miesta, kde sa FasTraky čítajú. DHS rozmiestnilo ich čítačky po celom meste – keď okolo nich prejdete,

zaznamenajú čas a identifikačné číslo, čím budujú stále dokonalejší obraz o tom, kto kam ide a kedy, v databáze, ktorá bola doplnená ešte „kamerami na meranie rýchlosti“, „semaforovými kamerami“ a všetkými ostatnými kamerami na čítanie ŠPZetiek, ktoré vyrašili všade ako huby po daždi.

Nikto sa nad tým príliš nezamyslel. A teraz, keď na to došlo, všetci sme si začali všímať rôzne drobnosti, ako napríklad to, že FasTrak nemá vypínač.

Takže keď ste išli autom, bolo celkom pravdepodobné, že vás zastaví auto polície, ktorá bude zvedavá, prečo ste v poslednom čase toľko navštevovali Potreby pre stavebníkov, alebo čo mal znamenať ten minulotýždňový polnočný výlet do Sonomy.

Po meste sa začali zjavovať malé demonštrácie. Po týždni takéhoto monitorovania päťdesiattisíc ľudí pochodovalo Trhovou ulicou. Bolo mi to úplne jedno. Ľudia, ktorí okupovali moje mesto, sa o to, čo domáci chcú, absolútne nestarali. Boli ako dobyvateľská armáda. A vedeli, čo si o tom myslíme.

Jedného rána som zišiel dolu na raňajky práve včas, aby som začul, ako otec hovorí mame, že dve najväčšie taxislužby budú poskytovať „zľavu“ ľuďom, ktorí na platenie budú používať špeciálne kartičky, údajne preto, aby zlepšili bezpečnosť vodičov tým, že budú pri sebe nosiť menej peňazí. Začalo ma zaujímať, čo sa stane s informáciami o tom, kto a kde taxík použil.

Uvedomil som si, ako som blízko. Nový klient indienetu sme vydali ako automatický update práve keď sa tieto veci začali zhoršovať a Jolu mi povedal, že 80 percent prevádzky na Pigspleene bolo teraz zašifrovaných. Možno sa Xnet zachráni.

Lenže otec ma privádzal do šialenstva.

„Si paranoik, Marcus,“ povedal mi jedného pri raňajkách, keď som mu spomenul chlapíkov, ktorých fízli prehľadávali pri BARTe predošlý deň.

„Oci, to je smiešne. Nechytili žiadnych teroristov, všakže?

Akurát čo ľudí zastrašujú."

„Možno že ešte dosiaľ nechytili teroristov, ale odpratúvajú z ulíc množstvo svoloče. Vezmi si narkotrafikantov – odkedy sa s tým začalo vraj zatvorili už celé tucty. Pamätáš si, ako ťa feťáci kedysi okradli? Ak nezabásneme ich dodávateľov, len sa to zhorší." Pred rokom ma okradli. Urobili to celkom civilizovane. Jeden smradľavý vychrtlý chlapík mi povedal, že má pištoľ a druhý ma požiadal o peňaženku. Dokonca mi nechali legitimáciu, hoci si vzali moju platobnú kartu a električenku. Aj tak ma to riadne vystrašilo a celé týždne som bol potom paranoický a sústavne som sa obzeral.

„Lenže väčšina ľudí, ktorí zadržia, nerobí nič zlé, oci," povedal som. Začínal som toho mať dosť. Môj vlastný otec! „Je to šialenstvo. Za každého zločinca, ktorého chytia, musia trestať tisícky nevinných. To je proste nesprávne."

„Nevinných? Chlapíkov, čo podvádzajú svoje manželky? Priekupníkov drog? Ty ich brániš, ale čo všetci tí, čo zomreli? Ak nemáš čo skrývať –"

„Takže by ti nevadilo, keby zadržali *teba*?" Histogram môjho otca bol zatiaľ deprimujúco normálny.

„Považoval by som to za svoju povinnosť," povedal. „Bol by som hrdý. Cítil by som sa bezpečnejšie."

To sa mu ľahko povie.

#

Vanessa nemala rada, keď som o tom rozprával, ale bola príliš chytrá na to, aby som sa tej téme pridlho vyhýbal. Často sme sa stretávali a zhovárali sa o počasí a o škole a tak, až nakoniec som sa k tomu akosi vrátil. Keď sa tak stalo, Vanessa sa držala – nerozbesnila sa na mňa – ale videl som, že ju to rozrušuje.

Ale aj tak.

„Takže môj otec vraví, 'Považoval by som to za svoju povinnosť.' Doriti, *verila* by si tomu? Kristepane! Skoro som mu vtedy povedal ako ma zabásli, skoro som sa ho spýtal, či si

myslí, že to bola naša 'povinnosť'!“

Sedeli sme po vyučovaní na tráve v Dolores Parku a pozorovali psov ako naháňajú lietajúce taniere.

Van sa zastavila doma a prezliekla sa do starého trička s logom jej obľúbenej brazílskej techno-brega skupín, Carioca Proibidão – Zakázaný chlapík z Ria. To tričko dostala na jednom koncerte, kam sme všetci šli pred dvomi rokmi, keď sme sa vytratili za veľkým dobrodružstvom do Kravského Paláca. Odvtedy vyrástla zo päť centíkov, takže jej bolo tesné a vyťahovalo sa jej nad pupok, odhaľujúc jej ploché bruško.

V slabom slnku ležala so zavretými očami za slnečnými okuliarmi, prstami na nohách mrvila v šľapkách. Poznám Van odjakživa a keď som na ňu myslel, obyčajne som videl malé známe decko so stovkami cinkajúcich náramkov, vyrobených z narezaných sódovkových plechoviek, ktoré hrávalo na klavír a nedokázalo tancovať. Teraz, sediac v Dolores Parku, som ju zrazu uvidel, aká naozaj bola.

Bola úplne s3XY – teda, sexy. Bolo to, ako keď pozeráte na ten obrázok vázy a odrazu si všimnete, že sú to aj dve tváre. Videl som, že Van je proste Van, ale tiež som videl, že je čertovsky pekná, čosi, čo som si nikdy neuvedomil.

Samozrejme Darryl to vedel celý čas ale nemyslite si, že ma to nanovo nešoklo, keď mi to došlo.

„Nemôžeš to povedať otcovi, veď vieš,“ povedala. „Všetkých nás vystavíš riziku.“ Oči mala zatvorené a hruď sa jej dvíhala a klesala, čo ma rozptyľovalo skutočne rozpačitým spôsobom.

„Hej,“ povedal som temne. „Ale problém je, že ja viem, že on to úplne žerie. Keby si zastavila môjho otca a nútila ho, aby dokázal, že nie je pedofil či teroristický drogový díler, besnel by. Úplne kompletne. Neznáša už len keď ho nechajú čakať keď telefonuje kvôli faktúram ku kreditke. Keby bol zamknutý v aute a niekto by ho hodinu vypočúval, načisto by ho porazilo.“

„Prepečie sa im to len preto, lebo normálni sa cítia nadradení abnormálnym. Keby zadržiavali každého, bola by to katastrofa. Nikto by sa nikam nedostal, všetci by čakali na výsluch u fízlov. Totálny krach."

Fííha.

„Van, ty si totálny génius," povedal som.

„To mi hovor," povedala. Lenivo sa usmievala a prezerala si ma spod poloprivretých viečok, skoro romanticky.

„Vážne. Dá sa to urobiť. Profily dokážeme pošahať celkom ľahko. Nechať ľudí zadržať je ľahké."

Posadila sa a odhrnula si vlasy z tváre a pozrela na mňa. Žalúdok mi zľahka nadskočil, zdalo sa mi, že som na ňu urobil dojem.

„Klonovanie erfidov," povedal som. „Je to úplne ľahké. Napáliš správny firmware na desaťdolárový rádioamatérsky čítač/zapisovač a je to. Čo urobíme bude, že pochodíme dookola a náhodne povymieňame ľuďom značky, prepíšeme kódy ich permanentiek a FasTrakov za kódy iných ľudí. A potom budú *všetci* úplne divní a abnormálni, až bude každý vyzerať vinný. A potom: totálny krach."

Van našpúlila pery a poodtiahla si slnečné okuliare a ja som si uvedomil, že od hnevu stratila reč.

„Zbohom, Marcus," povedala a vyskočila na rovné nohy. Kým som sa spamätal, kráčala preč tak rýchlo až skoro utekala.

„Van!" zvolal som, vyskočil a rozbehol sa za ňou. „Van! Počkaj!"

Zrýchlila, až som musel bežať, aby som ju dohonil.

„Van, čo dopekla," povedal som a chytil som ju za predlaktie. Vytrhla sa mi tak prudko, až som sa sám udrel do tváre.

„Si psycho, Marcus. Veď ohrozíš celý život všetkých svojich xneťáckych kamoškov a navyše mieniš spraviť celé mesto podozrivé z terorizmu. Nemohol by si prestať skôr než niekomu ublížiš?"

Párkrát som naprázdno otvoril a zatvoril ústa. „Van, *ja nie som* ten problém, to *oni*. Ja nikoho nezatýkam, neväzním, nenechávam ľudí strácať sa. Robí to Ministerstvo štátnej bezpečnosti. Bojujem proti nim preto, aby s tým prestali."

„A to ako, tým že to ešte zhoršíš?"

„Možno sa to musí zhoršiť, aby sa to mohlo zlepšiť, Van. Nie je to vari to, o čom si hovorila? Ak by zastavovali každého –"

„To som vôbec nemala na mysli. Nehovorila som o tom, že by si mal nechať všetkých pozatýkať. Ak chceš protestovať, pripoj sa k protestnému hnutiu. Rob niečo pozitívne. Vari si sa od Darryla *nič* nenaučil? Celkom *nič*?"

„To si teda píš, že naučil," povedal som, strácajúc trpezlivosť. „Naučil som sa, že sa im nedá veriť. Že keď proti nim nebojuješ, pomáhaš im. Že ak im to dovolíme, premenia celú krajinu na väzenie. Čo si sa naučila ty, Van? Byť večne vystrašená, sedieť na zadku, skrývať hlavu a dúfať, že si ťa nevšimnú? Myslíš si, že sa to zlepší? Ak nič neurobíme, tak *toto je to najlepšie, ako sa len dá*. Odteraz sa to bude len zhoršovať. Chceš pomôcť Darrylovi? Pomôž mi poraziť ich!"

Bolo to tu zas. Môj sľub. Nie vyslobodiť Darryla, ale zraziť na zem celé DHS. Bolo to bláznovstvo, aj ja som to vedel. Ale presne to som plánoval urobiť. Bez debaty.

Van ma oboma rukami prudko odstrčila. Zo školskej atletiky – robila šerm, lakros, pozemný hokej, všetky športy dievčenských škôl – mala dosť sily, takže som skončil na zadku na hnusnom sanfranciskom chodníku. Vyrazila preč a ja som ju nenasledoval.

#

```
> Dôležitá vec na bezpečnostných
  systémoch nie je ako fungujú, ale
  ako zlyhávajú.
```

To bol prvý riadok v mojom prvom blogu na Otvorenej

revolte, mojej Xnetovej stránke. Písal som ako M1k3y a bol som pripravený ísť do vojny.

```
> Možno všetka tá automatická
  identifikácia má chytať teroristov.
  Možno že skôr či neskôr dokonca
  nejakého chytí. Problémom je, že
  chytá aj nás, dokonca aj keď
  nerobíme nič zlé.
> Čím viac ľudí chytí, tým je
  krehkejšia, Ak ich pochytá priveľa,
  skolabuje.
> Chápete to?
```

Prilepil som tam svoje HOWTO ako postaviť klonovačku erfidov plus nejaké tipy, ako sa dostať k ľuďom dostatočne blízko, aby sa dalo čítať a zapisovať na ich čipové kartičky. Do vrecka mojej dobovej čiernej koženej motorkárskej bundy s pokovenými vreckami som si strčil moju vlastnú klonovačku a odišiel som do školy. Kým som došiel na Chavezovu strednú, naklonoval som šesť čipov.

Chceli vojnu. Budú ju mať.

#

Ak by ste sa niekedy rozhodli spraviť čosi tak hlúpe ako postaviť automatický detektor teroristov, najprv sa potrebujete priučiť čosi z matiky. Tomu čomusi sa hovorí „paradox falošného pozitíva“ a je to skutočný oriešok.

Povedzme, že máte novú chorobu s názvom Super-AIDS. Super-AIDS chytí len jeden z milióna ľudí. Vyviniete test na Super-AIDS, ktorý je spoľahlivý na 99 percent. To znamená, že vám v 99 percentách prípadov dá správnu odpoveď – pozitívnu, ak je subjekt infikovaný, negatívnu, ak je zdravý. Spravíte test miliónu ľudí.

Z toho milióna má jeden človek Super-AIDS. Z každej stovky, ktorú otestujete, dostanete jeden „falošný pozitív“ – test potvrdí, že subjekt má Super-AIDS aj keď ho nemá. Toto presne znamená „spoľahlivý na 99 percent“: jedno percento

bude chybné.

Koľko je jedno percento z milióna?

1,000,000/100 = 10,000

Jeden z milióna má Super-AIDS. Ak otestujete milión náhodných ľudí, pravdepodobne nájdete len jeden skutočný prípad Super-AIDS. Lenže test neidentifikuje *jednu* nakazenú osobu. Nájde ich *desať tisíc*.

Váš test spoľahlivý na 99 percent vám dá výsledok na 99,99 percent *chybný*.

To je paradox falošného pozitíva. Ak sa snažíte nájsť čosi naozaj zriedkavé, spoľahlivosť vášho testu musí zodpovedať zriedkavosti veci, ktorú hľadáte. Ak sa snažíte ukázať na jediný pixel na monitore, ostrá ceruzka na to bude vhodná: jej hrot je menší (presnejší) ako pixely. Ale hrot ceruzky je vám na nič pri ukazovaní na *jeden atóm* na povrchu obrazovky. Na to potrebujete ukazovadlo – test – ktoré má na hrote šírku jedného atómu alebo menej.

To je paradox falošného pozitíva a k terorizmu má nasledovný vzťah:

Teroristi sú veľmi zriedkaví. V dvadsaťmiliónovom meste ako je New York môže byť tak jeden, dvaja teroristi. Jedna dvadsaťtisícina percenta.

To je naozaj dosť zriedkavé. A teraz, povedzme, že máte softvér, ktorý dokáže preosiať všetky záznamy z bánk, alebo z predajní cestných nálepiek alebo z dopravných podnikov alebo z telefónnych hovorov v meste, a prichytiť teroristov s 99 percentnou spoľahlivosťou.

Medzi dvadsiatimi miliónmi ľudí tento na 99 percent spoľahlivý test identifikuje dvesto tisíc ľudí ako teroristov. Lenže len desiati z nich nimi aj budú. Na to, aby ste našli desať zločincov, budete musieť zhromaždiť a vyšetriť dvesto tisíc nevinných občanov.

A viete čo? Testy na teroristov nie sú ani *zďaleka* spoľahlivé na 99 percent. Skôr možno na 60 percent. Niekedy len na 40

percent.

Čo toto všetko znamená je, že DHS bolo na ceste k ťažkému zlyhaniu. Snažili sa nájsť neuveriteľne zriedkavú udalosť – istá osoba je teroristom – nespoľahlivým systémom.

Čudujete sa, že sme dokázali zapríčiniť taký zmätok?

#

V utorok ráno, týždeň po započatí Operácie Falošný Pozitív, som hvízdajúc si vyšiel z predných dverí. Kolísal som sa do rytmu novej hudby, ktorú som si stiahol z Xnetu predošlú noc – množstvo ľudí posielalo M1k3ymu digitálne darčeky ako vďaku za nádej, ktorú im dával.

Zabočil som na 23. ulicu a opatrne som sa pustil dolu uzučkými kamennými schodíkmi, vysekanými do svahu. Ako som zostupoval, míňal som pána Jazvečíka. Nepoznám jeho skutočné meno, ale vídam ho skoro každý deň, ako dolu schodmi vodieva svojich troch jazvečíkov vyvenčiť do parčíka. Pretlačiť sa na schodoch okolo nich je takmer nemožné a vždy skončím zamotaný do vodítok, zrazený do čejsi predzáhradky alebo nacapený na nárazník niektorého z áut, zaparkovaných pri chodníku.

Pán Jazvečík je zjavne Ktosi Dôležitý, pretože má frajerské hodinky a na sebe vždy drahý oblek. V mysli som si ho zaradil medzi tých, čo pracujú dolu vo finančnom centre.

Keď som sa dnes šuchol okolo neho, zapol som svoju klonovačku erfidov, ktorú som mal vždy nachystanú vo vrecku mojej koženej bundy. Klonovačka vysala čísla z jeho kreditiek a kľúčov od auta, z pasu a stodolároviek v jeho peňaženke.

Zároveň do nich zapisovala čísla nové, ktoré som predtým vzal od iných ľudí, okolo ktorých som sa poobšmietal. Bolo to ako povymieňať ešpézetky na skupine áut, ibaže okamžite a neviditeľne. Ospravedlňujúco som sa na pána Jazvečíka usmial a pokračoval som dolu schodíkmi. Pri troch autách som sa pozastavil dosť na to, aby som im povymieňal čísla ich

FasTrakov za čísla, ktoré som nalovil z iných áut predošlý deň.

Možno si myslíte, že to bolo príliš ľahkomyseľné, ale v porovnaní s kopou iných Xneťákov som bol opatrný a konzervatívny. Dve dievčatá z Chemického inžinierstva na UC v Berkeley prišli na to, ako z kuchynských potrieb vyrobiť neškodnú chemikáliu, ktorá spúšťala detektor výbušnín. Dobre sa bavili tým, že poprskali kufríky a saká svojich profesorov a potom nebadane sledovali, ako sa tí nešťastníci snažili dostať do ául či knižníc v kampuse a pri tom na nich vleteli celé čaty nových ochrankárov, ktorí sa všade zjavili.

Iní ľudia zasa chceli prísť na to, ako poprášiť obálky niečím, čo by dalo pozitívny test na anthrax, ale všetci ostatní si mysleli, že je to šibnuté. Našťastie sa im nepodarilo prísť na to, ako to urobiť.

Prešiel som okolo Všeobecnej nemocnice San Francisca a uspokojene som prikývol, keď som pred vchodovou bránou zbadal dlhokánske rady. Samozrejme aj tam mali policajné kontrolné stanovištia a z Xneťákov dosť pracovalo ako praktikanti a brigádnici v kaviarňach, takže všetci mali povymieňané priepustky. Čítal som, že bezpečnostné kontroly pridali každému hodinu k pracovnému času a odbory začali hroziť štrajkom, ak s tým nemocnica niečo nespraví.

O niekoľko blokov ďalej som pred BARTom videl ešte dlhší rad. Policajti chodili okolo neho hore-dolu, ukazovali na ľudí a vyvolávali si ich nabok na výsluch, prehliadku batožiny alebo šatstva. Každú chvíľu ich za to niekto žaloval, ale zdalo sa, že ich to nijako neodradilo.

Ku škole som prišiel trochu skôr a tak som sa rozhodol prejsť sa po 22. ulici a dať si kávu – a míňal som policajnú kontrolu, kde zastavovali autá na dodatočnú inšpekciu.

V škole to nebolo o nič menej divoké – ochrankári s detektormi kovov prezerali študentské preukazy a študentov s čudnými profilmi pohybu si vyberali na pohovor. Netreba zdôrazňovať, že riadne čudné profily sme mali všetci. Netreba

ani zdôrazňovať, že vyučovanie sa začínalo o hodinu neskôr, niekedy i viac.

Vyučovanie bolo hotové bláznovstvo. Myslím, že nikto sa už nedokázal sústrediť. Začul som, ako sa dvaja učitelia bavia o tom, koľko im trvá cesta z práce domov a ako toho dňa plánujú ubziknúť včaššie.

Sotva som sa dokázal zdržať smiechu. Paradox falošného pozitíva opäť útočil!

Toho dňa nás z vyučovania pustili skôr a ja som šiel domov dlhšou cestou, obchádzajúc Misiu, aby som videl ten zmätok. Automobilové zápchy. Rady pred stanicami BARTu, ktoré sa ťahali okolo celých blokov. Ľudia nadávajúci pri bankomatoch, ktoré im odmietali vydať peniaze, lebo ich účty boli zmrazené kvôli podozrivým aktivitám (to je to riziko, keď máte bankový účet napojený rovno na električenku a FasTrak!).

Došiel som domov, spravil si sendvič a prihlásil sa na Xnet. Bol to dobrý deň. Ľudia z celého mesta sa vyťahovali svojimi úspechmi. Zastavili sme San Francisco. Novinári to potvrdzovali – tvrdili že DHS sa to vymklo z rúk a obviňovali falošnú „bezpečnosť“, ktorá nás údajne mala chrániť pred terorizmom. Obchodná sekcia v San Francisco Chronicle venovala celú titulnú stranu odhadom ekonomických škôd, spôsobených DHS kvôli vymeškaným pracovným hodinám, zmeškaným schôdzam a tak ďalej. Podľa ekonóma Chroniclu by týždeň týchto sračiek stál mesto viac ako explózia Zálivového mosta.

Muá-ha-ha-ha.

A to najlepšie: oco prišiel toho dňa domov neskoro. Veľmi neskoro. O tri *hodiny* neskôr. Prečo? Pretože ho zastavili, prehľadali, vypočúvali. A potom sa mu to stalo *znovu*. Dvakrát.

Dvakrát!

&&&

Kapitola 9

Bol taký rozzúrený, až som si myslel, že pukne. Spomínal som, že som ho len veľmi zriedka videl stratiť sebaovládanie? V ten večer ho stratil viac ako kedykoľvek predtým.

„Tomu by ste neuverili. Ten poliš mohol mať tak osemnásť a stále opakoval, 'Ale pane, prečo ste boli včera v Berkeley, keď váš klient je v Mountain View?' Vysvetľoval som mu, že v Berkeley vyučujem on na to, 'Myslel som, že ste konzultant,' a začalo to odznova. Bolo to ako v nejakom sitkome, kde policajtov ožiarili nejakým lúčom sprostosti."

„Čo bolo ešte horšie, stále tvrdil, že aj dnes som bol v Berkeley a ja som opakoval nie, nebol a on tvrdil, že som bol. Potom mi ukázal výpis z môjho FasTraku a tam stálo, že som dnes vraj trikrát prešiel cez most v San Mateo!"

„A to nie je všetko," povedal a zhlboka sa nadýchol, takže som videl, že je skutočne riadne vytočený. „Mali informácie, kde všade som bol, z miest, kde *nie sú nijaké mýtne stanovištia*. Moja karta bola zaregistrovaná hocikde náhodne na ulici. A ešte k tomu *nesprávne*! Doriti, nielenže nás špehujú, ale ešte k tomu to ani len poriadne nevedia!"

Ako tak zúril, ja som sa pomaličky premiestnil do kuchyne a pozoroval som ho z dverí. S mamou sme na seba pozreli a obaja sme zodvihli obočie na znak *Kto mu povie 'Ja som ti to hovoril'*? Prikývol som. Ona mohla použiť svoju moc manželky na neutralizovanie jeho zúrivosti spôsobmi, ktoré som ja ako synovská jednotka nemal v dosahu.

„Drew," povedala a chytila ho za ruku, aby prestal lietať po kuchyni hore-dolu a rozhadzovať pritom rukami ako pouličný kazateľ.

„Čo?" odsekol.

„Myslím, že si dlžný Marcusovi ospravedlnenie." Hovorila

vyrovnane a pokojne. Oco a ja sme u nás doma tí splašení – mama je absolútna skala.

Oco na mňa pozrel. Oči sa mu zúžili a na moment sa zamyslel. „V poriadku," povedal nakoniec. „Máš pravdu. Hovoril som o kompetentnej kontrole. Títo chlapci boli totálni amatéri. Mrzí ma to, synak," povedal. „Mal si pravdu. Bolo to smiešne." Otrčil ruku a potriasol mojou, potom ma nečakane a pevne objal.

„Bože, čo to robíme s touto krajinou, Marcus? Tvoja generácia si zaslúži zdediť niečo lepšie." Keď ma pustil, uvidel som v jeho tvári hlboké vrásky, vrásky, ktoré som si predtým nikdy nevšimol.

Vrátil som sa nazad do svojej izby a zahral si nejaké hry z Xnetu. Bola tam dobrá multiplayerovka, hra o pirátoch na kľúčik, kde bolo treba plniť úlohy každý deň či dva, aby ste natiahli pružinu celej posádke, až potom ste mohli znovu ísť plieniť a koristiť. Bol to druh hry, ktorý som neznášal, ale nedokázal som prestať ho hrať: množstvo podobných úloh, z ktorých nie všetky stáli za to, trošku súbojov hráča proti hráčovi (obyčajne o to, kto bude kapitánom lode) a pár, nie dosť, super hlavolamov, ktoré bolo treba vyriešiť. Obyčajne keď som takúto hru hral zacnelo sa mi po Zábavnom Šialenstve Harajuku, kde bolo vybalansované pobehovanie v reálnom svete s riešením hádaniek na sieti a stratégiou tímovej spolupráce.

Ale dnes to bolo práve to, čo som potreboval. Bezmyšlienkovitá zábava.

Môj úbohý ocko.

Ja som mu to urobil. Predtým bol šťastný, spokojný, že doláre z jeho daní sa míňajú na jeho bezpečnosť. Tú vieru som zničil. Samozrejme, že to bola falošná viera, ale na jej základe mohol fungovať. Vidiac ho teraz, zúboženého a zlomeného, som zauvažoval, či je lepšie vidieť skutočnú realitu a stratiť nádej alebo žiť v raji bláznov. Tá hanba – hanba, ktorú som

cítil odkedy som vydal svoje heslá, odkedy ma zlomili – sa mi vrátila až som upadol do apatie, chcel som ujsť sám pred sebou.

Moja herná postavička bol frajer-šermiar na pirátskej lodi *Zombijský útočník* a kým som bol offlajn, dobehla mu pružinka. Musel som žiadať ostatných hráčov z našej lode, až kým som nenašiel jedného, ktorý ma zasa natiahol. To ma na chvíľu zabavilo. Vlastne sa mi to celkom páčilo. Na láskavosti úplne cudzích ľudí bolo čosi magické. A keďže to bol Xnet, vedel som, že v istom zmysle boli všetci neznámi mojimi priateľmi.

    > Kde si?

Postava, ktorá ma natiahla sa volala Lizanátor a bola ženská, hoci to samozrejme neznamenalo, že ju hralo dievča. Chlapi majú zvláštnu afinitu pre hranie ženských postáv.

    > San Francisco

Povedal som.

    > Nekec, kde v San Fran?
    > Prečo, si pervert?

Toto obyčajne prerušilo tento smer konverzácie. Samozrejme že každý herný priestor bol plný pedov a pervov, a fízlov, čo predstierajú byť vhodnou pedo- či pervo-korisťou (aj keď som si bol istý, že na Xnete žiadni fízli neboli!) Podobné obvinenie stačilo na zmenu témy deväť z desiatich ráz.

    > Misia? Potrero Hill? Noe? Východný
      záliv?
    > Len ma natiahni, dik?

Prestala s naťahovaním.

    > Sa bojíš?
    > Opatrnosť – čo ťa do toho?
    > Zvedavosť

Začínal som z nej mať zlý pocit. Bolo jasné, že bola viac ako zvedavá. Hovorte tomu paranoja. Odpojil som sa a vypol Xbox.

#

Nasledujúce ráno sa otec na mňa pozrel ponad stôl a povedal, „Vyzerá to tak, že sa to aspoň trochu zlepší." Podal mi výtlačok *Chroniclu* otvorený na tretej strane.

> Hovorca Ministerstva vnútroštátnej bezpečnosti potvrdil, že pobočka v San Franciscu požiadala DC o 300 percentné navýšenie rozpočtu a personálu

Čo?

> Generálmajor Graeme Sutherland, veliaci dôstojník operácií DHS v Severnej Kalifornii včera na tlačovej konferencii požiadavku potvrdil s poznámkou, že požiadavku si vyžiadal náhly nárast podozrivých aktivít v oblasti Zálivu. „Zaznamenávame nárast ilegálnej komunikácie a aktivít a domnievame sa, že sabotéri zámerne vyvolávajú falošné bezpečnostné poplachy, aby tak podkopávali našu snahu."

Oči sa mi skrížili. Do psej matere.

> „Tieto falošné poplachy sú pravdepodobne 'radarovým šumom', ktorého cieľom je zamaskovať skutočné útoky. Jediný účinný spôsob boja proti nim je zvýšenie úrovne analýz a personálne posilnenie tak, aby sme mohli plne vyšetriť každú stopu."

> Sutherland poznamenal, že meškania, ktorým trpí celé mesto, sú „nešťastné" a vyjadril odhodlanie s nimi skoncovať.

Pred sebou som uvidel mesto plné štvor či päťnásobným množstvom agentov DHS, ktorých sem privolajú kvôli mojim debilným nápadom. Van mala pravdu. Čím viac som proti nim bojoval, tým to bolo horšie.

Oco ukázal na noviny. „Tí chlapíci sú možno hlupáci, ale

metodickí. Budú na problém vrhať ďalšie a ďalšie zdroje, až kým ho nevyriešia. Vieš, to sa totiž dá. Dolovať vo všetkých dátach v meste, sledovať každú stopu. Tých teroristov chytia."

Nevydržal som. „Oci! *Počúvaš sa vôbec*? Veď hovoria o vyšetrovaní prakticky každého človeka v meste San Francisco!"

„Hej," povedal, „presne tak. Chytia neplatičov alimentov, každého drogového dílera, každého zlodeja a každého teroristu. Len počkaj. To bude tá najlepšia vec, aká sa tejto krajine kedy stala."

„Povedz mi, že žartuješ," povedal som. „Prosím ťa o to. Myslíš si, že keď písali Ústavu, mali na mysli toto? A čo Listina práv?"

„Listina práv bola napísaná pred dolovaním dát," povedal. Bol neuveriteľne pokojný, presvedčený o svojej spravodlivosti. „Právo na slobodu zhromažďovania je v poriadku, ale prečo by policajti nemohli skúmať tvoju sociálnu sieť, aby prišli na to, či sa nezliezaš s gangstermi a teroristami?"

„Pretože je to vpád do môjho súkromia!" povedal som.

„O čo ide? Mal by radšej súkromie alebo teroristov?"

Ach. Neznášam takéto spory s otcom. Potreboval som kávu. „Ale no tak, oci. To že ti vezmú súkromie, nie je chytaním teroristov: je to len otravovanie normálnych ľudí."

„Ako vieš, že to nie je chytanie teroristov?"

„Kde sú všetci tí chytení teroristi?"

„Som si istý, že v krátkom čase uvidíme zatknutia. Len ešte počkaj."

„Oci, čo dopekla sa ti stalo od včera večera? Za to zadržanie si bol hotový hodiť na fízlov atómovku –"

„Nerozprávaj sa so mnou týmto tónom, Marcus. Čo sa od minulej noci stalo je, že som mal možnosť si to premyslieť a prečítať si *toto*." Zamával novinami. „Dôvod, prečo ma zadržali je, že zločinci ich aktívne rušia. Potrebujú len upraviť svoje techniky tak aby rušenie prekonali. Ale dosiahnu to.

Medzitým je príležitostné zastavenie pri ceste malou cenou. Teraz nie je vhodný čas na právnické hry s Listinou práv. Je čas priniesť zopár obetí, aby bolo mesto bezpečné."

Nedokázal som dojesť hrianku. Položil som tanier do umývačky a odišiel do školy. Musel som odtiaľ vypadnúť.

#

Xneťákom sa vystupňovanie policajného špicľovania nepáčilo, ale nemienili sa s tým zmieriť. Ktosi zavolal do telefonickej šou na KQED a povedal im, že polícia mrhá časom, že dokážeme zhaprovať ich systém rýchlejšie ako ho oni dokážu rozmotávať. V ten večer bol ten hovor bol najviac sťahovanou nahrávkou na Xnete.

„Tu je Kalifornia Naživo a práve sa zhovárame s anonymným volajúcim z telefónnej búdky v San Franciscu. Náš volajúci má vlastné informácie o zdržaniach, ktorým čelíme tento týždeň v celom meste. Volajúci, ste vo vysielaní."

„Hej, jou, toto je len začiatok, chápete? Teda, chcem povedať, ešte sme len začali. Nech si najmú aj milión tých svíň a na každý roh strčia kontrolu. Všetkých ich zahltíme! A no, a všetky tie hovadiny o teroristoch? My nie sme teroristi! Dajte s tým pokoj, vážne! Babreme do systému pretože nenávidíme Vnútroštátnu bezpečnosť a pretože milujeme svoje mesto. Teroristi? Ja ani neviem, ako sa píše džihád. Mier všetkým."

Znel ako debil. Nie len tie jeho nesúvislé slová ale aj ten jeho zlomyseľný tón. Znel ako chlapčisko, čo je na seba neslušne pyšný. Vlastne *bol* chlapčiskom, neslušne na seba pyšným.

Na Xnete okolo toho blčali vášne. Mnoho ľudí si myslelo, že je debil lebo tam volal, kým iným pripadal ako hrdina. Robil som si starosti, že v tej búdke naňho mohla byť namierená kamera. Alebo čítačka erfidov, ktorá mohla identifikovať jeho električenku. Dúfal som, že bol dostatočne chytrý, aby utrel odtlačky prstov z mince, mal na hlave kapucňu a nechal všetky

svoje erfidy doma. Ale pochyboval som o tom. Bol som zvedavý, či mu čoskoro ktosi nezaklope na dvere.

O tom, že sa na Xnete deje niečo veľké som sa dozvedal tak, že mi zrazu došli milióny emailov od ľudí, ktorí chceli, aby sa M1k3y dozvedel najhorúcejšie novinky. Práve keď som si čítal o pánovi Neviem-ako-sa-píše-Džihád sa moja pošta zbláznila. Všetci mi posielali správu – link na Xnetový žurnál – jeden z mnohých anonymných blogov, ktoré boli založené na publikovacom systéme dokumentov Freenetu, ktorý používali aj čínski obhajcovia demokracie.

```
> To bolo o chlp
> Dnes večer sme sa potĺkali pri
  Embarcadere a džemovali naokolo,
  vymieňali sme zaradom kľúče od áut a
  FasTraky a permanentky, rozhadzovali
  trochu falošného pušného prachu.
  Všade boli fízli ale sme vychcanejší
  než oni; sme tam skoro každú noc a
  nikdy nás nečapli.
> Tak dnes nás čapli. Bola to hlúpa
  chyba pokašľali sme to a dostali
  nás. Jeden tajný prichytil môjho
  kamoša a potom dostal nás ostatných.
  Už dlho sledovali dav a nablízku
  mali tie svoje kamióny a zobrali do
  nich štyroch z nás ale ostatní
  zdrhli.
> Kamión bol NAPCHATÝ ako krabička
  sardiniek všetkými druhmi ľudkov,
  starí mladí čierni bieli bohatí
  chudobní všetci úbohí podozriví a
  dvaja fízli sa snažili nás vypočúvať
  a tajní privádzali stále ďalších.
  Väčšina ľudí sa snažila dostať
  dopredu, aby mali výsluch za sebou
  takže my sme sa stále posúvali
  dozadu a trvalo to hádam hodiny a
  bolo tam horúco a stále hustejšie.
> O ôsmej večer vystriedali zmeny a
  prišli dvaja noví cajti a sprdli
```

týchčo tam boli dovtedy, že ako kua
to tu nič nerobíte? Riadne sa
povadili a potom tí starí dvaja
odišli a noví sa posadili k stolom a
chvíľu si čosi šuškali.
> Potom sa jeden postavil a začal
kričať VŠETCI CHOĎTE DOMOV JEŽIŠI
KRISTE MÁME LEPŠIU ROBOTU NEŽ
OTRAVOVAŤ VÁS S ĎALŠÍMI VÝSLUCHMI
KEĎ STE SPRAVILI DAČO ZLÉ TAK TO
PROSTE UŽ NEROBTE A NECH VÁM JE
VŠETKÝM TOTO VAROVANÍM.
> A hlúčik kravaťákov sa na to riadne
nasralo, čo bolo úplne DOPOPUKU lebo
pred desiatimi minútami pindali, že
ich tam zadržiavajú a teraz boli
nasratí, že ich púšťajú, tak sa
debili rozhodnite!
> Rýchlo sme sa rozdelili a vypadli a
prišli domov toto napísať. Tajní sú
všade, verte. Keď džemujete, majte
oči na stopkách a pripravte sa
zdrhnúť pri najmenších problémoch.
Keď vás chytia, snažte sa prečkať to
sú takí zavalení, že vás možno
nechajú ísť.
> To my sme ich zavalili! Všetci tí
ľudia v kamióne tam boli preto, lebo
my sme ich zadžemovali. Tak len
ďalej džemujte!

Bolo mi na zvracanie. Títo štyria – chalani, ktorých som nikdy nevidel – sa takmer dostali navždy do basy kvôli niečomu, čo som odštartoval.

Pretože im to niekto kázal. Nebol som o nič lepší ako terorista.

#

Požiadavka DHS na navýšenie rozpočtu bola schválená. Prezident spolu s guvernérom vystúpili v telke, aby nám

povedali, že za bezpečnosť žiadna cena nie je privysoká. Museli sme to pozerať v škole na zhromaždení. Môj oco jasal. Prezidenta neznášal, odkedy bol zvolený, vraviac, že nie je o nič lepší než ten minulý a ten bol úplná katastrofa, ale teraz len omieľal, aký rozhodný a dynamický je ten nový človek.

„Nesmieš byť na otca prísny," povedala mi mama jedného večera, keď som sa vrátil zo školy. Ona pracovala čo najviac doma. Mama je odborníčka na presídľovanie na voľnej nohe, ktorá pomáha Britom usadiť sa v San Franciscu. Vysoký komisár Spojeného kráľovstva jej platí za to, že odpovedá na emaily zmätených Britov z celej krajiny, ktorí sú z nás strelených Amíkov úplne popletení. Žije z vysvetľovania Američanov a povedala, že dnes sa je to lepšie robiť z domova, kde nemusí vidieť nijakých skutočných Amíkov a dokonca ani s nimi hovoriť.

O Británii nemám nijaké ilúzie. Američania sú možno ochotní pošliapať vlastnú ústavu zakaždým keď sa na nás nejaký džihádista zamračí, ale ako som sa dozvedel v mojom nezávislom deviatackom projekte zo Spoločenských vied, Briti dokonca ani nijakú Ústavu *nemajú*. Zato majú zákony, z ktorých by vám vstali vlasy dupkom: môžu vás posadiť do basy hoci aj na celý rok, ak sú si nabetón istí, že ste terorista, ale nemajú na to dosť dôkazov. No ako si môžu byť istí, keď nemajú dosť dôkazov, aby to dokázali? Ako získajú tú istotu? Vari vás videli páchať teroristické činy v neobyčajne živých snoch?

A v porovnaní so sledovaním v Británii je Amerika púha amatérčina. Priemerný Londýnčan je sfotený 500 krát za deň kdekoľvek na ulici. Každá ešpézetka sa fotografuje na každom rohu. Všetci, od bánk po hromadnú dopravu, vás budú nadšene špehovať a udávať všetko, čo im pripadá čo len vzdialene podozrivé.

Lenže mama to takto nevidí. Z Británie odišla uprostred strednej školy a tu sa nikdy necítila celkom doma, bez ohľadu

na to, že si vzala chlapca z Petalumy a vychovávala tu syna. Pre ňu to stále bola krajina barbarov a Británia vždy bude jej domovom.

„Mami, jednoducho sa mýli. Predovšetkým ty by si to mala vedieť. Všetko, čo túto krajinu robí veľkou, sa splachuje do záchodu a on to schvaľuje. Všimla si si, že *nechytili nijakých teroristov*? A oco stále len, 'Musíme byť v bezpečí,' ale veď musí vedieť, že väčšina sa vôbec v bezpečí necíti. Neustále sa cítime byť v ohrození.“

„To všetko viem, Marcus. Ver mi, nie som nijako nadšená z toho, čo sa s touto krajinou deje. Ale tvoj otec je –“ Odmlčala sa. „Keď si sa po útokoch nevrátil, myslel si –“

Vstala a urobila si šálku čaju, čo robievala vždy, keď sa cítila nepohodlne a znepokojene.

„Marcus,“ povedala. „Marcus, mysleli sme si, že si mŕtvy. Rozumieš tomu? Oplakávali sme ťa celé dni. Predstavovali sme si ťa roztrhaného na kusy na dne oceánu. Mŕtveho preto, lebo nejaký sviniar sa rozhodol zabiť stovky neznámych ľudí, len aby na čosi upozornil.“

Pomaly mi to došlo. Teda, chápal som, že boli znepokojení. Pri tých výbuchoch zahynulo mnoho ľudí – súčasný odhad bol štyritisíc – a prakticky každý poznal niekoho, kto sa v ten deň nevrátil domov. Aj z našej školy dvaja zmizli.

„Tvoj otec bol hotový niekoho zabiť. Hocikoho. Bol z toho úplne bez seba. Nikdy si ho tak nevidel. Ani ja som ho takého nikdy nevidela. Bol úplne mimo. Len sedel za stolom a nadával a nadával a nadával. Hnusnými slovami, takými aké som od neho nikdy nepočula. Jedného dňa – na tretí deň – ktosi volal a on si bol istý, že si to ty, ale bol to omyl a on tresol telefónom tak, až ho rozbil na márne kúsky.“ Ja som sa už divil novému telefónu v kuchyni.

„Čosi sa v tvojom otcovi zlomilo. Ľúbi ťa. Obaja ťa ľúbime. Si tá najdôležitejšia vec v našom živote. Myslím, že si to neuvedomuješ. Pamätáš, keď si mal desať, keď som ja odišla

domov do Londýna na celý ten čas? Pamätáš?“

Mlčky som prikývol.

„Boli sme hotoví sa rozviesť, Marcus. Och, teraz už nezáleží na tom, prečo. Bolo to proste zlé obdobie, čosi čo sa stáva, keď ľudia, ktorí sa majú radi, prestanú na niekoľko rokov dávať pozor. Prišiel za mnou a našiel ma a presvedčil ma aby som sa vrátila kvôli tebe. Nemohli sme zniesť myšlienku, že by sme ti to urobili. Znovu sme sa zamilovali kvôli tebe. Sme spolu kvôli tebe.“

Do hrdla mi vystúpila hrča. O tom som nevedel. Nik mi to nikdy nepovedal.

„Takže tvoj otec má teraz ťažké obdobie. Nemyslí mu to celkom správne. Chvíľu to potrvá, kým sa nám celkom vráti, kým bude zasa mužom, ktorého milujem. Dovtedy musíme mať pre neho pochopenie.“

Dlho ma objala a ja som si všimol, ako jej schudli ramená, ako jej ochabla koža na krku. Vždy som videl mamu ako mladú, bledú, ružolícu a veselú, prefíkane žmurkajúcu cez okuliare s kovovým rámom. Odrazu vyzerala trochu ako stará žena. A urobil som jej to ja. Urobili jej to teroristi. A Ministerstvo vnútroštátnej bezpečnosti. V istom zvláštnom zmysle sme boli všetci na rovnakej strane a oco a mama a všetci tí, ktorých sme otravovali, boli na strane druhej.

#

Tej noci som nemohol spať. Mamine slová mi vírili v hlave. Pri večeri bol oco napätý a mĺkvy, sotva sme prehovorili, lebo ja som si nedôveroval, že nepoviem niečo nesprávne a pretože on bol celý rozrušený najnovšími správami, že za útokmi bola určite Al Káida. K zodpovednosti za útoky sa prihlásilo šesť rozličných teroristických skupín, ale len internetové video Al Káidy obsahovalo informácie, ktoré podľa tvrdenia DHS nikomu nezverejnili.

Ležal som v posteli a počúval nočnú rádiošou. Témou boli

problémy v sexe, ktorú uvádzal ten gay, ktorého som obyčajne veľmi rád počúval. Dával ľuďom také surové, ale dobré rady, a bol veľmi zábavný a uletený.

Toho večera som sa nedokázal smiať. Väčšina volajúcich sa ho pýtala, čo si počať, keď majú od útokov ťažkosti pri intímnostiach so svojimi partnermi. Dokonca aj pri sexy talkšou som sa nemohol vyhnúť tejto téme.

Vypol som rádio a zdola z ulice som začul pradenie motora.

Moja spálňa je na poschodí nášho domu, jednej z maľovaných dám. Mám šikmý podkrovný strop a okná na oboch stranách – jedno hľadí ponad celú Misiu, druhé dolu na ulicu pred domom. Autá tam chodia často celú noc, ale na tomto zvuku motora bolo čosi iné.

Prešiel som k oknu na ulicu a vytiahol žalúzie. Dolu na ulici podo mnou bola neoznačená biela dodávka, strecha ktorej sa hmýrila rádioanténami, nikdy som ich na aute toľko nevidel. Veľmi pomaly sa šinula dolu ulicou, na jej streche sa dokola točil malý tanier.

Ako som tak pozoroval, dodávka zastala a jedno z jej zadných dverí sa otvorilo. Na ulicu vystúpil chlapík v uniforme DHS – rozoznal som ich už na sto metrov. V ruke držal akési zariadenie a modrá žiara z neho mu osvetľovala tvár. Prechádzal vpred a vzad, najprv preveroval našich susedov, čosi zaznamenával na prístroji, potom zamieril ku mne. Na jeho chôdzi bolo čosi známe, to ako pozeral dolu –

Mal wifinder! DHS pátralo po uzloch Xnetu. Spustil som žalúzie a skočil cez izbu k Xboxu. Nechal som ho zapnutý kým som sťahoval akési super animácie, ktoré jeden z Xneťákov vyrobil z prezidentovho prejavu o žiadnej-privysokej-cene. Vytrhol som zástrčku zo steny a prebehol nazad k oknu a roztiahol centimetrovú škárku medzi žalúziami.

Ten chlapík sa znovu pozeral dolu na svoj wifinder a prechádzal hore-dolu popred náš dom. O minútu nato nastúpil do dodávky a odišiel preč.

Vytiahol som foťák a cvakol čo najviac záberov odchádzajúcej dodávky a jej antén. Potom som ich otvoril vo voľnom editore obrázkov zvanom GIMP a vymazal všetko okrem samotného auta, cestu, ulicu, všetko čo ma mohlo identifikovať.

Poslal som to na Xnet a napísal všetko, čo som o dodávke vedel. Títo ľudia určite hľadali Xnet.

Teraz som už naozaj nemohol zaspať.

Nedalo sa robiť nič iné, len zahrať si naťahovacích pirátov. Dokonca aj o tomto čase bude kopa hráčov. Skutočný názov naťahovacích pirátov bol Pružinkové Plienenie a bol to koníčkársky projekt, vytvorený tínedžerskými fanúšikmi death-metalu z Fínska. Bolo to úplne zadarmo a ponúkalo rovnakú zábavu ako ktorákoľvek zo služieb za 15 dolárov mesačne, ako sú Enderov Vesmír a Výprava do Stredozeme a Zemeplošské Veže.

Prihlásil som sa a znovu som stál na palube Zombijského útočníka a čakal, kto mi natiahne pružinku. Túto časť hry som nenávidel.

```
> Hej ty
```

Napísal som okoloidúcemu pirátovi.

```
> Natiahneš ma?
```

Zastavil sa pozrel na mňa.

```
> prečo bych to robil?
> Sme v tom istom tíme. Plus dostaneš
  body za skúsenosť.
```

To je ale debil.

```
> Kde si?
> San Francisco
```

Začínalo mi to niečo pripomínať.

```
> Kde v San Franciscu?
```

Odhlásil som sa. V hre sa dialo čosi čudné. Vrhol som sa na žurnály a začal som prehľadávať blog za blogom. Prešiel som ich asi pol tucta, keď som našiel čosi, z čoho mi stuhla krv v žilách.

Pisatelia žurnálov milujú kvízy. Aký druh hobbita si? Si

dobrý milenec? Ktorá planéta sa ti najviac páči? Aká postava z nejakého filmu by si chcel byť? Aký je tvoj emocionálny typ? Vypĺňajú ich aj s kamarátmi a všetci si potom porovnávajú výsledky. Neškodná zábava.

Lenže kvízy, ktoré sa zjavili na blogoch Xnetu tej noci ma vydesili, lebo boli všetko, len nie neškodné:

* Si chlapec alebo dievča?
* Do ktorej triedy chodíš?
* Do ktorej školy chodíš?
* Kde v meste žiješ?

Kvízy znázorňovali výsledky na mape s farebnými špendlíkmi, označujúcimi školy a štvrte a vypisovali mizerné odporúčania, kde je dobrá pizzéria a iné somariny.

Lenže prizrite sa lepšie otázkam. Čo takto moje odpovede:

* Muž
* 12
* Chavezova stredná
* Potrero Hill

V celej škole boli len dvaja ľudia, ktorí vyhovovali tomuto profilu. Vo väčšine škôl to bude podobné. Ak chcete prísť na to, kto Xneťáci sú, takýmto kvízom by ste ich všetkých mohli nájsť.

To už bolo dosť zlé, ale ešte horšie bolo, čo z toho vyplývalo: ktosi z DHS používal Xnet, aby sa k nám dostal. Xnet bol prezradený DHS.

Vo svojom strede sme mali špiónov.

#

Disky s Xnetom som dal stovkám ľudí a oni spravili to isté. Ľudí, ktorým som ich dával, som poznal dosť dobre. Niektorých dokonca veľmi dobre. Celý život žijem v jednom dome a za tie roky mám stovky a stovky priateľov, od takých, s ktorými som chodil do škôlky po tých, s ktorými som hrával futbal, LARPoval, stretával v kluboch či v školách. Môj tím boli moji najbližší priatelia, ale bolo dosť ľudí, ktorým som

dôveroval dosť na to, aby som im zveril Xnetový disk.

Teraz som ich potreboval.

Jolua som zobudil mobilom tak, že som mu zazvonil a zložil trikrát po sebe. O minútu bol na Xnete a mohli sme si dať zabezpečený čet. Odkázal som ho na svoj blog o rádiovozoch a on sa o minútu vrátil celý vyplašený.

> Si si istý, že idú po nás?

Namiesto odpovede som ho odkázal na ten kvíz.

> OMG sme v riti
> Nie nie je to také zlé ale musíme prísť na to komu sa dá dôverovať
> Ako?
> To som sa ťa práve chcel opýtať – za koľkých ľudí môžeš totálne ručiť tak, že by si im veril až na koniec sveta?
> Hm 20 alebo 30 alebo tak
> Chcem dať dokopy skupinku skutočne dôveryhodných ľudí a výmenou kľúčov urobiť sieť dôvery

Sieť Dôvery je jedna z tých kryptografických super vecí, o ktorých som čítaval, ale nikdy neodskúšal. Je to takmer úplne bezpečný spôsob ako zaistiť, že komunikujete s ľuďmi, ktorým dôverujete, a nikto iný vás neodpočúva. Problém je, že na odštartovanie to vyžaduje, aby ste sa s ľuďmi zo siete aspoň raz fyzicky stretli.

> Rozumiem. Dobrý nápad. Ale ako zhromaždiť všetkých na výmeny kľúčov?
> Práve to sa som ťa chcel opýtať – ako to spraviť bez toho, aby nás čapli?

Jolu čosi napísal a vymazal, znovu napísal a zasa vymazal.

> Darryl by vedel

napísal som.

> Bože, to boli veci, v ktorých bol dobrý.

Jolu mlčal. A potom,

> Čo takto párty?

napísal

```
> ČO keby sme sa všetci niekde
  stretli, akože máme tínedžerskú
  párty a tak budeme mať dobrú
  výhovorku, keby sa tam niekto zjavil
  a vypytoval sa, čo tam robíme.
> To by teda vážne fungovalo! Si
  génius, Jolu.
> Viem. A ešte toto sa ti bude páčiť:
  viem aj, kde to urobiť.
> Kde?
> Kúpele Sutro!
```

&&&

Kapitola 10

Čo by ste spravili, keby ste zistili, že máte medzi sebou špióna? Mohli by ste ho usvedčiť, pritlačiť k múru a zbaviť sa ho. Ale tak by sa mohol zjaviť ďalší špión a ten by bol opatrnejší a možno by už nebolo také ľahké chytiť ho.

Tu je lepší nápad: začnite zachytávať špiónovu komunikáciu a posielajte mu, aj jeho šéfstvu, mylné informácie. Povedzme, že mu jeho riadiaci dôstojník prikáže zhromažďovať informácie o vašich pohyboch. Nechajte, nech vás sleduje a robí si poznámky aké chce, ale otvárajte obálky ktoré odosiela na velenie a zameňte jeho správy fiktívnymi. Ak chcete, môžete dosiahnuť, že bude vyzerať nespoľahlivý a neschopný, takže sa ho zbavia. Môžete vyrobiť krízy, ktoré spôsobia, že jedna strana odhalí identitu iných špiónov. Inými slovami, ovládate ich.

Tomu sa vraví útok pomocou prostredníka a keď sa nad tým zamyslíte, je to dosť hrozivé. Ak niekto umiestni prostredníka do vašich komunikačných kanálov, môže vás oklamať tisícorakým spôsobom.

Samozrejme, že existuje výborný spôsob ako sa vyhnúť takémuto útoku: použitím šifier. V takom prípade je jedno, že nepriateľ vidí vaše správy, pretože ich nedokáže dešifrovať, zmeniť a znovu odoslať. To je jeden z hlavných dôvodov používania kryptografie.

Ale pamätajte na jedno: aby krypto fungovalo, ľudia, ktorí komunikujú, musia mať kľúče. Vy a váš partner potrebujete mať jedno či dve spoločné tajomstvá, nejaké kľúče, ktoré používate na zakódovanie a odkódovanie správ tak, aby sa k nim ten v prostriedku nedostal.

A tu prichádza na scénu myšlienka verejných kľúčov. Je to trochu zamotané, ale zároveň neuveriteľne elegantné.

Pri šifrovaní pomocou verejných kľúčov dostane každý užívateľ dva kľúče. Sú to dva dlhé reťazce matematického bľabotu, ktoré majú takmer magickú vlastnosť. Čokoľvek pomocou jedného zašifrujete, druhý rozšifruje a naopak. A čo viac, sú to *jediné* kľúče, ktoré to dokážu – ak rozšifrujete správu jedným z nich, ste si *istý*, že bola zašifrovaná tým druhým (a naopak).

Takže vezmete jeden z týchto kľúčov (nezáleží na tom, ktorý) a *zverejníte* ho. Spravíte z neho úplné ne-tajomstvo. Zámerom je, aby celý svet vedel, čo to je. Zo zrejmých dôvodov sa mu hovorí „verejný kľúč."

Ten druhý kľúč uschováte v najtajnejších zákutiach svojej mysle. Chránite ho vlastným životom. Nikomu ho nikdy neprezradíte. Hovorí sa mu „súkromný kľúč." (Heh.)

Teraz povedzme, že ste špión a chcete sa spojiť so svojimi šéfmi. Ich verejný kľúč je všetkým známy. Váš verejný kľúč je všetkým známy. Nikto okrem vás nepozná váš súkromný kľúč. Nikto okrem nich nepozná ich súkromný kľúč.

Chcete im poslať správu. Najprv ju zašifrujete pomocou vášho súkromného kľúča. Pokojne by ste to mohli poslať a fungovalo by to, pretože oni by vedeli, že došlá správa je od vás. Ako? Nuž tak, že ak sa dá dešifrovať pomocou vášho verejného kľúča, mohla byť zašifrovaná *jedine* pomocou vášho súkromného kľúča. Je to ekvivalentné zapečateniu alebo podpisu správy. Hovorí vlastne „Toto som napísal ja a nik iný. Nikto do toho nemohol babrať ani to zmeniť."

Nanešťastie by takto vaša správa nebola *tajná*. A to preto, lebo váš verejný kľúč je naozaj dobre známy (musí byť, inak by ste mohli posielať správy len zopár ľuďom, ktorý majú váš verejný kľúč). Každý, kto zachytí takúto správu by ju mohol prečítať. Nemohli by ju zmeniť a tváriť sa, že je od vás, ale ak nechcete, aby sa vedelo, čo posielate, potrebujete lepšie riešenie.

A tak namiesto jednoduchého šifrovania správy pomocou

vášho súkromného kľúča ju zašifrujete *aj* s pomocou verejného kľúča vášho šéfa. Teraz je zamknutá na dvakrát. Prvý zámok – verejný kľúč vášho šéfa – sa odomkne len v kombinácii s jeho súkromným kľúčom. Druhý zámok – váš súkromný kľúč – sa odomkne len s pomocou vášho verejného kľúča. Keď vaša správa dôjde, odomknú ju obidvoma kľúčmi a môžu si byť istí, že: a) ste ju napísali vy a b) že len oni ju môžu prečítať.

Je to úplná senzácia. V deň, keď som to objavil, sme si s Darrylom okamžite vymenili kľúče a mesiace sme sa chichúňali a mädlili si ruky, keď sme si vymieňali supertajné správy, kde sa po škole stretneme a či si ho Van niekedy všimne.

Ibaže keď chcete porozumieť bezpečnosti, musíte vziať do úvahy tie najparanoickejšie možnosti. Ako napríklad čo ak by som vám nabulíkal, že *môj* verejný kľúč je verejným kľúčom vášho šéfa? Zašifrujete správu svojim súkromným kľúčom a mojim verejným. Ja ju rozšifrujem, prečítam, znovu zašifrujem pomocou *skutočného* verejného kľúča vášho šéfa a pošlem ju ďalej. Čo sa týka vášho šéfa, tú správu nemohol napísať nik okrem vás a nik okrem neho ju nemohol čítať.

A predsa v prostriedku sedím ja ako tučný pavúk v pavučine a patria mi všetky vaše tajomstvá.

No, najľahší spôsob ako to napraviť, je čo najviac spropagovať váš verejný kľúč. Ak každý *veľmi ľahko* zistí váš verejný kľúč, prostredník to má čoraz ťažšie. Lenže viete čo? Naširoko veci spropagovať je práve tak ťažko, ako udržať ich v tajnosti. Pomyslite si len, koľko miliárd dolárov sa míňa na reklamy na šampóny a podobné sračky, len aby sa poistilo, že sa čo najviac ľudí dozvie, čo propaganda potrebuje.

Existuje lacnejšia cesta, ako vyriešiť problém prostredníka: sieť dôvery. Povedzme, že predtým ako odídete z veliteľstva, sadnete si so šéfom ku káve a navzájom si kľúče poviete. Nijaký prostredník! Ste si absolútne istý čie kľúče máte, pretože ste si ich dali navzájom do rúk.

Až potiaľ je všetko v poriadku. Ale má to svoje hranice: s koľkými ľuďmi sa dokážete fyzicky stretnúť a vymeniť si kľúče? Koľko hodín denne ste ochotní obetovať na písanie vlastného telefónneho zoznamu? Koľko z tých ľudí je ochotných venovať takýto čas vám?

Analógia s telefónnym zoznamom je užitočná. Kedysi bol svet miestom s množstvom telefónnych zoznamov a keď vám bolo treba nejaké číslo, pozreli ste si ho v knihe. Ale mnoho čísel, ktoré ste obyčajne potrebovali, ste vedeli naspamäť, alebo ste sa niekoho mohli ľahko opýtať. Dokonca aj dnes, keď som s mobilom von, sa pýtam Jolu alebo Darryla, či nemajú číslo ktoré hľadám. Je to ľahšie a rýchlejšie, než hľadať ho na sieti, a aj spoľahlivejšie. Ak má Jolu to číslo a jemu dôverujem, verím aj tomu číslu. Tomu sa hovorí „tranzitívna dôvera“ - dôvera, ktorá sa šíri skrz sieť našich vzťahov.

Sieť dôvery je len väčšou verziou toho istého. Povedzme, že stretnem Jolu a dostanem jeho kľúč. Môžem si ho dať na moju „kľúčenku“ – zoznam kľúčov, ktoré som podpísal mojím súkromným kľúčom. To znamená, že ich môžete odomknúť mojím verejným kľúčom a môžete si byť istí, že ja – alebo teda niekto s mojím kľúčom – hovorí „tento kľúč patrí tomuto človeku.“

Takže vám dám moju kľúčenku a ak mi dôverujete a skutočne sa so mnou fyzicky stretnete a spolu overíme všetky kľúče, môžete si ju vziať a pridať k svojej kľúčenke. Ďalej sa stretnete s niekým iným a odovzdáte mu celý zoznam. Zoznam je čím ďalej tým väčší a ak dôverujete nasledujúcemu človeku v reťazci a on dôveruje tomu, čo nasleduje za ním, ste celkom v bezpečí.

Čo ma privádza k párty na vymieňanie kľúčov. Slúžia *presne* na to, podľa čoho sa volajú: párty, kde sa všetci stretnú a podpisujú všetkým ostatným kľúče. Darryl a ja sme si vymenili kľúče, bola to svojím spôsobom výmenná minipárty s dvomi smutnými kockáčskymi účastníkmi. Ale s viac ľuďmi

vytvoríte zárodok siete dôvery, ktorá môže ďalej expandovať. Ako každý z vášho zoznamu stretáva viac ľudí, môže pridať viac a viac mien. Vy ich už nemusíte stretávať, jednoducho dôverujete, že podpísaný kľúč, ktorý dostanete od ľudí vo vašej sieti, je v poriadku.

A preto siete dôvery a večierky pasujú k sebe ako arašidové maslo k čokoláde.

#

„Jednoducho im povedz, že je to super-súkromný večierok, len na pozvanie," povedal som. „Povedz im, aby si so sebou nikoho nevodili lebo ich nevpustíme."

Jolu na mňa pozrel ponad svoju kávu. „To žartuješ, nie? Povedz niečo také a ľudia si dovedú ešte kamošov *navyše*."

„Grrr," povedal som. Po tieto dni som s ním trávil každý večer, vylepšovali sme kód indienetu. Pigspleen mi za to dokonca platil nenulovú sumu, čo bolo naozaj zvláštne. Nikdy som si nemyslel, že mi za programovanie budú platiť.

„Tak čo spravíme? Chceme aby si ľudia mohli skutočne dôverovať, ale nechceme o tom nič prezradiť, až kým nebudeme mať ich kľúče a posielať im tajné správy."

Jolu spustil debugger a ja som mu pozeral ponad plece. Tomuto sa kedysi, trochu hanlivo, vravievalo „extrémne programovanie." Dnes to voláme proste „programovanie." Dvaja ľudia si všimnú chyby oveľa lepšie ako jeden. Ako vraví klišé, „S dostatočným počtom očí je každá chyba plytká."

Prehrýzali sme sa cez chybové hlásenia a chystali sa vypustiť novú revíziu. Všetko sa automaticky aktualizovalo v pozadí, takže naši užívatelia nemuseli nič robiť, jednoducho sa približne každý týždeň prebudili s novým programom. Bolo dosť vzrušujúce vedieť, že kód, ktorý som napísal, budú používať stovky a stovky ľudí a to už *zajtra*.

„Čo spravíme? Človeče, nemám šajnu. Myslím, že sa s tým budeme musieť zmieriť."

Spomenul som si na dni so Zábavným Šialenstvom Harajuku. Súčasťou hry boli mnohé sociálne problémy zahŕňajúce veľké skupiny ľudí.

„OK, máš pravdu. Ale aspoň to skúsme udržať v tajnosti. Povedz im, že si môžu doviesť najviac jednu osobu a musí to byť niekto koho poznajú osobne už aspoň päť rokov."

Jolu zdvihol zrak od monitora. „Hej," povedal. „Hej, to by mohlo totálne zafungovať. Už to vidím. Keby si mi povedal, že si nesmiem priviesť nikoho, poviem si, 'Čo si to, dopekla, o sebe myslí?' Ale keď to vysvetlíš takto, znie to ako niečo pre 007."

Našiel som chybu. Vypili sme kávu. Šiel som domov a trochu hral Pružinkové Plienenie, pokúšajúc sa zabudnúť na naťahovačov s dotieravými otázkami, a potom som spal ako dudok.

#

Kúpele Sutro sú sanfranciské pravé falošné rímske ruiny. Keď ich v roku 1896 otvorili, boli to najväčšie kryté kúpele na svete, obrovské viktoriánske sklené solárium plné bazénov a vaní a dokonca aj s predchodcom tobogánu. V päťdesiatych rokoch upadli a majitelia ich kvôli poistke roku 1966 spálili. Všetko, čo po nich ostalo je labyrint vetrom zvetraných kameňov zasadených do pustého útesu pri Oceánskej pláži. Vyzerá to ako rímske ruiny, rozpadávajúce sa a záhadné, a hneď za nimi je sústava jaskýň, otvorených smerom k moru. Pri vysokom prílive sa vlny prelievajú až cez jaskyne a ruiny – údajne tam dokonca tu a tam vtiahlo a utopilo náhodného turistu.

Oceánska pláž je hodný kus za parkom Golden Gate, holý útes lemovaný drahými domami, odsúdenými na zánik, padajúci do úzkej pláže posiatej medúzami a odvážnymi (bláznivými) surfermi. Je tam obrovská biela skala, ktorá vytŕča z plytčín pri pobreží. Volá sa Tulenia skala a kedysi to

bolo miesto, kde sa zhromažďovali tulene, až kým ich nepremiestnili do turisticky príťažlivejšieho prostredia pri Rybárskom nábreží.

Po zotmení tam nebýva nikto. Je tam veľmi chladno a ak si nedáte pozor slaný sprej vás premočí do nitky. Skaly sú tam ostré, býva tam rozbité sklo a sem-tam sa nájde aj feťácka ihla.

Je to úžasné miesto na párty.

Priniesť celty a chemické ohrievače bol môj nápad. Jolu zaobstaral pivo – jeho starší brat, Javier, mal kamoša, ktorý mal pod palcom všetko nalievanie mladistvým: zaplaťte mu a on vašu ukrytú párty zásobí ľadom a pijatikou, akú si zaželáte. Vysolil som kopu prachov zarobených za programovanie indienetu a chlapík prišiel práve načas: o ôsmej večer, hodinku po západe slnka a na svojom pick-upe privliekol do ruín kúpeľov šesť polystyrénových škatúľ s ľadom. Dokonca priviezol aj náhradnú basu na prázdne fľaše.

„Ale opatrne s tým, sopliaci," povedal a cvrnkol si do kovbojského klobúka. Bol to tučný Samoan so širokánskym úsmevom a hrozivým tielkom, z ktorého mu vyliezali podpazušné a brušné a hrudné chlpy. Z roličky som odtočil dvacku a podal som mu ju – jeho zisk bol 150 percent. Nie zlá raketľáčina.

Pozrel na moju rolku. „Vieš, mohol by som ti to proste vziať," povedal s úsmevom. „Napokon, som kriminálnik."

Vopchal som si prachy do vrecka a pozrel mu pevne do očí. Ukázať mu, čo mám pri sebe bolo hlúpe, ale vedel som, že niekedy si jednoducho musíte stáť na svojom.

„Len si z teba uťahujem," povedal nakoniec. „Ale daj si na tie chechtáky pozor. Neukazuj ich dookola."

„Vďaka," povedal som. „Ale Vnútroštátna bezpečnosť uvidí len môj chrbát."

Jeho úsmev sa ešte rozšíril. „Ha! To nie sú ani len ozajskí fízli. Tí sráči vedia hovno."

Pozrel som sa na jeho dodávku. Na prednom skle mal hrdo

vystavený FasTrak. Zamyslel som sa, ako rýchlo ho čapnú.

„Prídu dnes večer aj kočky? Preto máte všetko to pivo?“

Usmial som sa a zamával mu, akoby kráčal nazad k svojmu autu, čo už mal teda robiť. Napokon pochopil a odfrčal. Ani na chvíľu na neprestal usmievať.

Jolu mi pomohol umiestniť ľadničky medzi sutiny. Pri práci sme si svietili čelovými baterkami s bielymi LEDkami. Keď boli ľadničky na mieste, do každého sme hodili jednu kľúčenku s bielou LEDkou, aby po odkrytí polystyrénových pokrievok žiarili aby ste na to videli.

Bola bezmesačná noc, zatiahnuté, a vzdialené pouličné osvetlenie nás sotva osvetľovalo. Vedel som, že v infračervenom ďalekohľade by sme žiarili, ale nebolo možné dať dokopy toľko ľudí bez toho, aby sa to dalo spozorovať. Že by nás rozprášili ako malú opileckú párty na pláži, mi príliš nevadilo.

V skutočnosti veľa nepijem. Na večierkoch od mojich 14 rokov bolo nejaké to pivko a mariška a extáza, ale fajčenie neznášam (hoci tu a tam šúľanec hnedého hašu neodmietnem), extáze to trvá pridlho – kto má celý víkend čas na to, aby sa dostal do raušu a z neho – a pivo, nuž to je celkom fajn, ale nevidím na tom zasa nič extra. Najradšej mám veľké premakané koktejly, také čo vám servírujú v keramickom vulkániku, so šiestimi vrstvami, s ohňom a plastikovou opičkou na okraji, ale tam ide väčšinou len o to divadielko.

Byť pripitý sa mi vlastne páči. Ale neznášam opicu nasledujúci deň a moje opice sú hnusné. Ale vlastne to môže byť aj tými nápojmi, ktoré sa podávajú v keramickom vulkániku.

Ibaže nemôžete organizovať večierok bez toho, aby ste nedodali jednu či dve basy piva s ľadom. Očakáva sa to. Uvoľní to atmošku. Po priveľa pivách ľudia zvyknú robiť hlúposti, ale moji kamoši sú sotva ľudia, čo majú autá. A ľudia robia hlúposti vždy – pivo alebo tráva alebo hocičo iné sú len

náhodný sprievodný znak tohto centrálneho faktu.

Jolu a ja sme si otvorili pivo – Anchor Steam pre neho, Bud Lite pre mňa – štrngli sme si fľašami a posadili sa na skalu.

„Si im povedal, že o deviatej?“

„Hej,“ povedal.

„Aj ja.“

Mlčky sme pili. Bud Lite bola z ľadničky tá najmenej alkoholická vec. Potreboval som mať jasnú hlavu.

„Vyľakáš sa vôbec niekedy?“ povedal som nakoniec.

Otočil sa ku mne. „Nie, chlapče, ja sa nevyľakám. Sa bojím v kuse. Bojím sa od tej minúty, keď to buchlo. Niekedy sa bojím tak, že sa mi nechce vyliezť z postele.“

„Tak prečo to potom robíš?“

Usmial sa. „Nuž,“ povedal. „Možno nebudem, už nie dlho. Teda chcem povedať, bolo super pomáhať ti. Super. Naozaj výborné. Ani neviem, kedy som robil niečo tak dôležité. Ale, Marcus, bráško, musím ti povedať...“ Odmlčal sa.

„Čo?“ povedal som, hoci som vedel čo bude nasledovať.

„Nemôžem to robiť večne,“ povedal nakoniec. „Možno už ani nie mesiac. Myslím, že už nevládzem. Je to príliš riskantné. Nemôžeš ísť do vojny proti DHS. Je to šialenstvo. Skutočné doslovné šialenstvo.“

„Hovoríš ako Van,“ povedal som. V hlase som mal viac horkosti, než som chcel.

„Ja ťa nekritizujem, človeče. Myslím, že je vynikajúce, že máš odvahu v tom pokračovať. Ale ja to nedokážem. Nemôžem žiť celý život v permanentnom strachu.“

„Čo to hovoríš?“

„Hovorím, že končím. Budem zasa jedným z tých, čo sa správajú akoby všetko bolo OK, akoby sa všetko jedného dňa vrátilo do normálu. Budem používať Internet ako predtým a Xnet len na hranie hier. Končím s tým, to ti vravím. Nechcem byť viac súčasťou tvojich plánov.“

Nepovedal som nič.

„Viem, že ťa nechávam samotného. Nechcem to, ver mi. Bol by som radšej, keby si to vzdal spolu so mnou. Nemôžeš vyhlásiť vojnu vláde Spojených štátov. Taký boj nemôžeš vyhrať. Pozorovať ťa je ako pozorovať vtáka, ako znova a znova naráža do skla.“

Čakal, že niečo poviem. Čo som mu chcel povedať bolo, *Ježiš, Jolu, tak ti veľmi pekne ďakujem, že ma opúšťaš! Už si zabudol, ako to bolo, keď nás zavreli? Zabudol si, aká bola táto krajina pred tým, ako ju ovládli?* Lenže to nebolo to, čo odo mňa chcel počuť. Čo odo mňa chcel bolo, aby som povedal:

„Chápem ťa, Jolu. Rešpektujem tvoje rozhodnutie.“

Vypil zvyšok obsahu fľaše a vytiahol ďalšiu a odkrútil uzáver.

„A ešte niečo,“ povedal.

„Čo?“

„Nechcel som o tom hovoriť, ale chcem aby si pochopil, prečo to musím urobiť.“

„Ježiš, Jolu, *čo*?“

„Nerád to hovorím, ale ty si *biely*. Ja nie. Belochov prichytia s kokaínom a pošlú ich na liečenie. Hnedých prichytia s crackom a idú na dvadsať rokov do basy. Bieli vidia policajtov na ulici a cítia sa bezpečnejšie. Hnedí vidia policajtov na ulici a čakajú, či im neurobia prehliadku. Ako sa k tebe správa DHS? Presne tak sa táto krajina sústavne správa k nám.“

To bolo nefér. Ja som sa nepýtal byť belochom. Nemyslím si, že som odvážnejší len preto, že som biely. Ale chápal som, čo mi Jolu hovorí. Ak fízli niekoho v Misii zastavili a žiadali o legitimáciu, bolo pravdepodobné, že dotyčný nebol beloch. Nech som riskoval čokoľvek, Jolu riskoval viac. Nech by som na to akokoľvek doplatil, Jolu by doplatil viac.

„Neviem čo na to povedať,“ povedal som.

„Nemusíš nič hovoriť,“ povedal. „Len som chcel, aby si to

vedel, aby si pochopil."

Videl som, ako sa po chodníčku k nám blížili ľudia. Boli to Joluovi priatelia, dvaja Mexičania a dievča, ktoré som poznal z videnia, nízka šprtka, ktorá vždy nosila milé okuliare a la Buddy Holly, v ktorých vyzerala ako neúspešná študentka umení z tínedžerského filmu, ktorá sa vracia a triumfuje.

Jolu ma predstavil a podal im pivo. Dievča si nevzalo, ale z kabelky vytiahlo maličkú striebornú ploskačku vodky a ponúkla ma. Dal som si hlt a ocenil som jej ploskačku s tepanými motívmi postavičiek Rappera Parappa.

„To je japonské," povedala, keď som sa pohrával s ďalšou kľúčenkou s LEDkou. „Majú tam všetky tie senzi-chlastové hračky podľa detských hier. Úplne zvrátené."

Predstavil som sa jej a ona mne. „Ange," povedala a podala mi ruku – suchú, teplú, s krátkymi nechtami. Jolu mi predstavil svojich kamošov, ktorých poznal ešte z programátorského tábora vo štvrtej triede. Prišli ďalší ľudia – päť, potom desať, potom dvadsať. Začínala to byť celkom slušná skupina.

Povedali sme, aby všetci prišli presne o 9:30 a počkali sme ešte do 9:45, aby sme videli, kto sa ešte ukáže. Asi tak tri štvrtiny z nich boli Joluovi kamaráti. Ja som pozval všetkých, ktorých som skutočne mohol dôverovať. Buď som bol viac vyberavý ako Jolu alebo menej populárny. Teraz, keď mi povedal, že končí, mi napadalo, že to on bol asi menej vyberavý. Bol som naňho dosť naštvaný, ale snažil som sa to zamaskovať tak, že som sa sústredil na zoznámenie sa s ostatnými. Lenže on nie je hlúpy. Vedel o čo ide. Videl som na ňom, že je naozaj zarazený. Dobre.

„OK," povedal som, štverajúc sa na sutiny, „Haló, hej, ahojte?" Niekoľko ľudí nablízku si ma všimlo, ale tí vzadu ďalej debatovali. Dvihol som ruky do výšky ako rozhodca, ale bolo veľmi tma. Nakoniec mi napadlo zapnúť moju kľúčenku s LEDkou a postupne som zasvietil na diskutérov a potom na seba. Dav sa postupne utíšil.

Privítal som ich a všetkým poďakoval za to, že prišli, potom som ich požiadal, aby pristúpili bližšie, aby som im mohol vysvetliť, prečo sme tu. Bolo na nich vidieť, že tajomnosť celej záležitosti ich zaujala a pivo rozpálilo.

„Takže ide o to. Všetci používate Xnet. Nie je žiadna náhoda, že Xnet bol vytvorený hneď potom, ako DHS obsadilo mesto. Tí, čo ho vytvorili, sú organizáciou oddanou osobnej slobode, vytvorili sieť, aby nás uchránili pred špicľami a fízlami z DHS." Spolu s Joluom sme to vopred pripravili. Nemienili sme sa priznať, že sme za tým všetkým stáli my, nikdy nikomu. Bolo to príliš nebezpečné. Namiesto toho sme sa tvárili, že sme púhymi členmi „M1k3yho" armády, organizujúcimi lokálny odboj.

„Xnet nie je čistý," povedal som. „Rovnako ako my ho môže používať aj druhá strana. Vieme, že medzi nami sú špióni DHS. Snažia sa používať triky sociálnych inžinierov, ktorými by nás odhalili a dostali. Ak má Xnet uspieť, musíme prísť na to, ako im zabrániť v špehovaní. Potrebujeme sieť vnútri siete."

Odmlčal som sa a čakal, kým to strávia. Jolu si myslel, že to môže trochu ťažké – dozvedieť sa, že vás regrutuje revolučná bunka.

„Nuž, nejdem vás žiadať, aby ste robil nič aktívne. Nemusíte chodiť džemovať ani nič podobné. Ste tu preto, lebo vieme, že ste v poriadku, vieme, že ste dôveryhodní. Dnes večer vás chcem získať na to, aby ste prispeli k dôveryhodnosti. Niektorí z vás už iste poznajú siete dôvery a večierky na výmenu šifrovacích kľúčov, a vám ostatným to rýchlo vysvetlím –" A urobil som to.

„Čo od vás dnes večer chceme je, aby ste sa stretli medzi sebou a posúdili nakoľko si môžete vzájomne dôverovať. Pomôžeme vám vygenerovať dvojice kľúčov a navzájom si ich vymeniť."

Nasledovala komplikovaná časť. Keby som ich požiadal, aby si doniesli laptopy, asi by to nefungovalo, ale aj tak sme

potrebovali spraviť čosi natoľko komplikované, že papier a ceruzka na to iste nestačili.

Zodvihol som laptop, ktorý sme s Jolu zostavili minulej noci. „Verím tomuto stroju. Každú súčiastku som tam vlastnoručne vmontoval. Beží na ňom fungl nová verzia ParanoidLinuxu, spustená z DVD. AK je na svete dôveryhodné počko, môže to byť práve toto.“

„Mám tu generátor kľúčov. Prídete sem a zadáte nejaký náhodný vstup – hrabnete do klávesnice, potrasiete myšou – a on ho použije ako zárodok pre váš náhodný verejný a súkromný kľúč, ktoré zobrazí na monitore. Môžete si trebárs odfotiť súkromný kľúč mobilom, stlačiť ľubovoľný kláves a bude navždy fuč – neukladá sa nikde na disku. Potom vám zobrazí váš verejný kľúč. V tom momente môžete zavolať všetkých ľudí, s ktorými si navzájom dôverujete a *oni* si môžu odfotiť monitor aj s vami, takže budú vedieť, čí kľúč to je.“

„Keď dôjdete domov, budete musieť prepísať fotky na znaky. Obávam sa, že to bude dosť makačka, ale treba to spraviť iba raz. Pri písaní musíte byť super-dôkladní – jediná chybička a ste totálne v keli. Našťastie máme spôsob, ako vám povedať, či ste to napísali dobre: pod kľúčom bude jedno oveľa kratšie číslo, ktorému hovoríme 'odtlačok'. Keď napíšete kľúč, môžete si z neho vygenerovať odtlačok a porovnať ho s pôvodným a ak budú súhlasiť, tak to máte správne.“

Všetci na mňa zízali. Jasné, chcel som od nich čosi riadne švihnuté, ale aj tak.

&&&

Kapitola 11

Jolu sa postavil.

„Takto to začína, ľudia. Takto sa dozvieme, na čej ste strane. Možno nie ste ochotní vyjsť do ulíc a nechať sa zabásnuť za to, v čo veríte, ale ak v to *veríte*, takto sa to dozvieme. Vytvorí sa sieť dôvery, ktorá nám povie, kto je dnu a kto von. Ak chceme niekedy našu krajinu dostať späť, musíme to spraviť. Potrebujeme spraviť čosi také."

Ktosi v publiku – bola to Ange – zodvihol ruku s fľašou.

„Myslite si, že som sprostá, ale nerozumiem tomu. Prečo chcete aby sme to robili?"

Jolu pozrel na mňa a ja naňho. Keď sme to organizovali, zdalo sa to všetko také samozrejmé. „Xnet nie je len na hranie hier zadara. Je to posledná otvorená komunikačná sieť v Amerike. Je to posledná možnosť komunikácie bez toho, aby vás špehovalo DHS. Aby to fungovalo, musíme si byť istí, že ľudia, ktorým posielame správy sú tými, kým si myslíme, že sú."

„A tu prichádzate na scénu vy. Ste tu preto, lebo vám dôverujeme. Tým chcem povedať, že vám skutočne dôverujeme. Zverujeme vám svoje životy."

Poniektorí otrávene zahučali. Znelo to melodramaticky a hlúpo.

Znova som sa postavil.

„Keď vybuchli tie bomby," začal som a v hrudi sa mi čosi vzdulo, čosi boľavé. „Keď vybuchli tie bomby, štyroch z nás chytili na Trhovej ulici. Z nejakého dôvodu si DHS zmyslelo, že z nás spraví podozrivých. Nasadili nám vrecia cez hlavy, odvliekli nás loďou a celé dni nás vypočúvali. Ponižovali nás. Pohrávali si s našimi mysľami. Potom nás prepustili.

Všetkých okrem jedného. Môjho najlepšieho priateľa. Bol

s nami, keď nás zadržali. Bol zranený a potreboval lekársku pomoc. Nikdy sme ho už nevideli. Tvrdili nám, že ani oni o ňom nič nevedia. Povedali nám, že ak to niekedy niekomu prezradíme, uväznia nás a nechajú zmiznúť.

Navždy."

Celý som sa triasol. Tá hanba. Tá hnusná hanba. Jolu na mňa svietil.

„Ach, Kriste," povedal som. „Vy ste prví, komu som to povedal. Ak sa to roznesie, môžete sa staviť, že prídu na to, odkiaľ to presiaklo. Môžete sa staviť, že zaklopú na moje dvere." Niekoľko ráz som sa zhlboka nadýchol. „Preto som sa pridal k Xnetu. A preto je môj život odteraz o boji proti DHS. S každým nadýchnutím. Každý deň.. Až kým nebudeme znovu slobodní. Hocikto z vás by ma teraz mohol posadiť za mreže, ak by sa mu zachcelo."

Ange znovu zdvihla ruku. „Nikto z nás ťa nebonzne," povedala. „V nijakom prípade. Poznám tu prakticky všetkých a môžem ti to prisľúbiť. Neviem, ako sa dá vedieť, komu dôverovať, ale viem komu *nedôverovať*: starcom. Našim rodičom. Dospelým. Vždy, keď si predstavia, že niekoho sledujú, myslia pritom na niekoho *iného*, nejakého zločinca. Keď myslia na to, že niekoho zatknú a pošlú do tajného väzenia, vždy je to niekto *iný* – niekto farebný, niekto mladý, niekto cudzí.

Zabúdajú, aké je to byť v našom veku. Byť *neustále* objektom podozrievania! Koľkokrát ste nastúpili do busu a všetci na vás zazreli akoby ste kloktali s hovnami a zdierali z kože šteniatka?

A čo je horšie, dospelými sa stávajú stále mladší a mladší. Kedysi sa hovorilo 'Never nikomu nad 30'. Ja vravím 'Never žiadnemu sviniarovi nad 25!'"

To ich rozosmialo a ona sa smiala tiež. Bola pekná akýmsi zvláštnym, konským spôsobom, s dlhou tvárou a dlhou sánkou. „Nie je to celkom len sranda, chápete? Akože, porozmýšľajte o

tom. Kto tých debilov zvolil? Kto im dovolil vtrhnúť do nášho mesta? Kto odsúhlasil, aby sa zavesili v triedach kamery a aby nás sledovali tými slizkými špiónskymi čipmi v lístkoch na dopravu a v autách? Nebol to žiadna šestnástka. Možno sme blbí, možno sme mladí, ale nie sme žiadni hajzli.“

„To chcem na tričko,“ povedal som.

„To by bolo dobré,“ povedala. Usmiali sme sa na seba.

„Kde si mám ísť vyzdvihnúť tie kľúče?“ povedala a vytiahla mobil.

„Urobíme to tuná, v oddelenom výklenku pri jaskynkách. Zavediem ťa tam a spustím to, ty urobíš, čo treba a vezmeš mašinu naokolo k svojim priateľom, aby si odfotili tvoj verejný kľúč, takže si ho budú môcť po príchode domov podpísať.“

Zdvihol som hlas. „Ach! A ešte niečo! Ježiš, nechápem, ako som mohol zabudnúť. *Akonáhle si prepíšete kľúče, zmažte tie fotky*! Posledné, čo by sme chceli, je pás na Flickri plný našich fotiek, ako tu konšpirujeme.“

Ozvalo sa pobavené ale nervózne zachichotanie, potom sme s Jolu vypli svetlá a ocitli sa náhle v tme, že som nič nevidel. Postupne sa moje oči prispôsobili a tak som vykročil k jaskyni. Ktosi kráčal za mnou. Ange. Otočil som sa a usmial sa na ňu a ona na mňa, zuby jej svetielkovali v tme.

„Vďaka,“ povedal som. „Bola si úžasná.“

„Myslel si to vážne to o tom vreci na hlave a tak?“

„Úplne vážne,“ povedal som. „Stalo sa to. Nikdy som to nikomu nevravel, ale stalo sa to.“ Na chvíľku som sa nad tým zamyslel. „Vieš, s postupom času, keď som o tom mlčal, mi to začalo pripadať ako zlý sen. Ale bola to skutočnosť.“ Zastal som a vyšplhal hore do jaskynky. „Som rád, že som to konečne niekomu povedal. Ešte trochu a začal by som pochybovať o svojom duševnom zdraví.“

Postavil som laptop na suchú skalu a pre ňou som ho naštartoval z DVD. „Pre každého ho zvlášť nabootojem. Toto je štandardný disk ParanoidLinuxu, aj keď to mi jednoducho

asi budeš musieť uveriť.“

„Dopekla,“ povedala. „Celé to stojí predsa na dôvere, nie?“

„Hej,“ povedal som. „Na dôvere.“

Keď spúšťala generátor kľúčov trochu som podstúpil a počúval ako pri tvorbe náhodnosti klepotala klávesmi a šúchala myšou, načúval som hukotu príboja a ruchu večierka od miesta, kde stálo pivo.

Vystúpila z jaskynky s laptopom v ruke. Na jeho monitore bol veľkými svetlými literami napísaný jej verejný kľúč a odtlačok a emailová adresa. Pridržala si monitor pri tvári a čakala, kým vytiahnem mobil.

„Sýýr,“ povedala. Cvakol som ju a odložil foťáčik späť do vrecka. Odišla k zabávajúcim sa a nechala, nech ju každý z nich vyfotí s monitorom. Bolo to veselé. Zábavné. Naozaj mala veľkú charizmu – nemali ste chuť sa z nej smiať, skôr smiať sa *s ňou*. A dočerta, naozaj to *bola* zábava! Práve sme vyhlasovali tajnú vojnu tajnej polícii. Dofrasa, čo si vlastne myslia, že sme?

A tak to pokračovalo asi tak celú ďalšiu hodinu, každý sa fotil a vyrábal si kľúče. Všetkých som spoznal. Mnohých som poznal už predtým – niektorých som pozval – a ostatní boli priateľmi mojich priateľov, alebo priateľmi ich priateľov. Všetci budeme kamošmi. A kým sa večer skončil, všetci sme nimi boli. Boli to všetko dobrí ľudia.

Keď bolo všetko hotové, Jolu si spravil kľúč pre seba a placho sa na mňa usmial. Hnev naňho ma už prešiel. Spravil, čo musel spraviť. Vedel som, že nech už povie čokoľvek, vždy bude pri mne stáť. A väzenie DHS sme prestáli spoločne. Aj s Van. Nech sa stane hocičo, sme tým navždy spojení.

Vyrobil som si kľúč a prešpacíroval sa s ním okolo celého osadenstva, aby si ma každý odfotil. Potom som sa zasa vyšplhal na vyvýšeninku, z ktorej som hovoril predtým a požiadal o pozornosť.

„Iste ste si mnohí všimli, že v celej procedúre je zásadný

nedostatok: čo ak sa tomuto laptopu nedá veriť? Čo ak tajne zaznamenáva naše inštrukcie? Čo ak nás špehuje? Čo ak sa mne a José-Luisovi nedá veriť?“

Ďalší dobre mienený chichot. Vrelší ako predtým, podporený pivkom.

„Myslím to vážne,“ povedal som. „Keby som bol na opačnej strane, toto by nás všetkých dostalo – všetkých *vás* – do poriadnej kaše. Možno aj do basy.“

Smiech znervóznel.

„Takže teraz urobíme toto,“ povedal som a zodvihol som kladivo, ktoré som si vzal z otcovej sady náradia. Položil som laptop vedľa seba na skalu a rozohnal sa kladivom. Jolu sledoval švih kľúčenkovou baterkou. Prásk – vždy som sníval o roztrieskaní laptopu kladivom a teraz sa mi to plnilo. Bol to pornograficky dobrý pocit. A zlý.

Tresk! Panel monitora vypadol, rozbitý na milión kúskov, odhaliac matičnú dosku a pevný disk. Krach! Namieril som presne na pevný disk a zasiahol ho plnou silou. Potreboval som tri údery na rozbitie obalu a obnaženie krehkého vnútorného média. Udieral som dovtedy, kým neostal nijaký kúsok väčší ako zapaľovač, potom som to všetko vsypal do sáčku na smeti. Dav divoko jasal – dosť hlasno na to, až som si začal robiť starosti, že niekto vo výške nad nami by nás cez príboj mohol začuť a zavolať políciu.

„V poriadku!“ zvolal som. „A teraz, keby ste ma nasledovali, to spolu zanesieme dolu k moru a namočíme to na desať minút do vody.“

Najprv sa nik neprihlásil ale potom ku mne pristúpila Ange a vzala moju ruku do svojej teplej dlane a do ucha mi zašepkala, „To bolo prekrásne,“ a spolu sme zišli k moru.

Pri mori bola úplná tma a zradný breh, dokonca aj so svetielkami. Po klzkých ostrých skalách sa kráčalo ťažko aj bez toho, že by ste sa snažili udržať rovnováhu s tromi kilami rozbitej elektroniky v plastikovej taške. Raz som sa pošmykol a

už som si myslel, že si natlčiem, ale zadržala ma prekvapivou silou a udržala ma postojačky. Pritiahla ma blízko k sebe, až som cítil jej parfum, ktorý voňal ako nové autá. Milujem tú vôňu.

„Vďaka," vyjachtal som, hľadiac do jej veľkých očí, ešte viac zväčšených jej manieristickými okuliarmi s čiernym rámom. V temnote som nevidel, akej sú farby, ale podľa jej tmavých vlasov a olivovej pokožky som to odhadoval na nejakú tmavú. Vyzerala stredomorsky, možno Grékyňa alebo Španielka alebo Talianka.

Čupol som si, ponoril tašku do mora a nechal, nech sa naplní slanou vodou. Podarilo sa mi namočiť si topánku a zahrešil som a ona sa zasmiala. Odkedy sme sa vydali k oceánu, takmer sme neprehovorili. V našom bezslovnom mlčaní bolo čosi magické.

Do tej doby som v živote pobozkal tri dievčatá, nerátajúc v to chvíľu, keď som sa vrátil do školy a dostalo sa mi privítania hrdinov. Nie je to gigantické číslo ale ani najmenšie. Mám slušný radar na dievčatá a myslím, že som ju mohol pobozkať. Nebola s3xy v tradičnom zmysle slova, ale na dievčati v noci pri mori čosi je, plus bola bystrá, vášnivá a zapálená.

Ale nepobozkal som ju, ani nechytil sa ruky. Namiesto toho sme mali chvíľku, ktorú môžem opísať iba ako spirituálnu. Príboj, noc, more a skaly a náš dych. Chvíľka sa predlžovala. Vzdychol som si. Bola to divoká jazda. Dnes večer som ešte mal pred sebou množstvo klepania do klávesnice, aby som uložil všetky tie kľúče do mojej kľúčenky, podpísal ich a podpísané kľúče zverejnil. Aby som odštartoval sieť dôvery.

Aj ona si vzdychla.

„Poďme," povedal som.

„Hej," povedala.

Vrátili sme sa. Bola to dobrá noc.

#

Jolu čakal na bratovho priateľa, aby prišiel a vzal si svoje chladničky. Ja som šiel peši spolu s ostatnými hore na cestu a na najbližšiu zastávku a nastúpil som. Samozrejme nikto z nás nemal električenku. V tej dobe si už Xneťáci rutinne klonovali cudzie permanentky tri alebo štyri razy denne, s každou jazdou nadobúdajúc novú identitu.

Bolo ťažké udržať v autobuse pokoj. Všetci sme boli trochu pripití a sledovať naše tváre v jasných svetlách autobusu bolo veľmi smiešne. Dosť sme sa rozhulákali, až nás vodič dvakrát cez interkom upozornil, aby sme sa utíšili a potom nám povedal, aby sme konečne zavreli zobáky, lebo zavolá políciu.

To nás znovu rozosmialo a masovo sme vystúpili skôr, než stihol zavolať fízlov. Boli sme na North Beach, kde bolo množstvo busov, taxíkov, BART na Trhovej, kluby s neónovými lampami a kaviarne, kde sa dalo rozptýliť.

Prišiel som domov, zapol si Xbox a začal odpisovať kľúče z obrazovky mobilu. Bola to nudná, hypnotická práca. Bol som trochu opitý, takže ma ukolísala do polospánku.

Už som bol hotový ísť si ľahnúť, keď sa zjavilo nové četovacie okno.

```
> hrdina!
```

Prezývku som nepoznal – spexgirl – ale mal som tušenie, kto za ňou môže byť.

```
> hoj
```

napísal som opatrne.

```
> to som ja, z dnešného večera
```

Nato vlepila blok so šifrou. Jej verejný kľúč som už vložil do mojej kľúčenky a tak som prikázal četovaciemu klientu, aby to s ním skúsil dešifrovať.

```
> to som ja, z dnešného večera
```

Bola to ona!

```
> Rád ťa tu stretávam
```

Vyťukal som, zašifroval mojím verejným kľúčom a odoslal.

```
> Teší ma, že som ťa stretol
```

Napísal som.

> Aj mňa. Nedá sa stretnúť priveľa múdrych chlapcov, ktorí by boli aj fešní aj spoločensky zdatní. Dobrý bože, človeče, ty nedáš dievčaťu na výber.

Srdce v hrudi sa mi rozbúchalo.

> Haló? Ťuky ťuk? Toto funguje? Ja som sa tu nenarodila, ale mienim tu zomrieť. Nezabudnite dať sprepitné čašníčkam, ťažko pracujú. Som tu celý týždeň.

Nahlas som sa rozosmial.

> Tu som, tu som. Len sa rehocem ťažko sa píše
> No, aspoň že moje četovacie komedy-fu je stále mocné

Hm.

> Vážne som ťa tiež veľmi rád spoznal
> Áno, tak to býva. Kam ma vezmeš?
> Vezmem?
> Na ďalšie dobrodružstvo?
> Nemal som nič naplánované
> Oki – tak vezmem ja TEBA. Piatok. Dolores Park. Nelegálny koncert pod holým nebom. Buď tam alebo buď dvanásťsten
> Počkaj čo?
> To nečítaš Xnet? Je toho tam plno. Počul si niekedy o Rýchlokurvách?

Takmer mi zabehlo. Bola to skupina Trudy Doo – tej Trudy Doo, ženy, ktorá platila Joluovi mne za updatovanie kódu indienetu.

> Hej, počul som o nich
> Robia obrovskú šou a majú zapísaných nejakých päťdesiat skupín, ktoré to zostavia na tenisových kurtoch a privezú si vlastné aparatúry a budú tam mydliť celú noc

Mal som pocit, akoby som žil kdesi pod kameňom. Ako som to mohol minúť? Na Valencii bolo anarchistické

kníhkupectvo, ktoré som niekedy míňal cestou do školy, ktoré malo plagát so starou revolucionárkou menom Emma Goldman a nápisom „Ak nemôžem tancovať, tak nechcem byť súčasťou vašej revolúcie.“ Trávil som celú svoju energiu špekulovaním, ako použiť Xnet na organizovanie oddaných bojovníkov, ktorí by osierali DHS, ale toto bolo omnoho senzačnejšie. Veľký koncert – nemal som ani šajnu, ako spraviť niečo také a bol som rád, že niekto iný mal.

A keď som sa nad tým teraz zamyslel, bol som čertovsky hrdý, že na to používali Xnet.

#

Nasledujúci deň som bol zombi. S Ange sme četovali – flirtovali – do štvrtej nadránom. Našťastie pre mňa bola sobota a mohol som si pospať, ale medzi opicou a ospalosťou som nedokázal premýšľať.

Kým nastalo poludnie, dokázal som vstať a vyvliecť sa na ulicu. Domotal som sa k Turkovi na kávu – v tých dňoch som si vždy, keď som bol sám, kupoval kávu uňho, akoby sme s Turkom boli v akomsi tajnom klube.

Cestou som míňal množstvo nových graffitti. Mám rád graffitti na Misii; častokrát sú to obrovské, zvodné fresky, alebo sarkastické skice študentských umelcov. Páčilo sa mi, že glosátori z Misie šli s dobou, priamo pod nosom DHS. Vlastne to bol iný druh Xnetu – musí existovať celý rad spôsobov, ako sa dozvedať, čo sa deje, kde zohnať farby, ako fungujú kamery. Všimol som si, že aj niektoré z kamier boli posprejované.

Možno používajú Xnet!

Na plote autoservisu bolo trojmetrovými písmenami, z ktorých stekala farba, napísané: NEVER NIKOMU NAD 25.

Zastal som. Niekto odišiel z môjho včerajšieho večierka a prišiel sem s plechovkou farby? Mnoho z nich žilo v okolí.

Dal som si kávu a potuloval som sa po meste. Myslel som na to, že by som mal niekomu zavolať, spýtať sa, či sa niekomu

nechce do kina alebo tak. Tak to kedysi počas lenivých sobôt bývalo. Lenže komu som mal zavolať? Van sa so mnou nerozprávala, hovoriť s Joluom som nebol pripravený, a Darryl–

Nuž, Darrylovi sa zavolať nedalo.

Dal som si kávu a šiel som domov a trochu som blúdil po blogoch na Xnete. Tieto anonblogy boli nevypátrateľné – ak len ich autor nebol taký hlúpy, že by sa podpísal – a boli ich tam mraky. Väčšinou boli apolitické, ale mnohé nie. Hovorilo sa v nich o školách a ich neférovosti. Hovorili o fízloch. Glosovali.

Ukázalo sa, že plány ohľadne toho koncertu tam viseli už týždne. Preskakovali z blogu na blog, stávali sa hotovým hnutím a ja som si nič nevšimol. A koncert sa volal Never nikomu nad 25.

No, to vysvetľovalo, kde na to Ange prišla. Bol to dobrý slogan.

#

V pondelok ráno som sa rozhodol zájsť znovu do toho anarchistického kníhkupectva a skúsiť zohnať ten plagát Emmy Goldmanovej. Potreboval som pripomienku.

Cestou do školy som odbočil dolu na Šestnástu a cez Misiu, potom hore k Valencijskej a krížom. Obchod bol zatvorený, ale zaznačil som si otváracie hodiny a ubezpečil som sa, že ten plagát ešte majú.

Keď som kráčal dolu Valencijskou, ohromilo ma, koľko tam bolo tých vecičiek s NEVER NIKOMU NAD 25. Polovička obchodíkov ich mala vo výkladoch: obedáre, tričká, peračníky, klobúčiky. Hipsteri boli čoraz rýchlejší. Ako sa nové mémy šírili sieťou v priebehu jedného či dvoch dní, obchody sa zlepšovali v umiestňovaní tovaru do výkladov. V pondelok vám prišlo emailom srandovné videjko z Youtube s chlapíkom, ktorý sa snažil lietať na tryskách vyrobených zo sódovky a

v utorok ste si mohli kúpiť tričko s jeho fotkami.

Ale aj tak bolo úžasné vidieť niečo preskočiť z Xnetu do obchodov na hlavnej ulici. Dizajnérske džínsy so sloganom napísaným stredoškolským guľôčkovým perom. Vyšívané nášivky.

Dobré správy sa šíria rýchlo.

Keď som došiel na hodinu Spoločenských vied slečny Galvezovej, bol napísaný na tabuli. Všetci sme sedeli v laviciach a usmievali sa naň. Zdalo sa, že nám úsmev opätuje. Na myšlienke, že si navzájom môžeme dôverovať, že nepriateľ je ľahko identifikovateľný, bolo čosi hlboko povznášajúce. Bolo mi jasné, že to nie je celkom pravda, ale nebolo ani úplná hlúposť.

Vošla slečna Galvezová, uhladila si vlasy, položila na katedru svoj SchoolBook a zapla ho. Zodvihla kriedu a otočila sa k tabuli. Všetci sme sa zasmiali. V dobrom, ale zasmiali sme sa.

Otočila sa a tiež sa usmievala. „Zdá sa, že v celej krajine nastala inflácia pisateľov sloganov. Koľkí z vás vedia, odkiaľ tá fráza pochádza?“

Pozreli sme na seba. „Hippies?“ povedal ktosi a ostatní sa zasmiali. Hipíkov je San Francisco plné, oboch druhov, starých feťákov s dlhánskymi riedkymi bradami a batikami aj tých novších, ktorým ide viac o handry, ktorí sa viac hrajú na nezávislákov, než aby proti čomukoľvek protestovali.

„Veru áno, hippies. Ale keď si predstavíme dnešných hippies, myslíme hlavne na šaty a hudbu. Šaty a hudba boli len sprievodnými znakmi toho, čo tú dobu, šesťdesiate roky, urobilo dôležitou.“

„Počuli ste o hnutiach za ľudské práva, ktoré bojovali za ukončenie segregácie, o čiernych a bielych deťoch, ktoré išli spolu autobusmi na Juh, aby tam zbierali podpisy černošských voličov a protestovali tam proti oficiálnemu štátnemu rasizmu. Kalifornia bola jedným z miest, odkiaľ pochádzalo množstvo

vodcov hnutia za ľudské práva. Vždy sme boli trochu viac politicky angažovaní než zvyšok krajiny a toto je tiež časť krajiny, kde sa černosi mohli zapojiť do tých istých odborov ako belosi, takže na tom boli lepšie ako ich bratranci z juhu."

„Študenti z Berkeley posielali na juh potoky aktivistov, ktorých regrutovali pri informačných stolíkoch v kampuse, na Bancroftovej a Telegrafnej. Možno ste videli, že tie stolíky sú tam dodnes."

„Nuž tak univerzita sa ich snažila zavrieť. Prezident univerzity zakázal na pôde kampusu politické organizácie, lenže mládež, bojujúca za ľudské práva sa nedala. Polícia sa pokúsila zaistiť človeka, ktorý na jednom z týchto stolíkov rozdával letáky, strčili ho do dodávky, lenže ich obkľúčilo 3000 študentov a nenechali ich odísť. Nedovolili im ho vziať do väzenia. Stáli na streche dodávky a prednášali prejavy o Prvom dodatku a Slobode slova."

„To zelektrizovalo Hnutie za slobodu slova. A to bol počiatok nielen hippies, ale viacerých radikálnejších študentských hnutí. Bojovných černošských skupín ako Čierni Panteri – a neskôr hnutia za práva homosexuálov, ako Ružoví Panteri. Radikálnych ženských skupín, dokonca aj 'lesbických separatistiek', ktoré chceli úplne zrušiť mužov! A Yippies. Počul z vás niekto o Yippies?"

„Nepokúšali sa levitovať Pentagon?" povedal som. Kedysi som o tom videl dokument.

Zasmiala sa. „Na to som zabudla, ale áno, to boli oni! Yippies boli ako veľmi politicky angažovaní hippies, ale nie takým serióznym spôsobom ako to chápeme dnes. Boli hraví. Vtipkári. Hádzali peniaze do Newyorskej Burzy. So stovkami demonštrantov obkľúčili Pentagon a vyslovili magické zaklínadlo, ktoré ho malo vyzdvihnúť. Vymysleli fiktívny druh LSD, ktorý sa dal nasprejovať na ľudí vodnou pištoľou a prskali sa medzi sebou a predstierali, že sú nafetovaní. Boli zábavní a bola to dobrá telka – istý Yippie, klaun menom

Wavy Gravy, zvykol zorganizovať stovky demonštrantov oblečených ako Santa Klaus, takže v správach ukazovali policajtov, ako zatýkajú a odvliekajú samých Santov – a to zmobilizovalo množstvo ľudí."

„Ich veľkou chvíľou bolo Národné demokratické zhromaždenie v 1968, kde zvolali demonštráciu na protest proti vojne vo Vietname. Tisícky demonštrantov prúdili do Chicaga, spali v parkoch a hliadkovali každý deň. V tom roku vymysleli mnžstvo bizarných kúskov, ako napríklad kandidatúru prasiatka menom Pigasus za prezidenta. Polícia bojovala v uliciach s demonštrantami – stalo sa to už veľakrát predtým, lenže chicagskí policajti nemali dosť dôvtipu, aby nechali na pokoji reportérov. Zbili aj ich a reportéri sa im odplatili tým, že konečne ukázali, čo sa na týchto demonštráciách skutočne dialo, takže celá krajina pozerala, ako chicagská polícia brutálne mláti ich deti. Hovorilo sa tomu 'policajné nepokoje.'"

„Yippies s obľubou vravievali 'Never nikomu nad 30.' Mali na mysli to, že ľudia, narodení pred istou dobou, keď Amerika bojovala proti nepriateľom ako boli nacisti, nemôžu nikdy pochopiť, čo to znamená milovať svoju krajinu natoľko, že odmietnete bojovať proti Vietnamcom. Mysleli si, že keď dovŕšite 30, vaše životné postoje skostnatejú a nikdy nedokážete pochopiť, prečo dnešné deti vychádzajú do ulíc, opúšťajú štúdiá a vyvádzajú."

„San Francisco bolo toho epicentrom. Boli tu založené revolučné armády. Niektoré z nich vyhadzovali do vzduchu budovy alebo vykrádali banky. Mnoho z tých detí vyrástlo na viac či menej normálnych dospelých, kým iní skončili vo väzení. Niektorí z nedoštudovaných dokázali úžasné veci – ako napríklad Steve Jobs a Steve Wozniak, ktorí založili Apple a vynašli osobný počítač."

Začalo ma to vťahovať. O tom som čosi vedel, ale nikdy mi to nik takto nepovedal. Alebo na tom možno nikdy predtým takto nezáležalo. Odrazu tie bezvýrazné, vážne, dospelácke

pouličné demonštrácie nevyzerali až tak bezvýrazne. Možno tam bolo miesto aj pre akcie xneťáckeho hnutia.

Zodvihol som ruku. „A vyhrali? Tí Yippies, vyhrali?“

Dlho sa na mňa zadívala, akoby nad tým uvažovala. Nikto nepovedal ani slovo. Všetci sme chceli počuť odpoveď.

„Neprehrali,“ povedala. „Časom trochu vyprchali. Niektorí z nich sa kvôli drogám či iným veciam dostali do väzenia. Niektorí zmenili pesničku a stali sa z nich yuppies a pustili sa na prednáškové turné, kde každému vykladali, akí boli hlúpi, aká je chamtivosť kladná vlastnosť a ako to predtým nechápali.

Ale zmenili svet. Vojna vo Vietname skončila a ten druh konformity a bezpodmienečnej poslušnosti, ktorý ľudia zvykli nazývať vlastenectvom, vyšiel z módy. Presadili sa práva čiernych, žien a gayov. Práva hispáncov, postihnutých, celá tradícia občianskych práv, to všetko sa vytvorilo alebo posilnil vďaka týmto ľuďom. Dnešné protestné hnutie je priamym potomkom oných zápasov.“

„Nechápem, ako o nich môžete takto hovoriť,“ povedal Charles. Predkláňal sa v lavici tak ďaleko, až skoro napoly stál, a jeho ostrá chudá tvár celá očervenela. Mal vlhké vytreštené oči a veľké pery a keď sa rozrušil, vyzeral trochu ako ryba.

Slečna Galvezová sa trochu zarazila, potom povedala, „Pokračuj, Charles.“

„Práve ste opísali teroristov. Skutočných teroristov. Vyhadzovali do vzduchu budovy, to ste povedali. Snažili sa zničiť burzu. Napádali policajtov a bránili im v zatýkaní ľudí, ktorí porušovali zákon. Veď oni na nás útočili!“

Slečna Galvezová pomaly prikývla. Videl som, že sa snaží prísť na to, ako zvládnuť Charlesa, ktorý vyzeral, že už-už exploduje. „Charles vzniesol správnu poznámku. Yippies neboli cudzí agenti, boli to americkí občania. Keď hovoríš 'Útočili na nás,' potrebujeme si ujasniť, kto sú 'oni' a 'my'. Keď sú to naši krajania –“

„Hovno!“ vykríkol. Teraz už stál na nohách. „Sme s nimi vo

vojne. Tí ľudia pomáhali a prisluhovali nepriateľom. Je ľahké rozlíšiť, kto sme my a kto oni: ak podporujete Ameriku, ste s nami. Ak podporujete ľudí, ktorí strieľajú na Američanov, ste *oni*."

„Chce o tom ešte niekto diskutovať?"

Niekoľko rúk vyletelo dohora. Slečna Galvezová ich vyvolala. Niektorí poukázali na to, že dôvod, pre ktorí Vietnamci strieľali na Američanov bol, že Američania sa nahrnuli do Vietnamu a po zuby ozbrojení tam začali pobehovať v džungli. Iní si mysleli, že Charles má pravdu, že ľuďom by sa nemalo dovoliť robiť ilegálne veci.

Všetci slušne diskutovali okrem Charlesa, ktorí len všetkých okrikoval a skákal im do reči, keď sa snažili argumentovať. Slečna Galvezová sa ho niekoľko ráz snažila primäť, aby počkal kým príde na rad, ale nedal sa zastaviť.

Ja som zatiaľ v SchoolBooku hľadal čosi, čo som chcel prečítať.

Našiel som to. Postavil som sa. Slečna Galvezová na mňa s očakávaním pozrela. Ostatní sledovali jej pohľad a zmĺkli. Dokonca aj Charles na mňa po chvíli pozrel, v jeho veľkých očiach blčala ku mne nenávisť.

„Chcel by som niečo prečítať," povedal som. „Je to krátke. 'Vlády sú ustanovené medzi ľuďmi a ich spravodlivá moc vyplýva zo súhlasu tých, ktorým vládnu, ak sa akákoľvek forma vlády spreneverí tomuto cieľu, je právom ľudí zmeniť alebo zrušiť ju a ustanoviť si novú vládu, položiac jej základy na takých princípoch a organizujúc jej právomoci takým spôsobom, aký považujú za potrebný, aby im zaistil bezpečnosť a šťastie.'"

&&&

Kapitola 12

Slečna Galvezová sa naširoko usmievala.

„Vie niekto odkiaľ to pochádza?“

„Z Deklarácie nezávislosti,“ ozvalo sa niekoľkí unisono.

Prikývol som.

„Prečo si nám to čítal, Marcus?“

„Pretože sa mi zdá, že zakladatelia tejto krajiny povedali, že vlády by mali trvať len dovtedy, pokým veríme, že pracujú v náš prospech. A ak im prestaneme veriť, mali by sme ich zvrhnúť. O tom to je, či nie?“

Charles zavrtel hlavou. „To bolo pred stovkami rokov!“ povedal. „Veci sa zmenili!“

„Čo sa zmenilo?“

„Nuž, v prvom rade už nemáme kráľa. Hovorili o vláde, aká existovala, pretože pra-pra-pra-prastarý otec nejakého starého chmuľa si myslel, že má moc od Boha a zabil každého, kto s ním nesúhlasil. My máme demokraticky zvolenú vládu –“

„Ja som ich nevolil,“ povedal som.

„Takže to ti dáva právo vyhadzovať do vzduchu budovy?“

„Čože? Kto tu hovoril o vyhadzovaní budov? Yippies a hippies a všetci tí ostatní si mysleli, že im vláda už nenačúva – pozri sa len na to, ako sa zaobchádzalo s ľuďmi, ktorí sa snažili získať voličov na Juhu! Boli bití, žalárovaní –“

„Niektorí aj zabití,“ povedala slečna Galvezová. Zodvihla ruku a čakala, kým sa my s Charlesom posadíme. „Už nám pre dnešok takmer vypršal čas, ale chcem vás pochváliť za jednu z najlepších hodín aké som kedy odučila. Bola to výborná diskusia a ja som sa od vás všetkých veľa naučila. Dúfam, že aj vy ste sa čosi naučili jeden od druhého. Ďakujem všetkým za ich príspevky.“

„Pre tých, ktorých by lákala malá výzva, mám mimoriadne

zadanie. Chcela by som, aby ste napísali článok, porovnávajúci politickú odozvu na hnutia proti vojne a za občianske práva v oblasti Zálivu so súčasnými odozvami na Vojnu proti terorizmu. Minimálne na tri strany, ale môžete to spraviť akokoľvek dlhé. Zaujíma ma, s čím prídete.“

Za okamih zazvonil zvonček a všetci sa vyhrnuli z triedy. Trochu som motkal a čakal, kým si ma slečna Galvezová všimne.

„Áno, Marcus?“

„To bolo úžasné,“ povedal som. „Nevedel som všetky tie veci o šesťdesiatych rokoch.“

„Aj sedemdesiatych. V politicky napätých časoch to tu bolo vždy zaujímavé. Tvoja referencia na Deklaráciu sa mi veľmi páčila – to bolo naozaj veľmi chytré.“

„Vďaka,“ povedal som. „Proste mi to napadlo. Nikdy predtým som si neuvedomil, čo tie slová vlastne znamenajú.“

„No, sú to slová, ktoré každý učiteľ rád počuje, Marcus,“ povedala a podala mi ruku. „Už sa veľmi teším na tvoj článok.“

#

Cestou domov som si kúpil plagát s Emmou Goldmanovou a zavesil som si ho nad stôl, nad starý fosforeskujúci plagát. Taktiež som si kúpil tričko s NEVER NIKOMU, na ktorom bol fotomontáž Grovera a Elma, ako vykopávajú dospelých Gordona a Susan von zo Sesame Street. Rozosmialo ma. Neskôr som zistil, že na sieti už fungovalo zo šesť fotošopových súťaží o najlepší slogan na miestach ako Fark a Worth1000 a B3ta a že naokolo sa už vyskytovali stovky hotových obrázkov pripravených, že ich niekto využije na výrobu suvenírikov.

Pri pohľade na tričko mama nadvihla obočie a oco vrtel hlavou a podržal mi kázeň, aby som si nekoledoval o problémy. Mal som pocit, že jeho reakcia mi dala za pravdu.

Ange ma na sieti znovu našla a flirtovali sme na čete do

neskorého večera. Znovu sa zjavili biele dodávky s anténami a ja som vypol Xbox, kým neprešli. Všetci sme si na to už zvykli.

Ange sa veľmi tešila na toto nové stretko. Všetko nasvedčovalo tomu, že to bude riadne monštrum. Prihlásilo sa toľko skupín, že sa uvažovalo o zriadení druhého pódia.

```
> Ako získajú povolenie, aby sa v tom
  parku mohlo hrať celú noc? Dookola
  sú domy
> Po-vo-lenie? Čo je to „po-vo-lenie“?
  Povedz mi viac o tom vašom ľud-skom
  po-vo-lení.
> Fíha, ono je to ilegálne?
> Hm, haló? Ty si robíš starosti s
  porušovaním zákona?
> Tušé
> LOL
```

Ale aj tak som mal nejakú nervóznu predtuchu. Chápete, bral som toto úžasné dievča cez víkend na rande – hoci technicky vzaté, brala vlastne ona mňa – na ilegálny koncert, ktorý sa mal konať uprostred rušnej štvrte.

Prinajmenšom to teda bude zaujímavé.

#

Zaujímavé.

Ľudia sa do Dolores Parku začali trúsiť počas dlhého sobotného popoludnia, zjavovali sa medzi poslednými psíčkármi a návštevníkmi s lietajúcimi taniermi. Nebolo jasné, ako bude koncert vlastne fungovať, ale ponevieralo sa tam množstvo policajtov a tajných. Tajných ste rozoznali, lebo podobne ako Drbák a Šušeň, mali kastrovský účes a fyzičku Nebrasčanov: nabití chlapíci s krátkymi vlasmi a neudržiavanými fúzami. Potĺkali sa okolo, vyzeralo to, že sa tam cítia nepatrične a nepohodlne v tých svojich veľkých kraťasoch a voľných košeliach, pod ktorými bezpochyby ukrývali okolo pásov navešanú výzbroj.

Dolores Park je pekný a slnečný, s palmami, tenisovými kurtmi a mnohými pahorkami a stromami, okolo ktorých sa dá naháňať, či len tak oddychovať. V noci tam spávajú bezdomovci, ale to je rovnaké v celom San Franciscu.

Ange som stretol na ulici, pri anarchistickom kníhkupectve. Bol to môj návrh. S odstupom je jasné, že to bol úplne priehľadný manéver, aby som sa pred týmto dievčaťom vytiahol, ale v tom čase by som bol prisahal, že som to zvolil preto, lebo to bolo dobré miesto na stretnutie. Keď som ta došiel, čítala knihu *K stene, ty Vyje..anec*.

„Pekné," povedal som. „S týmito ústami potom bozkávaš matku?"

„Tvoja mamička neprotestuje," povedala. „Vlastne je to o skupine ľudí ako Yippies, ale z New Yorku. Všetci používali to slovo ako priezvisko, napríklad 'Ben Vyje.anec.' Myšlienka bola zhromaždiť sa, vyrobiť novinovú správu, ale s úplne nevytlačiteľným menom. Proste vybabrať s médiami. Celkom zábavné." Položila knihu späť na poličku a ja som sa zamyslel, či by som ju nemal objať. Ľudia v Kalifornii sa v kuse objímajú na pozdrav. Ale niekedy nie. A niekedy sa bozkávajú na líce. Je to veľmi mätúce.

Vyriešila to za mňa tým, že ma schytila a objala a stiahla mi hlavu k sebe, vlepila mi pusu na líce a potom mi fúknutím zaprdkala na krku. Zasmial som sa a odtisol ju.

„Dáš si burrito?" spýtal som sa.

„Je to otázka alebo konštatovanie samozrejmosti?"

„Ani jedno. Je to rozkaz."

Kúpil som niekoľko žartovných nálepiek s nápisom TENTO TELEFÓN JE ODPOČÚVANÝ, ktoré mali správnu veľkosť, aby sa dali nalepiť na verejné telefóny, ktoré ešte lemovali ulice Misie, ktorá bola štvrťou, kde ste mali nemálo ľudí, ktorí si nemohli dovoliť mobil.

Vyšli sme do nočného vzduchu. Popísal som jej, ako vyzeral park, keď som odtiaľ odchádzal.

„Stavím sa, že tam okolo bloku majú zaparkovaných stovky tých kamiónov,“ povedala. „Môžu tam lepšie zasiahnuť.“

„Hm.“ poobzeral som sa. „Tak trochu som dúfal, že povieš niečo ako, 'Ach, s týmto nemajú šancu čokoľvek urobiť.'“

„Nemyslím si, že ide o to. Myšlienka je dostať spústu civilistov do pozície, kde sa fízli musia rozhodnúť, budeme zaobchádzať so všetkými týmito obyčajnými ľuďmi ako s teroristami? Je to ako džemovanie, ale s hudbou namiesto čipov. Džemuješ, nie?“

Niekedy zabúdam, že moji priatelia nevedia, že Marcus a M1k3y sú tá istá osoba. „Hej, trochu,“ povedal som.

„Je to ako džemovanie s kopou výborných skupín.“

„Aha.“

Burritos v Misii sú hotovou inštitúciou. Sú lacné, obrovské a lahodné. Predstavte si trubicu veľkú ako raketomet, naplnenú pikantným grilovaným mäskom, guacamole, salsou, paradajkami, praženou fazuľkou, ryžou, cibuľkou a koriandrom. Dá sa to porovnať s Taco Bellom tak ako Lamborghini s angličákom.

Na Misii je okolo dvesto kioskov s burritos. Všetky sú hrdinsky ohavné, s nepohodlnými sedačkami, minimálnou výzdobou – tvorenou vyblednutými plagátmi mexických cestoviek a vysvietenými hologramami Ježiša a Márie – a hlučnou hudbou mariachi. To čo ich odlišuje, väčšinou, je akým druhom exotického mäsa plnia svoj tovar. Skutočne autentické miesta majú mozočky a jazyky, čo si ja nikdy nedávam, ale je dobre vedieť, že to tam je.

Miesto, kam sme zašli, malo aj mozočky a jazyky, ktoré sme si neobjednali. Ja som si dal carne asada a ona krájanú kuracinku a obaja veľký pohár horchaty.

Akonáhle sme sa posadili, rozbalila svoj burrito a z kabelky vytiahla malú fľaštičku. Bola to malá aerosolová plechovka z nerezu, ktorá vyzerala ako peprový sprej. Namierila ňou na odhalené vnútornosti burrita a poprskala ich jemnou červenou

olejnatou hmličkou. Jej závan sa dostal až ku mne a hrdlo sa mi stiahlo a oči rozslzili.

„Čo to dofrasa robíš tomu úbohému bezbrannému burritu?“

Zlomyseľne sa zaškerila. „Som závislá na štipľavých jedlách,“ povedala. „Toto je kapsaicínový olej v rozprašovači.“

„Kapsaicín –“

„Hej, to čo je v peprových sprejoch. Je to ako peper sprej, ale trochu viac zriedený. A omnoho chutnejšie. Ak ti to pomôže, môžeš si to prirovnať ku Kajunským očným kvapkám.“

Už len od toho pomyslenia ma pálili oči.

„Si robíš srandu,“ povedal som. „Niečo také nemôžeš jesť.“

Obočie jej nadskočilo. „Synak, to znie ako výzva. Sleduj.“

Zrolovala burrito rovnako opatrne ako feťák jointa, založila končeky a znovu ho zabalila do alobalu. Odhalila jeden konček, priniesla si ho k ústam a chvíľu si ho podržala tesne pred perami.

Až kým doňho nezahryzla neveril som, že to naozaj dokáže. Chápete, veď to, čo si práve nahrnula do jedla, bola v podstate protipechotná zbraň.

Zahryzla. Žula. Prehltla. Tvárila sa, že je lahodnú večeru.

„Dáš si?“ povedala nevinne.

„Hej,“ povedal som. Mám rád štipľavé jedlá. U Pakistancov si vždy objednávam karí, čo má pri názve obrázok so štyrmi čili papričkami.

Odhrnul som viac alobalu a poriadne si odhryzol.

Veľká chyba.

Poznáte ten pocit, keď si odhryznete veľký kus chrenu alebo wasabi alebo niečoho podobného a zdá sa vám, že vaše dutiny sa zatvárajú súčasne s hrtanom, plniac vám hlavu uväzneným vzduchom, horúcim ako po nukleárnom výbuchu, ktorý sa snaží preraziť von cez vaše oči a nozdry? Ten pocit, že sa vám z očí a uší ide vyvaliť prúd pary ako kreslenej postavičke?

Toto bolo oveľa horšie.

Bolo to ako položiť ruku na horúci sporák, ibaže tá ruka je vo vašej hlave a pažerák úplne dolu v žalúdku. Po celom tele mi vyrazil pot a ja som sa dusil a dusil.

Bez slova mi podala horchatu a ja som akosi dostal slamku do úst a z celej sily som sal, pol pohára na jeden záťah.

„Existuje stupnica, tzv. Scovilleova, ktorú my, fanúšikovia čili, používame na označenie pálivosti papriky. Čistý kapsaicín má približne 15 miliónov Scovilleov. Tabasco okolo 2,500. Peprový sprej má zdravé 3 milióny. Toto má biednych 100,000, páli ako slabšia čili paprička Habanero. Prepracovala som sa k tomu asi tak za rok. Skutočne silný matroš môže ísť až do asi pol milióna, dvesto krát pálivejšie ako Tabasco. To teda páli ako čert. Pri toľkých Scovilleoch sa ti mozog úplne zaplaví endorfínmi. Je to lepšie ako haš. A je to zdravé."

Dutiny sa mi pomaly preberali, dokázal som dýchať bez lapania po vzduchu.

„Samozrejme potom na záchode nasleduje divoký ohnivý kruh," povedala so žmurknutím.

Jau.

„Ty si blázon," povedal som.

„To sedí od niekoho, koho koníčkom je stavanie a rozbíjanie laptopov," povedala.

„Zásah," povedal som a dotkol som sa čela.

„Chceš trochu?" ponúkla mi rozprašovač.

„Ďakujem, nie," povedal som tak rýchlo, že sme sa obaja rozosmiali.

Keď sme odišli z reštaurácie a vydali sa k Dolores Parku, položila mi ruku okolo pása a ja som zistil, že je vysoká akurát tak, aby som jej mohol dať ruku okolo pliec. To bolo čosi nové. Nikdy som nepatril k vysokým chlapcom a dievčatá, s ktorými som chodil, boli mojej výšky – dievčatá v puberte rastú rýchlejšie ako chlapci, čo je krutý trik prírody. Bolo to príjemné. Príjemný pocit.

Na Dvadsiatej sme zabočili a išli hore k Dolores. Už

predtým sme zacítili to napätie. Znelo to tam ako bzučanie milióna včiel. K parku prúdilo množstvo ľudí a keď som sa pozrel tým smerom, videl som, že ich tam už bolo zhromaždených stokrát viac, než koľko ich bolo, keď som sa odišiel stretnúť s Ange.

Ten pohľad mi rozbúril krv. Bola krásna chladivá noc a my sme sa išli baviť, skutočne baviť, baviť tak, akoby nebolo žiadne zajtra. „Jedzte pite a buďte šťastní lebo zajtra zomrieme."

Bez slova sme sa zapojili do toho cvrkotu. Bolo tam veľa policajtov s napätými tvárami, lenže čo už mohli robiť? V parku boli *davy* ľudí. V odhadovaní početnosti davu nie som veľmi dobrý. Noviny neskôr citovali tvrdenia organizátorov, že tam bolo 20 000 ľudí; podľa polície ich bolo 5000. Možno to znamená, že ich tam bolo 12 500.

To je jedno. Bolo tam viac ľudí, než na hocijakom zhromaždení, ktorého som sa kedy zúčastnil, a pritom to bola neoznámená, nezabezpečená, *ilegálna* udalosť.

V okamihu sme boli medzi nimi. Nemôžem to odprisahať, ale myslím si, že v tom stisku nebol nikto nad 25. Každý sa usmieval. Boli tam aj mladšie deti, desať či dvanásťročné, z čoho som mal dobrý pocit. S takými malými deťmi v dave nebude nikto robiť nijaké sprostosti. Nikto nechce, aby sa deťom niečo stalo. Bude to jednoducho slávnostná jarná oslavná noc.

Prišiel som na to, že sa bolo treba predierať k tenisovým kurtom. Tlačili sme sa davom a aby sme sa nestratili jeden druhému, chytili sme sa za ruky. Na to sme si však nemuseli prepletať prsty. To sme spravili čiste pre potešenie. Bolo to veľmi príjemné.

Všetky skupiny už boli na kurtoch aj so svojimi gitarami a mixážnymi pultmi a klávesami a dokonca aj s bicími. Na Xnete som neskôr našiel flickrovský pás, ako tam všetko to zariadenie kus po kuse prepašovali v športových taškách a pod kabátmi.

Okrem toho tam stáli obrovské reproduktory, také ako vídať v predajniach áut, a pri nich zásobníky … automobilových batérií. Rozosmial som sa. Geniálne! Takto chceli napájať aparatúru. Z miesta kde som stál som videl, že to boli články z hybridu Prius. Ktosi vypitval eko-auto aby mohol poháňať dnešnú zábavu. Kopy batérií pokračovali až von z kurtov k plotu a káblami, ktoré sa vinuli po pletive, boli pripojené k aparatúre. Napočítal som – 200 batérií! Kristepane! Veď to muselo vážiť tonu.

Celú vec nebolo možné zorganizovať bez emailu a wiki a mailinglistov. A takto bystrí ľudia to určite nerobili na verejnom Internete. Celé sa to stopro muselo odohrať na Xnete, na to stavím topánky.

Chvíľu sme sa len tak potĺkali davom, kým hudobníci ladili a debatovali medzi sebou. Z diaľky som na tenisovom kurte uvidel Trudy Doo. Vyzerala akoby bola v klietke, ako profesionálny zápasník. Na sebe mala otrhanú košeľu bez rukávov a vlasy jej v dlhých fluoreskujúcich ružových dredoch padali k pásu. Na nohách mala maskáčové nohavice a obrovské gotické baganče s oceľovou špičkou. Ako som ju pozoroval, zodvihla ťažkú motorkársku bundu, ošúchanú ako rukavica bejzbalového chytača, a obliekla si ju ako brnenie. Uvedomil som si, že to asi aj bolo brnenie.

Pokúsil som sa jej zamávať, asi aby som spravil dojem na Ange, ale nevidela ma a vyzeral som asi ako truľo, tak som prestal. Energia davu bola úžasná. Často sa hovorí o „vibráciách“ alebo „energii“ veľkých zhromaždení, ale kým ste to nezažili, asi si pomyslíte, že je to len taký rečnícky obrat.

Nie je. Sú to úsmevy na všetkých tvárach, nákazlivé a široké ako dyňa. Každý sa trochu kníše v nepočutom rytme, plecia sa pohojdávajú. Tanečná chôdza. Žarty a smiech. Tón reči napätý a vzrušený, ako keby sa mal spustiť ohňostroj. A nemôžete inak, len byť toho súčasťou. Pretože ste.

Kým hudobníci začali, bol som úplne zhypnotizovaný

pulzom davu. Otvorenie zaobstaral akýsi srbský turbo-folk, na ktorý som nedokázal tancovať. Dokážem zatancovať na presne dva druhy hudby: trance (šuchtáte sa dookola a necháte sa unášať hudbou) a punk (metáte sa a poskakujete až kým si neublížite alebo sa nevyčerpáte, prípadne obidva). Ďalší v poradí bol hip-hop z Oaklandu zmixovaný s trash-metalistami, čo znie lepšie, než by sa zdalo. Potom nejaký žuvačkový pop. Potom na javisko nastúpili Rýchlokurvy a Trudy Doo sa postavila k mikrofónu.

„Volám sa Trudy Doo a ak mi veríte ste idioti. Mám tridsaťdva a pre mňa je už neskoro. Som stratená. Uväznená v starom spôsobe uvažovania. Ešte stále beriem svoju slobodu ako samozrejmosť a nechávam, nech mi ju iní berú. Vy ste prvou generáciou, ktorá vyrastá v Amerike Gulagov a viete, že vaša sloboda je hodná aj toho posledného centu!“

Dav zahučal. Zahrala rýchle, hravo nervózne akordy na gitare a jej basistka, mohutná silnejšia dievčina s lesbickým účesom a ešte väčšími bagančami a úsmevom, s ktorým sa dali otvárať pivové fľaše, do toho hrabla rýchlo a tvrdo. Mal som chuť skákať. Skákal som. Ange skákala so mnou. Hojne sme sa potili do noci, ktorá páchla potom a mariškovým dymom. Horúce telá nás stláčali zo všetkých strán. Aj oni skákali.

„Never nikomu nad 25!“ vykríkla.

Zaryčali sme. Boli sme jedno obrovské ryčiace zvieracie hrdlo.

„Never nikomu nad 25!“

„*Never nikomu nad 25!*“

„Never nikomu nad 25!“

„*Never nikomu nad 25!*“

„Never nikomu nad 25!“

„*Never nikomu nad 25!*“

Vyrazila na gitare niekoľko ďalších tvrdých akordov a druhá gitaristka, dievča drobné ako škriatok, ktorého tvár sa ježila piercingami, sa pridalo, tuí-dí-uí-dí-dí do výšok, za dvanásty

pražec.

„Toto prekliate mesto je naše! Táto prekliata krajina je naša. Nijaký terorista nám ju nemôže vziať pokým sme slobodní. Keď stratíme slobodu, teroristi vyhrali! Vezmite si to späť! Vezmite si to späť! Ste dosť mladí a dosť hlúpi na to, aby ste nevedeli, že môžete nevyhrať, takže ste jediní, kto nás môže viesť k víťazstvu! *Vezmite si to späť!*“

„VEZMITE SI TO SPÄŤ!“ volali sme. Drsne hrabla do gitary. Notu sme jej krikom vrátili a potom to začalo byť naozaj HLASNÉ.

#

Tancoval som, až som bol taký unavený, že som nedokázal urobiť ani krok. Ange tancovala pri mne. Technicky vzaté sme sa šúchali spotenými telami niekoľko hodín, ale verte alebo nie, vôbec som z toho nebol nadržaný. Tancovali sme, stratili sme sa v pulze a rytme a ryku – VEZMITE SI TO SPÄŤ! VEZMITE SI TO SPÄŤ!

Keď sme už viac nevládali, chytil som ju za ruku a ona mi stisla dlaň akoby som ju držal, aby sa nezrútila zo strechy budovy. Odtiahla ma na okraj davu, kde bolo redšie a chladnejšie. Tu, na kraji Dolores Parku, sme boli v chladnom vzduchu a pot na našich telách bol okamžite ľadový. Roztriasli sme sa a ona mi položila ruky okolo pása. „Zohrej ma,“ prikázala. Viac mi nebolo treba. Objal som ju. Jej srdce búchalo v ozvene k rýchlym úderom z javiska – hral sa breakbeat, rýchly a naštvaný a bez slov.

Bolo ju cítiť potom, ostrou príchuťou, ktorá krásne voňala. Vedel som, že aj ja páchnem potom. Nos som mal pri jej temene a jej tvár sa pritískala k mojej kľúčnej kosti. Položila mi ruky na krk a potiahla.

„Poď sem dolu, nepriniesla som si rebrík,“ bolo, čo mi povedala a ja som sa pokúšal usmiať, ale to je ťažké keď sa bozkávate.

Ako som už spomenul, v živote som predtým pobozkal tri dievčatá. Dve z nich sa nikdy predtým s nikým nebozkávali. Jedna mala frajerov od 12. Bola problematická.

Žiadna z nich sa nebozkávala ako Ange. Celé jej ústa boli mäkké, ako vnútro zrelého ovocia, a nevrazila mi jazyk do úst ale vsunula len trošku a súčasne mi vtiahla moje pery do svojich úst, takže sa naše ústa akoby spojili. Počul som sám seba zastonať a schytil som ju a mocne stískal.

Pomaličky a jemne sme sa spustili do trávy. Prepletení sme ležali vedľa seba a bozkávali sa a bozkávali. Svet zmizol, boli len bozky.

Moje ruky našli jej zadoček, jej pás. Okraj jej trička. Jej teplé bruško, jemný pupok. Postupovali ďalej. Aj ona zastonala.

„Nie tu," povedala. „Poďme tam ďalej." Ukázala cez ulicu na veľký biely kostol, ktorý dáva meno Misii a Dolores Parku. Držiac sa za ruky rýchlo sme prebehli ku kostolu. Vpredu stáli veľké stĺpy. Pritlačila ma chrbtom k jednému a znova si pritiahla moju tvár. Moje ruky sa rýchlo a smelo vrátili pod jej tričko. Vyšiel som hore k jej hrudi.

„Rozopína sa to vzadu," šepkala mi do úst. Bol som taký tvrdý, že by som ním mohol rezať sklo. Presunul som ruky na jej chrbát, svalnatý a široký, a roztrasenými prstami som našiel háčik. Chvíľku som sa plietol, mysliac na všetky tie vtipy o tom, akí sú chlapi pri rozopínaní podprsenky nemožní. Nedarilo sa mi to. Potom však háčik odskočil. Vzdychla mi do úst. Presunul som ruky okolo jej tela, cítiac vlhkosť jej podpazuší – čo bolo z akéhosi dôvodu sexy a vôbec nie nepríjemné – a pohladil boky jej pŕs.

A vtedy sa rozozneli sirény.

Bolo to hlasnejšie než všetko, čo som kedy počul. Zvuk ako fyzický pocit, ako čosi, čo vás zmetie z nôh. Najhlasnejší zvuk, aký ucho dokáže spracovať a potom ešte hlasnejší.

„OKAMŽITE SA ROZÍĎTE," povedal hlas, ktorý mi

zahrmel v lebke ako hlas Boží.

„TOTO JE NEPOVOLENÉ ZHROMAŽDENIE. OKAMŽITE SA ROZÍĎTE.“

Skupina prestala hrať. Hluk davu cez ulicu sa zmenil. Znel vystrašene. Rozhnevane.

Začul som šťuknutie ako sa zosilňovací systém reproduktorov a automobilových batérií zapínal.

„VEZMITE SI TO SPÄŤ!“

Bol to bojový pokrik, ako výzva, ktorú kričíme do príboja alebo z útesu.

„VEZMITE SI TO SPÄŤ!“

Dav *vrčal*, vydával zvuk, z ktorého sa mi ježili chlpy vzadu na šiji.

„*VEZMITE SI TO SPÄŤ*!“ skandoval. „VEZMITE SI TO SPÄŤ VEZMITE SI TO SPÄŤ VEZMITE SI TO SPÄŤ!“

Polícia nastúpila v rojniciach, nesúc plastové štíty a Darth Vaderovské prilby, kryjúce tvár. Každý mal čierny obušok a infračervené okuliare. Vyzerali ako vojaci z futuristického vojnového filmu. Ako jeden muž postúpili o krok dopredu a každý buchol obuškom po štíte, tresklo to akoby sa otvárala zem. Ďalší krok, ďalší tresk. Už boli okolo celého parku a blížili sa.

„OKAMŽITE SA ROZÍĎTE,“ zopakoval Boží hlas. Nad hlavami vrčali helikoptéry. Ale bez svetlometov. Infračervené videnie, jasné. Samozrejme. Aj na oblohe mali infračervené ďalekohľady. Stiahol som Ange nazad pod bránu kostola, skrývajúc sa pred fízlami aj ich helikoptérami.

„VEZMITE SI TO SPÄŤ!“ revali zosilňovače. Bol to pokrik vzbury Trudy Doo a začul som jej gitaru, ryčiacu nejaké akordy, a potom bubny a mohutné hlboké basy.

„VEZMITE SI TO SPÄŤ!“ odpovedal dav a vyrojil sa z parku na policajné línie.

Nikdy som v žiadnej vojne nebol, ale teraz si myslím, že viem, aké to musí byť. Aké to musí byť, keď vystrašené deti

zaútočia cez bojové pole na nepriateľské sily, vediac, čo príde, ale napriek tomu bežia s vreskom a vytím.

„OKAMŽITE SA ROZÍĎTE," povedal Boží hlas. Prichádzal z kamiónov zaparkovaných všade okolo parku, kamiónov, ktoré zastali na svojich miestach v posledných pár sekundách.

Nato padla hmla. Klesla z helikoptér a nás zachytil len jej okraj. Mal som pocit, že mi odletí vrch hlavy. Pocit, akoby mi nosné dutiny prebodli ľadovými cepínmi. Oči mi spuchli a zaslzili a hrdlo sa mi zovrelo.

Peprový sprej. Nie stotisíc Scovilleov. Poldruha milióna. Pustili na dav plyn.

Čo sa dialo potom som nevidel, ale počul, keď sme sa s Ange spolu dusili a držali jeden druhého. Najprv zadúšajúce, zvracajúce zvuky. Gitara a bicie a basa v sekunde zmĺkli. Potom kašeľ.

Potom krik.

Krik sa ozýval dlhý čas. Keď sa mi vrátil zrak, kukláči mali svoje infrahľady na čelách a helikoptéry zalievali Dolores Park toľkým jasom, akoby bol deň. Všetci pozerali do parku, čo bolo dobre, lebo v tom svetle sme boli kompletne viditeľní.

„Čo spravíme?" povedal Ange. Hlas mala priškrtený, vyľakaný. Na chvíľku som sa neodvážil ozvať. Niekoľkokrát som prehltol.

„Odídeme," povedal som. „To je všetko čo môžeme urobiť. Stratiť sa. Akoby sme len prechádzali okolo. Dolu po Dolores a zabočiť doľava a nahor ku Šestnástej ulici. Akoby sme náhodou šli okolo. Akože sa nás to netýka."

„To nebude fungovať," povedala.

„Nič iné mi nenapadá."

„Nemyslíš, že by sme mali ufujazdiť?"

„Nie," povedal som. „Ak sa rozbehneme, budú nás prenasledovať. Možno ak pokojne pôjdeme, si budú myslieť, že s tým nič nemáme a nechajú nás na pokoji. Budú mať veľa

zatýkania. To ich bude zamestnávať dlhý čas."

Park bol plný zmietajúcich sa tiel, mládež aj dospelí si držali tváre a lapali po dychu. Policajti ich vliekli popod pazuchy, potom im spútavali ruky plastikovými páskami a hádzali ich do nákladiakov ako handrové bábiky.

„OK?" povedal som.

„OK," povedala.

A tak sme to aj spravili. Kráčali sme držiac sa za ruky, svižne a zamestnane, ako párik, ktorý sa jednoducho chce vyhnúť akýmkoľvek problémom, spôsobeným kýmsi iným. Chôdzou, ktorou idete, keď predstierate, že nevidíte žobráka alebo sa nechcete zapliesť do pouličnej bitky.

Fungovalo to.

Došli sme na roh a zabočili a pokračovali. Ani jeden z nás sa neodvážil ozvať pozdĺž celých dvoch blokov. Potom som vypustil úplne nevedomky zadržiavaný dych.

Prišli sme na Šestnástu ulicu a zabočili k Misijnej. V sobotu o druhej v noci to býva dosť nebezpečná štvrť. V tú noc to bola úľava – samí starí feťáci a kurvy a priekupníci a ožrani. Žiadni fízli s obuškami, žiadny plyn.

„Hm," povedal som vdychujúc nočný vzduch. „Kávu?"

„Domov," povedala. „Myslím, že je čas ísť domov. Káva neskôr."

„Hej," súhlasil som. Bývala v Hayesovom údolí. Zbadal som taxík a zamával naňho. Bol to malý zázrak – v San Franciscu nenájdete taxíka, keď ho najviac potrebujete.

„Máš na taxík domov?"

„Hej," povedala. Taxikár na nás mrkol cez svoje okienko. Otvoril som zadné dvere aby nám neubzikol.

„Dobrú noc," povedal som.

Rukami mi objala hlavu a pritiahla moju tvár. Silne ma pobozkala na ústa, nebolo to erotické, ale akési intímne.

„Dobrú noc," zašepkala mi do ucha a vkĺzla do taxíka.

Hlava sa mi krútila, oči slzili, hanbil som sa za to, že som

tam zanechal všetkých Xneťákov v pazúroch DHS a SPFD. Pobral som sa domov.

#

V pondelok ráno stál za katedrou slečny Galvezovej Fred Benson.

„Slečna Galvezová už túto triedu učiť nebude," povedal, keď sme si posadali. Vyslovil to tónom sebauspokojenia, ktorý som dobre poznal. Obzrel som sa na Charlesa. Usmieval sa akoby mal narodeniny a dostal ten najlepší darček na svete.

Prihlásil som sa.

„Prečo nie?"

„Školská rada nediskutuje o záležitostiach zamestnancov s nikým okrem príslušného zamestnanca a disciplinárneho výboru," povedal a ani sa nesnažil zakryť, ako veľmi ho to teší. „Dnes začneme novú tému, o národnej bezpečnosti. Vaše SchoolBooky obsahujú nové texty. Prosím, otvorte si ich a otočte na prvú obrazovku."

Úvodná obrazovka zobrazovala logo DHS a titulok: ČO BY MAL KAŽDÝ AMERIČAN VEDIEŤ O NÁRODNEJ BEZPEČNOSTI.

Mal som chuť šmariť SchoolBook o zem.

#

Dohodol som sa s Ange, že sa po škole stretneme v kaviarni v jej štvrti. Naskočil som na BART a ocitol som sa na sedadle vedľa dvoch chlapíkov v oblekoch. Čítali San Francisco Chronicle, v ktorom bolo celostránkové post-mortem o „mládežníckych nepokojoch" v Dolores Parku na Misii. Pohmkávali a krútili nad tým hlavami. Potom jeden povedal druhému, „Akoby mali vymyté mozgy alebo čo. Kristepane, to aj my sme niekedy boli takí sprostí?"

Vstal som a presadol si.

&&&

Kapitola 13

„Sú to úplné kurvy,“ povedala Ange, doslova to vypľujúc. „Vlastne je to urážka ťažko pracujúcich kuriev. Sú to, sú to *prospechári*.“

Prezerali sme si kôpku novín, ktoré sme si vzali a priniesli do kaviarne. Všetky obsahovali „reportáže“ z párty v Dolores Parku a vo všetkých do jednej to vyzeralo akoby šlo o opileckú, zdrogovanú orgiu deciek, ktoré zaútočili na policajtov. *USA Today* vyratúvali cenu *nepokojov* a zahrnuli aj náklady na pozmývanie zvyškov peprového spreja z plynového útoku, náklady spojené s návalom záchvatov astmy, ktorý naplnil mestskú zdravotnícku pohotovosť a cenu spracovania ôsmich stovák zatknutých „výtržníkov.“

Nik nepočúval druhú stranu.

„No, aspoň Xnet píše pravdu,“ povedal som. Uložil som si do mobilu za hrsť blogov a videí a fotoalbumov a ukázal som jej ich. Boli to správy z prvej ruky, od ľudí, ktorých splynovali a zmlátili. Video nás ukazovalo ako tancujeme a bavíme sa, ukazovalo pokojné politické prejavy a skandovanie „Vezmite si to späť“ a Trudy Doo, hovoriacu o nás ako o jedinej generácii, ktorá mohla veriť v boj za naše slobody.

„Musíme dosiahnuť, aby sa ľudia o tomto dozvedeli,“ povedala.

„To hej,“ povedal som zasmušilo. „To je pekné v teórii.“

„No, čo myslíš, prečo tlač nikdy nepublikuje našu pravdu?“

„Veď si to povedala, sú to kurvy.“

„Hej, ale kurvy to robia za peniaze. Predali by viac novín a reklám, keby mali kontroverziu. Čo majú teraz, je bežný zločin – kontroverzia je oveľa lepšia.“

„Jasné, chápem. Tak prečo to nerobia? Nuž lebo reportéri sotva stíhajú prezerať obvyklé blogy, nie to ešte sledovať Xnet.

K dospelým to nie je práve najpriateľskejšie miesto."

„Áno," povedala. „No ale to môžeme napraviť, nie?"

„Hm?"

„Všetko to spíšeš. Dáš na jedno miesto, spolu so všetkými odkazmi. Jedno miesto kde môže ísť každý, ktoré je určené na to, aby ho tlač našla a získala celkový obrázok. Prepoj ho s Návodmi pre Xnet. Užívatelia Internetu sa môžu dostať na Xnet, ak im nezáleží na tom, že DHS nájde, kade surfovali."

„Myslíš, že to bude fungovať?"

„Nuž, aj keby nie celkom, bude to niečo pozitívne."

„Prečo by nás vôbec počúvali?"

„Kto by nepočúval M1k3yho?"

Položil som kávu. Zdvihol som mobil a vložil si ho do vrecka. Postavil som sa, otočil na päte a vyšiel z kaviarne. Pustil som sa náhodným smerom a kráčal. V tvári som cítil napätie, všetka krv sa mi nahrnula kamsi do žalúdka, až to pálilo.

Vedia, kto si, myslel som si. *Vedia, kto je M1k3y*. To bol koniec. Ak na to prišla Ange, v DHS to vedeli už dávno. Bol som stratený. Odkedy ma nechali odísť z ich kamióna som vedel, že jedného dňa si po mňa prídu a zatknú ma a zatvoria nadosmrti, pošlú ma tam, kde zmizol Darryl.

Bolo po všetkom.

Keď som došiel na Trhovú, takmer ma zrazila na zem. Lapala po dychu a vyzerala byť od zlosti celá bez seba.

„Čo, do *frasa*, s tebou je, vážený?"

Striasol som ju a šiel ďalej. Bolo po všetkom.

Znovu ma chytila. „Prestaň, Marcus, ľakáš ma. No tak, hovor so mnou."

Zastavil som sa a pozrel na ňu. Rozmazávala sa mi pred očami. Nedokázal som zaostriť. Zmocnila sa ma šialená túžba skočiť do dráhy trolejbusu, ktorý nás obchádzal stredom ulice. Bolo by to lepšie ako sa tam vrátiť.

„Marcus!" Urobila čosi, čo som vídal len vo filmoch.

Vylepila mi poriadnu facku. „Hovor so mnou, doriti!“

Pozrel som na ňu a priložil si ruku na líce, ktoré ma poriadne pálilo.

„Nikto nesmie vedieť, kto som,“ povedal som. „Jednoduchšie to už nejde vysvetliť. Ak to vieš ty, je po všetkom. Akonáhle sa to niekto dozvie, je po všetkom.“

„Ach, Bože môj, prepáč. Pozri, ja to viem len preto, lebo som, nuž, vydierala som Jolua. Po tom večierku som ťa trochu sledovala, snažila som sa prísť na to, či si milý chlapík, ako si sa zdal, alebo tajný masový vrah. S Joluom sa poznáme už dlho a keď som sa ho na teba pýtala, vykladal o tebe akoby si bol Druhý Príchod alebo niečo také, ale vycítila som, že niečo mi tajil. Poznám ho už dávno. Keď bol mladší, v programátorskom tábore chodil s mojou staršou sestrou. Viem naňho všelijaké veci. Povedala som mu, že to vykričím, keď mi to nepovie.“

„Takže ti povedal.“

„Nie,“ povedala. „Poslal ma do hája. Tak som mu povedala čosi o sebe. Čosi, čo som nikdy nikomu inému nepovedala.“

„Čože?“

Pozrela na mňa. Poobzerala sa. Potom znovu na mňa. „OK. Nebudem po tebe chcieť, aby si prisahal, že udržíš tajomstvo, na čo by to bolo. Buď ti môžem veriť alebo nie.“

„Minulý rok som –“ odmlčala sa. „Minulý rok som ukradla štandardizované testy a uverejnila ich na nete. Bol to len taký hec. Náhodou som išla okolo kancelárie riaditeľa a zbadala som ich v jeho sejfe a dvere boli dokorán. Vkĺzla som do kancelárie – bolo tam šesť sád kópií a jednu som si dala do tašky a zmizla. Doma som ich potom oskenovala a zavesila na server Pirátskej Strany v Dánsku.“

„Tak to si bola *ty*?“ povedal som.

Začervenala sa. „Uhm. Hej.“

„No do riti!“ povedal som. To bola bomba. Odbor školstva tvrdil, že vypracovanie testov v rámci programu Žiadne Dieťa

Nezostane Pozadu stálo desiatky miliónov dolárov a že ich budú musieť zaplatiť ešte raz, lebo nastal únik. Nazývali to „edu-terorizmus.“ V správach sa donekonečna špekulovalo o politickej motivácii zdroja úniku, či to bol protest nejakého učiteľa, alebo to bol študent či zlodej alebo nespokojný subkontraktor.

„To si bola TY?“

„Bola som to ja,“ povedala.

„A toto si povedala Joluovi –“

„Lebo som ho chcela presvedčiť, že dokážem udržať tajomstvo. Ak on pozná *moje*, tak má niečo, čo môže proti mne použiť, ak by som tárala. Niečo za niečo. Quid pro quo, ako v Mlčaní jahniat.“

„A on ti povedal.“

„Nie,“ povedala. „Nepovedal.“

„Ale –“

„Potom som mu povedala, že som do teba buchnutá. Ako plánujem zo seba spraviť totálneho idiota a skočiť po tebe. *Potom* mi to povedal.“

V tej chvíli mi nenapadlo nič, čo by som mohol odpovedať. Pozrel som si na topánky. Chytila ma za ruky a silno stisla.

„Prepáč, že som to z neho vytiahla. To rozhodnutie malo byť na tebe, ak by si niekedy chcel. Nemala som právo –“

„Nie,“ povedal som. Teraz, keď som vedel, ako sa to dozvedela, začal som sa upokojovať. „Nie, je dobre, že to vieš. *Ty*.“

„Ja,“ povedala. „Stará dobrá ja.“

„Okej, s tým dokážem žiť. Ale ešte jednu vec.“

„Čo?“

„Nedá sa to povedať tak aby to nevyznelo, že som chumaj, takže to proste poviem. Ľudia, ktorí spolu chodia – či čo to vlastne spolu robíme – sa rozchádzajú. A keď sa rozchádzajú, sú na seba naštvaní. Niekedy sa nenávidia. Je to bezcitné, takto na to myslieť, ale chápeš, musíme myslieť aj na to.“

„Slávnostne sľubujem, že neexistuje nič, čo by si mi kedy mohol spraviť, kvôli čomu by som vyzradila tvoje tajomstvo. Nič. Potrtkaj tucet roztlieskavačiek v mojej posteli pred mojou matkou. Prinúť ma počúvať Britney Spears. Polám môj laptop, rozbi ho kladivom a namoč do morskej vody. Sľubujem. Nič. Nikdy."

Odfúkol som si.

„Hmm," povedal som.

„A teraz je vhodná chvíľa aby si ma pobozkal," povedala a dvihla ku mne tvár.

#

M1k3yho nasledujúcim veľkým projektom na Xnete bolo veľké zhromaždenie správ o NEVER NIKOMU párty v Dolores Parku. Vytvoril som najväčšiu, najpapuľnatejšiu stránku, akú som dokázal, so sekciami, zobrazujúcimi dianie podľa lokality, podľa času, podľa kategórie – policajné násilie, tanec, spev, dozvuky. Uploadol som tam celý koncert.

Robil som na tom celý zvyšok noci. A nasledujúcu noc. A ďalšiu.

Moja poštová schránka bola preplnená odkazmi od ľudí. Posielali mi záznamy zo svojich telefónov a kamkordérov. Potom som dostal email od známeho mena – Dr Eeevil (tri „e"), jedného z hlavných vývojárov ParanoidLinuxu.

```
> M1K3y
> S veľkým záujmom sledujem tvoj
  experiment s Xnetom. Tu v Nemecku
  máme mnoho skúseností, čo sa stane,
  keď sa vláda vymkne spod kontroly.
> Jedna vec, ktorú by si mal vedieť
  je, že každá kamera má unikátnu
  „signatúru šumu", ktorá sa dá neskôr
  použiť na priradenie obrázku kamere.
  To znamená, že fotky, ktoré
  publikuješ na stránke by mohli byť
  potenciálne použité na
```

```
  identifikovanie fotografov, ak by
  ich niekedy zadržali kvôli niečomu
  inému.
> Našťastie nie je ťažké tie signatúry
  odstrániť, ak ti na tom záleží. V
  distre ParanoidLinuxu je na to
  utilitka – volá sa to photonomous a
  nájdeš ju v /usr/bin. Prečítaj si
  dokumentačné stránky. Je to
  jednoduché.
> Veľa šťastia v práci. Nech ťa
  nechytia. Zostaň slobodný. Zostaň
  paranoidný.
> Dr Eeevil
```

Zanonymizoval som všetky fotky, ktoré som zverejnil a znovu ich zavesil, spolu s poznámkou Dr Eeevila, aby som tak všetkých varoval. Všetci sme mali tú istú základnú inštaláciu ParanoidXboxu, takže každý mohol anonymizovať svoje fotky. S tými, čo sa už medzitým stiahli a uložili, sa nedalo nič urobiť, ale nabudúce už budeme múdrejší.

To ma tej noci plne zamestnávalo až do nasledujúceho rána, keď som zišiel dolu na raňajky a mama tam mala zapnuté rádio s rannými správami NPR.

„Arabská spravodajská stanica Al-Džazíra zverejnila fotografie, video a reportáže očitých svedkov víkendových mládežníckych nepokojov v Dolores Parku," povedal hlásateľ, keď som pil svoj pomarančový džús. Podarilo sa mi nerozprskať ho po izbe, ale trochu som sa veru zakuckal.

„Reportéri Al-Džazíry tvrdia, že tieto články boli publikované na takzvanom 'Xnete', tajnej sieti používanej študentmi a sympatizantmi Al-Káidy v oblasti Zálivu. Chýri o existencii tejto siete kolovali už dlhšie, ale dnešok znamená jej prvú viditeľnú zmienku."

Mama potriasla hlavou. „Už len to nám chýbalo," povedala. „Akoby nám nestačila polícia. Deti, čo pobehujú naokolo, tvária sa ako partizáni a dávajú im zámienky, aby naozaj zakročili."

„Weblogy Xnetu obsahujú stovky reportáží a multimediálnych súborov od mladých ľudí, ktorí sa nepokojov zúčastnili a tvrdia, že šlo o pokojné zhromaždenie až pokým polícia nezaútočila na *nich*. Tu je jedna z nich."

„'Nerobili sme nič, len tancovali. Vzal som so sebou mladšieho brata. Skupiny hrali a hovorilo sa o slobode a o tom, ako ju strácame kvôli tým idiotom, čo tvrdia, že nenávidia teroristov, ale pritom útočia na nás, hoci nie sme nijakí teroristi, sme Američania. Myslím, že nenávidia slobodu, nie nás."

„Tancovali sme a skupiny hrali a všetko to bola len zábava a potom policajti začali kričať, aby sme sa rozišli. Všetci sme kričali vezmite si to späť! Teda vziať si späť Ameriku. Policajti na nás použili peprový sprej. Môj braček má dvanásť. Tri dni chýbal v škole. Moji hlúpi rodičia tvrdia, že je to moja vina. A čo polícia? Platíme ich a oni nás majú chrániť, ale oni na nás bez poriadneho dôvodu útočia plynom, ako na nepriateľských vojakov."

„Podobné správy, vrátane audia a videa, sa vyskytujú na webstránke Al-Džazíry a na Xnete. Odkazy na tento Xnet môžete nájsť na stránke NPR."

Otec zišiel dolu.

„Používaš Xnet?" povedal. Uprene mi pozeral do tváre. Cítil som, že sa chúlim.

„Je to na videohry," povedal som. „Väčšina ľudí to na to používa. Je to obyčajná bezdrôtová sieť. Všetci to robia s tými Xboxmi, čo minulý rok zadarmo rozdávali."

Pohľad mu blčal. „Hry? Marcus, ty si neuvedomuješ, ale poskytuješ krytie ľuďom, ktorí plánujú útok a zničenie tejto krajiny. Nechcem vidieť, ako používaš ten Xnet. Už nikdy. Je to jasné?"

Chcel som sa prieť. Dopekla, mal som chuť zalomcovať ním. Ale nespravil som to. Sklopil som zrak. Povedal som, „Jasné, oci." A odišiel som do školy.

#

Spočiatku sa mi uľavilo, keď som zistil, že Benson nás nebude naďalej učiť spoločenské vedy. Lenže ženská, ktorou ho nahradili bola mojou najhoršou nočnou morou.

Bola mladá, okolo 28 alebo 29, a pekná, takým tým tuctovým spôsobom. Bola blond a hovorila s mäkkým južanským prízvukom, keď sa nám predstavila ako pani Andersenová. To hneď spustilo moje poplaško. Nepoznal som *nijakú* ženu pod šesťdesiat, ktorá by sama seba označovala ako „pani."

Ale bol som ochotný to prehliadnuť. Bola mladá, pekná, príjemne znela. Hádam bude OK.

Nebola OK.

„Za akých okolností by mala byť federálna vláda pripravená pozastaviť platnosť Listiny práv?" povedala, otočila sa k tabuli a napísala stĺpec číslic od jedna do desať.

„Nikdy", povedal som nečakajúc na vyvolanie. To bolo ľahké. „Ústavné práva sú absolútne."

„To nie je veľmi sofistikovaný náhľad." Pozrela do zasadacieho poriadku. „Marcus. Napríklad, povedzme, že policajt vykonáva nepodloženú prehliadku – postupuje nad rámec, vymedzený príkazom. Objaví rozhodujúci dôkaz, že zločinec zabil tvojho otca. Je to jediný dôkaz, aký existuje. Mal by ten zločinec byť oslobodený?"

Na to som poznal odpoveď, ale nedalo sa to tak jednoducho vysvetliť. „Áno," povedal som nakoniec. „Ale polícia by nemala vykonávať nepodložené prehliadky –"

„Nesprávne," povedala. „Správnou odpoveďou na policajné prekročenie právomoci je disciplinárne konanie proti polícii, nie trestanie celej spoločnosti za chybu jedného policajta." Na tabuľu k číslu jeden napísala „Kriminálna vina".

„Ďalšie okolnosti, kedy môže byť Listina práv potlačená?"

Charles sa prihlásil. „Kričať horí v preplnenom kine?"

„Veľmi dobre –" pozrela do zasadacieho poriadku –

„Charles. Je mnoho situácií, kedy Prvý dodatok neplatí absolútne. Vymenujme si niektoré z nich.“

Charles sa znova prihlásil. „Ohrozovanie príslušníka polície.“

„Áno, vyzradenie totožnosti príslušníka v utajení alebo dôstojníka rozviedky. Veľmi dobre.“ Napísala to. „Ďalšie?“

„Národná bezpečnosť,“ povedal Charles, nečakajúc na vyvolanie. „Ohováranie. Obscenita. Kazenie mládeže. Detská pornografia. Recepty na výrobu bômb.“ Pani Andersenová ich rýchlo zapísala, len pri detskej pornografii sa zastavila. „Detská pornografia je formou obscenity.“

Bolo mi zle. To nebolo to, čo som vedel o svojej krajine, alebo čomu som veril. Zdvihol som ruku.

„Áno, Marcus?“

„Nechápem to. Podľa vás to vyzerá, že dodržiavanie Listiny práv je dobrovoľné. Je to predsa Ústava. Tá má absolútnu platnosť.“

„To je bežné zjednodušenie,“ povedala a falošne sa na mňa usmiala. „Ale skutočnosť je taká, že zostavovatelia Ústavy chceli, aby bola živým dokumentom, ktorý sa bude s časom revidovať. Chápali, že Republika sa neudrží, ak vláda v istej dobe nedokáže vládnuť podľa potrieb danej doby. Nebolo ich zámerom, aby sa na Ústavu hľadelo ako na náboženskú doktrínu. Napokon, veď sem prišli unikajúc pred náboženskými doktrínami.“

Zavrtel som hlavou. „Čože? Nie. Boli to kupci a remeselníci, ktorí boli lojálni ku kráľovi, až kým neustanovil politiku, ktorá bola proti ich záujmom a brutálne ju presadzoval. Náboženskí utečenci boli omnoho skôr.“

„Niektorí zo zakladateľov boli potomkami náboženských utečencov,“ povedala.

„A Listina práv nie je niečo, z čoho si máme vyberať a voliť. Čo zostavovatelia nenávideli bola tyrania. Tej má Listina práv zabrániť. Boli revolučnou armádou a chceli ustanoviť

sústavu princípov, s ktorými každý mohol súhlasiť. Život, sloboda a snaha o šťastie. Právo ľudí zvrhnúť svojich utlačovateľov.“

„Áno, áno,“ povedala s mávnutím ruky. „Verili v právo ľudí zbaviť sa kráľov, ale –“ Charles sa škeril a keď to povedala, škeril sa ešte širšie.

„Listinu práv zostavili pretože si mysleli, že mať absolútne práva bolo lepšie než riskovať, že im ich niekto odníme. Ako Prvý dodatok: má nás chrániť tým, že zabraňuje vláde vytvoriť dva druhy prejavu, dovolený a zakázaný. Nechceli čeliť riziku, že nejaký chumaj sa rozhodne, že veci, ktoré považuje za nepríjemné vyhlási za ilegálne.“

Otočila sa a napísala, „Život, sloboda a snaha o šťastie“

„Trochu predbiehame, ale zdá sa, že ste dosť vyspelá skupina.“ Ostatní sa tomu nervózne zasmiali.

„Úlohou vlády je zabezpečiť občanom právo na život, slobodu a snahu o šťastie. V rovnakom poradí. Je to ako filter. Ak vláda chce spraviť čosi, čo nás urobí menej šťastnými, alebo nám vezme kúštiček našej slobody, je to v poriadku ak tak robí v snahe zachrániť naše životy. Preto vás policajti môžu zadržať, ak sa domnievajú, že predstavujete nebezpečie pre seba alebo ostatných. Strácate slobodu a šťastie, aby sa ochraňoval život. Ak uchránite život, neskôr môžete dostať aj slobodu a šťastie.“

Zdvihli sa viaceré ruky. „Neznamená to potom, že si môžu robiť čo chcú, ak nám budú tvrdiť, že to kvôli tomu, aby nám v budúcnosti niekto neublížil?“

„Áno,“ povedal ďalší. „Zdá sa, že tým chcete povedať, že národná bezpečnosť je dôležitejšia ako Ústava.“

Bol som na svojich spolužiakov pyšný. Povedal som, „Ako sa dá chrániť sloboda potlačením platnosti Listiny práv?“

Zavrtela hlavou k nám, akoby sme boli veľmi hlúpi. „Naši 'revoluční' otcovia zakladatelia *strieľali zradcov* a špiónov. Neverili v absolútnu slobodu, nie ak ohrozovala Republiku. A

teraz si vezmite tých ľudí z Xnetu –"

Mal som čo robiť, aby som úplne nestuhol.

„– tých takzvaných džemerov, čo boli dnes ráno v správach. Potom, čo bolo toto mesto napadnuté ľuďmi, ktorí vyhlásili tejto krajine vojnu, títo sa pustili do sabotovania bezpečnostných opatrení, ktorých cieľom je pochytať nepriateľov a zabrániť im v opakovaní niečoho podobného. Ohrozujú a znepríjemňujú tým životy svojich spoluobčanov –"

„Robia to preto, aby ukázali, že sú nám pod zámienkou ich ochrany odnímané naše práva!" povedal som. No dobre, kričal som. Bože, ale ma naštartovala. „Robia to pretože vláda jedná s *každým* ako s podozrivým z terorizmu."

„Takže chceli dokázať, že by sa s nimi nemalo jednať ako s teroristami," odpovedal krikom Charles, „takže sa správali ako teroristi? Takže páchali terorizmus?"

Vzkypel som.

„Ach, prekristapána. Páchali terorizmus? Ukazovali, že všeobecné špicľovanie je nebezpečnejšie ako terorizmus. Pozrite čo sa stalo minulý víkend v parku. Tí ľudia tancovali a počúvali hudbu. *Toto* je terorizmus?"

Učiteľka prešla cez miestnosť a zastavila sa predo mnou, týčila sa tam, až kým som nestíchol. „Marcus, zdá sa, že si myslíš, že sa v tejto krajine nič nezmenilo. Musíš pochopiť, že bombové útoky na most zmenili všetko. Tisíce našich priateľov a príbuzných ležia mŕtvi na dne Zálivu. Je čas národnej jednoty zoči-voči násiliu, ktoré naša krajina utrpela –"

Vyskočil som. Mal som dosť tej debiliny, že vraj „všetko sa zmenilo." „Národná jednota? Sme krajinou disidentov a odbojníkov a ľudí čo nedokončili univerzitu a ďalších, čo žijú pre slobodu slova."

Myslel som na poslednú hodinu slečny Galvezovej a na tisícky študentov z Berkeley, ktorí obkľúčili policajnú dodávku pri pokuse o zatknutie človeka za šírenie literatúry o občianskych právach. Nik sa nepokúsil zastaviť kamióny, ktoré

odvážali z parku ľudí, čo tam tancovali. Ani ja. Ušiel som.

Možno sa *naozaj* všetko zmenilo.

„Myslím, že vieš, kde je kancelária pána Bensona," povedala mi. „Okamžite sa tam ohlásiš. *Nedovolím*, aby sa moja hodina rušila nevhodným správaním. Na niekoho, kto vyhlasuje, že miluje slobodu prejavu, si až veľmi ochotný ukričať každého, kto s tebou nesúhlasí."

Schytil som svoj SchoolBook a tašku a vybehol som z triedy. Dvere mali brano, takže sa s nimi nedalo tresnúť, inak by som to bol urobil.

Rýchlo som šiel do Bensonovej kancelárie. Kamery ma pri tom filmovali. Moja chôdza sa zaznamenávala. Erfidy v mojom študentskom preukaze vysielali moju totožnosť senzorom na chodbách. Bolo to ako vo väzení.

„Zatvor dvere, Marcus," povedal pán Benson. Otočil obrazovku, takže som mohol vidieť video záznam z hodiny spoločenských štúdií. Pozoroval to.

„Čo mi k tomu máš povedať?"

„To nebolo vyučovanie, bola to *propaganda*. Tvrdila nám, že na Ústave nezáleží!"

„Nie, povedala len, že to nie je náboženská doktrína. A ty si na ňu útočil ako nejaký fundamentalista, dokážuc tým, že má pravdu. Marcus, ty predovšetkým by si mal chápať, že útokom na most sa všetko zmenilo. Tvoj priateľ Darryl –"

„Neopovažujte sa o ňom povedať ani slovo," povedal som a hnev vo mne len tak bublal. „Nemáte právo o ňom hovoriť. Hej, chápem že teraz je všetko iné. Bývali sme slobodnou krajinou. Teraz už nie sme."

„Marcus, vieš čo znamená 'nulová tolerancia'?"

Cúvol som. Mohol ma vylúčiť za „ohrozujúce právanie." Malo to slúžiť proti mladistvým gangsterom, ktorí by sa snažili zastrašovať učiteľov. Ale on by samozrejme nemal žiadne zábrany použiť to proti mne.

„Áno," povedal som. „Viem, čo to znamená."

„Myslím, že mi dlhuješ ospravedlnenie," povedal.

Pozrel som naňho. Sotva potláčal sadistický úsmev. Časť mojej osobnosti sa chcela plaziť. Chcel som prosíkať o odpustenie všetkej mojej hanby. Potlačil som to a rozhodol sa, že radšej sa nechám vyraziť než by som sa ospravedlňoval.

„Vlády sú ustanovené medzi ľuďmi, odvádzajúc svoju spravodlivú moc zo súhlasu tých, ktorým vládnu, a keď sa akákoľvek forma vlády stane nebezpečnou týmto cieľom, je právom ľudí zmeniť alebo zvrhnúť ju a ustanoviť si novú vládu, založenú na takých princípoch a organizovanú takou formou, ktorú považujú za najvhodnejšiu pri zabezpečení ich bezpečnosti a spokojnosti." Pamätal som si to od slova do slova.

Zavrtel hlavou. „Pamätať si veci nie je to isté ako im rozumieť, synak." Sklonil sa nad počítač a čosi tam pocvakal. Tlačiareň zavrčala. Podal mi list ešte teplého papiera s hlavičkou Školskej rady, na ktorom stálo, že som vylúčený na dva týždne.

„Odošlem to emailom tvojim rodičom. Ak sa za tridsať minút ešte budeš nachádzať na pôde školy, budeš zadržaný za neoprávnené vniknutie."

Hľadel som naňho.

„Neradím ti vyhlasovať mi vojnu v mojej vlastnej škole," povedal. „Nemôžeš ju vyhrať. CHOĎ!"

Odišiel som.

&&&

Kapitola 14

Uprostred dňa nebola na Xnete veľká zábava, všetci užívatelia boli v škole. Ten papier som mal poskladaný v zadnom vrecku džínsov a keď som prišiel domov, hodil som ho na stôl v kuchyni. Posadil som sa do obývačky a zapol telku. Nikdy som ju nepozeral, ale vedel som, že rodičia áno. Telka a rádio a noviny, to boli zdroje ich informácií o svete.

Správy boli hrozné. Bolo toľko dôvodov mať strach. Americkí vojaci zomierali po celom svete. Ale nielen vojaci. Príslušníci Národnej gardy, ktorí si mysleli, že sa prihlasujú na pomoc ľuďom postihnutým hurikánmi, umiestnení na celé roky v akejsi dlhej, nekončiacej vojne.

Šťukal som cez kanály nepretržitého spravodajstva, jeden po druhom, prehliadka úradníkov, vykladajúcich nám, prečo sa máme báť. Prehliadka fotiek bômb vybuchujúcich po celom svete.

Prepínal som ďalej až som sa ocitol tvárou v tvár známemu obličaju. Bol to chlapík, čo prišiel do kamiónu a hovoril so ženou s Prísnym zostrihom, keď som ja bol spútaný vzadu. Mal na sebe vojenskú uniformu. Titulok ho identifikoval ako Generálmajora Graema Sutherlanda, Obvodného veliteľa DHS.

„V rukách držím skutočnú literatúru, ktorá bola minulý víkend k dispozícii na takzvanom koncerte v Dolores Parku.“ Zodvihol kôpku pamfletov. Pamätal som si, že tam bolo veľa ľudí s letákmi. Kdekoľvek v San Franciscu máte zhromaždenie ľudí, máte aj letáky.

„Prosím, pozrite sa na chvíľku na toto. Prečítam vám ich titulky. BEZ SÚHLASU ĽUDU: PRÍRUČKA OBČANA NA ZVRHNUTIE ŠTÁTU. Tu je ďalší, SKUTOČNE DOŠLO 11. SEPTEMBRA K ÚTOKOM? A ďalší, AKO POUŽIŤ ICH BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PROTI NIM SAMÝM. Táto

literatúra ukazuje skutočný cieľ ilegálneho sobotňajšieho zhromaždenia. Nebolo to len nezabezpečené zhromaždenie tisícok ľudí bez organizačnej podpory, dokonca bez záchodov. Bolo to nepriateľské verbovacie zhromaždenie. Bol to pokus o skorumpovanie detí, aby prijali myšlienku, že Amerika by sa nemala brániť."

„Vezmite si len ten slogan, NEVER NIKOMU NAD 25. Aký je lepší spôsob zabezpečiť, že sa žiadna uvážená, vyvážená, zrelá diskusia nedostane do vášho pro-teroristického posolstva, než vylúčiť dospelých a obmedziť vašu skupinu na sugestibilných mladých ľudí."

„Keď na scénu dorazila polícia, našla tam zhromaždenie, ktoré verbovalo pre nepriateľov amerického pokroku. Dav už dovtedy narušil noc stovkám obyvateľov z okolia, s ktorými pri plánovaní tejto nočnej rave párty nikto nekonzultoval."

„Bol vydaný príkaz na rozídenie sa – to je vidno aj na videu – a keď sa rozvášnení účastníci, štvaní hudobníkmi z pódia, obrátili proti polícii, tá ich spacifikovala použitím neletálnych techník kontroly davu."

„Zatknutí boli vodcami a provokatérmi, ktorí viedli tisíce ovplyvniteľných mladých ľudí k útoku na policajný kordón. 827 z nich bolo vzatých do väzby. Mnoho z nich má už z minulosti záznam. Na viac ako 100 bol vydaný zatykač. Tí sú stále vo väzbe."

„Dámy a páni, Amerika bojuje na mnohých frontoch, ale nikde nie je ohrozená väčšmi než tu, doma. Či už sme napádaní teroristami alebo tými, čo s nimi sympatizujú."

Akýsi reportér sa prihlásil a povedal, „Generál Sutherland, nechcete predsa povedať, že tieto deti boli sympatizantmi teroristov preto, lebo sa zúčastnili párty v parku?"

„Samozrejme že nie. Ale keď sa mladí ľudia dostanú pod vplyv nepriateľov našej krajiny, je ľahké dosiahnuť, že budú pomýlení. Teroristi by uvítali regrutovanie piatej kolóny, ktorá by za nich bojovala na domácom fronte. Ak by sa jednalo o

moje deti, bol by som veľmi znepokojený."

Zapojil sa ďalší novinár. „Ibaže to bol len koncert pod holým nebom, generál. Veď nešlo o žiaden výcvik s puškami."

Generál vytiahol zväzok fotografií a začal ich ukazovať. „Toto sú snímky vyhotovené infrahľadmi našimi príslušníkmi pred tým ako zasiahli." Zdvihol ich vedľa svojej tváre a po jednej ich ukazoval. Boli na nich naozaj divoko tancujúci ľudia, po niektorých sa dokonca šliapalo. Potom sex pri stromoch, dievča s troma chlapmi, dvaja maznajúci sa mládenci. „Tej udalosti sa zúčastnili aj desaťročné deti. Smrtiaci koktail drog, propagandy a hudby mal za následok desiatky zranených. Len zázrakom nikto neprišiel o život."

Vypol som to. Podávali to, akoby to boli nepokoje. Ak by si moji rodičia mysleli, že som tam bol, priviazali by ma k posteli na celý mesiac a aj potom by ma vypustili von len zo stopovacím obojkom.

A keď ich už spomínam, budú riadne *naštvaní*, až zistia, že ma vylúčili zo školy.

#

Neprijali to dobre. Otec mi chcel dať príučku, ale s mamou sme mu to vyhovorili.

„Vieš, že riaditeľ už roky nemá Marcusa rád," povedala mama. „Keď sme ho naposledy stretli, ešte hodinu potom si ho preklínal. Myslím, že sa opakovane ozývalo slovo 'debil'."

Oco zavrtel hlavou. „Rušiť hodinu napádaním Ministerstvo národnej bezpečnosti –"

„Oci, ale to je hodina spoločenských štúdií," povedal som. Bolo mi to už jedno, ale mal som pocit, že keď sa ma mama zastáva, mal by som jej pomôcť. „Diskutovali sme o DHS. Nie je vari diskusia zdravá?"

„Pozri sa, synku," povedal. Začal mi často hovoriť „synku". Mal som z toho pocit, že na mňa prestal myslieť ako na osobu a začal ma vnímať ako nejakú napoly sformovanú larvu, ktorú

musí vyviesť z puberty. Neznášal som to. „Budeš sa musieť naučiť žiť s faktom, že dnes žijeme v inom svete. Samozrejme máš plné právo povedať, čo si myslíš, ale musíš byť pripravený niesť za to následky. Musíš sa zmieriť so skutočnosťou, že sú ľudia, ktorým ubližuješ, ktorí nemienia diskutovať o nuansách ústavného práva, keď sú v stávke ich životy. Teraz sme na záchrannom člne a keď si raz na záchrannom člne, nikoho nezaujíma, aký je kapitán mizerák.“

Ledva som sa zdržal, aby som neprevrátil oči.

„Zadali mi dva týždne individuálneho štúdia, mám napísať článok na každý s predmetov s použitím nášho mesta ako pozadia – referát z histórie, spoločenských štúdií, angličtiny, fyziky. Je to lepšie ako sedieť doma a čumieť na telku.“

Otec sa na mňa prísne zahľadel, akoby ma podozrieval, že mám niečo za lubom, potom prikývol. Zaželal som im dobrú noc a odišiel do svojej izby. Zapol som Xbox a otvoril textový procesor a začal zbierať nápady na články. Prečo nie? Naozaj to bolo lepšie ako sedieť dva týždne doma.

#

Tej noci som dosť dlho četoval s Ange. Súcitila so mnou a povedala mi, že mi pomôže mi s referátmi ak by som sa s ňou chcel stretnúť nasledujúci večer po škole. Vedel som, kde je jej škola – chodila do tej istej ako Van – bolo to na celkom opačnej strane, vo Východnom Zálive, kde som od tých útokov nebol.

Bol som vzrušený myšlienkou, že sa zasa uvidíme. Každú noc od koncertu som v posteli myslel na dve veci: pohľad na dav bežiaci na policajný kordón a dotyk jej pŕs pod košeľou, keď sme sa opierali o stĺp. Bola úžasná. Nikdy predtým som nepoznal dievča tak – agresívne. Vždy som to bol ja, kto začínal a ony, čo ma odtláčali. Mal som pocit, že Ange je rovnako nadržaná, ako ja. Bola to opojná predstava.

Tej noci som spal tvrdo, snívali sa mi vzrušujúce sny o mne

a Ange a čo by sme mohli robiť, keby sme sa ocitli na nejakom odľahlom mieste.

Na druhý deň som sa pustil do práce na článkoch. O San Franciscu sa dobre píše. História? Jasné, tej je plno, od Zlatej horúčky po lodenice Druhej svetovej, japonské väzenské tábory, vynález PC. Fyzika? Exploratorium má najfantastickejšiu výstavu, akú som kedy v múzeu videl. Cítil som perverzné uspokojenie pri sledovaní exponátov o likvefakcii pôdy počas veľkých zemetrasení. Angličtina? Jack London, Beatnici, spisovatelia science fiction ako Pat Murphy a Rudy Rucker. Spoločenské štúdie? Hnutie za slobodu prejavu, Cesar Chavez, práva homosexuálov, feminizmus, protivojnové hnutia...

Vždy sa mi páčilo učiť sa veci pre ne samotné. Byť proste chytrejší než svet okolo. Dalo sa to robiť jednoduchým chodením po meste. Rozhodol som sa, že začnem referátom o Beatnikoch na angličtinu. Kníhkupectvo City Lights malo na poschodí veľkú knižnicu, kde Alan Ginsberg a jeho kamoši tvorili svoju radikálnu drogovú poéziu. Jednou, čo sme čítali na hodine angličtiny, bola *Vresk* a ja nikdy nezabudnem úvodné verše, z ktorých mi na chrbte naskočili zimomriavky:

> Videl som najlepšie mysle mojej generácie zničené šialenstvom, hladujúce hysterické nahé,
> na úsvite vlečúce sa cez negerské getá hľadajúc rozhnevanú opravu,
> anjelskohlavých hipsterov prahnúcich po prastarom nebeskom spojení s hviezdnym dynamom mašinérie noci...

Páčil sa mi spôsob, ako skladal dokopy tie slová, „hladujúce hysterické nahé.“ Vedel som, aký to bol pocit. A „najlepšie mysle mojej generácie“ ma tiež nútili premýšľať. Pripomenulo mi to park a políciu a padajúci plyn. Kvôli Vresku Ginsberga zatkli za obscénnosť – to všetko kvôli jednému riadku o gayskom sexe, ktorý by dnes sotva vyvolal nadvihnuté obočie. Akosi ma to rozveselilo, predsa sme len pokročili. Veci bývali

ešte viac reštriktívne.

Stratil som sa v knižnici čítajúc nádherné staré vydania tých kníh. Stratil som sa v románe Jacka Kerouaca *Na ceste*, knihe, ktorú som už dávno mal v pláne čítať, a predavač, čo sa tam prišiel pozrieť súhlasne prikývol a našiel mi lacné vydanie, ktoré mi predal za šesť dolcov.

Zašiel som do Čínskej štvrte a dal som si dolky dim sum a cestoviny s pikantnou omáčkou, ktorú som kedysi považoval za poriadne štipľavú, ale ktorá mi už tak nikdy pripadať nebude, teraz keď som mal tú česť s tou špecialitou od Ange.

Keď sa deň prehupol k popoludniu, sadol som na BART a prestúpil na kyvadlovku cez most San Mateo, ktorá ma priviezla do Východného Zálivu. Čítal som si *Na ceste* a nevšímal si okolitú scenériu. *Na ceste* je polo-autobiografický román o Jackovi Kerouacovi, fetujúcom, ožierajúcom sa spisovateľovi, ktorý ide stopom cez Ameriku, berúc príležitostné práce, hulákajúc po nociach na uliciach, spoznávajúc ľudí a lúčiac sa s nimi. Hipsteri, tuláci smutných tvárí, podvodníci, zlodeji, zlosynovia a anjeli. Nemá to poriadny dej – Kerouac to údajne napísal za tri týždne na dlhú rolku papiera, sfetovaný pod obraz – je to len kopa úžasných príhod, dejúcich sa jedna za druhou. Priatelí sa so sebazničujúcimi ľuďmi ako Dean Moriarty, ktorý ho zaplieta do čudáckych plánov, ktoré nikdy nefungujú, ale aj tak vyjdú, ak viete, ako to myslím.

Slová mali akýsi rytmus, boli zvodné, jasne som počul akoby sa mi v hlave čítali nahlas. Mal som chuť ľahnúť si na plošinu pick-upu a prebudiť sa v zaprášenom mestečku kdesi v centrálnom údolí na ceste do LA, jednom z tých miest s čerpačkou a jedálňou, a len tak ísť do polí a stretať ľudí a vidieť a robiť veci.

Cesta autobusom bola dlhá a musel som trochu zdriemnuť – ponocovanie četujúc s Ange mi nabúralo spánkový režim, pretože mama ma aj tak čakala na raňajky. Prebral som sa a

prestúpil a zanedlho som bol pri jej škole.

Vyšla z brány v školskej uniforme – nikdy predtým som ju v nej nevidel, bolo to zvláštnym spôsobom milé a pripomenulo mi to Van v jej uniforme. Dlho ma objala a dala mi silnú pusu na líce.

„Ahoj!" povedala.

„Nazdar!"

„Čo čítaš?"

Na to som čakal. Prstom som si zaznačil pasáž. „Počúvaj: 'Tancovali po uliciach ako dingeldodi a ja som sa motal za nimi, ako som to robieval celý život za ľuďmi, čo ma zaujímali, pretože podľa mňa jedinými ľuďmi sú blázni, blázniví do života, do hovoru, do spásy, túžiaci po všetkom súčasne, tí čo nikdy nezívajú a nevedú obyčajné reči, ale blčia, blčia, blčia ako nádherné žlté rímske sviece vybuchujúce medzi hviezdami ako pavúky a v strede vidíš vzbĺknuť modrú žiaru a všetci vravia „Óóó!"'"

Vzala knižku a prečítala si tú pasáž ešte raz. „Fíha, dingeldodi! To sa mi páči! Je to celé takéto?"

Ako sme šli po chodníku pomaličky na autobusovú zastávku, porozprával som jej o častiach, ktoré som už prečítal. Keď sme zahli za roh, ovinula mi ruku okolo pása a ja som jej položil svoju na plecia. Kráčal som po ulici s dievčaťom – mojím dievčaťom? Iste, prečo nie? - rozprávajúc sa o tejto super knižke. Bolo to ako v nebi. Na chvíľu som zabudol na svoje starosti.

„Marcus?"

Otočil som sa. Bola to Van. V podvedomí som to očakával. Vedel som, že to príde, lebo moja myseľ nebola vôbec prekvapená. Nebola to veľká škola a všetci končili zhruba v rovnakom čase. S Van som sa nerozprával už celé týždne a mal som pocit akoby to boli už mesiace. Kedysi sme sa rozprávali každý deň.

„Hoj, Van," povedal som. Potlačil som nutkanie zložiť ruku

Ange z pleca. Van sa zdala byť prekvapená ale nie nahnevaná, skôr otrasená, bledá. Lepšie si nás dvoch prezrela.

„Angela?“

„Ahoj, Vanessa,“ povedala Ange.

„Čo ty tu robíš?“

„Prišiel som po Ange“ povedal som snažiac sa o neutrálny tón. Odrazu som sa cítil rozpačito, že ma vidí s iným dievčaťom.

„Ach,“ povedala Van. „No, rada som ťa videla.“

„Aj my teba, Vanessa,“ povedala Ange, otočila mnou a viedla ma k autobusovej zastávke.

„Poznáš ju?“ povedala Ange.

„Hej, odjakživa.“

„Chodila s tebou?“

„Čo? Nie! Ani náhodou! Boli sme len priatelia.“

„*Boli* ste priatelia?“

Mal som pocit, akoby Van išla hneď za nami a načúvala, hoci pri tempe, ktorým sme kráčali by musela klusať, aby nám stačila. Čo najdlhšie som odolával pokušeniu obzrieť sa ponad plece, potom som sa predsa obzrel. Za nami bolo veľa dievčat zo školy, ale Van nie.

„Bola so mnou a Jose-Luisom a Darrylom, keď nás zadržali. Hrávali sme spolu. My štyria, boli sme najlepší kamoši.“

„A čo sa stalo?“

Stíšil som hlas. „Nepáčil sa jej Xnet,“ povedal som. „Myslela si, že nás to dostane do problémov. Že dostanem do problémov iných.“

„A preto ste sa prestali priateliť?“

„Len sme sa akosi vzdialili.“

Prešli sme niekoľko krokov. „Neboli ste, chápeš, priatelia akože frajeri?“

„Nie!“ povedal som. Tvár mi horela. Mal som pocit, že to znie akože klamem, aj keď som vravel pravdu.

Ange nás trhnutím zastavila a študovala mi tvár.

„Boli ste?“

„Nie! Vážne! Len priatelia. Darryl a ona – no nie celkom, ale Darryl bol do nej veľmi zabuchnutý. Nebolo možné –“

„Ale keby nebol do nej buchnutý Darryl, tak by si bol ty, hm?“

„Nie, Ange, nie. Prosím ťa, ver mi a nechaj to tak. Vanessa bola dobrá kamarátka a už nie je a to ma mrzí, ale nikdy som do nej takto nebol, v poriadku?“

Trochu sa stiahla. „Dobre, dobre. Prepáč. Len si s ňou veľmi nerozumiem, to je celé. Odkedy sa poznáme, už celé roky, nikdy sme si veľmi nerozumeli.“

Ach nie, pomyslel som si. Tak asi preto ju Jolu poznal už tak dávno a ja som ju nikdy nestretol; mala čosi proti Van a on ju nechcel priviesť.

Dlho ma objala a pobozkali sme sa a skupinka dievčat, čo išla okolo, spravila *húúú* a my sme vystreli a pokračovali k zastávke. Van išla pred nami, musela nás minúť kým sme sa bozkávali. Cítil som sa ako úplný debil.

Samozrejme stála na zastávke a potom v autobuse a nepovedali sme si ani slovo a ja som sa pokúšal konverzovať s Ange, ale cítil som sa trápne.

Mali sme v pláne ísť na kávu a potom k Ange domov posedieť a „študovať“, t.j. striedať sa pri jej Xboxe a Xnete. Jej mama prichádzala v utorok neskoro, bol to večer keď chodievala na jógu a na večeru s kamoškami, a jej sestra mala byť so svojím priateľom, takže sme mali mať celý dom pre seba. Odkedy sme to naplánovali, mal som vlhké myšlienky.

Došli sme k nim domov a šli rovno do jej izby a zatvorili dvere. Jej izba bola takmer hotová pohroma, pokrytá vrstvami šatstva a zápisníkov a častí PC, ktoré sa vám zabodávali do chodidiel ako ježkovia. Stôl bol ešte horší ako dlážka, s kopami kníh a komiksov, takže sme nakoniec sedeli na posteli, čo mi vyhovovalo.

Trápny pocit so stretnutia s Van už trochu pominul a tak

sme zapli jej Xbox. Bol v centre hniezda z káblov, z ktorých niektoré viedli do bezdrôtovej antény, ktorú si upravila a strčila do okna, aby sa mohla naladiť na WiFi od susedov. Iné šli k páru starých laptopových obrazoviek, ktoré upravila na samostatné monitory na stojanoch, ježiace sa odkrytou elektronikou. Monitory mala na dvoch nočných stolíkoch, čo bolo ideálne usporiadanie, aby mohla z postele pozerať filmy alebo četovať – mohla ich otočiť aj o 90 stupňov a ľahnúť si na bok a aj tak dobre videla na oboch stranách.

Obaja sme vedeli, na čo sme sem v skutočnosti prišli, sediac bok po boku opretí o nočný stolík. Trochu som sa triasol a super-ostro vnímal teplo jej nohy a pleca, ale musel som prejsť cez prihlasovanie na Xnet, aby som si pozrel email a tak podobne.

Mal som email od chlapca, ktorý rád posielal zábavné, mobilom zaznamenané videá prešľapov DHS – na poslednom skrutkovačmi rozoberali detský kočík potom, ako oň policajný pes, cvičený na bomby prejavil záujem, priamo na ulici v Prístave, kým všetci tí boháči chodili okolo, zízali na nich a čudovali sa, čo sa to deje.

Napojil som sa na video a videl, že ho sťahujú ako blázni. Mal ho na mirrore Internetového Archívu v Alexandrii v Egypte, kde vám nechali zavesiť všetko zadarmo, pokiaľ ste to sprístupnili v licencii Creative Commons, ktorá každému dovoľovala zdieľať a upravovať to. Archív v USA – ktorý sídlil v Presidiu, len niekoľko minút cesty – bol prinútený odstrániť všetky takéto videá v mene národnej bezpečnosti, ale ten alexandrijský sa oddelil na samostatnú organizáciu a sprístupňoval všetko, čo bolo USA nepríjemné.

Ten chlapec – s prezývkou Kamerašpeh – mi tentoraz poslal ešte lepšie video. Bola na ňom brána na radnicu v Občianskom centre, obrovskej budove čo vyzerala ako svadobná torta so sochami a oblúčikmi a pozlátenými listami a ornamentmi. DHS mali okolo budovy zabezpečený plot a Kamerašpehovo video

ukazovalo výborný záber na kontrolné stanovište, kam sa priblížil chlapík v dôstojníckej uniforme a ukázal legitimáciu a položil kufrík na pás do rtg. detektora.

Všetko bolo v poriadku až kým jeden z príslušníkov DHS nezbadal v rtg. čosi čo sa mu nepozdávalo. Spýtal sa čosi generála, ktorý prevrátil očami a čosi nepočuteľné odpovedal (video bolo snímané z opačnej strany ulice, zrejme pomocou ukrytého teleobjektívu, takže audio zachytávalo zväčša okoloidúcich a hluk dopravy).

Generál a ľudia z DHS sa dostali do sporu a čím dlhšie sa vadili, tým viac príslušníkov DHS sa tam nahrnulo. Nakoniec generál zlostne potriasol hlavou a vztýčeným prstom zašermoval pred chlapíkom z DHS, vzal si svoj kufrík a dal sa na odchod. Ten z DHS naňho začal kričať, ale generál nespomalil. Pohyby jeho tela hovorili zreteľne, „Som absolútne, totálne nasratý."

Potom sa to stalo. Chlapi z DHS sa rozbehli za generálom. Kamerašpeh spomalil video, takže sme mohli vidieť záber po zábere, ako sa generál napoly otáča s výrazom tváre „No tak to teda v žiadnom prípade na mňa nebudete siahať," ktorý sa nato zmenil na hrôzu, keď traja obrovití strážnici z DHS naňho vleteli, zrazili ho bokom a potom ho chytili v páse, ako v rugby. Generál – stredný vek, oceľovo sivé vlasy, ostrá, dôstojná tvár – šiel k zemi ako vrece zemiakov, dvakrát sa odrazil, tvárou vrazil na chodník a z nosa mu vytryskla krv.

Tí z DHS ho spútali páskami na členkoch a zápästiach. Generál kričal, doslova vrešťal, tvár mal pod krvou z nosa úplne purpurovú. Nohy v teleobjektíve sa mihali. Okoloidúci chodci pozerali na tohto človeka v uniforme, ako ho spútavajú a na jeho tvári bolo vidieť, že to je na tom to najhoršie, toto bolo rituálne poníženie, odňatie dôstojnosti. Klip sa skončil.

„Och, môj drahý sladký Buddha," povedal som hľadiac na obrazovku a spustil som to ešte raz. Štuchol som do Ange a ukázal jej ho. Nezmohla sa na slovo, sánka jej klesla až na

hruď.

„Pošli to," povedala. „Pošli to pošli to pošli to pošli to!"

Poslal som to. Ledva som dokázal písať, keď som opisoval, čo som videl, pridajúc poznámku, či niekto dokáže identifikovať toho vojaka z videa, či o tom niekto niečo nevie.

Zverejnil som to.

Pozreli sme si video. A ešte raz.

Môj email cinkol.

```
> Jasné že poznám toho chlapa – jeho
  bio si môžete nájsť na Wikipédii. Je
  to generál Claude Geist. Velil
  mierovej misii OSN na Haiti.
```

Pozrel som si ten životopis. Bola tam fotka generála na tlačovke a poznámky o jeho úlohe v ťažkej misii na Haiti. Bolo jasné, že je to ten istý človek. Doplnil som to.

Teoreticky to bola naša šanca pomaznať sa, ale nakoniec sme sa k tomu nedostali. Preliezali sme blogy na Xnete, hľadali sme viac správ ako DHS prehľadáva ľudí, otravuje a napáda ich. Bola to dobre známa úloha, to isté som robil so všetkými záznamami a reportážami z nepokojov v parku. Na mojom blogu som na to vytvoril novú kategóriu, ZneužitiaPrávomoci. Ange prichádzala s novými kľúčovými slovami na vyhľadávanie a kým prišla domov jej mama, moja nová kategória mala pod hlavičkou Zadržanie generála Geista pred Radnicou sedemdesiat článkov.

#

Celý nasledujúci deň som pracoval doma na článku o Beatnikoch, čítal som Kerouaca a surfoval po Xnete. Pôvodne som plánoval stretnúť sa s Ange pred školou, ale možnosť stretnutia Van ma načisto vykoľajila, takže som jej poslal SMS, že makám na článku.

Do ZneužitiaPrávomoci prichádzali najrôznejšie výborné príspevky; stovky malých aj veľkých, fotky a nahrávky. Mém sa šíril.

Šíril sa. Ďalšie ráno ich tam bolo ešte viac. Ktosi založil nový blog s názvom ZneužitiaPrávomocí, ktorý obsahoval celé stovky príspevkov. Hromada sa zväčšovala. Súťažili sme o najšťavnatejšie historky, najbláznivejšie obrázky.

S rodičmi som sa dohodol, že každé ráno zídem na spoločné raňajky porozprávam im o projekte, na ktorom pracujem. Páčilo sa im, že čítam Kerouaca. Bola to ich obľúbená kniha z mladosti a ukázalo sa, že aj vo svojej izbe mali jeden výtlačok. Otec mi ho priniesol a ja som ním listoval. Boli tam perom označené pasáže, somárske rohy na stránkach, poznámky na okrajoch. Oco tú knihu mal naozaj rád.

To mi pripomenulo lepšie časy, keď sme sa s ocom dokázali porozprávať viac ako päť minút bez toho, aby sme sa pohádali o terorizme, mali sme znovu krásnu raňajkovú debatu o tom, ako je ten román skonštruovaný, o bláznivých dobrodružstvách v ňom.

Ale nasledujúce ráno boli pri raňajkách obaja prilepení k rádiu.

„Zneužitia Právomoci – to je najnovší hit známeho sanfranciského Xnetu, ktorý sa dostal do svetovej pozornosti. Nazývané aj ZetPé, toto hnutie pozostáva z 'Malých bratov', ktorí sledujú antiteroristické opatrenia Ministerstva vnútroštátnej bezpečnosti, dokumentujú ich zlyhania a excesy. Jeho bojovým pokrikom je populárny vírusový videoklip, na ktorom je generál Claude Geist, trojhviezdičový generál vo výslužbe, zadržaný príslušníkmi DHS na chodníku pred radnicou. Geist o incidente nevydal vyhlásenie, ale komentáre mladých ľudí, ktorí sú znepokojení vlastnou situáciu, boli rýchle a rozhnevané.“

„Najvýznamnejším faktom je celosvetová pozornosť, ktorú toto hnutie pritiahlo. Zábery z Geistovho videa sa zjavili na titulných stránkach novín v Kórey, Veľkej Británii, Nemecku, Egypte a Japonsku, a televízne stanice po celom svete vysielali klip v hlavných správach. Celá záležitosť vyvrcholila včera

v noci, keď program večerného spravodajstva BBC vysielal špeciálnu reportáž venovanú skutočnosti, že žiadna americká stanica ani spravodajská agentúra sa tejto udalosti nevenovali. Komentáre na webstránke BBC si všímajú fakt, že v americkej verzii správ BBC sa reportáž nevyskytuje."

Ďalej bolo niekoľko rozhovorov: britskí mediálni analytici, chlapec zo švédskej Pirátskej Strany so štipľavými poznámkami o americkej skorumpovanej tlači, bývalý americký reportér žijúci v Tokiu, potom krátky klip z Al-Džazíry, porovnávajúci americké správy so správami médií zo Sýrie.

Mal som pocit, že ma rodičia uprene pozorujú, že vedia, čo robím. Ale keď som vstal, že po sebe upracem riad, videl som, že pozerajú jeden na druhého.

Oco zvieral svoju šálku s kávou tak silno, až sa mu triasli ruky. Mama ho sledovala.

„Snažia sa nás zdiskreditovať," povedal otec napokon. „Snažia sa sabotovať naše úsilie o bezpečnosť."

Otvoril som ústa, ale mama ma kútikom oka zachytila a zavrtela hlavou. Namiesto toho som šiel do izby a pracoval na článku o Kerouacovi. Keď som počul dvakrát buchnúť dvere, zapol som Xbox a napojil sa na sieť.

```
> Ahoj M1k3y. Tu je Colin Brown. Som
  producent programu spravodajstva
  Canadian Broadcasting Corporation s
  názvom The National. Chystáme
  program o Xnete a poslali sme do San
  Francisca reportéra, aby to pokrýval
  odtiaľ. Bol by si ochotný poskytnúť
  interview o tvojej skupine a jej
  aktivitách?
```

Zízal som na obrazovku. Ježiši. Oni som mnou chcú robiť *interview* o „mojej skupine"?

```
> Hm vďaka nie. Som blázon do ochrany
  súkromia. A nie je to „moja
  skupina." Ale vďaka sa záujem!
```

O minútu neskôr ďalší email.

```
> Môžeme ťa zamaskovať a zaručiť ti
  anonymitu. Vieš, že DHS bude ochotné
  poskytnúť svojho hovorcu. Máme
  záujem získať aj mienku vašej
  strany.
```

Uložil som si email. Mal pravdu, ale bol by som blázon, keby som na to pristal. Čo ja viem, *on* mohol byť DHS.

Vzal som Kerouaca. Prišiel ďalší email. Rovnaká ponuka, iná tlačová agentúra: KQED sa so mnou chceli stretnúť a nahrať rozhlasové interview. Stanica v Brazílii. Austrálska televízia, Deutsche Welle. Celý deň prichádzali ponuky od tlače. Celý deň som ich zdvorilo odmietal.

#

„Urob tlačovku," povedala Ange keď sme večer sedeli v kaviarni neďaleko jej domova. Nechcel som chodiť za ňou ku škole, stretnúť sa znovu s Van.

„Čože? Šibe ti?"

„Urob to v Pirátoch na kľúčik. Vyber si nejakú tržnicu, kde sú zakázané súboje a dohodni čas. Môžeš sa nalogovať trebárs odtiaľto."

Časti Pružinkových Pirátov boli neutrálnou pôdou, čo znamenalo, že ste tam mohli vziať tonu zelenáčskych reportérov bez starostí o to, že ich hráči pozabíjajú uprostred tlačovej konferencie.

„Ja o tlačovkách nič neviem."

„Och, veď si to vygoogli. Som si istá, že niekto napísal článok, ako usporiadať úspešnú tlačovku. Veď keď to dokáže prezident, som si istá, že aj ty. Ten človek vyzerá, že si sám nezaviaže ani šnúrku na topánke."

Objednali sme si ďalšiu kávu.

„Si veľmi múdra žena," povedal som.

„A som aj krásna," povedala.

„Aj to," povedal som.

&&&

Kapitola 15

Oznámenie o tlačovej konferencii som dal na blog ešte predtým, než som rozoslal pozvania tlači. Videl som, že všetci tí novinári zo mňa chceli urobiť čosi ako vodcu alebo generála alebo akéhosi vrchného partizánskeho veliteľa a napadlo mi, že jedným zo spôsobov, ako to vyriešiť bude, keď bude dookola pobehovať svorka Xneťákov, ktorí budú tiež odpovedať na otázky.

Potom som emailoval tlači. Odpovede boli rôzne, od nechápavých po nadšené – len reportérka Foxu bola „pohoršená“, že mám tú drzosť žiadať od nej aby šla do hry preto, aby som sa objavil v jej televíznej šou. Zdalo sa že ostatní to berú tak, že to bude celkom dobrá story, hoci mnohí z nich potrebovali veľa technickej pomoci, aby sa dokázali do hry zapísať.

Zvolil som čas 20:00, po večeri. Mama ma už dlhšie otravovala, kam to chodím večer mimo domov, až som nakoniec vysypal to o Ange, načo jej zvlhli oči a pozerala na mňa akože môj-malý-chlapček-mi-vyrástol. Chcela sa s Ange stretnúť a ja som to použil ako argument a prisľúbil som priviesť ju nasledujúci večer za podmienky, že dnes budem s ňou môcť ísť „do kina.“

Mama a sestra Ange boli zasa preč – neboli práve domasedky – vďaka čomu sme my dvaja mohli zostať v jej izbe aj so svojimi Xboxmi. Prepojil som si jeden z jej monitorov na môj Xbox, takže sme sa mohli pripojiť obidvaja naraz.

Obidva Xboxy čakali napojené na Pružinkových Pirátov. Chodil som hore-dolu.

„Bude to dobré,“ povedala. Mrkla na svoju obrazovku. „Na Tržnici Jednookého Peťa je teraz 600 hráčov!“ Vybrali sme

Jednookého Peťa, lebo to bola najbližšia tržnica k námestíčku, kde sa zjavovali noví hráči. Ak novinári neboli už medzi hráčmi Pirátov – ha! – tak tam sa objavia najskôr. V blogu som všetkých požiadal, aby sa tak všeobecne zdržiavali na ceste medzi Jednookým Peťom a spawnovacou bránou a nasmerovali k tržnici každého, kto bude vyzerať ako dezorientovaný novinár.

„Čo im doriti vlastne mám hovoriť?"

„Jednoducho odpovedaj na otázky – a ak sa ti nejaká nebude páčiť, ignoruj ju. Môže ju zodpovedať niekto iný. Bude to dobré."

„To je šialenstvo."

„Je to dokonalé, Marcus. Ak chceš naozaj vybabrať s DHS, musíš ich strápniť. Nemôžeš čakať, že ich dokážeš prestrieľať. Tvojou jedinou zbraňou je tvoja schopnosť zariadiť, že budú vyzerať ako debili."

Hodil som sa na posteľ a ona mi vzala hlavu do lona a hladila ma po vlasoch. Pred atentátmi som sa hral s rôznymi účesmi, skúšal všelijaké srandovné farby, ale odkedy som sa dostal z basy, bolo mi to jedno. Narástli mi, vyzerali hlúpo a neupravene a tak som vošiel do kúpeľne, vzal si strojček a skosil si všetko na centimetrovú dĺžku, čo ma nestálo nijakú námahu udržiavať a pomáhalo byť neviditeľným, keď som chodil von džemovať a klonovať erfidy.

Otvoril som oči a zahľadel sa do jej veľkých hnedých očí za sklami jej okuliarov. Boli okrúhle a zvlhnuté a výrazné. Dokázala ich vypúliť, keď ma chcela rozosmiať, alebo hľadieť jemne a smutne, alebo lenivo a ospalo spôsobom, pri ktorom som sa roztápal do kaluže nadržanosti.

Čo robila práve teraz.

Pomaly som sa posadil a objal ju. Opätovala to. Bozkali sme sa. Vedela úžasne bozkávať. Viem, že som to už spomínal, ale stojí to za zopakovanie. Bozkávali sme sa veľa, ale z toho či onoho dôvodu sme prestali vždy skôr, než sa to priveľmi

zintenzívnilo.

Teraz som chcel zájsť ďalej. Nahmatal som lem jej trička a zatiahol. Dvihla ruky nad hlavu a trochu sa odtiahla. Vedel som, že to spraví. Vedel som to od tej noci v parku. Možno preto sme nikdy nedošli ďalej – vedel som, že sa nemôžem spoľahnúť na to, že cúvne a z toho som mal trochu obavy.

Ale teraz som sa nebál. Nastávajúca tlačová konferencia, hádky s rodičmi, medzinárodná pozornosť, dojem, že existuje hnutie, ktoré sa prevaľuje mestom ako zdivený pinball – z toho všetkého mi naskakovala husia koža a krv spievala.

A ona bola krásna, a múdra, a bystrá a zábavná a ja som sa do nej zamilovával.

Tričko z nej skĺzlo, chrbát prehýnala dozadu v snahe pomôcť mi dostať ho cez plecia. Siahla za seba a spravila čosi, že jej padla podprsenka. Zízal som na ňu s vyvalenými očami, nehybný a bez dychu a nato schmatla ona *moju* košeľu a stiahla mi ju cez hlavu, chytila ma a pritiahla moju obnaženú hruď k svojej.

Váľali sme sa po posteli a dotýkali sa a šúchali sa telami a stonali. Bozkávala ma po celej hrudi a ja som jej robil to isté. Nemohol som dýchať, nemohol som premýšľať, dokázal som sa len hýbať a bozkávať a oblizovať a dotýkať sa.

Navzájom sme sa provokovali k pokračovaniu. Rozopol som jej džínsy. Ona moje. Stiahol som jej zips a ona môj a potom celé moje nohavice. Ja som vyzliekol jej. Za okamih sme boli nahí, až na moje ponožky, ktoré som si potom stiahol prstami na nohách.

A vtedy mi padol zrak na budík, ktorý sa už dávno skotúľal na zem, ležal tam a svetielkoval na nás.

„Doriti!“ skríkol som. „O dve minúty začíname!“ Nedokázal som uveriť, že prestávam robiť, čo som práve robil, keď som to prestával robiť. Chápete, keby sa ma niekto spýtal, „Marcus, ideš si zasexovať po najprvšejší krát, prestaneš s tým, keď v tej istej izbe pôjdem odpáliť jadrovú bombu?“ rozhodná a

neomylná odpoveď by bola *NIE*.

A predsa sme s tým prestali.

Chytila ma a pritiahla si moju tvár a bozkávali sme sa, až som si myslel, že omdliem, potom sme si vzali šaty a viac-menej sa obliekli, chytili klávesnice a myši a vydali sa k Jednookému Peťovi.

#

Kto bol od tlače sa dalo rozoznať jednoducho: boli to zelenáči, ktorí hýbali svojimi postavami, akoby boli totálni opilci, motajúc sa sem a tam a hore a dolu, snažiac sa prísť na ovládanie, príležitostne stlačili zlý kláves, núkajúc cudzincom celý alebo časť svojho inventára prípadne ich náhodne objímali a nakopávali.

Aj Xneťákov bolo ľahko nájsť: všetci sme vo voľnom čase (alebo keď sa nám nechcelo robiť domáce úlohy) hrávali Pružinkových Pirátov a svoje postavy sme vybavili frajerskými zbraňami a pascami na kľúčikoch, trčiacich z chrbtov, ktoré mali zlikvidovať tých, čo by nám ich chceli potiahnuť a nechať nám dobehnúť pružinku.

Keď som prišiel, zjavila sa systémová stavová správa M1K3Y VSTÚPIL K JEDNOOKÉMU PEŤOVI – VITAJ FRAJER PONÚKAME ČESTNÝ OBCHOD ZA DOBRÚ KORISŤ. Všetci hráči na obrazovke stuhli, potom sa zhrčili okolo mňa. Čet explodoval. Napadlo mi zapnúť audio a nasadiť si headset, ale keď som videl, koľko ľudí sa pokúša súčasne rozprávať, uvedomil som si, aké by to bolo mätúce. Text sa sleduje oveľa ľahšie a nebudú ma môcť nesprávne citovať (he he).

S Ange sme to miesto predtým prezreli – chodiť na výpravy s ňou bolo super, lebo sme si navzájom mohli naťahovať pružinky. Na škatuliach so zásobami soli bolo vyvýšené miesto, kde som sa mohol postaviť a bolo ma vidno z celej tržnice.

```
> Dobrý večer a ďakujem všetkým, že
  ste prišli. Volám sa M1K3y a nie som
  ničoho vodcom. Všetci naokolo sú
  Xneťáci, ktorí majú rovnaké slovo,
  čo sa týka toho, prečo sme tu.
  Používam Xnet pretože verím v
  slobodu a v Ústavu Spojených štátov
  amerických. Používam Xnet pretože
  DHS zmenilo moje mesto v policajný
  štát, kde sme všetci podozrivými z
  terorizmu. Používam Xnet pretože si
  myslím, že slobodu nemožno brániť
  roztrhaním Listiny práv. O Ústave
  som sa učil v kalifornskej škole a
  vychovali ma, aby som miloval svoju
  vlasť pre jej slobodu. Ak mám nejakú
  filozofiu, je to táto:
> Vlády sú ustanovené medzi ľuďmi,
  odvodzujúc svoju spravodlivú moc zo
  súhlasu tých, ktorým vládnu, takže
  keď sa akákoľvek forma vlády stane
  nebezpečnou tomuto účelu, je právom
  ľudu zmeniť alebo zrušiť ju a
  ustanoviť si vládu novú, založenú na
  takých princípoch a organizovanú
  takými formami, ktoré považujú za
  najvhodnejšie pre zabezpečovanie
  slobody a spokojnosti.
> To som nenapísal ja, ale verím tomu.
  DHS nevládne s mojím súhlasom.
> Ďakujem vám
```

To som si napísal deň vopred, koncept sme prediskutovali s Ange. Poslanie mi zabralo len sekundu, hoci všetkým v hre chvíľku trvalo, kým si to prečítali. Mnohí Xneťáci zajasali, spustili veľké teatrálne pirátske „Huráá“, mávali zdvihnutými šabľami a nad hlavami im lietali a škriekali papagáje.

Postupne to strávili aj novinári. Čet sa rozbehol tak rýchlo, že som ho sotva stačil čítať, množstvo Xneťákov písalo veci ako „Do toho“ a „Amerika, miluj ju alebo nechaj tak“ a „DHS choďte domov“ a „Amerika – von zo San Francisca,“ všetko

slogany populárne v Xnetovej blogosfére.

> M1k3y, tu je Priya Rajneesh z BBC. Hovoríš, že nie si vodca žiadneho hnutia, ale myslíš že nejaké hnutie existuje? Volá sa Xnet?

Kopa odpovedí. Niektorí vraveli, že žiadne hnutie nie je, iní, že áno a mnoho ich malo rôzne názory na jeho názov: Xnet, Malí Bratia, Malé Sestry, a môj osobný favorit, Spojené štáty americké.

Vrelo to. Nechal som ich tak a premýšľal, čo by som mohol povedať. Keď som na to prišiel, napísal som,

> Myslím, že týmto je vaša otázka zodpovedaná, nie? Možno je nejaké hnutie, možno ich je viac, možno sa volajú Xnet alebo možno nie.

> M1k3y, som Doug Christensen z Washington Internet Daily. Čo si myslíš, že by DHS malo urobiť, aby sa predišlo ďalšiemu útoku na San Francisco, ak to čo robia je neúčinné.

Ďalšia vrava. Mnohí tvrdili, že teroristi a vláda sú tí istí ľudia – buď doslovne, alebo že sú aspoň rovnaké zlo. Niektorí vraveli, že vláda vie, ako tých teroristov dolapiť, ale radšej to nerobí, lebo „vojnoví prezidenti“ obvykle znovu vyhrajú voľby.

> Neviem

napísal som nakoniec.

> Naozaj. Často sa na to sám seba pýtam, pretože nechcem, aby vyhodili do vzduchu mňa ani moje mesto. Ale na niečo som prišiel: ak úlohou DHS je zaručiť našu bezpečnosť, tak sa im to nedarí. Z tých všetkých volovín, ktoré doteraz urobili, by ani jediná nezabránila opätovnému útoku na most. Sledovanie nás všetkých po meste? Zrušenie našej slobody? Snaha o všeobecnú

podozrievavosť, o obrátenie nás proti sebe navzájom? Nazývanie disidentov zradcami? Cieľom terorizmu je púšťať na nás hrôzu. Na mňa púšťa hrôzu DHS.
> Nemám nijaký vplyv na to, čo mi môžu urobiť teroristi, ale ak je toto slobodná krajina, mal by som mať vplyv na to, čo mi môžu urobiť policajti. Mal by som mať právo na to, aby ma neterorizovali.
> Vie, že to nie je dobrá odpoveď. Ľutujem.
> Ako to myslíš, že DHS nezastavuje teroristov? Ako to vieš?
> Kto ste?
> Som zo Syndey Morning Herald.
> Mám 17 rokov. Nie som čistý jednotkár ani nič také. Ale aj tak som prišiel na to, ako vyrobiť internet, ktorý sa nedá odpočúvať. Prišiel som na to, ako vyradiť ich techniku na sledovanie osôb. Dokážem zmeniť nevinných ľudí na podozrivých a dosiahnuť, že vinníci vyzerajú ako nevinní. Dokázal by som dostať kov do lietadla alebo nabúrať sa do zoznamu neprepravovateľných. Na to všetko som prišiel obyčajným čítaním webu a premýšľaním. Ak to dokážem ja, dokážu to teroristi. Vzali nám slobodu, aby nám zaistili bezpečie. Cítite sa bezpečne?
> V Austrálii? Nuž áno, cítim

Všetci piráti sa zasmiali.

Ďalší novinári kládli otázky. Niektoré boli chápavé, iné nepriateľské. Keď som sa unavil, odovzdal som klávesnicu Ange, nech je na chvíľu M1k3y ona. Aj tak som už mal pocit, že ja a M1k3y nie sme tou istou osobou. M1k3y bol mladík, čo debatoval s medzinárodnými novinármi a inšpiroval hnutie.

Marcus bol vylúčený zo školy a hádal sa s otcom a uvažoval, či je dosť dobrý pre svoju fantastickú frajerku.

Do jedenástej v noci som už toho mal dosť. Okrem toho ma moji rodičia budú čoskoro čakať doma. Odhlásil som sa z hry, Ange tiež a chvíľu sme tam ležali. Vzal som ju za ruku a ona mi odpovedala silným stisnutím. Objali sme sa.

Pobozkala ma na krk a čosi zamrmlala.

„Čo?“

„Hovorím, že ťa ľúbim,“ povedala. „Vari chceš, aby som ti poslala telegram?“

„Fíha,“ povedal som.

„To si taký prekvapený, hm?“

„Nie. Hm. Je to – chystal som sa to povedať ja tebe.“

„To určite,“ povedala a uhryzla ma do špičky nosa.

„Ibaže som to ešte nikdy nehovoril,“ povedal som. „Tak som sa na to pripravoval.“

„Ešte stále si to nepovedal, vieš? Nemysli si, že som si to nevšimla. My dievčatá si také veci všímame.“

„Ľúbim ťa, Ange Carvelli,“ povedal som.

„Aj ja ťa ľúbim, Marcus Yallow.“

Bozkávali sme sa a maznali a začal som ťažko dýchať a ona tiež. Vtom na dvere zaklopala jej mama.

Angela,“ povedala, „myslím, že je na čase aby tvoj kamarát šiel domov, nie?“

„Áno, mami,“ povedala a pantomimicky naznačila sek sekerou. Keď som si obúval ponožky a topánky, zamrmlala, „Povedia, že Angela, to bolo také dobré dievča, kto by si bol býval pomyslel, stále bola na záhradke, pomáhala matke s brúsením tej sekery.“

Zasmial som sa. „Ani nevieš, aké to máš ľahké. *Neexistuje*, aby nás naši nechali samých v mojej izbe do jedenástej v noci.“

„23:45,“ povedala hľadiac na hodiny.

„Doriti!“ vykríkol som a zaviazal si topánky.

„Choď,“ povedala, „bež a buď voľný! Pri prechádzaní cez

cestu sa pozri na obidve strany! Píš, keď dostaneš prácu! Nezastavuj sa ani na objatie! Ak stade nevypadneš, kým narátam do desať, bude *mazec*. Jeden. Dva. Tri."

Zavrel som jej ústa skokom na posteľ a bozkávaním, až kým sa prestala pokúšať počítať. Uspokojený vlastným víťazstvom som s Xboxom pod pazuchou zbehol dolu schodmi.

Jej mama stála pri schodišti. Predtým sme sa stretli len párkrát. Vyzerala ako staršia, vyššia verzia Ange – Ange tvrdila, že jej otec bol nízkej postavy – so šošovkami namiesto okuliarov. Zdalo sa, že predbežne ma klasifikovala ako slušného chlapca a ja som si to vážil.

„Dobrú noc, pani Carvelliová," povedal som.

„Dobrú noc, pán Yallow," povedala. Bol to jeden z našich malých rituálov, odkedy som ju pri našom prvom stretnutí oslovil pani Carvelliová.

Rozpačito som stál pri dverách.

„Áno?" povedala.

„Ehm," povedal som. „Ďakujem za vašu pohostinnosť."

„Ste u nás vždy vítaný, mladý muž," povedala.

„A ďakujem za Ange," povedal som nakoniec, nenávidiac sa za to, ako slaboducho to znelo. Ale ona sa široko usmiala a nakrátko ma objala.

„Nie je za čo," povedala.

Celou cestou domov som premýšľal o tlačovke, o nahej Ange a ako sa so mnou objímala na posteli, o jej matke ako sa usmievala a vyprevádzala ma.

Mama na mňa čakala. Opýtala sa ma na film a ja som jej dal pripravenú odpoveď, okuknutú z kritiky, ktorú napísali v *Bay Guardiane*.

Keď som usínal, spomenul som si na tlačovku. Bol som na ňu naozaj pyšný. Bolo to fantastické mať všetkých tých špičkových novinárov v hre, kde ma vypočuli, a rovnako aj všetkých, čo verili tým istým veciam ako ja. Zaspal som s úsmevom na perách.

#

Mal som to vedieť.

VODCA XNETU: MOHOL BY SOM DOSTAŤ KOV DO LIETADLA
DHS NEVLÁDNE S MOJÍM SÚHLASOM
DETI Z XNETU: USA VON ZO SAN FRANCISCA

A to boli tie *dobré* titulky. Všetci mi posielali články na blogovanie, ale to bolo posledné, na čo som mal chuť.

Akosi som to pobabral. Tlač prišla na moju tlačovú konferenciu a vyvodila si z nej, že sme teroristi alebo ich poskokovia. Najhoršia bol reportérka Fox News, ktorá sa aj tak ukázala, a ktorá nám venovala desaťminútový komentár, kde hovorila o „zločinnej zrade.“ Jej leitmotív, ktorý sa opakoval vo všetkých kioskoch, ktoré som našiel, znel:

„Tvrdia, že nemajú meno. Ja pre nich jedno mám. Volajme tie rozmaznané deti Kal-Káida. Robia prácu pre teroristov na domácom fronte. Keď – nie ak, ale keď – sa v Kalifornii uskutočnia nové útoky, tieto detiská na tom ponesú rovnakú vinu ako rod Saúdov.“

Vodcovia protivojnových hnutí nás odsúdili ako okrajové elementy. Istý chlapík v telke tvrdil, že podľa jeho mienky nás vyfabrikovalo DHS, aby ich zdiskreditovalo.

DHS zorganizovalo vlastné tlačovky, kde oznamovali, že zdvojnásobia bezpečnostné opatrenia v San Franciscu. Ukázali klonovačku erfidov, ktorú kdesi našli a predviedli jej funkciu tak, že zaranžovali krádež auta a varovali všetkých, aby sa mali na pozore pred podozrivo sa správajúcimi mladými ľuďmi, obzvlášť ak im nebolo vidno na ruky.

Neboli to nijaké žarty. Dokončil som svoj článok o Kerouacovi a začal druhý o Lete lásky, lete roku 1967, keď sa protivojnové hnutie a hippies zišli v San Franciscu. Ľudia, čo založili Bena a Jerryho – sami starí hipíci – založili v Haighte Múzeum hippies, a po celom meste sa dal o tom nájsť celý rad archívov a výstav.

Ale pohybovať sa nebolo jednoduché. Do konca týždňa ma

prehľadávali priemerne tak štyri razy za deň. Fízli kontrolovali moju totožnosť a vypytovali sa ma, čo robím na ulici, starostlivo si prezerajúc list z Chavezovej strednej, hovoriaci o mojom dočasnom vylúčení.

Mal som šťastie. Nikto ma nezatkol. Ale nie všetkým Xneťákom sa darilo rovnako. Každý večer DHS ohlasovalo nové zatýkanie „vodcov“ a „operatívcov“ Xnetu, ľudí, ktorých som nepoznal a nikdy o nich nepočul, predvádzali v telke spolu s hľadačkami erfidov a inými hračkami, čo im našli vo vreckách. Vyhlasovali, že ľudia „oznámili mená“ skompromitujúc tak „sieť Xnetu“ a že čoskoro sa očakávajú nové zatýkania. Často sa zjavovalo meno „M1k3y“.

Otcovi sa to veľmi páčilo. Spolu sme pozerávali správy, on so žiarou v tvári, ja chúliac sa do klbka v nemej hrôze. „Mal by si vidieť vecičky, čo idú na tie decká použiť,“ vravel otec. „Videl som to v akcii. Vezmú pár tých detí a skontrolujú zoznamy ich priateľov na čete a v mobiloch, vyhľadajú si mená, čo sa opakujú, hľadajú vzorce a zahŕňajú stále ďalších. Rozpletú ich ako starý sveter.“

Zrušil som obed s Ange u nás doma a ostával som u nich čo najviac. Jej mladšia sestra Tina ma začala volať „domáci hosť“, akože „dnes večeria domáci hosť so mnou?“ Tinu som mal rád. Záležalo jej len na chodení s kamoškami a na párty a randení, ale bola zábavná a Ange úplne oddaná. Raz večer sme spolu umývali riad, keď si osušila ruky a povedala konverzačným tónom, „Vieš, Marcus, vyzeráš ako správny chalan. Moja ségra je do teba blázon a aj mne sa páčiš. Ale musím ti niečo povedať: ak jej zlomíš srdce, nájdem si ťa a pretiahnem ti skrotum cez hlavu. Nie je to pekný pohľad.“

Ubezpečil som ju, že si radšej pretiahnem sám skrotum cez hlavu, než by som mal zlomiť Ange srdce a ona prikývla. „Tak len aby bolo medzi nami jasno.“

„Tvoja sestra je šibnutá,“ povedal som, keď sme s Ange znovu ležali na posteli a čítali blogy na Xnete. V podstate sme

nerobievali nič iné, blbli spolu a čítali Xnet.

„Použila na teba tú vec so skrotom? Neznášam, keď to robí. Jednoducho sa jej páči to slovo, 'skrotum', chápeš. Nie je to nič osobné.“

Pobozkal som ju. Čítali sme ďalej.

„Počúvaj toto,“ povedala. „Polícia na budúci víkend predpovedá štyri až šesť *stoviek* zatknutí počas toho, čo označuje za doposiaľ najväčšiu koordinovanú raziu na disidentov z Xnetu.“

Mal som pocit, že sa pozvraciam.

„Musíme to zastaviť,“ povedal som. „Vieš, že sú ľudia, ktorí džemovanie ešte *zintenívnili*, len aby ukázali, že sa nedajú zastrašiť? Nie je to *šialené*?“

„Myslím, že je to statočné,“ povedala. „Nemôžeme pripustiť, aby nás zastrašovaním prinútili k poslušnosti.“

„Čože? Nie, Ange, nie. Nemôžeme nechať ísť stovky ľudí do *väzenia*. Nebola si tam. Ja áno. Je to horšie než si myslíš. Je to horšie, než si dokážeš predstaviť.“

„Mám dosť bujnú predstavivosť,“ povedala.

„Prestaň, dobre? Hovor chvíľu vážne. Nemôžem to robiť. Nemôžem posielať tých ľudí do basy. Ak áno, som taký, za akého ma Van pokladá.“

„Marcus, ja hovorím vážne. Myslíš si, že títo ľudia nevedia, že môžu skončiť vo väzení? Veria vo svoju vec. Aj ty v ňu veríš. Nechaj ich, nech sa sami rozhodnú, do čoho sa chcú púšťať. Nie je na tebe, aby si rozhodoval, čo môžu a čo nemôžu riskovať.“

„Je to moja zodpovednosť, lebo keď poviem, aby prestali, tak prestanú.“

„Myslela som si, že nie si nijaký vodca.“

„Nie som, jasné že nie som. Ale nemôžem si pomôcť keď vo mne hľadajú vedenie. Kým je tak, je mojou zodpovednosťou pomôcť im ostať v bezpečí. Vidíš to, nie?“

„Čo vidím je, že si pripravený zdrhnúť pri prvom náznaku

problémov. Myslím, že sa bojíš, že prídu na to, *kto* si. Myslím, že sa bojíš o *seba*."

„To nie je fér," prudko som sa posadil a odtiahol od nej.

„Naozaj? Kto tu dostal skoro infarkt, keď si myslel, že sa jeho tajná totožnosť prezradila?"

„To bolo iné," povedal som. „Nejde tu o mňa. Ty vieš, že nie. Prečo si taká?"

„Prečo si *ty* taký?" povedala. „Prečo *ty* nie si ochotný byť tým človekom, čo bol natoľko statočný, že to všetko začal?"

„Toto nie je statočnosť, ale samovražda."

„Lacná pubišská melodráma, M1k3y"

„Nevolaj ma tak!"

„Ako, 'M1k3y'? Prečo nie, *M1k3y*?"

Obul som sa. Vzal som si tašku. Odišiel som domov.

#

> Prečo nedžemujem
> Nebudem nikomu hovoriť, čo má robiť, pretože nie som žiadny vodca, nech si už Fox News myslí, čo chce.
> Ale poviem vám, čo *ja osobne* plánujem robiť. Ak s tým budete súhlasiť, možno sa pripojíte aj vy.
> Nedžemujem. Tento týždeň nie. Možno ani budúci. Nie preto, že by som bol vystrašený. Preto, lebo som dosť bystrý na to aby som vedel, že budem radšej na slobode ako vo väzení. Prišli na spôsob, ako zastaviť našu taktiku, takže musíme prísť s novou. Je mi jedno, aká bude, ale chcem aby fungovala. Nechať sa zavrieť je *hlúposť*. Džemujte, len ak vám z toho nič nehrozí.
> Je aj druhý dôvod prečo nedžemovať. Ak vás chytia, môžu vás použiť na dolapenie vašich priateľov a ich priateľov a ich priateľov. Môžu

```
  odchytiť aj ľudí čo nepoužívajú
  Xnet, lebo DHS je ako rozbesnený býk
  a je im jedno, či majú toho
  správneho človeka.
> Nevravím vám čo máte robiť.
> Ale v DHS sú natvrdlí a my sme
  chytrí. Džeming dokazuje, že
  nedokážu bojovať proti terorizmu,
  pretože dokazujem, že nedokážu
  zastaviť ani skupinu mládežníkov. Ak
  vás prichytia, bude to vyzerať, že
  sú bystrejší ako my.
> NIE SÚ BYSTREJŠÍ AKO MY! My sme tí
  bystrejší. Buďme bystrí. Príďme na
  to, ako s nimi vybabrať bez ohľadu
  na to, koľko nohsledov pošlú do
  ulíc.
```

Odoslal som to. Šiel som spať.

Ange mi chýbala.

#

S Ange sme sa nerozprávali celé ďalšie štyri dni, vrátane víkendu, a potom som sa už mal vrátiť do školy. Miliónkrát som je už-už išiel zavolať, tisíckrát som jej napísal neodoslané emaily a SMSky.

Teraz som bol nazad na hodine sociálnych štúdií a pani Andersenová ma privítala s pružnou sarkastickou zdvorilosťou, opýtajúc sa ma, aké som mal *prázdniny*. Posadil som sa a nič som nezamrmlal. Počul som, ako si Charles odfrkol.

Učila nás o Zjavenom Osude, čo je myšlienka, že Američania sú predurčení podmaniť si celý svet (alebo aspoň v jej podaní to tak vyznelo) a zdalo sa, že sa ma snaží k čomusi vyprovokovať, aby ma mohla vyhodiť.

Cítil som, ako sa na mňa upierajú oči celej triedy a to mi pripomenulo M1k3yho a ľudí, ktorí k nemu vzhliadajú. Bolo mi zle z toho, že ku mne vzhliadajú. Chýbala mi Ange.

Zvyšok dňa som vydržal bez toho, aby som spravil

čokoľvek, čo by ma nejak označkovalo. Myslím, že som povedal menej ako osem slov.

Konečne bolo po tom a ja som vyšiel z dverí a zamieril k bráne a na tú sprostú Misiu a do nezmyselného domova.

Sotva som vyšiel z brány, ktosi do mňa narazil. Bol to mladý bezdomovec, možno v mojom veku, možno trošku starší. Na sebe mal dlhý, zamastený plášť, vrecovité džínsy a plesnivejúce tenisky, ktoré vyzerali, akoby ich vytiahol z drviča na drevo. Dlhé vlasy mu padali cez tvár, riedka briadka mu roztrúsene viedla dolu hrdlom do goliera bezfarebného pleteného svetra.

Všetko toto som si všimol, ako sme tak vedľa seba ležali na chodníku, ľudia nás obchádzali a čudne na nás pozerali. Zdalo sa, že do mňa vrazil, keď sa náhlil dolu Valencijskou ulicou, obťažkaný otrhaným batohom pokrytým geometrickými fixkovými čmáranicami, ktorý teraz ležal vedľa neho na dlažbe.

Pozviechal sa na kolená a kýval sa vpred a vzad, akoby bol opitý alebo si narazil hlavu.

„Soráč kámo," povedal som. „Nevidel som ťa. Je ti niečo?"

Tiež som sa posadil. Nebolelo ma nič.

„Uch. Nie, to je v poriadku."

Postavil a usmial sa. Zuby mal šokujúco biele a rovné, ako reklama na ortodontickú kliniku. Natiahol ku mne ruku a jeho stisk bol silný a pevný.

„Je mi to naozaj ľúto." Jeho hlas bol tiež jasný a inteligentný. Čakal som, že bude znieť ako tí ožrani, čo sa túlajúc neskoro v noci po Misii zhovárajú sami so sebou, ale hovoril ako kvalifikovaný predavač z kníhkupectva.

„To nič," povedal som.

Znovu mi natrčil ruku.

„Zeb," povedal.

„Marcus," povedal som.

„Teší ma, Marcus," povedal. „Dúfam, že sa ešte stretneme!"

So smiechom zdvihol svoj batoh, otočil sa na päte a rýchlo odišiel.

#

Zvyšok cesty domov som prešiel ako vo sne. Mama bola pri kuchynskom stole a chvíľku sme tárali o ničom, tak ako kedysi, predtým než sa všetko zmenilo.

Vyšiel som po schodoch do svojej izby a hodil sa do kresla. Tentoraz sa mi vôbec nechcelo pripájať sa na Xnet. Ráno, pred školou, som sa tam mrkol a zistil som, že môj odkaz vytvoril velikánsku kontroverziu medzi tými, čo so mnou súhlasili a tými, čo boli spravodlivo nasratí, že im navrhujem, aby sa vzdali svojho obľúbeného športu.

Keď to všetko začalo, mal som rozrobených tisíce projektov. Staval som dierkový fotoaparát z Lega, hral som sa s leteckou fotografiou pomocou šarkana kde som chcel použiť starý digitálny foťák, na ktorého spúšť som prilepil inteligentnú plastelínu, ktorú som pri štarte napol, takže sa postupne uvoľňovala a v pravidelných intervaloch spúšťala aparát. Mal som zosil s vákuovou lampou, ktorý som sa snažil zabudovať do prastarej, hrdzavej, pokrivenej bandasky od olivového oleja, ktorá vyzerala ako archeologický nález – po dokončení som to plánoval zapojiť k dokovacej stanici môjho mobilu a zostaviť si 5.1 surround repráky z plechoviek z tuniaka.

Prezeral som si svoj pracovný stôl a nakoniec som vzal dierkový fotoaparát. Metodické spájanie kociek dokonale vyhovovalo mojej rýchlosti.

Sňal som si hodinky a masívny strieborný dvojprstový prsteň, na ktorom zápasila opica s ninjom a hodil ich do škatuľky, kam som zvyčajne dával všetky taľafatky, ktoré som si ráno pred odchodom z domu strkával do vreciek a vešal na krk: mobil, peňaženku, kľúče, wifinder, drobné, baterky, navíjacie kábliky... Všetko som to hodil do škatuľky a zistil som, že v ruke držím čosi, čo som si do vrecka nedával.

Bol to kúsok papiera, sivý a mäkký ako flanel, na okrajoch, kde bol odtrhnutý z nejakého väčšieho kusa, schlpený. Bol pokrytý tým najdrobnejším, najstarostlivejším rukopisom, aký som kedy videl. Rozložil som ho a lepšie sa mi prizrel. Písmo pokrývalo obe strany, začínajúc v ľavom hornom rohu jednej a končiac podpisom v spodnom pravom rohu druhej.

Podpis znel jednoducho: ZEB.

Začal som čítať.

> Drahý Marcus

> Nepoznáš ma, ale ja poznám teba. Počas uplynulých troch mesiacov, od výbuchov na Zálivovom moste, som bol uväznený na Ostrove pokladov. Bol som na dvore v ten deň, keď si sa rozprával s tým ázijským dievčaťom a dostal si za to. Bol si statočný. Dobre pre teba.

> Deň potom mi praskol apendix a dostal som sa na ošetrovňu. Na vedľajšej posteli bol chlapec menom Darryl. Obaja sme boli dlho v rekonvalescencii a kým sme sa vystrábili, stali sme sa príliš veľkou trápnosťou, než aby nás nechali odísť.

> Tak sa rozhodli, že musíme byť vinní. Vypočúvali nás každý deň. Viem, že si prešiel ich výsluchmi. Predstav si to po celé mesiace. Darryl a ja sme skončili na jednej cele. Vedeli sme, že nás odpočúvajú, tak sme sa rozprávali len o somarinách. Ale v noci na pričniach sme si jemne morzeovkou vyťukávali správy (vedel som, že moje rádioamatérske dni sa mi raz zídu).

> Spočiatku boli ich otázky rovnaké sprostosti ako vždy, kto to vykonal a ako. Ale po nejakej dobe sa začali

```
vypytovať na Xnet. Samozrejme sme o
ňom nikdy nepočuli. To ich
nezastavilo.
> Darryl mi povedal, že mu priniesli
klonovačku erfidov, Xboxy, všelijaké
technické hračičky a žiadali ho, aby
im povedal, kto ich používa a kde sa
ich naučil modifikovať. Darryl mi
hovoril o vašich hrách a veciach, na
ktorých ste robili.
> Obzvlášť sa nás DHS spytovalo na
našich priateľov. Koho poznáme? Akí
sú? Aké majú politické inklinácie?
Majú problémy v škole? So zákonom?
> Väzenie voláme Gitmo[5]-v-Zálive. Je to
týždeň, odkedy som sa dostal von a
myslím, že nikto nevie, že synovia a
dcéry mnohých sú uväznení uprostred
Zálivu. V noci bolo počuť, ako sa na
pobreží smejú a bavia ľudia.
> Minulý týždeň som sa dostal von.
Nepoviem ti ako, pre prípad, že by
sa toto dostalo do nesprávnych rúk.
Možno sa mojou cestou vydajú aj iní.
> Darryl mi povedal, ako ťa nájsť a
musel som mu sľúbiť, že ti po
návrate poviem čo viem. Teraz, keď
som to splnil, miznem ako lanský
sneh. Tak či onak odchádzam z tejto
krajiny. Srať na Ameriku.
> Buď silný. Boja sa ťa. Nakop ich aj
za mňa. Nedaj sa chytiť.
> Zeb
```

Keď som lístok dočítal, v očiach som mal slzy. Kdesi na stole som mal jednorazový zapaľovač, ktorým som opaľoval izoláciu z káblikov, tak som ho vylovil a priložil k lístku. Vedel som, že ho kvôli Zebovi musím zničiť a zabezpečiť, aby ho nikto nikdy nevidel, pre prípad, že by ich to mohlo priviesť

5 Gitmo = slang. Guantanámo

k nemu, nech už odchádzal kamkoľvek.

Držal som plamienok a lístok, ale nedokázal som to spraviť.

Darryl.

Pri všetkom tom frmole s Xnetom a Ange a DHS som takmer zabudol, že existuje. Stal sa duchom, ako starý priateľ, ktorý sa odsťahoval alebo odišiel v rámci výmenných pobytov. Celý ten čas ho vypočúvali, žiadali, aby ma nabonzoval, vysvetlil Xnet a rušičky. Bol na Ostrove pokladov, na opustenej vojenskej základni, ktorá je na polceste pozdĺž zdemolovaného Zálivového mosta. Bol tak blízko, že by som k nemu mohol doplávať.

Položil som zapaľovač a znovu som si správu prečítal. Kým som skončil, vzlykal som, plakal. Všetko to mňa znovu doľahlo, pani s prísnym zostrihom a otázky, čo mi kládla a pošťaný smrad a moje stuhnuté nohavice na ktorých hrubom plátne zaschol moč.

„Marcus?“

Dvere boli dokorán a v nich stála moja mama a ustarostene na mňa hľadela. Ako dlho tam bola?

Ramenom som si zotrel slzy a vtiahol hlieny. „Mami,“ povedal som. „Ahoj.“

Vošla do mojej izby a objala ma. „Čo je? Nepotrebuješ sa porozprávať?“

Správa ležala na stole.

„To je od tvojho dievčaťa? Je všetko v poriadku?“

Dala mi možnosť úniku. Mohol som všetko zhodiť na problémy s Ange a ona by odišla a nechala ma na pokoji. Otvoril som ústa, aby som prisvedčil, keď zo mňa vyhŕklo:

„Bol som vo väzení. Po výbuchu mosta. Celý ten čas som bol vo väzení.“

Vzlyky, ktoré zo mňa vyrazili ani nezneli ako môj hlas. Boli ako kvílenie zvieraťa, možno ako somára alebo veľkej mačky v noci. Vzlykal som tak, až ma pálilo a bolelo hrdlo a hruď mi nadskakovala.

Mama ma vzala do náručia, tak ako to robievala, keď som bol malý, a hladila ma po vlasoch a šepkala mi do ucha a kolísala ma a postupne, pomaličky, vzlyky ustali.

Zhlboka som sa vydýchal a mama mi podala pohár vody. Sadol som si na okraj postele, ona na moju stoličku a všetko som jej rozpovedal.

Všetko.

No, väčšinu.

&&&

Kapitola 16

Mama spočiatku vyzerala šokovaná, potom naštvaná a nakoniec to vzdala a len otvárala ústa, keď som jej vykladal o výsluchoch, o mojom pomočení, o vreci cez hlavu, o Darrylovi. Ukázal som jej ten lístok.

„Prečo –?“

V tom jedinom slove boli všetky obvinenia, ktorými som sa v noci častoval, všetky chvíľky, keď mi chýbala statočnosť rozpovedať svetu, o čo v skutočnosti ide, prečo v skutočnosti bojujem, čo vlastne inšpirovalo Xnet.

Nadýchol som sa.

„Povedali mi, že ak o tom prehovorím, pôjdem do väzenia. Nie na niekoľko dní. Navždy. Bol som – bol som vystrašený.“

Mama so mnou dlho bez slova sedela. Potom povedala, „A čo Darrylov otec?“

Radšej mi mohla do hrude zabodnúť ihlicu na pletenie. Darrylov otec. Musel si myslieť, že Darryl je mŕtvy, už dávno mŕtvy.

A nebol? Potom, čo vás DHS drží tri mesiace, nechajú vás ešte niekedy odísť?

Ale Zeb sa von dostal. Možno aj Darryl by sa mohol. Možno sme ja a Xnet mohli pomôcť jeho prepusteniu.

„Nepovedal som mu to,“ povedal som.

Teraz mama plakala. Moja mama neplače ľahko. Britská nátura. O to horšie bolo počúvať jej krátke vzlyky.

„Povieš mu to,“ vytlačila zo seba. „Povieš.“

„Poviem.“

„Ale najprv to musíme porozprávať tvojmu otcovi.“

#

Oco už nechodieval domov v pravidelnom čase. Kvôli

klientom, pre ktorých robil konzultanta – ktorí mali teraz, keď DHS nakupovalo firmičky, venujúce sa data-miningu, kopy práce – a dlhému dochádzaniu do Berkeley sa domov dostával hocikedy medzi šiestou večer a polnocou.

Toho večera mu mama volala povedala mu, aby prišiel domov *hneď teraz*. Čosi jej odpovedal a ona len zopakovala: *hneď teraz*.

Keď prišiel, usadili sme sa v obývačke, lístok so správou sme dali doprostred na konferenčný stolík.

Povedať to po druhý raz bolo ľahšie. Tajomstvo nebolo také ťaživé. Nič som neprikrášľoval, nič som netajil. Vyšiel som s pravdou von.

Už predtým som počul zvrat vyjsť s pravdou von, ale nikdy som nechápal, čo to presne znamená, kým som to sám neurobil. Udržiavanie tajomstva ma znečisťovalo, špinilo môjho ducha. Spôsobilo, že som sa bál a hanbil. Kvôli tomu som sa stal tým čo o mne povedala Ange.

Oco po celý čas sedel stuhnutý ako doska, tvár mal ako vytesanú z kameňa. Keď som mu podal lístok so správou, dvakrát si ho prečítal a potom ho starostlivo položil.

Zavrtel hlavou, postavil sa a zamieril k dverám.

„Kam ideš?“ spýtala sa mama znepokojene.

„Musím sa prejsť,“ to bolo všetko, čo dokázal zlomeným hlasom povedať.

Zmätene sme na seba hľadeli, mama a ja, a čakali sme, kým sa vráti. Snažil som sa predstaviť si, čo sa deje v jeho hlave. Po výbuchoch bol celkom iným človekom a od mamy som vedel, že čo ho zmenilo, boli dni keď si myslel, že som mŕtvy. Presvedčil sám seba, že teroristi mu skoro zabili syna a to ho doháňalo do šialenstva.

Dosť na to, aby robil všetko, čo od neho DHS požadovalo, aby stál v radoch ako poslušná ovečka a nechal sa kontrolovať, ovládať.

Teraz vedel, že to DHS ma uväznilo, že DHS zadržiavalo

deti zo San Francisca ako rukojemníkov v Gitmo-v-Zálive. Bolo to jasné, keď som o tom teraz rozmýšľal. Samozrejme že miesto, kde ma držali bol Ostrov pokladov. Kam inam sa dalo dostať zo San Francisca člnom za desať minút?

Keď sa otec vrátil, vyzeral rozhnevaný viac ako kedykoľvek v živote.

„Mal si mi to povedať!“ zahrmel.

Mama sa postavila medzi nás. „Obviňuješ nepravého,“ povedala. „Nebol to Marcus, kto tu unášal a zastrašoval.“

Zavrtel hlavou a dupol. „Neobviňujem Marcusa. Viem *presne*, kto je na vine. Ja. Ja a to sprosté DHS. Vezmite si topánky a kabáty.“

„Kam ideme?“

„Za Darrylovým otcom. A potom za Barbarou Stratfordovou.“

#

Meno Barbara Stratfordová som odkiaľsi poznal, ale nedokázal som si spomenúť, odkiaľ. Myslel som si, že to je možno stará priateľka mojich rodičov, ale nedokázal som ju zaradiť.

Medzitým som šiel k Darrylovmu otcovi. Nikdy som sa okolo jeho starkého, ktorý býval rádiooperátorom u Námorníctva a domácnosť viedol ako bojovú loď, necítil pohodlne. Naučil Darryla morzeovku, keď bol ešte malý, čo mi vždy pripadalo ako super vec. Bol to aj jeden z dôvodov, pre ktorý som vedel, že Zebovmu listu môžem dôverovať. Lenže na každú fajnovú vecičku ako morzeovka mal Darrylov otec nejakú bláznivú vojenskú disciplínu, ktorá vyzerala samoúčelne, ako napríklad že postele museli mať napnuté rohy a holiť sa muselo dvakrát denne. Darryla to doháňalo k zúfalstvu.

Ani Darrylovej matke to nesedelo a tak, keď mal Darryl desať, odišla k svojej rodine do Minnesoty – Darryl tam trávieval letá a Vianoce.

Sedel som v aute na zadnom sedadle a ako oco šoféroval, videl som mu zátylok. Svaly na krku mal napäté a ako zatínal zuby, poskakovali mu hore-dolu.

Mama mala ruku položenú na jeho pleci, ale nebolo tam nikoho, kto by upokojoval mňa. Keby som tak mohol zavolať Ange. Alebo Jolu. Alebo Van. Možno po tom všetkom.

„V mysli už musel svojho syna pochovať," povedal oco, keď sme rezali ostré zákruty hore Twin Peaks k malej chate, kde Darryl s otcom bývali. Na Twin Peaks bola hmla, v San Franciscu častý zjav, takže svetlá sa nám odrážali nazad do očí. Zakaždým, keď sme obišli roh, videl som údolia mesta, ležiace pod nami, misky žmurkajúcich, v hmle sa posúvajúcich svetielok.

„Je to tento?"

„Áno," povedal som. „To je on." Nebol som u Darryla už celé mesiace, ale kedysi som tu strávil dostatok času na to, aby som to okamžite spoznal.

Všetci traja sme dlhú chvíľu stáli okolo auta, váhali, kto pôjde a zazvoní. Na moje prekvapenie som to bol ja.

Zazvonil som a všetci sme so zatajeným dychom minútu čakali. Zazvonil som znova. Auto Darrylovho otca bolo na ceste a videli sme, že v obývačke sa svieti. Chystal som sa zazvoniť tretí raz, keď sa dvere otvorili.

„Marcus?" Darrylov otec vyzeral úplne inak než som si ho pamätal. Neoholený, v župane, mal bosé nohy s dlhými nechtami a červené oči. Pribral na váhe a pod jeho pevnou vojenskou bradou sa chvel podbradok. Riedke vlasy mal rozstrapatené a schlpené.

„Pán Glover," povedal som. Moji rodičia sa mi za chrbtom tlačili do dverí.

„Ahoj, Ron," povedala moja mama.

„Ron," povedal otec.

„Aj vy? Čo sa deje?"

„Môžme vojsť?"

#

Jeho obývačka vyzerala ako v jednej z tých televíznych správ, kde ukazujú opustené deti, ktoré strávili mesiac zamknuté doma, kým ich neprišli susedia vyslobodiť: škatule s mrazeným jedlom, prázdne plechovky od piva a džúsov, plesnivé misky s cereáliami a kopy novín. Páchol tam mačací moč a pod nohami chrapčalo smetie. Dokonca aj bez toho mačacieho moču tam bol neuveriteľný smrad, ako na staničnom záchode.

Postlané mal na gauči, zafúľanú deku a vankúše, ktoré vyzerali, že sa na nich spí už poriadne dlho.

Všetci sme tam mlčky stáli dlhú chvíľu, trápnosť prehlušila ostatné pocity. Darrylov otec vyzeral ako niekto, kto chce zomrieť.

Pomaličky odsunul prikrývky z pohovky a zo stoličiek odpratal naskladané, zamastené tácky, ktoré odniesol do kuchyne, kde ich, aspoň podľa zvuku, zhodil na zem.

Opatrne sme si posadali na miesta, ktoré uvoľnil a on sa vrátil a tiež si sadol.

„Prepáčte," povedal neurčito. „Nemám vám ani ponúknuť kávu. Zajtra mi majú doručiť ďalšie potraviny, takže momentálne sa mi minuli –"

„Ron," povedal môj otec. „Vypočuj nás. Musíme ti niečo povedať a nebude ľahké to vypočuť."

Kým som hovoril, sedel ako socha. Pozrel sa na správu na lístku, prečítal si ju, ale zdalo sa, že jej vôbec neporozumel, potom si ju prečítal znova. Vrátil mi ju.

Triasol sa.

„On –"

„Darryl žije," povedal som. „Darryl žije a je väzňom na Ostrove pokladov."

Strčil si päsť do úst a vydal hrozný ston.

„Máme priateľku," povedal otec. „Píše pre *Bay Guardian*. Je to investigatívna reportérka."

Odtiaľ som to meno poznal. Bezplatný týždenník *Guardian*

často strácal svojich reportérov, ktorí prechádzali do väčších denníkov a na Internet, ale Barbara Stratfordová tam zostávala. Matne som si pamätal, ako sme raz spolu večerali, keď som bol ešte dieťa.

„Ideme za ňou," povedala mama. „Pôjdeš s nami, Ron? Pôjdeš jej porozprávať o Darrylovi?"

Zložil si hlavu do dlaní a zhlboka dýchal. Oco mu chcel položiť ruku na plece, ale pán Glover mu ju prudko striasol.

„Musím sa umyť," povedal. „Dajte mi minútku."

Pán Glover zišiel dolu ako vymenený človek. Oholil sa, nageloval si vlasy a obliekol si bezchybnú vojenskú uniformu s riadkom vyznamenaní na hrudi. Pod schodmi sa zastavil a zagestikuloval.

„Momentálne nemám veľa vecí v reprezentatívnom stave. A toto sa mi zdalo byť vhodným. Viete, keby chcela fotografovať."

S otcom sedeli vpredu a ja som sa posadil zaňho. Zblízka ho bolo trochu cítiť po pive, akoby sa mu vyparovalo cez póry.

#

Kým sme vošli na príjazdovú cestičku k domu Barbary Stratfordovej, bola už polnoc. Žila mimo mesta, v Mountain View a kým sme šli po stojednotke, nikto neprehovoril ani slovo. Hi-tech budovy sa mihali okolo nás.

Toto bol iný Záliv, než ten, kde sme bývali my, viac sa podobal na americké predmestia, aké som niekedy vídal v telke. S množstvom diaľnic a podštvrtí identických domčekov, mestečko, kde neboli nijakí bezdomovci, tlačiaci nákupné vozíky po chodníku – dokonca tam nemali ani chodníky!

Kým sme čakali na pána Glovera, mama zatelefonovala Barbare Stratfordovej. Novinárka spala, ale mama bola tak naštartovaná, že načisto zabudla na svoju britskú výchovu a bez rozpakov ju zobudila. S napätím jej jednoducho povedala,

že sa musia o niečom porozprávať a že to musí byť osobne.

Keď sme prišli do domu Barbary Stratfordovej, moja prvá myšlienka patrila bydlisku Bradyovcov – nízkemu ranču s tehlovou protihlukovou prednou ohradou a upraveným, dokonale štvorcovým trávničkom. Na stene bol akýsi abstraktný vzor z obkladačiek a spoza nej vykúkala staromódna UHF televízna anténa. Prešli sme dookola ku vchodu a zbadali, že vnútri sa už svieti.

Spisovateľka otvorila dvere skôr než sme stihli zazvoniť. Bola stará asi ako moji rodičia, vysoká chudá žena s jastrabím nosom a prefíkanými očami s množstvom veselých vrások. Na sebe mala džínsy frajerské dosť na to, aby ich človek mohol vidieť v butikoch na Valencijskej ulici, a voľnú indiánsku bavlnenú blúzu, ktorá jej siahala po stehná. Nosila malé okrúhle okuliare, ktoré sa vo svetle chodby zablýskali.

Napäto sa na nás usmiala.

„Vidím, že si priviedla celý klan," povedala.

Mama prikývla. „Hneď pochopíš prečo," povedala. Pán Glover vystúpil spoza otcovho chrbta.

„A zavolali ste aj námorníctvo?"

„Všetko má svoj čas."

Po jednom nás predstavila. Mala pevný stisk ruky a dlhé prsty.

Jej byt bol zariadený v japonskom minimalistickom štýle, len s niekoľkými nízkymi kusmi nábytku s presnými proporciami, veľkými hlinenými nádobami s bambusom, ktorý siahal až po strop, a niečím, čo vyzeralo ako veľký zhrdzavený kus dieselového motora, tróniaci na podstavci z lešteného mramoru. Rozhodol som sa, že sa mi to páči. Dlážka bola staré drevo, brúsené a fľakaté, nezatmelené, takže pod fermežou bolo vidno pukliny a jamky. To sa mi *naozaj* páčilo, najmä keď som po tom kráčal v ponožkách.

„Mám kávu," povedala. „Kto si dá?"

Všetci sme dvihli ruky. Bojovne som hľadel na rodičov.

„Dobre," povedala.

Zmizla vo vedľajšej miestnosti a za moment sa vrátila s hrubou bambusovou tácňou, kde držala polgalónový termoskový džbán a šesť precízne dizajnovaných šálok, ale s hrubými, neupravenými dekoráciami. Aj tie sa mi páčili.

„Tak," povedala, keď nám naliala a naservírovala kávu. „Veľmi rada vás všetkých vidím. Marcus, myslím, že keď sme sa stretli posledný krát, mal si možno sedem rokov. Keď si dobre spomínam, bol si veľkým fanúšikom nových videohier, ktoré si mi ukazoval."

Vôbec som si na to nespomínal, ale keď som mal sedem, bolo to naozaj tak. Musela to byť moja Sega Dreamcast.

Vytiahla páskový diktafón a žltý blok a pero a zatočila ním. „Som pripravená vypočuť si všetko, čo mi chcete povedať a môžem vám prisľúbiť kompletnú diskrétnosť. Ale nemôžem vám sľúbiť, že s tým budem niečo robiť, alebo že to bude publikované." Keď to vravela, uvedomil som si, že moja mama ju žiadala o poriadne veľkú láskavosť, vytiahnuc ju takto z postele, kamarátka-nekamarátka. Byť vrcholným investigatívnym reportérom musela byť celkom dosť otrava. Iste je milión ľudí, ktorí by boli radi, keby sa ujala ich prípadu.

Mama kývla smerom ku mne. Hoci som tú historku tej noci vykladal už trikrát, jazyk sa mi plietol. Bolo to iné, ako rozprávať to rodičom. Iné aj než u Darrylovho otca. Toto – toto začne nový ťah celej hry.

Začal som pomaly a sledoval, ako si Barbara robí poznámky. Vypil som celú šálku kávy, kým som vysvetľoval, čo je AGR a ako som sa dostal zo školy do hry. Mama s otcom a pánom Gloverom túto časť so záujmom počúvali. Nalial som si ďalšiu šálku a vypil som ju, kým som vykladal, ako nás zadržali. Kým som dokončil celý príbeh, vypil som celú termosku a potreboval som na záchod ako dostihový kôň.

Jej kúpeľňa bola rovnako prostá ako obývačka, s hnedým, organickým mydlom, ktoré páchlo ako bahno. Vrátil som sa a

zistil, že všetci dospelí ma mlčky pozorujú.

Potom rozprával pán Glover. K tomu čo sa stalo, nemal toho veľa čo povedať, ale vysvetlil, že je veterán a že jeho syn je dobrý chlapec. Hovoril o tom, aké to je veriť, že váš syn zahynul, o tom, ako sa jeho exmanželka po tej správe zrútila a skončila v nemocnici. Trochu plakal, nehanbil sa, slzy mu stekali po ostro rezanej tvári až mu z nich golier na uniforme potemnel.

Keď skončil, Barbara odišla do inej miestnosti a vrátila sa s fľašou írskej whiskey. „Je to v sude 15 rokov zretá Bushmills," povedala, položiac štyri kalíšky. Pre mňa nie. „Nepredáva sa už 10 rokov. Myslím, že je asi vhodný čas, aby sme ju otvorili."

Každému z nich naliala za pohárik pálenky, zdvihla ten svoj a usrkla z neho, vypijúc ho asi do polovice. Ostatní ju nasledovali. Znovu si pripili, do dna. Naliala ešte raz.

„V poriadku," povedala. „Čo vám môžem povedať hneď teraz je toto. Verím vám. Nielen preto, že ťa poznám, Lilian. Znie to vierohodne a súhlasí to s ostatnými chýrmi, ktoré som zachytila. Ale nestačí mi len vaše slovné svedectvo. Budem v tom musieť preskúmať každý aspekt a aj všetky súvislosti z vašich životov. Musím vedieť, či je niečo, čo mi zatajujete, čokoľvek, čo by mohlo byť zneužité na vašu diskreditáciu, až s tým vyjdeme na svetlo. Potrebujem všetko. Môže trvať celé týždne, kým to bude pripravené na publikáciu."

„Taktiež musíte myslieť na bezpečnosť svoju aj Darrylovu. Ak je naozaj 'ne-osobou' tak nátlak na DHS by mohol spôsobiť, že by ho upratali oveľa ďalej. Trebárs do Sýrie. Mohli by dokonca spraviť čosi oveľa horšie." Nechala to visieť vo vzduchu. Vedel som, že to znamená, že by ho mohli i zabiť.

„Vezmem si tento lístok a oskenujem ho. Chcem aj fotky vás dvoch, teraz a neskôr – môžeme poslať fotografa, ale chcem to zdokumentovať čo najdôkladnejšie už aj dnes."

Išiel som s ňou do jej pracovne ku skeneru. Očakával som štýlový, menej výkonný počítač, prispôsobený jej dekoráciám,

ale namiesto toho bola jej náhradná spálňa/pracovňa prepchatá špičkovými pécéčkami, veľkými plochými monitormi a skenerom dosť veľkým na to, aby sa naň dali rozložiť celé noviny. Narábala s ním rýchlo. S uspokojením som zistil, že používa ParanoidLinux. Táto dáma brala svoju prácu vážne.

Ventilátory počítačov poskytovali vhodný šumový štít, ale aj tak som radšej zatvoril dvere a pristúpil tesne k nej.

„Ehm, Barbara?“

„Áno?“

„Ide o to, čo ste povedali, že by mohli niečo zneužiť na moju diskreditáciu.“

„No?“

„To, čo vám poviem vás nemôžu nijako prinútiť prezradiť, však?“

„Teoreticky. Poviem to tak. Dvakrát som radšej išla do väzenia, než by som prezradila svoj zdroj.“

„OK, OK. Dobre. Fíha. Väzenie. OK.“ Zhlboka som sa nadýchol. „Počuli ste o Xnete? O M1K3ym?“

„Áno?“

„Ja som M1k3y.“

„Och,“ povedala. Obsluhovala skener a práve otočila lístok na opačnú stranu. Skenovala to v akomsi neuveriteľnom rozlíšení, 10 000 bodov na palec či viac a na obrazovke sa zjavovalo čosi ako obraz z elektrónového tunelovacieho mikroskopu.

„Nuž, to dáva celej veci inú zložitosť.“

„Hej,“ povedal som. „To asi dáva.“

„Tvoji rodičia o tom nevedia?“

„Nie. A neviem, či chcem, aby vedeli.“

„Na to budeš musieť prísť sám. Ja o tom budem musieť porozmýšľať. Mohol by si prísť do mojej kancelárie? Chcela by som sa s tebou porozprávať o tom, čo to všetko presne znamená.“

„Máte Xbox Universal? Mohol by som priniesť inštalačku.“

„Áno. Som si istá, že sa to dá zariadiť. Keď prídeš, povedz na recepcii, že si pán Brown a ideš ku mne na návštevu. Oni už vedia, čo to znamená. Nezapíšu ťa do knihy návštev a všetky záznamy z bezpečnostných kamier z toho dňa budú automaticky premazané a kamery budú počas tvojej návštevy odstavené."

„Uff," povedal som. „Rozmýšľate rovnako ako ja."

Usmiala sa a štuchla ma do pleca. „Sopliak, v tejto hre hrám už sakramentsky dlho. Až doteraz sa mi podarilo stráviť viac času na slobode ako v base. Paranoja je mojím priateľom."

#

Nasledujúci deň som v škole bol ako zombie. Spal som len asi tri hodiny a ani tri šálky Turkovej kofeínovej kaše mi nedokázali naštartovať mozog. Problém s kofeínom je, že sa naňho príliš ľahko zvyká, takže si postupne musíte zvyšovať dávky aby účinkoval.

Celú noc som premýšľal o tom, čo urobím. Bolo to, ako bežať cez bludisko krivolakých uličiek, podobných ako vajce vajcu, z ktorých každá viedla do tej istej slepej uličky. Keď pôjdem za Barbarou, pre mňa to tým skončí. To bol výsledok, na nič iné som neprišiel.

Kým sa vyučovanie skončilo, mojou jedinou túžbou bolo doplaziť sa domov a hodiť sa do postele. Lenže som ešte mal schôdzku v *Bay Guardiane*, dolu na nábreží. Vlečúc sa von z brány som mal zrak sklopený na svoje nohy a keď som zabočil na Dvadsiatu-štvrtú, zosynchronizoval sa s mojimi iný pár topánok. Spoznal som ich a zastavil sa.

„Ange?"

Vyzerala tak, ako som sa ja cítil. S napuchnutými očami, nevyspatá, so smutnými zátvorkami v kútikoch úst.

„Ahojky," povedala. „Prekvapko. Vzala som si zo školy americké voľno. Aj tak som sa nedokázala sústrediť."

„Ehm," povedal som.

„Sklapni a objím ma, hlupáčik."

Poslúchol som. Bolo to výborné. Lepšie ako výborné. Mal som pocit, akoby sa mi nejaká amputovaná časť vrátila a znovu pripojila.

„Ľúbim ťa, Marcus Yallow."

„Ľúbim ťa, Angela Carvelliová."

„OK," povedala zrazu. „Páčil sa mi tvoj článok o tom, prečo nedžemuješ. Dokážem to rešpektovať. Ako si na tom v hľadaní spôsobu ako s nimi vybabrať bez toho aby ťa chytili?"

„Práve idem k investigatívnej novinárke, ktorá opublikuje článok o tom, ako ma poslali do väzenia, ako som založil Xnet a ako je Darryl ilegálne väznený DHS v tajnom väzení na Ostrove pokladov.

„Och." Poobzerala sa. „To si neprišiel na niečo také, akože, ambiciózne?"

„Chceš ísť so mnou?"

„Idem, jasné. A mohol by si mi to vysvetliť podrobne, ak by ti to nevadilo."

Po všetkých tých prerozprávaniach toto, rozpovedané cestou na Potrero Avenue a dolu na Pätnástu ulicu, bolo najľahšie. Držala ma za ruku a často mi ju stískala.

Vyšli sme po schodoch do kancelárií *Bay Guardianu*. Srdce mi tĺklo. Stal som si k recepčnému stolíku a unudenému dievčaťu za ním povedal, „Prišiel som za Barbarou Stratfordovou. Volám sa pán Green."

„Chceli ste povedať pán Brown?"

„Áno," povedal som červenajúc sa. „Pán Brown."

Čosi pocvakala v počítači a potom povedala, „Posaďte sa. Barbara príde za minútku. Dáte si niečo?"

„Kávu," povedali sme jednohlasne. Ďalší dôvod milovať Ange: závislosť na rovnakej droge.

Recepčná – pekná latinoameričanka len pár rokov staršia ako my, oblečená v štýlových Gapkách tak starých, že vyzerali vlastne retrohip – prikývla, vyšla von a vrátila sa s dvomi

šálkami s emblémom novín, obrázkom plachetnice.

Mlčky sme sŕkali, pozorovali návštevníkov a reportérov chodiacich sem a tam. Nakoniec prišla Barbara. Na sebe mala prakticky to isté ako včera v noci. Pristalo jej to. Keď zbadala, že som si priviedol partnerku, nadvihla obočie.

„Zdravím," povedal som. „Ehm, toto je –"

„Pani Brownová," povedala Ange a natiahla ruku. Ach, no jasné, naša totožnosť mala byť tajomstvom. „Pracujem s pánom Greenom." Zľahka ma štuchla lakťom.

„Tak poďme dnu," povedala Barbara a viedla nás dozadu do zasadačky s dlhými sklenenými stenami, ktoré kryli stiahnuté žalúzie. Na stôl položila tácňu s organickými klonmi keksíkov Oreo, digitálny záznamník a žltý zápisník.

„Nechcete si tiež robiť záznam?" spýtala sa.

O tom som vlastne nerozmýšľal. Teraz mi bolo jasné, že by to bolo užitočné, keby som chcel polemizovať s tým, čo nakoniec Barbara opublikuje. Na druhej strane, ak by som jej nemohol dôverovať, už by bol so mnou aj tak koniec.

„Nie, to je v poriadku," povedal som.

„Dobre, tak poďme na to. Mladá dáma, moje meno je Barbara Stratfordová a som investigatívna novinárka. Chápem to tak, že viete, prečo som tu, a mňa zasa zaujíma, prečo ste tu vy."

„Pracujem s Marcusom na Xnete," povedala. „Potrebujete poznať moje meno?"

„Nepotrebujem, nateraz nie," povedala Barbara. „Ak chcete, môžete zostať v anonymite. Marcus, chcela som od teba, aby si mi o tejto záležitosti porozprával, pretože potrebujem vedieť, ako to sedí s príbehom o tvojom priateľovi Darrylovi a o správe, čo si mi ukázal. Vidím, že by to mohla byť dobrá súvislosť; mohla by som to predstaviť ako pôvod Xnetu. Čosi ako 'Stvorili si nepriateľa, na ktorého nezabudnú'. Ale pravdupovediac, radšej by som bola, keby som o tom písať nemusela."

„Dala by som prednosť peknému jasnému príbehu o tajnom väzení tu za rohom, kde by som nemusela argumentovať, či od ľudí v ňom uväznených nehrozí, že z neho ujdú a založia podzemné hnutie s cieľom destabilizovať federálnu vládu. Iste to chápeš.“

Chápal som. Ak by Xnet bol súčasťou celého príbehu, niektorí ľudia by mohli tvrdiť, aha, takýchto ľudí je treba posadiť za mreže, lebo inak začnú nepokoje.

„Vy rozhodnete,“ povedal som. „Myslím, že by ste mali svetu povedať o Darrylovi. Keď tak urobíte, DHS sa dovtípi, že som s tým vyšiel von a pôjdu po mne. Možno potom prídu aj na to, že mám čo do činenia s Xnetom. Možno si ma spoja s M1k3ym. Chcem tým povedať, že až to o Darrylovi zverejníte, som hotový. Zmieril som sa s tým.“

„Radšej obesený kvôli ovci ako kvôli jahňaťu,“ povedala. „Dobre. Takže dohodnuté. Chcem, aby ste mi vy dvaja povedali všetko o založení a fungovaní Xnetu, a potom chcem demonštráciu. Na čo sa používa? Kto iný ho používa? Ako sa rozšíril? Kto napísal softvér? Všetko.“

„To bude chvíľu trvať,“ povedala Ange.

„Mám čas,“ povedala Barbara. Odpila z kávy a vzala si falošné Oreo. „Mohla by to byť najdôležitejšia správa z Vojny proti Teroru. Mohla by to byť vec, ktorá položí vládu. Keď máte niečo také, musíte s tým narábať veľmi opatrne.“

&&&

Kapitola 17

A tak sme jej to vyklopili. Zistil som, že ma to vážne baví. Učiť ľudí používať techniku mi pripadalo vždy vzrušujúce. Je úžasné sledovať ich, ako prichádzajú na to, že technika okolo nich môže ich životy zlepšiť. Aj Ange bola výborná – tvorili sme skvelý tím. Striedali sme sa pri vysvetľovaní, ako to celé funguje. A samozrejme, Barbara bola v týchto veciach dosť zbehlá.

Ukázalo sa, že kedysi prinášala správy z vojen o šifry zo začiatku deväťdesiatych rokov, keď skupiny zástancov občianskych práv ako Nadácia elektronickej hranice (Electronic Frontier Foundation – EFF) bojovali za právo občanov používať silné šifrovanie. Matne som si na to spomínal, ale Barbara to popísala tak, že mi z toho naskočila husia koža.

Dnes to znie neuveriteľne, ale boli časy, keď vláda klasifikovala šifrovanie ako muníciu a vyhlásila jej používanie a vývoz za ilegálne. Chápete to? V našej krajine sme mávali ilegálnu *matematiku*.

Za zákazom stála NSA, Agentúra národnej bezpečnosti. Mala šifrovací štandard, ktorý bol podľa nich dosť silný pre bankárov a ich zákazníkov, ale nie tak silný, aby mohla mafia pred nimi zatajiť svoje účtovné knihy. Ten štandard, DES-56, bol údajne prakticky neprelomiteľný. Na to jeden z milionárov-zakladateľov EFF postavil za 250 000 dolárov stroj na rozlúštenie DES-56, ktorý ho prelomil za dve hodiny.

NSA však naďalej tvrdila, že musí mať možnosť zabrániť americkým občanom mať tajomstvá, ku ktorým by sa nedokázala dostať. Nato jej EFF zasadila smrtiaci úder. V 1995 reprezentovala na súde študenta matematiky z Berkeley, Dana Bernsteina. Bernstein napísal kryptografický návod, ktorý

obsahoval počítačový program, ktorý sa dal použiť na šifru silnejšiu než bola DES-56. Miliónkrát silnejšiu. Z hľadiska NSA to z jeho článku činilo zbraň a bol teda nepublikovateľný.

No, možno je ťažké dosiahnuť, aby sudca pochopil kryptografiu a jej význam, ale ukázalo sa, že bežný sudca Odvolacieho súdu nie je nijako nadšený z toho, že by mal vysokoškolským študentom prikazovať, aké druhy článkov budú môcť písať. Kryptografické vojny skončili víťazstvom tých dobrých, keď Odvolací súd Deviateho okrsku rozhodol, že program je formou prejavu, chráneného Prvým dodatkom – „Kongres neprijme nijaký zákon, obmedzujúci slobodu prejavu.“ Ak ste si niekedy niečo kúpili na Internete alebo poslali tajnú správu alebo skontrolovali stav bankového účtu, použili ste šifru legalizovanú EFF. A to je dobre: NSA jednoducho nie je až taká chytrá. Môžete si byť istí, že čokoľvek dokážu prelomiť oni, obídu aj teroristi a gangstri.

Barbara bola jednou z novinárov, ktorí si spravili renomé pokrývaním tejto záležitosti. Ostrohy získala reportážami o doznievajúcich akciách hnutia za občianske práva v San Franciscu a rozpoznala podobnosť medzi bojom za ústavnosť v reálnom svete a zápasom o kyberpriestor.

Takže to pochopila. Myslím, že rodičom by som to vysvetliť asi nedokázal, ale s Barbarou to bolo ľahké. Kládla rozumné otázky o našich kryptografických protokoloch a bezpečnostných procedúrach. Niekedy sa pýtala na veci, ktoré som ani ja nevedel – inokedy poukazovala na potenciálne trhliny v našom postupe.

Zapojili sme Xbox a dostali ho online. Zo zasadačky bolo vidieť štyri otvorené WiFi uzly, takže som mu prikázal, aby ich v náhodných intervaloch striedal. Aj toto pochopila – keď ste raz boli na Xnete, fungovalo to ako na obyčajnom Internete, len niektoré veci šli trochu pomalšie ale všetko bolo anonymné a nevypátrateľné.

„No a teraz čo?“ povedal som, keď sme ustali. Od hovorenia

som až ochraptel a z kávy som mal hrozne kyslý pocit v ústach. Okrem toho mi Ange pod stolom stále stískala ruku takým spôsobom, až sa mi chcelo to celé prerušiť a nájsť si niekde súkromie, kde by sme sa po našej prvej hádke mohli riadne udobriť.

„Teraz sa pustím do žurnalistiky. Vy odídete a ja budem skúmať všetko, čo ste mi porozprávali a pokúsim sa overiť to čo najlepšie ako sa mi podarí. Ukážem ti potom, čo sa budem chystať publikovať a dám ti vedieť kedy. Bola by som rada, keby si nateraz o tom s *nikým* nehovoril, pretože chcem trhák a pretože sa chcem ubezpečiť, že si vyjasním všetko skôr, než to celé zahmlia tlačové špekulácie a manipulácie DHS."

„Pred publikovaním budem *musieť* zavolať DHS, aby sa k tomu vyjadrilo, ale spravím to tak, aby si bol maximálne chránený. Aj to ti dám zavčasu vedieť."

„Jednu vec si teraz musíme ujasniť: teraz to už nie je tvoja story. Je moja. Bolo od teba veľmi veľkorysé, že si mi ju poskytol a ja sa ti vynasnažím odvďačiť, ale nebudeš mať právo nič z nej vyhadzovať, meniť ani ma zastaviť. Je to v pohybe a už to nezastane. Rozumieme si?"

Takto som o tom nepremýšľal, ale keď to povedala, bolo to zrejmé. Znamenalo to, že som strelu vypustil a nebudem ju už môcť odvolať. Padne tam, kam je namierená, alebo sa odchýli z dráhy, ale už je raz vo vzduchu a nedá sa to zmeniť. V blízkej budúcnosti prestanem byť Marcusom – stanem sa verejnou osobnosťou. Budem človekom, ktorý to vytiahol na DHS.

Budem chodiaca mŕtvola.

Ange asi rozmýšľala podobne, pretože jej farba sa zmenila na čosi medzi bielou a zelenou.

„Poďme odtiaľto," povedala.

#

Angelina mama a sestra boli zasa vonku, vďaka čomu bolo rozhodovanie, kam pôjdeme večer, ľahké. Bolo už po večeri,

ale moji rodičia vedeli, že som šiel za Barbarou a nebudú ma hrešiť, keď prídem domov neskoro.

Keď sme prišli k Ange domov, nemal som nijaké nutkanie zapojiť Xbox. Na dnešný deň som mal Xnetu plné zuby. Jediné na čo som myslel bola Ange, Ange, Ange. Ako žiť bez Ange. S vedomím, že je na mňa naštvaná. Že so mnou už nikdy neprehovorí. Že ma už nikdy nepobozká.

Ona premýšľala o tom istom. Videl som jej to na očiach, keď sme zatvorili dvere na jej spálni a pozreli jeden na druhého. Žíznil som po nej, ako žíznite keď sa nemôžete napiť celý deň. Ako keď po trojhodinovom futbalovom zápase túžite po pohári vody.

Nie, nie tak. Bolo to silnejšie. Bolo to čosi, čo som nikdy predtým necítil. Mal som chuť ju celú zjesť, celkom ju pohltiť.

Až doteraz bola v našom vzťahu ona tá sexuálna. Nechal som ju stanoviť a určovať krok. Bolo úžasne erotické nechať *ju* schytiť *mňa* a stiahnuť zo mňa košeľu, pritiahnuť si moju tvár.

Ale dnes večer som sa nemohol zadržiavať. A nezadržiaval.

Dvere zacvakli a ja som siahol po leme jej trička mykol ním, sotva jej poskytnúc čas aby zodvihla ruky, už som jej ho ťahal cez hlavu. Strhol som si košeľu cez hlavu, pričom som začul ako na nej zapraskali švíky.

Oči mala žiarivé, ústa otvorené, dych rýchly a plytký. Ja som na tom bol rovnako. Môj dych, tlkot srdca, šum krvi, všetko mi burácalo v ušiach.

S rovnakým zápalom som stiahol zvyšok nášho šatstva, nahádžuc ho na kopy špinavej aj čistej bielizne na dlážke. O sekundu sme pristáli na neustlanej posteli, s rukami ovinutými jeden okolo druhého, tisnúc sa tak, akoby sme sa chceli navzájom preniknúť. Stonala mi do úst a ja som opätoval, a cítil som, ako jej hlas rezonuje v mojich hlasivkách, bol to ten najintímnejší pocit, aký som kedy mal.

Odtrhla sa odo mňa a siahla do nočného stolíka. Prudko otvorila zásuvku a vyhodila ku mne biely lekárnický sáčok.

Nazrel som dnu. Kondómy. Trójany. Tucet spermicídnych. Ešte stále zapečatený. Usmial som sa na ňu a ona na mňa a otvoril som krabičku.

#

Myslel som na to, aké to bude, už celé roky. Stokrát denne som si to predstavoval. Boli dni, keď som nemyslel prakticky na nič iné.

Bolo to úplne iné ako som očakával. Niektoré časti boli lepšie. Iné boli oveľa horšie. Kým to trvalo, pripadalo mi to ako večnosť. Po tom som mal pocit, že to pominulo ako mrknutie oka.

Potom som sa zahanbil. Ale cítil som aj, že som iný. Čosi sa medzi nami zmenilo.

Bolo to zvláštne. Obaja sme boli plachí, keď sme sa zasa poobliekali a motali sa po izbe, odvracajúc pohľady, nepozrúc si do očí. Zabalil som kondóm do hygienickej vreckovky zo škatuľky pri posteli, odniesol ho do kúpeľne, zamotal do toaletného papiera a zastrčil hlboko do odpadkového koša.

Keď som sa vrátil Ange sedela na posteli a hrala sa s Xboxom. Opatrne som sa posadil vedľa nej a vzal ju za ruku. Otočila sa ku mne a usmiala sa. Obaja sme boli unavení, rozochvení.

„Vďaka," povedal som.

Neodpovedala. Otočila sa ku mne. Široko sa usmievala, ale po lícach jej stekali tučné slzy.

Objal som ju a ona mi silno stisla. „Si dobrý muž, Marcus Yallow," zašepkala. „Ďakujem."

Nevedel som, čo povedať, ale opätoval som jej stisnutie. Nakoniec sme sa pustili. Už neplakala, ale stále sa usmievala.

Ukázala na môj Xbox na zemi pri posteli. Pochopil som. Zdvihol som ho a zapol a zapojil.

To isté, to isté. Množstvá emailov. Nové články na blogoch, ktoré som čítaval. Spam. Ó bože, dostával som kvantá spamu.

Môj švédsky mailbox bol pravidelne zahltený – použitý ako návratová adresa pre spamy poslané na stovky miliónov internetových účtov, takže všetky automatické aj naštvané správy sa vracali naspäť ku mne. Nevedel som, kto za tým je. Možno sa DHS snaží položiť môj mailbox. Možno to boli len kanadské žartíky. Pirátska strana však mala celkom dobré filtre a dávala každému 500 gigabajtov na poštu, takže v dohľadom čase mi zahltenie nehrozilo.

Všetko som to vyfiltroval, kláves mazania rachotil. Na veci, ktoré prišli zašifrované pomocou môjho verejného kľúča som mal oddelený mailbox, pretože tie sa pravdepodobne týkali Xnetu a mohli byť citlivé. Spammeri ešte neprišli na to, že po použití verejných kľúčov by ich odpad vyzeral vierohodnejšie, takže to nateraz dobre fungovalo.

Boli tam zo dva tucty zašifrovaných správ od ľudí zo siete dôvery. Prebehol som ich – linky na videá a fotky nového šikanovania zo strany DHS, hororové príbehy o tesných únikoch, výlevy o blogoch. Obvyklé veci.

Potom som prišiel k správe, čo bola zakódovaná len mojím verejným kľúčom. To znamenalo, že ju nemohol prečítať nikto iný, ale ja som nevedel, od koho je. V správe stálo, že je od Mashe, čo mohla byť prezývka alebo meno – nemal som ani potuchy, ktoré z nich.

```
> M1k3y
> Nepoznáš ma, ale ja poznám teba.
> Bola som zatknutá v deň, keď
  vybuchol most. Vypočúvali ma. Došli
  k názoru, že som nevinná. Ponúkli mi
  prácu: pomôcť im pri chytaní
  teroristov, ktorí zabili mojich
  susedov.
> V tom čase to vyzeralo ako dobrá
  ponuka. Neuvedomovala som si, že sa
  mojou prácou stane špehovanie detí,
  ktorým sa nepáči, že sa z ich mesta
  stáva policajný štát.
> Xnet som infiltrovala v deň, keď ste
```

ho spustili. Som v tvojej sieti dôvery. Keby som chcela vyzradiť svoju identitu, mohla by som ti poslať email z adresy, ktorej dôveruješ. Vlastne až z troch adries. Som tak totálne vnútri tvojej siete, ako len sedemnásťročný človek môže byť. Niektoré z emailov, ktoré dostávaš, sú starostlivo zvolené dezinformácie odo mňa a môjho vedenia.

> Nevedia, kto si, ale približujú sa. Pokračujú v zatýkaní, kompromitujú ľudí. Dolujú v sociálnych sieťach a vyhrážkami nútia deti, aby sa stali informátormi. Práve teraz sú v Xnete stovky ľudí pracujúcich pre DHS. Mám ich mená, prezývky a kľúče. Verejné aj súkromné.

> V priebehu niekoľkých dní po spustení Xnetu sme sa pustili do analýzy ParanoidLinuxu. Exploity sú zatiaľ malé a nepodstatné, ale prielom je neodvratný. Akonáhle sa to stane, ste mŕtvi.

> Myslím, že je isté, že ak by sa moji velitelia dozvedeli, že som toto napísala, zhnijem v Gitme-v-Zálive až bude zo mňa starena.

> Ak by aj neprelomili ParanoidLinux, už kolujú kontaminované distrá ParanoidBoxu. Kontrolné súčty na nich síce nesedia, ale koľko ľudí ich kontroluje? Okrem teba a mňa? Mnohé z decák sú už odsúdené, len o tom nevedia.

> Môjmu vedeniu len zostáva odhadnúť ten správny čas na tvoje zatknutie, aby to malo čo najväčší dopad v médiách. Ten čas príde skôr, nie neskôr. Ver mi.

> Asi sa čuduješ, prečo ti to hovorím.

```
> Aj ja.
> Pochádzam odtiaľto. Prihlásila som
  sa do boja proti teroristom.
  Namiesto toho špehujem Američanov,
  čo veria vo veci, ktoré DHS
  nevoňajú. Nie ľudí, ktorí plánujú
  výbuchy mostov, ale protestujúcich.
  Už ďalej nemôžem.
> Ale ani ty, či už o tom vieš alebo
  nie. Ako vravím, je to len otázkou
  času, kedy skončíš v reťaziach na
  Ostrove pokladov. Nie je to Ak ale
  Keď.
> To je odo mňa všetko. Dolu v Los
  Angeles poznám istých ľudí. Tvrdia,
  že ak z toho chcem von, môžu ma
  dostať do bezpečia.
> Chcem z toho von.
> Ak by si chcel, vezmem ťa so sebou.
  Radšej bojovník ako mučeník. Ak
  pôjdeš so mnou, prídeme na to, ako
  spoločne zvíťaziť. Som rovnako
  chytrá ako ty. Ver mi.
> Čo ty na to?
> Tu je môj verejný kľúč.
> Masha
```

#

Keď nezostáva iné nič, behaj v kruhu, vrieskaj, krič.

Poznáte ten veršík? Nie je to dobrá rada, ale ľahko sa podľa nej riadi. Vyskočil som z postele a rozbehol sa sem a ta. Srdce mi búchalo a krv sa mi penila v krutej paródii toho, čo som cítil, keď sme prišli domov. Žiadne sexuálne vzrušenie, ale čírа hrôza.

„Čo?“ povedala Ange. „Čo?“

Ukázal som na obrazovku na mojej strane postele. Prevalila sa a schytila moju klávesnicu. Mlčky čítala.

Mašíroval som.

„To musí byť lož," povedala. „DHS to na teba hrá."

Pozrel som sa na ňu. Hrýzla si do pery. Nezdalo sa, že tomu sama verí.

„Myslíš?"

„Jasné. Nemôžu ťa poraziť, tak na teba idú cez Xnet."

„Hej."

Sadol som si na posteľ. Znovu som rýchlo dýchal.

„Upokoj sa," povedala. „Sú to triky. Aha."

Nikdy predtým mi nevzala klávesnicu, ale teraz bola medzi nami nová dôvernosť. Ťukla na „Odpovedať" a písala,

```
> Dobrý pokus
```

Písala ako M1k3y. Boli sme spolu inak, ako sme bývali predtým.

„Do toho, podpíš to. Uvidíme, čo ona na to."

Nevedel som, či je to ten najlepší nápad, ale nemal som nijaký lepší. Podpísal som to a zašifroval mojím súkromným kľúčom a Mashiným verejným kľúčom.

Odpoveď bola okamžitá.

```
> Myslela som si, že povieš niečo
  také.
> Tu je hack, na ktorý si nepomyslel.
  Môžem anonymne tunelovať video cez
  DNS. Tu sú nejaké odkazy na klipy,
  ktoré by si si možno rád pozrel prv,
  než usúdiš, že som pasca. Tí ľudia
  nahrávajú jeden druhého, v jednom
  kuse, ako poistku proti zrade. Je
  dosť ľahké ich špehovať, keďže sa
  špehujú navzájom.
> Masha
```

K správe bol pripojený zdrojový kód malého programu, ktorý mal robiť to čo Masha tvrdila: stiahnuť video cez protokol Domain Name Service.

Tu sa musím zastaviť a niečo vysvetliť. Vo svojej podstate je každý internetový protokol len textovou sekvenciou preposielanou hore-dolu v predpísanom poradí. Je to ako keď

naložíte do kamióna auto a do jeho kufra motorku, ku ktorej pripevníte bicykel a do jeho nosiča dáte kolieskové korčule. Až na to, že keby ste chceli, môžete pripojiť aj kamión ku korčuliam.

Napríklad, vezmime si Simple Mail Transport Protocol čiže SMTP, ktorý sa používa na posielanie pošty.

Tu je príklad konverzácie medzi mnou a mojím poštovým serverom, keď posielam správu sám sebe:

```
> AHOJ littlebrother.com.se
250 mail.pirateparty.org.se Ahoj
   mail.pirateparty.org.se, vitajte
> MAIL FROM:m1k3y@littlebrother.com.se
250 2.1.0 m1k3y@littlebrother.com.se...
   Odosielateľ ok
> RCPT TO:m1k3y@littlebrother.com.se
250 2.1.5 m1k3y@littlebrother.com.se...
   Príjemca ok
> DATA
354 Vlož poštu ukončenú "." na samostatnom
   riadku
> Keď nezostáva iné nič, behaj v kruhu,
   vrieskaj, krič
> .
250 2.0.0 k5SMW0xQ006174 Správa prijatá na
   doručenie
KONIEC
221 2.0.0 mail.pirateparty.org.se ukončuje
   spojenie

Spojenie ukončené vzdialeným hostiteľom.
```

Túto konverzačnú gramatiku definoval roku 1982 Jon Postel, jeden z heroických praotcov Internetu, ktorý kedysi v paleolite prevádzkoval najdôležitejšie servery siete doslovne pod svojím pracovným stolom na Univerzite Južnej Karolíny.

Teraz si predstavte, že svoj poštový server prepojíte s četovacou seansou. Mohli by ste serveru poslať četovú správu

„AHOJ littlebrother.com.se“ a on by vám odpovedal „250 mail.pirateparty.org.se Ahoj mail.pirateparty.org.se, vitajte.“ Inými slovami, cez čet môžete uskutočniť tú istú konverzáciu ako cez SMTP. Pomocou vhodných trikov sa môže celá záležitosť emailu odohrávať vnútri četu. Alebo na webovej stránke. Alebo kdekoľvek.

Tomu sa vraví „tunelovanie.“ Vložíte SMTP dovnútra četového „tunela.“ Ak by ste chceli byť načisto divní, mohli by ste vložiť čet nazad do SMTP tunela a tunelovať tunel vnútri iného tunela.

V skutočnosti sa dá takto spracovať každý internetový protokol. Je to super, lebo to znamená, že keď ste na sieti len s prístupom na web, môžete si cezeň pretunelovať poštu. Alebo svoju obľúbenú sieť P2P. Alebo dokonca Xnet – ktorý je sám tunelom pre desiatky protokolov.

Domain Name Service je zaujímavý a prastarý internetový protokol, pochádzajúci ešte z roku 1983. Určuje spôsob, akým počítač premieňa meno počítača – ako napríklad pirateparty.org.se – na IP adresu, ktorú v skutočnosti počítače používajú na konverzáciu medzi sebou, ako napríklad 204.11.50.136. Vo všeobecnosti to funguje úplne zázračne, aj keď to má milióny pohyblivých súčiastok – každý poskytovateľ internetu prevádzkuje DNS, rovnako ako väčšina vlád a množstvo súkromných operátorov. Tieto DNS servery navzájom neustále komunikujú, odosielajúc požiadavky a odpovedajúc si na ne, takže nech už u seba zadáte do počítača akokoľvek záhadné meno, ten ho je schopný premeniť na správne číslo.

Pred érou DNS existoval súbor HOSTS (t.j. HOSTITELIA). Verte tomu či nie, bol to jediný dokument, ktorý obsahoval mená a adresy *každého jedného počítača* napojeného na Internet. Každý počítač mal jeho kópiu. Tento súbor bol napokon priveľký na to, aby sa s ním dalo manipulovať a tak vynašli DNS, ktoré sa prevádzkovalo na serveri pod stolom

Jona Postela. Ak upratovačky náhodou vyrazili zástrčku, celý Internet stratil schopnosť sa v sebe vyznať. Vážne.

Dnes je DNS všade. Každá sieť má vlastný DNS server a všetky sú nakonfigurované tak, aby mohli komunikovať medzi sebou a s ľuďmi po celom Internete.

Masha prišla na to, ako pretunelovať systém prenosu toku videa cez DNS. Rozkladal video na miliardy kúsočkov a každý ukryla do normálnej správy pre DNS server. Spustením jej programu som to video mohol stiahnuť zo všetkých tých serverov po celom Internete neuveriteľnou rýchlosťou. Na sieťových histogramoch to muselo vyzerať bizarne, akoby som vyhľadával adresy všetkých počítačov na svete.

Malo to dve výhody, ktoré som ihneď ocenil: blesková rýchlosť stiahnutia videa – ihneď po cvaknutí na prvý odkaz som začal prijímať celoobrazovkové video bez trhania či štvorčekovania – a nemal som ani šajnu, kde bolo uložené. Bolo to kompletne anonymné.

Spočiatku som ani nesledoval obsah videa. Bol som úplne mimo z prefíkanosti tohto hacku. Tok videa z DNS? Bolo to tak chytré a zvláštne až to bolo *zvrátené*.

Postupne mi začalo dochádzať, čo vlastne vidím.

Bol tam zasadací stôl v malej miestnosti so zrkadlovou stenou. Tú miestnosť som poznal. V tej miestnosti som sedel, keď ma žena s prísnym zostrihom prinútila nahlas prezradiť moje heslo. Okolo stola bolo päť pohodlných kresiel, v každom uvelebená osoba, všetky v uniforme DHS. Spoznal som generálmajora Graema Sutherlanda, veliteľa DHS v oblasti Zálivu a ženu s prísnym zostrihom. Ostatní boli pre mňa noví. Všetci pozorovali videoobrazovku na konci stola, na ktorej bola notoricky známa tvár.

Kurt Rooney bol známy v celej krajine ako prezidentov vrchný stratég, muž, ktorý stranu priviedol k víťazstvu na tretie obdobie a smeroval k štvrtému. Vraveli mu „Bezohľadný“ a v správach som raz videl, ako prísne vládol svojmu personálu,

volal im, smskoval, sledoval každý ich pohyb, kontroloval každý krok. Bol starý, s ostrou tvárou a bledosivými očami a plochým nosom so širokými, pohyblivými nozdrami a tenkými perami, muž, ktorý vyzeral, akoby sústavne čuchal niečo podozrivé.

Bol mužom na obrazovke. Hovoril a všetci ho sledovali, všetci si robili poznámky tak rýchlo ako vládali a snažili sa vyzerať chápavo.

„– vravia, že sú naštvaní na vedenie, ale my musíme krajine ukázať, že sú to teroristi a nie vláda, koho majú viniť. Rozumiete mi? Krajina nemá rada to mesto. Pokiaľ ide o nich, je to Sodoma a Gomora buzíkov a ateistov, ktorí si zaslúžia hniť v pekle. Jediný dôvod, pre ktorý krajine záleží na tom, čo si v San Franciscu myslia je, že mali to šťastie, že im nejakí islamskí teroristi natrhli riť."

„Tie decká z Xnetu sa dostávajú do bodu, kde to môže začať byť pre nás užitočné. Čím budú radikálnejší. Tým viac celý zvyšok národa pochopí, že hrozby striehnu všade."

Jeho obecenstvo prestalo písať.

„Myslím, že to môžeme kontrolovať," povedala žena s prísnym zostrihom. „Naši ľudia na Xnete získali veľký vplyv. Mandžuskí blogeri prevádzkujú po päťdesiat blogov každý jeden, zaplavujú četovacie kanály, odkazujú jeden na druhého, väčšinou držiac líniu toho M1k3yho. Ale raz už ukázali, že dokážu vyprovokovať radikálnu akciu, dokonca aj keď sa ju M1k3y snažil zabrzdiť."

Generálmajor Sutherland prikývol. „Plánovali sme ich nechať v podzemí asi tak do doby mesiac pred polovicou." Domyslel som si, že má na mysli doplňovacie voľby v polovici volebného cyklu, nie polovicu semestra. „To je, pokiaľ ide o pôvodný plán. Ale vyzerá to, že –"

„Na polovicu máme iný plán," povedal Rooney. „Treba to vedieť, samozrejme, ale vy všetci by ste si nemali plánovať žiadne cesty na ten mesiac pred. Teraz uvoľnite Xnet, čo

najskôr. Kým sú umiernení, sú príťažou. Udržujte ich radikálnych."

Video skončilo.

Ange a ja sme sedeli na okraji postele a zízali na monitor. Ange sa natiahla a pustila video ešte raz. Pozerali sme. Po druhý raz to bolo ešte horšie.

Odhodil som klávesnicu stranou a vstal.

„Už mám toho *po krk*, byť stále vystrašený," povedal som. „Vezmime to Barbare a nech to všetko zverejní. Dajme to na net. Nech si ma zoberú. Aspoň už viem, čo sa potom stane. Potom budem mať aspoň nejakú *istotu* v mojom živote."

Ange ma chytila a objala, čičíkala. „Viem, zlatko, viem. Je to hrozné. Ale sústreďuješ sa na to zlé a nevšímaš si to dobré. Vytvoril si hnutie. Premanévroval si tých debilov z Bieleho domu, tých hajzlov v uniformách DHS. Dostal si sa do pozície, kde máš moc strhnúť masku z celého zhnitého DHS.

Jasné, že po tebe idú. Jasné že hej. Vari si o tom niekedy na sekundu pochyboval? Ja som to vždy vedela. Ale Marcus, *oni nevedia kto si*. Mysli na to. Všetci tí ľudia, prachy, zbrane a špióni, a ty, sedemnásťročný stredoškolák – stále ich porážaš. Nevedia o Barbare. Nevedia o Zebovi. Obabral si ich na uliciach San Francisca a znemožnil si ich pred svetom. Takže prestaň fňukať, jasné? Vyhrávaš."

„Ale idú po mne. Veď to vidíš. Zavrú ma do basy navždy. Možno ani nie do basy. Proste zmiznem, ako Darryl. Možno ešte horšie. Možno do Sýrie. Prečo by ma nechávali v San Franciscu? Kým som v USA, som príťažou."

Sadla si ku mne na posteľ.

„Hej," povedala. „Tak."

„Tak."

„Nuž, vieš čo musíš urobiť, nie?"

„Čo?" Urputne pozerala na moju klávesnicu. Videl som, že sa jej po lícach kotúľajú slzy. „Nie! Si sa zbláznila? Myslíš, že zdrhnem s nejakými bláznami z Internetu? S nejakým

špehom?“

„Máš lepší nápad?“

Vykopol som hŕbku šatstva do vzduchu. „Tak dobre. Fajn. Porozprávam sa s ňou.“

„Hovor s ňou,“ povedala Ange. „Povedz jej, že ty a tvoje dievča končíte.“

„Čože?“

„Sklapni, truľo. Myslíš si, že si v nebezpečenstve? Ja takisto, Marcus. Volá sa to spoluvina. Keď ideš ty, idem aj ja.“ Vystrčila bradu vo vzbúreneckom uhle. „Ty a ja – sme spolu. Musíš to pochopiť.“

Spolu sme sa posadili.

„Ibaže by si ma nechcel,“ povedala napokon potichučky.

„Si robíš srandu, nie?“

„Vyzerám na to?“

„V žiadnom prípade by som dobrovoľne nešiel bez teba, Ange. Nikdy by som to od teba nežiadal, ale som nadšený tvojou ponukou.“

Usmiala sa a hodila mi klávesnicu.

„Emailuj tej osobe, Mashi. Uvidíme, čo môže pre nás urobiť.“

Poslal som jej šifrovanú správu a čakal na odpoveď. Ange sa ku mne pritúlila a ja som ju pobozkal a maznali sme sa. Pocit nebezpečia a dohoda, že pôjdeme spolu – spôsobili, že som zabudol na nešikovnosť nášho sexu, že som bol zrazu kolosálne nadržaný.

Znovu sme boli polonahí, keď prišiel email od Mashe.

```
> Dvaja? Ježiši, akoby to už aj tak
  nebolo dosť ťažké.
> Nemôžem nikam chodiť, okrem
  zbierania správ v teréne po veľkej
  akcii Xnetu. Chápete ma? Moji
  nadriadení sledujú každý môj krok,
  ale keď sa čosi veľké strhne s
  Xneťákmi, uvoľnia ma. Vtedy ma
  vysielajú do terénu.
```

```
> Spravte čosi veľké. Vyšlú ma tam.
  Dostanem nás oboch von. Všetkých
  troch, ak na tom trváš.
> Ale spravte to rýchlo. Nemôžem ti
  posielať veľa emailov, chápeš?
  Sledujú ma. Približujú sa k tebe.
  Nemáš veľa času. Týždne? Možno len
  dni.
> Potrebujem ťa, aby som sa z toho
  dostala. Preto to robím, ak by si sa
  náhodou divil. Nemôžem zmiznúť sama.
  Potrebujem veľké odvedenie
  pozornosti. To je tvoja parketa.
  Nesklam ma, M1k3y, inak sme obaja
  mŕtvi. Aj tvoja kočka.
> Masha
```

Môj mobil zazvonil, až sme obidvaja nadskočili. Bola to moja mama, chcela vedieť, kedy prídem domov. Povedal som jej, že som na ceste. Barbaru nespomenula. Dohodli sme sa, že o tom nebudeme telefonicky hovoriť. To bol otcov nápad. Dokáže byť paranoický rovnako ako ja.

„Musím ísť,“ povedal som.

„Naši rodičia budú –“

„Viem,“ povedal som. „Videl som, čo sa stalo s mojimi rodičmi, keď si mysleli, že som zahynul. Keď budem na úteku, nebude to pre nich oveľa lepšie. Ale budú radšej, keď budem utečencom, nie väzňom. Aspoň si to myslím. Každopádne až zmizneme, Barbara môže zverejniť všetko bez starostí, že nás tým dostane do ťažkostí.“

Pobozkali sme sa vo dverách jej izby. Nie obvyklým, lajdáckym spôsobom, ako predtým, keď sme sa lúčili. Tentoraz to bol sladký bozk. Pomalý. Rozlúčkový.

#

Cesty BARTom bývajú introspektívne. Keď sa vlak kolíše tam a sem a vy sa snažíte vyhnúť očnému kontaktu s ostatnými cestujúcimi a snažíte sa nečítať reklamy na plastickú chirurgiu,

pôžičky a testovanie na AIDS, keď sa snažíte ignorovať graffitti a nepozerať sa veľmi zblízka na veci, čo ležia na dlážke. Vtedy vaša myseľ začne naozaj pracovať.

Kníšete sa sem a tam a myseľ sa vám túla po všetkých veciach, ktoré ste prehliadli, znovu vám prehráva film vášho života, v ktorom nie ste hrdinom, ste chudákom alebo hlupákom.

Váš mozog prichádza s teóriami ako napríklad táto:

Ak by DHS chcelo chytiť M1k3yho, niet lepšieho spôsobu, ako vylákať ho zo skrýše, vohnať ho do zorganizovania nejakej veľkej verejnej demonštrácie Xnetu. Nestálo by to vari za to, risknúť vyzradenie kompromitujúceho videa?

Váš mozog prichádza na takéto veci, aj keď jazda trvá len dve či tri zastávky. Keď vystúpite a začnete sa hýbať, krv sa vám rozprúdi a niekedy vám mozog zasa pomôže.

Niekedy vám mozog poskytne k problému aj jeho riešenie.

&&&

Kapitola 18

Boli časy, keď mojou najobľúbenejšou zábavou bolo natiahnuť si plášť s kapucňou a blbnúť po hoteloch, predstierajúc, že som neviditeľný upír, na ktorého všetci civeli.

Je to komplikované, ale nie je to také čudné, ako to znie. LARPerská scéna kombinuje najlepšie aspekty Dračieho brlohu s divadelným krúžkom a navštevovaním scifistických stretnutí.

Je mi jasné, že pre vás to nemusí znieť tak príťažlivo ako pre mňa keď som mal 14.

Najlepšie hry boli tie, čo sme hrávali v Skautskom tábore za mestom: stovka pubertálnych chlapcov a dievčat, zápasiacich s piatkovou večernou dopravnou špičkou, ktorá si rozpráva historky, vymieňa vreckové hry a celé hodiny sa predvádza. A potom nástup na tráve pred skupinou starších mužov a žien v drsňáckej, podomácky vyrobenej zbroji, obitej a poškrabanej, tak ako to muselo kedysi naozaj byť, nie ako sa to ukazuje vo filmoch, ale ako pancier vojaka po mesiaci v poli.

Títo ľudia boli platení za prevádzkovanie hier, ale ten džob ste nedostali, ak ste neboli ten typ, ktorý by to robil aj zadarmo. Vopred si nás už rozdelili do skupín podľa dotazníkov, ktoré sme predtým vyplnili, a vyvolávali nás do družín ako keď sa delia hráči na futbale.

Potom ste dostali brífingové balíčky. Boli ako balíčky, čo dostávajú špióni vo filmoch: tu je vaša identita, vaša misia, tu sú tajomstvá, ktoré o skupine poznáte.

Na to prišiel čas na večeru: hučiace vatry, prskajúce mäso, tofu škvrčiace na panvičkách (sme v severnej Kalifornii, vegetariánska možnosť je povinná) a štýl jedenia a pitia, ktorý sa dá popísať len ako hltavosť.

Nadšené deti sa v tom čase už zžívali s postavami. Moja

prvá hra – bol som čarodejník. Mal som vrecko fazuľových sáčkov, ktoré predstavovali zaklínadlá – keď som nejaké hodil, vykríkol som meno zaklínadla – ohnivá guľa, magická strela, kužeľ svetla – a hráč alebo „obluda“, ktorého som zasiahol, ak sa mi to podarilo, padol. Alebo aj nie – niekedy sme museli volať rozhodcu aby nás rozsúdil, ale väčšinou sme hrávali dosť poctivo. Nikto nemá rád sudcu, ktorý hádže kocky.

Kým prišiel čas ísť spať, boli sme úplne pohrúžení v postavách. V štrnástich som si nebol super-istý, ako by mal znieť čarodejník, ale riadil som sa náznakmi s filmov a kníh. Rozprával som pomalým, odmeraným tónom, na tvári som udržiaval vhodne mystický výraz a v hlave mystické myšlienky.

Misia bola zložitá, získanie posvätnej relikvie, ktorá ukradol akýsi zlobor s cieľom podrobiť ľud onej krajiny svojej vôli. Vlastne na tom príliš nezáležalo. Na čom záležalo bolo, že som mal svoju vlastnú misiu, a to chytiť istý druh škriatka, aby mi slúžil, a že som mal tajnú nemesis, iného hráča z tímu, ktorý sa zúčastnil na prepade, pri ktorom zahynula moja rodina, keď som bol ešte malý, hráča, ktorý nevedel, že som sa vrátil, aby som sa mstil. Niekde samozrejme bol ďalší hráč podobne nevraživý voči mne, takže aj keď som sa tešil tímovému priateľstvu, vždy som si musel dávať pozor na bodnutie do chrbta prípadne otrávené jedlo.

Hrali sme to počas nasledujúcich dvoch dní. Niekedy to bolo ako skrývačka, inokedy hra na prežitie v divočine, alebo lúštenie krížoviek. Páni hry odviedli vynikajúcu prácu. A s ostatnými ľuďmi ste sa skutočne spriatelili. Darryl bol cieľom mojej prvej vraždy a ja som sa do toho riadne oprel, aj keď bol kamarát. Dobrý chlapec. Škoda, že som ho musel zabiť.

Spálil som ho ohnivou guľou, keď hľadal poklad potom ako sme pobili bandu orkov, kedy sme hrali kameň-papier-nožnice s každým z nich, aby sa videlo, kto v boji vyhrá. Je to oveľa vzrušujúcejšie ako by sa zdalo.

Bolo to ako letný tábor pre ochotníkov. Dlho do noci sme debatovali v stanoch, pozorovali hviezdnu oblohu, v horúčavách sme skákali do rieky, plieskali po komároch. Stali sme sa natrvalo priateľmi, alebo aj nepriateľmi.

Neviem, prečo Charlesa jeho rodičia poslali na LARP. Nebol typ, ktorý by takéto niečo obľuboval. To skôr trhať muchám krídla. Och, no možno nie. No, behať v kostýme po lesoch jednoducho nebolo preňho. Celý čas strávil poflakovaním sa okolo, fŕkaním na všetko a všetkých, snažiac sa nás presvedčiť, že to vôbec nie je taká zábava, ako si my ostatní myslíme. Určite ste už na takého človeka niekedy narazili, človeka, ktorý sa snaží všetkým ostatným vsugerovať, že sa majú na prd.

Druhá vec na Charlesovi bola, že nedokázal pochopiť ideu simulovaného súboja. Keď začnete behať po lese a hrať tieto prepracované, polovojenské hry, ľahko vám stúpne adrenalín na úroveň, keď ste pripravený protivníkovi skočiť po krku. Keď máte pri sebe napodobeninu meča, kyjaku, píky alebo iného príboru, nie je to veľmi vhodné rozpoloženie. Práve preto v týchto hrách nie je dovolené nikdy nikoho udrieť, za žiadnych okolností. Namiesto toho, keď sa k niekomu priblížite dostatočne na to, aby nastal súboj, zahráte si niekoľko rýchlych kôl kameň-papier-nožnice, s modifikátormi podľa vašej skúsenosti, výzbroje a okolností. Spory rieši rozhodca. Je to celkom civilizované, trochu zvláštne. Naháňate niekoho po lese, dobehnete ho, vyceríte zuby a nato sa posadíte a chvíľu hráte malé rošambo. Ale funguje to – a každý má bezpečnú zábavu.

Charlesovi to nesedelo. Myslím si, že bol dokonale schopný chápať, že pravidlo znie nijaký kontakt, ale súčasne bol schopný zmyslieť si, že na pravidle nezáleží a že sa ním nemieni riadiť. Počas onoho víkendu ho rozhodcovia niekoľkokrát upozorňovali a on zakaždým sľuboval, že to začne rešpektovať, takže sa mohol vrátiť do hry. Bol jedným

z tých väčších a s obľubou vás na záver naháňačky „náhodou“ zrazil na zem. Na kamenitom lesnom povrchu to nie je vôbec zábavné.

Práve som efektne zničil Darryla na malej čistinke, kde pátral po poklade a dobre sme sa spolu smiali na mojej extrémnej ľstivosti. Po tom sa mal pustiť do strašenia – zabití hráči mohli ísť hrať obludy, čo znamenalo, že čím dlhšie hra pokračovala, tým viac oblúd po vás išlo, zároveň všetci mohli ďalej pokračovať v hraní a boje boli proste čím ďalej tým monumentálnejšie.

A vtedy spoza mňa z kríkov vyšiel Charles a zrazil ma, zhodiac ma na zem takou silou, že mi vyrazil dych. „Mámťa!“ zreval. Predtým som ho poznal len tak povrchne a nikdy som si o ňom nič zvláštne nemyslel, ale teraz som bol hotový vraždiť. Pomaly som sa postavil na nohy a pozrel naňho, ako sa uškiera a ťažko dychčí. „Si úplne mŕtvy,“ povedal. „Som ťa totálne dostal.“

Usmial som sa a na tvári som pocítil čosi nedobré, boľavé. Dotkol som sa vrchnej pery. Bola zakrvavená. Z nosa mi tiekla krv a peru som si rozbil na koreni, do ktorého som pri páde tvárou vrazil.

Utrel som si krv do nohavice a usmial som sa. Tváril som sa, akože to považujem celé za žart. Zasmial som sa. Pohol som sa k nemu.

Charles sa nedal oklamať. Už ustupoval snažiac sa zmiznúť do lesa. Darryl k nemu išiel z boku. Ja z druhého. Znenazdajky sa zvrtol a vyrazil. Darryl mu chodidlom zahákol členok a poslal ho k zemi. Vrhli sme sa naňho práve keď sme začuli rozhodcovskú píšťalku.

Rozhodca nevidel, ako ma Charles fauloval, ale za celý víkend vedel, ako Charles hrá. Poslal ho späť ku vchodu do tábora a povedal mu, že je von z hry. Charles vehementne protestoval, ale k našej spokojnosti tomu rozhodca nevenoval pozornosť. Keď bol Charles preč, držal aj obom *nám* kázeň a

vysvetľoval nám, že naša odveta nebola opodstatnená o nič viac, ako Charlesov útok.

V poriadku. Tej noci, keď sa hry skončili, sme v ubytovni všetci išli do horúcej sprchy. Darryl a ja sme Charlesovi skryli oblečenie aj uterák. Poviazali sme mu na nich uzly a hodili do pisoára. Mnoho chlapcov sa s potešením zúčastnilo ich dôkladného namočenia. Charlesove útoky sa vyznačovali veľkým entuziazmom.

Bol by som si želal byť tam, keď vyšiel zo sprchy a našiel svoje veci. Rozhodnutie je ťažké: pobežíte nahí cez tábor alebo rozoberiete močom presiaknuté uzly na svojom odeve a oblečiete si to?

Vybral si nahotu. Pravdepodobne by som si zvolil to isté. Zoradili sme sa pozdĺž chodníčka zo spŕch ku chatkám a aplaudovali mu. Bol som prvý v rade a viedol ten potlesk.

#

Víkendy v Skautskom tábore sa konali len tri až štyri razy do roka, čo pre Darrylov a môj život – a mnohých ďalších LARPerov – znamenalo serióznu LARPovú nedostatočnosť.

Našťastie sa v hoteloch v meste zjavili hry Prekliateho svetla. Prekliate svetlo je iný LARP, kde ide o rivalské klany upírov a lovcov upírov a má svoje vlastné strelené pravidlá. Hráči dostávajú kartičky, s pomocou ktorých sa rozhodujú súboje, takže každá šarvátka zahŕňa krátku hru strategickými kartičkami. Upíri sa môžu zneviditeľňovať prekrížením rúk na hrudi a všetci ostatní hráči musia predstierať, že ich nevidia a pokračovať v konverzácii o svojich plánoch a tak ďalej. Skutočnou skúškou dobrého hráča je, či dokáže čestne hovoriť o svojich tajomstvách pred „neviditeľným“ protivníkom, akoby tam ten naozaj nebol.

Každý mesiac sa konali zo dve veľké hry Prekliateho svetla. Ich organizátori mali dobré vzťahy s hotelmi v meste a oznámili, že v piatok večer zaplnia desať nezabookovaných

izieb hráčmi, ktorí budú behať po hoteli a hrať Prekliate svetlo po chodbách, okolo bazéna a inde, pričom budú jesť v hotelovej reštaurácii a zaplatia si hotelové WiFi. Objednávky uzatvárali v piatok popoludní, potom nám rozoslali emaily a my sme rovno zo školy išli do príslušného hotela aj s batohmi a počas víkendu sme po šiestich-siedmych spali po izbách, jedli nezdravú stravu a hrali sa do tretej rána. Bolo to dobrá, bezpečná zábava, ktorú naši rodičia mohli podporovať.

Organizátormi bola dobre známa charita zameraná na zvyšovanie gramotnosti, ktorá usporadúvala aj dielne detského tvorivého písania, dramatické krúžky a tak podobne. Organizovali tie hry desať rokov bez problémov. Všade dodržiavali prísny zákaz alkoholu a drog, aby sa vyhli akémukoľvek problému s kazením mládeže alebo s pohlavným zneužívaním. Zvyklo nás byť tak medzi desať a sto hráčov, podľa víkendu, a za cenu dvoch návštev v kine ste dostali dva a pol dňa vynikajúcej zábavy.

Jedného dňa sa im však podarilo zabezpečiť blok izieb v Monacu, hoteli v Tenderloine, ktorý slúžil hlavne artistným starým turistom, mieste, kde bolo v každej izbe akvárko so zlatou rybičkou, vstupná hala sa hmýrila starčekmi v kvalitnom oblečení, vystavujúcimi na obdiv výsledky svojej poslednej plastickej chirurgie.

Všedniaci – čo bolo naše slovo pre ne-hráčov – nás obyčajne prosto ignorovali vediac, že sa hráme. Ale v onen víkend sa stalo, že v hoteli býval aj editor talianskeho magazínu o cestovaní a ten sa o všetko veľmi zaujímal. Zahnal ma do kúta, keď som sa zakrádal po vestibule v nádeji, že zbadám klanového majstra rivalov, vrhnem sa naňho a vysajem z neho krv. Stál som pri stene s rukami prekríženými na hrudi, zneviditeľnený, keď ku mne pristúpil a s výrazným prízvukom sa ma spýtal čo tam v hoteli so svojimi priateľmi robíme?

Snažil som sa ho zbaviť, ale nedal sa. Tak som si pomyslel, že si niečo vymyslím a on vypadne.

Vôbec mi nenapadlo, že to nechá vytlačiť. A už vôbec mi neskrslo na um, že sa toho chopí americká tlač.

„Sme tu, lebo naše knieža zomrelo a tak sme prišli sem hľadať nového vládcu.“

„Knieža?“

„Áno,“ povedal som, dostávajúc sa do ráže. „Sme Starý národ. Prišli sme do Ameriky v 16. storočí a odvtedy máme vlastný kráľovský rod v pennsylvánskej divočine. Žijeme jednoducho, v lesoch. Nepoužívame modernú techniku. Ale knieža bol posledný v línii a minulý týždeň zomrel. Skolila ho nejaká hrozná smrteľná choroba. Mladí muži môjho klanu sa vydali hľadať potomkov jeho prastrýka, ktorý odišiel k moderným ľuďom v časoch môjho deda. Vraví sa, že má veľa potomkov, takže bolo rozhodnuté, že nájdeme jeho pokrvnú líniu a privedieme ich späť do ich právoplatného domova.“

Čítal som množstvá fantasy románov. Tieto veci mi napadali veľmi ľahko.

„Našli sme ženu, ktorá o nich niečo vie. Povedala nám, že jeden je ubytovaný v tomto hoteli a tak sme prišli po neho. Ale vystopoval nás protivnícky klan, ktorý nám chce zabrániť, aby sme priviedli naše knieža domov. Chcú, aby sme zostali slabí a ľahko ovládnuteľní. Takže si musíme dávať pozor. Nehovoríme s Novými národmi, ak sa dá. Hovoriť teraz s vami je pre mňa veľmi nepríjemné.“

Prefíkane ma pozoroval. Spustil som ruky, čo znamenalo, že som bol „viditeľný“ pre nepriateľských upírov, z ktorých jedna sa k nám práve zakrádala. V poslednej chvíli som sa zvrtol a zbadal ju, ako tam stojí s roztiahnutými rukami. Zasyčala a vrhla sa do upírskeho útoku vo veľkom štýle.

Rozhodil som ruky doširoka a zasyčal na ňu, potom som sa rozbehol cez vestibul, preskočiac koženú pohovku a zahol som okolo veľkého kvetináča, takže ma musela prenasledovať. Predtým som preskúmal únikovú cestu dolu po schodišti cez

relaxačné centrum, ktorou som teraz prebehol a prenasledovateľku som striasol.

V ten víkend som ho už nevidel, ale historku som povedal niekoľkým kamarátom LARPerom, ktorí ju ešte vyšperkovali a našli mnoho príležitostí ju počas víkendu ešte vyrozprávať.

Taliansky magazín mal zamestnankyňu, vyštudovanú odborníčku na antitechnologickú komunitu Amishov na vidieku v Pennsylvánii a tej sme sa zdali veľmi zaujímaví. Podľa poznámok a nahrávok svojho šéfa z výletu do San Francisca napísala fascinujúci, srdceryvný článok o týchto čudáckych mládežníckych kultistoch, ktorí križujú Ameriku pri hľadaní svojho „kniežaťa". Dopekla, ľudia dnes vytlačia všetko.

Lenže sa stalo to, že tá historka zaujala a bola znovu publikovaná. Najprv talianskymi blogermi, potom americkými. Ľudia z rôznych častí krajiny hlásili, že „spozorovali" Starý národ, hoci neviem, či si jednoducho vymýšľali alebo aj inde sa hrali podobné hry.

Prebublalo to hore mediálnym potravinovým reťazcom až do *New York Times*, ktoré majú nanešťastie nezdravý zvyk overovať si fakty. Reportér, ktorého na to nasadili, historku vystopoval až do hotela Monaco, kde ho spojili s organizátormi LARP, ktorí so smiechom celú vec vysvetlili.

Nuž, od tohto momentu sa LARPovanie stalo značne menej príťažlivým. Stali sme sa známi ako poprední podvodníci, zvrátení patologickí klamári. Tlač, ktorú sme nevedomky vtiahli do publikovania historky o Starom národe, mala mimoriadny záujem na tom, aby sa z toho vyvliekla tak, že prinášali reportáže o tom, akí neuveriteľne divní my LARPeri sme. A práve vtedy Charles začal po celej škole vykladať, že ja s Darrylom sme najväčší LARPerskí pišišvori v meste.

Bolo to mizerné obdobie. Niektorým kamošom to nevadilo, ale nám s Darrylom áno. Doberanie bolo neľútostné a Charles ho viedol. V taške som nachádzal plastové upírske zuby a deti

na chodbe na mňa bliakali „blé, blé“ ako kreslení upíri, alebo ku mne rozprávali s falošným transylvánskym akcentom.

Čoskoro nato sme prešli na ARG. Istým spôsobom to bola väčšia zábava a bolo to oveľa menej čudácke. Z času na čas mi však chýbal môj plášť a tie víkendy v hoteli.

#

Opakom l'esprit d'escalier je to ako sa nám zahanbujúce momenty v našich životoch vracajú a prenasledujú nás aj keď sú už ďalekou minulosťou. Pamätám si každú hlúposť, akú som kedy povedal alebo urobil, vybavujem si ich s dokonalou jasnosťou. Vždy keď som bol na dne, som si začal spomínať na iné momenty, keď som cítil tak isto, v mysli som si premietal svoju hitparádu ponížení.

Ako som sa tak snažil sústrediť na Mashu a blížiacu sa skazu, napadol mi incident so Starým národom. Vtedy som mal podobný, chorý pocit prehlbujúcej sa skazy, keď viac a viac tlače preberalo tú historku, keď sa zvyšovala pravdepodobnosť, že niekto príde na to, že som to bol ja, kto to nabulíkal tomu hlúpemu talianskemu editorovi v dizajnérskych džínsoch s rozstrapkanými švami, vyškrobenej košeli bez goliera a nadmerných okuliaroch s kovovým rámom.

Ale k trápeniu sa nad minulými chybami exituje alternatíva. Možno sa z nich poučiť.

Každopádne je to dobrá teória. Možno dôvodom, pre ktorý sa podvedomie vracia k tým mizerným duchom minulosti je, že je treba ich nejako uzatvoriť, aby mohli odpočívať v pokoji v záhrobí poníženia. Moje podvedomie mi mojich duchov vracalo v nádeji, že spravím čosi, čo im dovolí odobrať sa na odpočinok.

Celou cestou domov som si na to spomínal a premýšľal, čo budem robiť s „Mashou,“ pre prípad, že to na mňa hrá. Potreboval som nejaké záruky.

A kým som dorazil domov – kde ma mama a oco

melancholicky objali – prišiel som na to.

#

Trik spočíval v tom načasovať to tak, aby sa to stalo dostatočne rýchlo, aby sa DHS nestihlo pripraviť, ale zároveň aby bolo dosť času na to, aby sa Xnet prejavil vo svojej sile.

Trikom bolo naaranžovať to tak, aby tam bolo priveľa prítomných, než aby sa dali všetci pozatýkať, a aby to bolo umiestnené tlači a dospelým na očiach, takže DHS by nás nemohlo znovu jednoducho splynovať.

Trikom bolo prísť s niečím mediálne príťažlivým, ako bola levitácia Pentagonu. Trikom bolo zorganizovať niečo, na čo by sme zmobilizovali 3000 študentov z Berkeley, ktorí sa nenechajú odviezť v policajnej dodávke.

Trikom bolo dostať tam tlač, ktorá by ukázala počínanie polície tak, ako to bolo v Chicagu v 1968.

Bude to musieť byť dobrý trik.

Nasledujúci deň som odišiel zo školy skôr, použijúc svoje obvyklé techniky na zmiznutie, ale bez starosti, či to spustí nejaký nový kontrolný prvok, ktorý by oznámil mojim rodičom.

Tak či onak, to či mám v škole nejaký problém bude zajtra jednou z najmenších starostí mojich rodičov.

Ange som stretol u nej doma. Zmizla zo školy ešte skôr, ale ona jednoducho predstierala kŕče a tvárila sa, že odpadne, takže ju poslali domov.

Začali sme šíriť správu po Xnete. Poslali sme ju v emailoch dôveryhodným priateľom a ako odkaz do četu všetkým známym. Prebehli sme paluby a mestečká v Pružinkových Pirátoch a povedali sme to všetkým spoluhráčom. Dať každému dostatok informácií, aby prišiel, ale nie toľko, aby sme DHS vyzradili o čo ide, bolo zložité, ale zdalo sa mi, že som našiel ten správny pomer:

```
> ZAJTRA VAMPMOB
> Ak ste gotici, oblečte sa na dojem.
  Ak nie ste, nájdite si gotika a
  požičajte si niečo na seba. Idea:
  UPÍR.
> Hra začne presne o 8:00. PRESNE.
  Buďte tam, pripravení rozdeliť sa do
  tímov. Hra potrvá 30 minút, takže
  budete mať dosť času dostať sa potom
  do školy.
> Miesto bude oznámené zajtra. Pošlite
  svoj verejný kľúč na
  m1k3y@littlebrother.pirateparty.org.
  se a o 7:00 si pozrite email, kde
  dostanete najnovšie správy. Ak je to
  na vás priskoro, zostaňte hore celú
  noc. To urobíme aj my.
> Toto bude najväčšia zábava za celý
  rok, za to ručím.
> Verte mi
> M1k3y
```

Potom som poslal krátku správičku Mashi.

```
> Zajtra
> M1k3y
```

O minútu neskôr mi odpovedala:

```
> Myslela som si to. VampMob, hm?
  Pracuješ rýchlo. Daj si červený
  klobúk. Choď naľahko.
```

#

Čo si vezmete so sebou, keď ste utečenec? Do skautských táborov som sa navláčil dosť ťažkých batohov, aby som vedel, že každé deko navyše sa vám pri každom kroku zarezáva do pliec drvivou silou gravitácie – nie je to len deko, je to deko, ktoré nesiete miliónom krokov. Je to tona.

„V poriadku," povedala Ange. „Chytré. A nikdy si neber viac oblečenia ako na tri dni. Môžeš to opláchnuť v umývadle. Radšej fľak na košeli ako ťažký kufor, veľký tak, že sa

nevtrepe pod sedadlo v lietadle."

Vytiahla nylonový kuriérsky batoh, ktorého popruhy sa jej krížili na hrudi, medzi prsiami – z čoho som sa trochu začal potiť – a nosil sa krížom na chrbte. Bol priestranný a ona ho položila na posteľ. K nemu začala vŕšiť šatstvo.

„Myslím, že tieto tri tričká, nohavice, šortky, tri sady spodnej bielizne, tri páry ponožiek a sveter."

Vyprázdnila telocvičné vrecko a vzala si hygienické potreby. „Musím si pamätať, že si mám zajtra ráno, predtým ako pôjdem do Občianskeho centra, vziať zubnú kefku."

Pozorovať ju pri balení bolo úchvatné. Bola nemilosrdná. A bolo to aj nepochopiteľné – uvedomil som si, že zajtra ráno odídem. Možno nadlho. Možno navždy.

„Beriem aj Xbox?" spýtala sa. „Na pevnom disku mám tony vecí, poznámky a náčrtky a email. Nechcela by som aby sa to dostalo do nesprávnych rúk."

„Všetko je zašifrované," povedal som. „U ParanoidLinuxu je to štandard. Ale Xbox nechaj tu, v LA ich je dosť. Len si vytvor účet u Pirátskej strany a pošli si tam obraz svojho harddisku. Keď sa dostanem domov, spravím to isté."

Poslúchla a pripravila email. Kým sa všetky tie dáta pretlačia cez susedovu WiFi sieť a doletia až do Švédska, potrvá to pár hodín.

Potom zatvorila batoh a zatiahla uzatváracie popruhy. Teraz mala na chrbte čosi s veľkosťou futbalovej lopty a ja som na to uznanlivo pozeral. Pokojne by s tým mohla ísť po ulici a nikto by si ju nevšimol – vyzerala, akoby sa chystala do školy.

„Ešte jednu vec," povedala, prešla k nočnému stolíku a vzala kondómy. Vybrala ich zo škatuľky, otvorila batôžtek a vhodila ich tam, potom ma ťapla po zadku.

„A čo teraz?" povedal som.

„Teraz pôjdeme k tebe a pripravíme tvoje veci. Je načase spoznať tvojich rodičov, nie?"

Batoh nechala medzi kopami vecí rozhádzaných po celej

dlážke. Bola pripravená sa k tomu všetkému otočiť chrbtom, odísť, len aby mohla byť so mnou. Aby podporila našu vec. Aj mne to dodávalo odvahu.

#

Keď sme prišli domov, mama už bola tam. V kuchyni na stole mala otvorený laptop a odpovedala na emaily a zároveň hovorila do pripojeného headsetu. Pomáhala akémusi nešťastnému Yorkshirčanovi s jeho rodinou aklimatizovať sa v Louisiane.

Vošiel som k nej a Ange ma nasledovala, škeriac sa ako blázon, ale ruku mi zvierala tak, až mi prašťali kosti. Nechápal som, prečo sa tak bojí. Aj tak po tom všetkom nebude tráviť s mojimi rodičmi práve veľa času, aj keby to celé vypálilo zle.

Keď sme vošli, mama zavesila Yorkshirčanov telefonát.

„Ahoj, Marcus," povedala a pobozkala ma na líce. „A toto je kto?"

„Mama, toto je Ange. Ange, to je moja mama, Lillian." Mama sa postavila a objala Ange.

„Veľmi rada ťa spoznávam, zlatko," povedala, prezerajúc si ju zhora až dolu. Ange vyzerala dosť prijateľne, podľa mňa. Obliekala sa pekne, nie vyzývavo, a už len z pohľadu na ňu bolo jasné, že je veľmi bystrá.

„Teší ma, že vás spoznávam, pani Yallowová," povedala. Znelo to isto a sebavedome. Oveľa lepšie, ako keď som ja spoznal jej mamu.

„Hovor mi Lillian, zlatko," povedala. Užívala si každý detail. „Ostaneš na večeru?"

„Veľmi rada," povedala.

„Ješ mäso?" mama je už na život v Kalifornii zvyknutá.

„Zjem všetko, čo predtým nezje mňa," povedala.

„Je fanatička do pikantných omáčok," povedal som. „Mohla by si jej dať horúce pneumatiky a ona by ich zjedla, ak by si ich zaliala salsou."

Ange ma jemne štuchla do pleca.

„Mala som v pláne objednať niečo thajské," povedala mama. „Pridám k tomu zo dve jedlá s piatimi čili-papričkami."

Ange zdvorilo poďakovala a mama sa začala motať po kuchyni, dala nám po pohári džúsu a tanier keksov a trikrát sa nás pýtala, či si nedáme čaj. Trochu som sa ošíval.

„Vďaka, mami," povedal som. „Ideme na chvíľu hore."

Mama na sekundu zúžila oči, potom sa znovu usmiala. „Samozrejme," povedala. „Tvoj otec sa vráti za hodinu, potom sa najeme."

Moje upírske veci som mal odložené vzadu v skrini. Nechal som Ange, nech sa v nich pohrabe, kým som ja prechádzal cez svoje veci. Chystal som sa len do LA. Aj tam majú obchody a všetko šatstvo, čo mi bude treba. Potrebujem len zo tri-štyri obľúbené tričká a obľúbené džínsy, dezodorant, rolku zubnej nite.

„Peniaze!" povedal som.

„Hej," povedala. „Mala som v pláne cestou domov vybrať môj účet cez bankomat. Mám tam ušetrených asi päťsto."

„Vážne?"

„Na čo by som to míňala?" povedala. „Odkedy sme začali s Xnetom, nemusela som platiť nijaké poplatky za služby."

„Myslím, že ja mám zo tristo."

„Dobre. Tak ich vezmi ráno cestou do Občianskeho centra."

Mal som veľkú tašku na knihy, v ktorej som zvykol nosiť po meste kopu vecí. Bolo to nenápadnejšie ako turistický batoh. Ange nemilosrdne prečesala moje kôpky a zredukovala ich na jej obľúbené kúsky.

Keď bola taška zbalená a odložená pod posteľou, posadili sme sa.

„Zajtra budeme musieť vstať naozaj skoro," povedala.

„Hej, veľký deň."

Plán spočíval v tom, že sa rozošlú správy o niekoľkých falošných miestach konania zajtrajšieho VampMobu, ktoré

dostanú ľudí na niekoľko pokojných miest neďaleko Občianskeho centra. My si z papiera vystrihneme šablónu s jednoduchým nápisom VAMPMOB OBČIANSKE CENTRUM -> ->, pomocou ktorej to na tie miesta okolo piatej ráno nastriekame. Takto sa zabráni DHS aby obsadilo Občianske centrum predtým, než sa tam dostaneme. Pripravil som si mailbota, ktorý tie správy rozošle o siedmej ráno – jednoducho nechám Xbox bežať.

„Ako dlho ..." odmlčala sa.

„Aj ja som na to myslel," povedal som. „Asi to môže byť na dlho. Ale ktovie? Keď vyjde Barbarin článok –" aj pre ňu som pripravil email na ráno – „a tak ďalej, možno budeme do dvoch týždňov hrdinovia."

„Možno," povedala a vzdychla.

Položil som jej ruku okolo pliec. Chvela sa.

„Bojím sa," povedal som. „Myslím, že len blázon by sa nebál."

„Hej," povedala. „Hej."

Mama nás zavolala na večeru. Oco potriasol Ange rukou. Bol neoholený a vyzeral ustarostený, tak ako stále od tej doby, čo sme šli za Barbarou, ale keď sa zoznámil s Ange, ukázalo sa trocha z môjho starého ocka. Pobozkala ho na líce a on trval na tom, aby ho volala Drew.

Večera bola vlastne veľmi dobrá. Ľady sa prelomili, keď Ange vytiahla svoj rozprašovač štipľavej omáčky, nakorenila si jedlo a vysvetľovala Scovilleove jednotky. Oco okúsil za vidličku z jej taniera a ušiel do kuchyne vypiť za vedro mlieka. Verte či neverte, mama to skúsila po ňom a vyzerala, že jej zachutilo. Ukázalo sa, že je neobjavený prirodzený talent na pikantné jedlo.

Pri odchode jej Ange vtisla svoj rozprašovač do rúk. „Doma mám ďalší," povedala. Videl som, ako si ho balila do batôžka. „Zdá sa, že vám sa takéto niečo bude hodiť."

&&&

Kapitola 19

Tu je email, ktorý sa o siedmej ráno rozosielal, zatiaľ čo sme s Ange na strategických miestach sprejovali VAMPMOB OBČIANSKE CENTRUM -> ->.

```
> PRAVIDLÁ VAMPMOBU
> Ste členmi klanu denných upírov.
  Objavili ste tajomstvo, ako prežiť
  na tom strašnom slnečnom svetle.
  Tajomstvo spočíva v kanibalizme: krv
  iného upíra vám dáva silu pohybovať
  sa medzi živými.
> Aby ste zostali v hre, musíte
  pohrýzť čo najviac iných upírov. Ak
  uplynie minúta bez pohryzenia, je po
  vás. Keď zomriete, otočíte si košeľu
  naopak a stávate sa rozhodcom –
  pozorujte ďalších dvoch-troch
  upírov, či si včas zabezpečia krv.
> Na pohryzenie upíra musíte päťkrát
  povedať „Krv!“, prv než to povie ten
  druhý. To znamená, že pribehnete k
  inému upírovi, nadviažete vizuálny
  kontakt a skríknete „krv krv krv krv
  krv!“ a keď sa vám to podarí skôr
  ako jemu, prežijete a on sa rozsype
  na prach.
> S upírmi, ktorých stretnete na
  zhromaždiskách, tvoríte tím. To je
  váš klan. Z ich krvi sa nezískava
  nijaká výživa.
> Môžete sa „zneviditeľniť“ tak, že
  ostanete nehybne stáť a skrížite si
  ruky na hrudi. Neviditeľný upír
  nemôže nikoho pohrýzť a nikto ho
  nemôže pohrýzť.
> Táto hra spočíva na čestnosti.
```

```
  Cieľom je dobre sa zabaviť a
  prebudiť v sebe upíra, nie vyhrať.
> Hra sa ukončí ústnym odkazom, keď sa
  začnú ukazovať víťazi. Keď príde
  čas, páni hry odštartujú medzi
  hráčmi šepkaciu kampaň. Rozšírte
  chýr čo najrýchlejšie a čakajte na
  znamenie.
> M1k3y
> krv krv krv krv krv!
```

Dúfali sme, že VampMob si bude ochotných zahrať tak stovka ľudí. Rozoslali sme asi po dvesto pozvaniach. Ale keď som o štvrtej nadránom vstal a pozrel na svoj Xbox, bolo tam *400* odpovedí. *Štyristo*.

Uložil som adresy do bota a vykradol sa z domu. Zišiel som po schodoch, načúvajúc ako otec chrápe a mam sa prevaľuje na posteli. Zamkol som za sebou dvere.

O 4:15 je na Potrero Hill ticho ako na vidieku. Bolo počuť len vzdialený šum dopravy a jediný raz okolo mňa prešlo auto. Zastavil som sa pri bankomate a vybral si 320 dolárov v dvadsiatkach, zroloval ich, stiahol gumičkou a vopchal som si ich do zipsovacieho vrecka na stehne mojich upírskych nohavíc.

Znovu som mal na sebe svoj plášť a naberanú košeľu so smokingovými nohavicami, ktoré mali našité množstvo vrecák, kde som mohol prenášať potrebné drobnosti. Mal som špicaté čižmy s prackami v tvare lebiek a vlasy som si našuchoril tak, že mi tvorili okolo hlavy akúsi čiernu púpavu. Ange mala priniesť biely mejkap a sľúbila, že mi spraví čierne tiene okolo očí a nalakuje mi nechty na čierno. Prečo nie? Kedy sa mi znova podarí takto sa zahrať?

S Ange sme sa stretli pred jej domom. Mala svoj batoh a sieťované pančuchy, na sebe našuchorený slúžkovský úbor gotickej lolity, nabielené líca, prepracované očné linky v štýle kabuki a jej prsty a hrdlo boli plné strieborných šperkov.

„Vyzeráš *úchvatne*!“ povedali sme si navzájom unisono, potom sme sa potichu rozosmiali a rozbehli po uliciach s farebnými sprejmi pripravenými vo vreckách.

#

Keď som si prezeral Občianske centrum, premýšľal som, ako to bude vyzerať, keď sa tam nahrnie 400 VampMoberov. Očakával som ich tak o desať minút pred Radnicou. Veľké námestie sa už hmýrilo cestujúcimi, ktorí šikovne prekračovali bezdomovcov, ktorí tam žobrali.

Občianske centrum som nikdy neznášal. Je to zbierka obrovských, ako svadobná torta vyzerajúcich budov: sú tam súdy, múzeá a budovy ako napríklad Radnica. Chodníky sú tam široké, budovy biele. V turistických sprievodcoch po San Franciscu ho dokázali vyfotiť tak, že vyzerá ako Epcot Center, prísne a futuristicky.

Ale na ulici je špinavé a odpudivé. Na všetkých lavičkách prespávajú bezďáci. Po šiestej večer sa to tam vyľudní, ostanú len opilci a feťáci, pretože pri type budov, ktoré tam sú, nemá bežný človek nijaký dôvod sa tam po západe slnka ponevierať. Pôsobí skôr dojmom nákupného centra, než mestskej štvrte a jediný biznis, ktorý tam prekvitá sú kšeftári s kauciami a kiosky s alkoholom, miesta, slúžiace rodinám súdených a tulákom, ktorý tam majú svoj nočný domov.

Všetko som to pochopil, keď som si prečítal rozhovor s istou vynikajúcou urbanistkou, ženou menom Jane Jacobsová, ktorá ako prvá správne vysvetlila, prečo je zlé rozrezávať mesto diaľnicami, napchať všetkých chudobných do sídlisk a používať zónovacie pravidlá na prísnu kontrolu, kto má kde byť.

Jacobsová vysvetľovala, že skutočné mestá sú organické a veľmi rôznorodé – miešajú sa v nich bohatí a chudobní, bieli a hnedí, angláni a mexovia, komercia a bývanie a dokonca aj priemysel. Cez takéto štvrte prechádzajú počas celého dňa

najrôznejšie typy ľudí, takže sa tam na každú potrebu nájde služba, ľudia sú tam neustále a ulice nezostávajú bez svedkov.

Iste ste sa s tým už stretli. Idete cez nejakú staršiu časť nejakého mesta a zisťujete, že je plná vynikajúco vyzerajúcich obchodov, kravaťákov aj ľudí v handrách podľa najnovšej módy, nóbl reštaurácií a štýlových kaviarní, je tam aj sem-tam nejaké malé kino a domy s prepracovanými maľovkami. Iste, možno tam bude aj Starbucks, ale aj úpravný ovocinársky trh a kvetinárka, ktorá vyzerá na tristo rokov, starostlivo odštipkujúca z kvetov v okne. Je to pravý opak plánovaného miesta, ako je napríklad obchodné centrum. Vyzerá to ako divá záhrada či dokonca ako les: akoby to jednoducho *vyrástlo*.

Občianske centrum je dokonale odlišné. Čítal som rozhovor s Jacobsovou, kde hovorila o krásnej starej štvrti, ktorú zbúrali, aby ho postavili. Bol to presne ten typ štvrte, miesto, ktoré vzniklo bez povolení, rýmov a dôvodov.

Jacobsová predpovedala, že o niekoľko rokov sa Občianske centrum stane jednou z najhorších štvrtí v meste, v noci mestom duchov, miestom, kde živorí chudobná úroda zapľuvaných obchodov s chlastom a zavšivavených motelov. V onom rozhovore sa nezdala byť nadšená tým, že mala pravdu; keď popisovala, čo sa z Občianskeho centra stalo, bolo to akoby hovorila o starom zosnulom priateľovi.

Teraz bola ranná špička a Občianske centrum bolo nanajvýš rušné. BART Občianskeho centra slúži aj ako hlavná stanica pre troleje a kto potrebujete presadať, robí to tam. O ôsmej ráno chodili hore dolu po schodoch tisícky ľudí, vystupovali a nastupovali do taxíkov a autobusov. V rôznych verejných budovách ich šacovali kontroly DHS a inde ich otravovali agresívni žobráci. Všetci voňali po šampónoch a kolínskych, čerstvo vysprchovaní, vystrojení v oficiálnych oblekoch, pohupovali taškami s laptopmi a kufríkmi. O ôsmej ráno bolo Občianske centrum centrálou obchodu.

A tu do toho prišli upíri. Pár desiatok ich prichádzalo dolu

Van Ness, zo dvadsať hore po Trhovej. Iní sa blížili od opačnej strane Tržnice. A ďalší hore po Van Ness. Prešmykli sa okolo budov, bledo nalíčení s temnými očnými tieňmi, v čiernych úboroch, kožených bundách, obrovských dupotajúcich bagančiach. So sieťovanými bezprstými rukavicami.

Začali zapĺňať námestíčko. Niektorí úradníci na nich zbežne pozreli a odvrátili pohľady, nechcejúc nechať týchto čudákov aby im vtrhli do ich osobnej reality, premýšľajúc o tom, v čom sa budú prplať nasledujúcich osem hodín. Upíri sa motali naokolo, neistí kedy sa to začne. Zhrčovali sa do veľkých skupín, ako ropná škvrna pustená odzadu, všetka tá čerň sa sústreďovala na jednom mieste. Množstvo z nich malo staromódne klobúky, tvrdiaky a cylindre. Veľa dievčat bolo vystrojených v elegantných kompletoch gotickej komornej na vysokánskych opätkoch.

Snažil som sa odhadnúť ich počty. 200. Potom, o päť minút neskôr to bolo 300. 400. Stále ešte prichádzali. Upíri si doviedli priateľov.

Ktosi ma chytil za zadok. Zvrtol som sa a zbadal Ange, ako sa smeje, až sa prehýba a plieska sa po stehnách.

„Pozri na nich, človeče, len sa na nich všetkých pozri!“ lapala po dychu. Na námestí bolo dvakrát toľko ľudí ako pred pá minútami. Nedokázal som odhadnúť, koľko Xneťákov prišlo, ale pokojne ich tam mohlo byť 1000, na mojej malej párty. Kristepane.

Fízli z DHS aj sanfranciskej polície sa začali premieľať dookola, zhromažďovali sa drmoliac do svojich rádií. Začul som vzdialenú sirénu.

„V poriadku,“ povedal som a chytil Ange za rameno. „V poriadku, tak *do toho*.“

Obaja sme vkĺzli do davu a akonáhle sme naďabili na prvého upíra, obaja sme nahlas vykríkli, „Krv krv krv krv krv!“ Mojou obeťou bolo ohúrené – ale pekné – dievča s pavučinami pokreslenými po rukách a rozmazanými šmuhami maskary na

lícach. „Doriti," povedala, dala mi znamenie, že som ju dostal a vykročila.

Ten výkrik „krv krv krv krv krv" rozhýbal blízko stojacich upírov. Niektorí na seba navzájom zaútočili, iní sa snažili ujsť, dostať sa do úkrytu. Ja som svoju obeť dostal a tak som sa vytratil, používajúc bežných ľudí ako kryt. Všade okolo mňa sa ozýval krik „krv krv krv krv krv" a výskot a smiech a nadávky.

Ten krik sa šíril davom ako vírus. Všetci upíri vedeli, že hra sa začala a tí čo, sa predtým zhromaždili, padali ako muchy. Smiali sa a durdili a rozbiehali naznačujúc ostatným, že hra sa začala. A každou sekundou prichádzali ďalší upíri.

8:16. Čas na ďalšiu obeť. Skrčil som sa a zakrádal pomedzi nohy bežných cestujúcich, smerujúcich ku schodom BARTu. Niektorí sa prekvapene strhli a snažili sa predo mnou uhnúť. Oči som zafixoval na pár čiernych čižiem s vysokou podrážkou s oceľovými drakmi na špičkách a tak ma prekvapilo, keď som sa ocitol tvárou v tvár inému upírovi, chlapcovi, tak 15 či 16, s vlasmi zagelovanými dozadu a PVC sakom Marilyna Mansona, ovešanému náhrdelníkmi z falošných, komplikovane vyrezávaných tesákov.

„Krv krv krv –" začal, keď tu jeden z okoloidúcich doňho vrazil a obaja padli na zem. Preskočil som ponad neho a zakričal „krv krv krv krv krv!" skôr, ako sa dokázal vymotať.

Prichádzali ďalší upíri. Kravaťáci začali byť vyplašení. Hra pretiekla cez chodník a rozšírila sa po Van Ness, postupujúc k Trhovej ulici. Šoféri trúbili, troleje zlostne cinkali. Počul som ďalšie sirény, ale doprava hučala na všetkých stranách.

Bolo to pekelne *úžasné*.

KRV KRV KRV KRV KRV!

Ten zvuk prichádzal zo všetkých strán. Bolo tam tak veľa upírov, hrali to s takým zápalom, že to znelo ako ryk. Zariskoval som, postavil sa a poobzeral dookola a zistil som, že som presne uprostred gigantického davu upírov, ktorý sa rozliehal, kam som len dovidel.

KRV KRV KRV KRV KRV!

Toto bolo dokonca ešte lepšie ako koncert v Dolores Parku. Tam to bolo plné hnevu a energie, ale toto – nuž toto bola jednoducho *zábava*. Bolo to ako vrátiť sa na detské ihrisko, k epickým hrám na chytačku. Ktoré sme hrávali počas obedňajších prestávok, keď svietilo slnko a stovky ľudí behali okolo. A tí dospelí a tie autá to robili ešte zábavnejším.

O to tu šlo: bola to *zábava*. Všetci sme sa smiali.

Ale fízli sa už mobilizovali. Začul som helikoptéry. Každým okamihom to celé skončí. Je čas na zakončenie hry.

Schmatol som upírku.

„Ukončenie hry: keď nám policajti prikážu rozísť sa, predstierať, že ste zasiahnutí plynom. Pošli to ďalej. Čo som povedal.“

Upírka bola drobné dievča, také nízke, že som si pomyslel, že je priveľmi mladá, ale podľa tváre a úsmevu musela mať tak 17 či 18. „Ó, to je prešibané,“ povedala.

„Čo som povedal?“

„Ukončenie hry: keď nám policajti prikážu rozísť sa, predstierať, že ste zasiahnutí plynom. Pošli to ďalej. Čo som povedal?“

„Výborne,“ povedal som. „Pošli to ďalej.“

Splynula s davom. Chytil som ďalšieho upíra. Odovzdal som mu správu. Odišiel to rozšíriť.

Vedel som, že kdesi v dave Ange robí to isté. Niekde v dave mohli byť inflitrátori, falošní Xneťáci, ale čo na tom? Fízli nemajú na výber. Vyzvú nás aby sme sa rozišli. Zaručene.

Musel som sa dostať k Ange. Plán bol taký, že sa stretneme pri Soche Zakladateľov na Námestí, ale dostať sa tam bude ťažké. Dav sa už nepohyboval ale *vzdúval sa*, ako vtedy na ceste do stanice BARTu, toho dňa keď vybuchli bomby. S námahou som sa ním predieral, keď zosilňovač podvesený pod helikoptérou spustil.

„TU MINISTERSTVO VNÚTROŠTÁTNEJ BEZPEČ-

NOSTI. OKAMŽITE SA ROZÍĎTE."

Stovky upírov okolo mňa padlo na zem, držiac sa za hrdlo, vyvaľujúc oči a lapajúc po dychu. Predstierať zásah plynom bolo ľahké, všetci sme mali kopu času na preštudovanie záberov zo zásahu peprovým sprejom v Dolores Parku.

„OKAMŽITE SA ROZÍĎTE."

Padol som na zem chrániac svoj batoh a siahol som po červenej bejzbalovej čiapke, ktorú som mal poskladanú za opaskom. Narazil som si ju na hlavu, potom som sa chytil za hrdlo a začal vydávať hrozné dávivé zvuky.

Jediní čo zostali stáť, boli náhodní okoloidúci, zamestnanci na ceste do práce. Dusiac sa a lapajúc po dychu som sa po nich obzeral.

„TU MINISTERSTVO VNÚTROŠTÁTNEJ BEZPEČNOSTI. OKAMŽITE SA ROZÍĎTE. OKAMŽITE SA ROZÍĎTE." Z božieho hlasu sa mi rozvibrovali vnútornosti. Cítil som ho až kdesi v stoličkách a stehenných kostiach a v chrbtici.

Zamestnanci boli vystrašení. Pohybovali sa čo najrýchlejšie, ale nijakým konkrétnym smerom. Bez ohľadu na to kde ste stáli sa zdalo, že helikoptéry vám visia priamo nad hlavou. Policajti sa už predierali davom a mali nasadené prilby. Niektorí mali štíty. Iní plynové masky. Sípal som ešte hlasnejšie.

Vtedy sa ľudia rozbehli. Asi by som začal utekať tiež. Videl som, ako si chlapík stiahol 500-dolárové sako a omotal si ho okolo tváre predtým, než vyrazil na juh, k Misii, ale potkol sa a spadol. Jeho nadávky sa pridali k zvukom dusenia.

Toto sa nemalo stať – sípanie malo ľudí len vyplašiť a zmiasť, nie vyvolať paniku a masový útek.

Začal sa ozývať krik, výkriky, aké som veľmi dobre poznal od tej noci v parku. Bol to krik na smrť vystrašených ľudí, ktorí sa, v snahe dostať sa odtiaľ za každú cenu, sa v behu navzájom zrážali.

A potom spustili sirény leteckého poplachu.

Nepočul som ich od toho útoku, ale nikdy na ne nezabudnem. Zvuk mnou prenikol a zarezonoval mi priamo v guliach, pričom mi cestou zmenil nohy na želé. Mal som chuť sa v panike rozbehnúť preč. Postavil som sa, červenú čiapku na hlave, a myslel som na jediné: Ange. Ange a Zakladatelia.

Všetci už boli na nohách a kričiac bežali všemožnými smermi. Odstrčil som ľudí z cesty a pridŕžajúc si batoh a čiapku som sa prebíjal k Soche. Masha ma hľadala, ja som hľadal Ange. Ange tam niekde bola.

Tlačil som sa nadával. Kohosi som zrazil lakťom. Ktosi mi stúpil na nohu tak prudko, až som cítil čosi *prasknúť*, tak som ho sotil, až spadol. Snažil sa postaviť a ktosi naňho šliapol. Sácal som sa a tlačil.

Potom som natiahol ruku, aby som zasa kohosi odsotil ale akési silné ruky ma plynulým pohybom chytili za zápästie a lakeť a vykrútili mi ruku za chrbát. Mal som pocit že mi plece už-už vyskočí z kĺbu a okamžite som sa prehol dopredu a naplno som vrešťal, ale v tom hluku davu, rachote vrtuľníkov a zavýjaní sirén to bolo sotva počuť.

Silné ruky za mojím chrbtom ma znovu narovnali a riadili ma ako bábku. Chvat bol taký dokonalý, že na únik sa nedalo ani pomyslieť. Nemyslel som ani na hluk helikoptéry ani na Ange. Jediné, na čo som dokázal myslieť bolo, aby som sa hýbal len tak, ako chcel ten človek. Otočil ma, takže sme sa ocitli tvárou v tvár.

Bolo to dievča s ostrou, akoby potkaňou tvárou, sčasti zakrytou za obrovskými slnečnými okuliarmi. Nad nimi jej ako klince trčali na všetky strany svetloružové vlasy.

„Ty!“ povedal som. Poznával som ju. To ona ma odfotila a hrozila, že ma bonzne školskej hliadke. Bolo to vtedy, päť minút pred útokmi. Bola to ona, bezohľadná a prefíkaná. Obaja sme odtiaľ vtedy za zvuku klaksónov zdrhli a oboch nás

zadržala polícia. Ja som sa správal nepriateľsky a tak si zmysleli, že som nepriateľ.

Ona – Masha – sa stala ich spojencom.

„Ahoj, M1k3y," zasyčala mi do ucha, zblízka, ako milenka. Po chrbte mi prebehol mráz. Pustila mi ruku a ja som si ju vytriasal.

„Kriste," povedal som. „Ty!"

„Áno, ja," povedala. „Plyn spustia asi tak o dve minúty. Pohni zadkom."

„Ange – moje dievča – je pri Soche Zakladateľov."

Masha si prezrela dav. „Bez šance," povedala. „Ak to skúsime, je po nás. Plyn padne do dvoch minút, ak si to náhodou prvý krát prepočul."

Zastal som. „Bez Ange nejdem," povedal som.

Pokrčila plecami. „Ako myslíš," zakričala mi do ucha. „Je to tvoj pohreb."

Začala sa prebíjať davom, vzďaľovala sa na sever, k centru mesta. Ja som pokračoval smerom k Soche Zakladateľov. O sekundu na to bola moja ruka znovu v tom bolestivom chvate a znova ma otočila a strkala vpred.

„Vieš príliš veľa, ty chmuľo," povedala. „Videl si moju tvár. Ideš so mnou."

Skríkol som na ňu a mykol sebou až som mal pocit, že sa mi zlomí rameno, ale ona ma tlačila ďalej. Každým krokom ma moja zranená noha príšerne bolela a plece hrozilo vykĺbením.

Používajúc ma ako baranidlo si prerážala cestu davom. Rachot helikoptér sa zmenil a ona ma začal strkať ešte silnejšie. „BEŽ!" vykríkla. „Plyn je tu!"

Hukot davu za zmenil tiež. Sípanie a výkriky boli zrazu oveľa oveľa hlasnejšie. Už som to kedysi počul. Znovu sme boli v parku. Plyn na nás pršal. Zadržal som dych a *bežal*.

Vybehli sme z davu a ona mi pustila ruku. Vytriasol som si ju. Čo najrýchlejšie som kríval po chodníku a dav redol a redol. Blížili sme sa ku skupine agentov DHS so štítmi a maskami.

Keď sme sa priblížili, zablokovali nám cestu, ale Masha vytiahla odznak a oni sa rozostúpili, akoby bola Obi Wan Kenobi vraviaci „Toto nie sú droidi, ktorých hľadáte.“

„Ty prekliata *beštia*,“ povedal som, keď sme sa náhlili hore Trhovou ulicou. „Musíme sa vrátiť po Ange.“

Našpúlila pery a zavrtela hlavou. „Súcítim s tebou, braček. Svojho chlapca som nevidela už celé mesiace. Asi si myslí, že som mŕtva. Vojnové osudy. Ak sa vrátime po tvoju Ange, je po nás. Len ak si švihneme, máme šancu. A kým my máme šancu, ona má šancu. Všetky tieto deti nepozatvárajú na Gitmo. Asi len vezmú pár stovák na výsluch a zvyšok pošlú domov.“

Išli sme hore Trhovou ulicou, okolo striptízových lokálov, pred ktorými táborili bezďáci a vysedávali feťáci, smradľaví ako otvorený záchod. Masha ma viedla do malého výklenku pri zatvorených dverách do lokálu. Vyzliekla si bundu a otočila ju naruby – podšívka mala jemný prúžkovaný vzor a s obrátenými švíkmi bunda vyzerala úplne inak. Z vrecka vytiahla vlnenú čiapku, natiahla si ju na hlavu a sformovala do výstredného, končitého tvaru. Potom vytiahla odličovacie obrúsky a začala si utierať tvár a nechty. Za minútku bola celkom inou ženou.

„Zmena šatníka,“ povedala. „Teraz ty. Zahoď topánky, zahoď bundu a klobúk.“ Pochopil som. Policajti si budú veľmi podrobne prezerať každého, kto by vyzeral ako účastník VampMobu. Čiapku som zahodil – aj tak nemám bejzbalové čiapky rád. Potom som zastrčil bundu do batoha a vytiahol tričko s dlhými rukávmi a obrázkom Rosy Luxemburgovej a natiahol si ho na moje čierne tričko. Nechal som, nech mi Masha zotrie mejkap a vyčistí nechty a za minútku som bol hotový.

„Vypni si mobil,“ povedala. „Máš nejaké erfidy?“

Mal som svoj študentský preukaz, bankomatovú kartu a električenku. Všetko to smerovalo do jej postriebrenej taštičky, v ktorej som spoznal izolačnú Faradayovu kabelku. Ako ich tak strčila do vrecka, uvedomil som si, že som jej práve odovzdal

moju legitimáciu. Ak je na druhej strane...

Začínal mi dochádzať rozsah toho, čo sa práve stalo. V mojich predstavách som v tejto chvíli mal stále Ange pri sebe. S ňou by sme boli dvaja na jedného. Ange by mi pomohla, keby sa čosi pobabralo. Keby Masha nebola tým, kým tvrdí že je.

„Daj si do topánok tieto kamienky –“

„To je v poriadku. Vytkol som si nohu. Žiadny program na rozoznávanie chôdze ma teraz nespozná.“

Krátko prikývla, ako jeden profík druhému, a nasadila si batoh. Ja som zodvihol ten svoj a pohli sme sa. Prezlečenie nám trvalo menej ako minútu. Vyzerali a pohybovali sme sa ako úplne iní ľudia.

Pozrela na hodinky a potriasla hlavou. „Pohyb,“ povedala. „Musíme doraziť na stretnutie. Nech ťa nenapadne utekať. Teraz máš dve možnosti. Mňa alebo basu. Zábery z toho mobu budú analyzovať celé dni, ale až s tým skončia, každá jedna tvár sa dostane do databázy. Náš odchod bude zaznamenaný. Obaja sme odteraz hľadaní zločinci.“

#

Za nasledujúcim blokom odbočila z Trhovej ulice a vydali sme sa nazad do Tenderloinu. Túto štvrť som poznal. Tu sme kedysi pátrali po otvorenom bode prístupu k WiFi, hrajúc Zábavné šialenstvo Harajuku.

„Kam to ideme?“ povedal som.

„Zvezieme sa,“ povedala. „Sklapni a nechaj ma pracovať.“

Išli sme rýchlo, z vlasov mi dolu tvárou stekal pot, našiel si cestičku dolu chrbtom a preklĺzol mi štrbinou v zadku až na stehná. Noha ma už *vážne* bolela a ja som si obzeral ulice San Francisca, ktoré som možno videl posledný raz v živote.

Neprospievalo mi ani, že sme šliapali priamo do kopca, do oblasti, kde sa Tenderloin menil v hodnotné nehnuteľnosti Nob Hillu. Prerývane som dychčal. Kráčala väčšinou hore úzkymi

uličkami a veľké ulice používala len na prechody medzi nimi.

Práve sme vchádzali do jednej takejto uličky s názvom Sabin Place, keď sa za nami ktosi zjavil a povedal, „Stop, ani hnúť.“ Bolo to plné zlomyseľnej veselosti. Zastali sme a otočili sa.

Na konci uličky stál Charles v nedbalej napodobenine upírskeho úboru – čiernom tričku a džínsach, s bielym mejkapom. „Ahoj, Marcus,“ povedal. „Ideš niekam?“ Naširoko a vlhko sa uškrnul. „Kto je táto tvoja frajerka?“

„Čo chceš, Charles?“

„No, motal som sa okolo tých zradcov z Xnetu odkedy som ťa zbadal rozdávať v škole tie DVDéčka. Keď som počul o VampMobe, pomyslel som si, že sa pridám a budem to pozorovať, aby som videl, či sa ukážeš a čo budeš robiť. Vieš, čo som videl?“

Mlčal som. V ruke držal mobil a mieril ním na nás. Nahrával. Možno mal navolené 911. Masha vedľa mňa stuhla ako doska.

„Videl som, že tú prekliatu záležitosť *vedieš*. A *nahral* som si to, Marcus. Takže teraz zavolám políciu a pekne tu na nich počkáme. A potom pôjdeš do hnusnej mizernej basy na dlhý, predlhý čas.“

Masha pokročila dopredu.

„Zostaň kde si, kočka,“ povedal. „Videl som, ako ťa odtiaľ odvádza. Videl som všetko –“

Urobila ďalší krok a vytrhla mu telefón z ruky, súčasne siahla za svoj chrbát a vytiahla roztvorenú peňaženku.

„DHS, ty debil,“ povedala. „Som z DHS. Práve som sprevádzala tohto sráča k jeho pánom, aby som videla, kam pôjde. To bola *moja úloha*. Teraz si to celé pobabral. Máme pre to názov. Volá sa to 'Bránenie vo výkone funkcie.' Túto frázu budeš počuť odteraz veľmi často.“

Charles o krok ustúpil a vystrel ruky pred seba. Zbledol tak, že bol belší ako jeho mejkap. „Čo? Nie! Teda – ja som

nevedel! Snažím sa *pomôcť*!“

Znovu sa pohol, ale Masha bola rýchla. Schytila ho za ruku a skrútila mu ju v rovnakom džudistickom chvate, v akom ma držala v Občianskom centre. Strčila ruku do vrecka a vytiahla pásik umelej hmoty, plastikové putá, ktoré bleskovo obtočila okolo jeho zápästí.

To bolo posledné, čo som videl, potom som sa dal na útek.

#

Kým ma dobehla, dostal som sa na opačný koniec uličky. Zrazila ma zozadu takže som sa roztiahol na zemi. Nedokázal som bežať veľmi rýchlo, noha ma bolela a batoh ma ťažil. Prudko som padol tvárou dolu a na špinavom asfalte som si oškrel líce.

„Ježišmária,“ povedala. „Ty si ale kompletný idiot. Vari si tomu *neuveril*?“

Srdce mi tĺklo. Bola nado mnou a pomaly ma nechávala vstať.

„To ťa mám spútať, Marcus?“

Postavil som sa na nohy. Všetko ma bolelo. Chcel som zomrieť.

„Poďme,“ povedala. „Už to nie je ďaleko.“

#

Ukázalo sa, že 'to' bol nákladiak, stojaci v postrannej uličke Nob Hillu, šestnásťkolka veľká ako tie všadeprítomné kamióny DHS, ktoré sa stále zjavovali na rohoch San Francisca a ježili sa anténami.

Na tomto bol nápis „Traja sťahováci a kamión“ a tí traja chlapíci tam veľmi zamestnane chodili dnu a von z vysokého činžového domu so zelenými markízami. Prenášali nábytok, pekne zabalený v pooznačovaných škatuliach, ktoré po jednej nakladali do kamiónu a starostlivo ich tam ukladali.

Najprv nás previedla pekne dookola, zdalo sa, že sa jej čosi nepozdáva, pri druhom kole nadviazala očný kontakt s človekom, ktorý na kamión dozeral, postarším černochom so širokým opaskom a hrubými rukavicami. Mal láskavú tvár a usmial sa na nás, keď nás akoby ľahostajne viedla k stupienkom do kamiónu a do jeho vnútra. „Pod veľký stôl," povedal. „Nechali sme tam pre vás miesto."

Kamión bol dopoly plný, ale úzka ulička viedla k veľkému stolu s bublinkovým igelitom okolo nôh, cez ktorý bola prehodená kockovaná deka.

Masha ma vtiahla pod stôl. Bolo tam tesno a plno prachu, ako som sa vtláčal medzi škatule, potlačil som kýchnutie. Miesta bolo tak málo, že sme skoro sedeli jeden na druhom. Nemyslím, že by sa k nám Ange zmestila.

„Ty potvora," povedal som hľadiac na Mashu.

„Sklapni. Mal by si mi z vďaky lízať topánky. Do týždňa, maximálne do dvoch by si skončil v base. A nie v Gitme v Zálive. Možno v Sýrii. Myslím, že tam posielajú tých čo majú naozaj zmiznúť."

Položil som hlavu na kolená a snažil sa zhlboka dýchať.

„Prečo si vôbec začal s takým nezmyslom, ako je vyhlásenie vojny DHS?"

Povedal som jej. Povedal som jej, ako ma zadržali a o Darrylovi.

Potľapkala si po vreckách a našla mobil. Charlesov. „Nesprávny telefón." Vytiahla druhý. Zapla ho a žiara jeho displeja naplnila našu malú pevnôstku. Po krátkej manipulácii mi ho podala.

Bola to fotka, ktorú spravila tesne predtým, než vybuchli tie bomby. Boli sme na nej ja, Jolu, Van a –

Darryl.

V ruke som držal dôkaz, že Darryl bol s nami len pár minút predtým, než DHS zadržali. Dôkaz, že bol živý a zdravý a s nami.

„Musíš mi dať kópiu tohto obrázku," povedal som. „Potrebujem ho."

„Keď sa dostaneme do LA," povedala a vzala si mobil. „Až ti vysvetlia, ako sa má správať utečenec bez toho, aby nás oboch čapli a vyšupovali kamsi do Sýrie. Nechcem, aby si si robil nádeje na záchranu tohto chlapca. Tam kde momentálne je, je celkom v bezpečí – nateraz."

Premýšľal som o tom, že by som jej to skúsil vziať násilím, ale svoju fyzickú pripravenosť mi už predviedla dostatočne. Musela mať nejaký čierny pás alebo čo.

Sedeli sme v tme, počúvali troch sťahovákov plniť kamión ďalšími a ďalšími krabicami fučiac od námahy. Snažil som sa spať, ale nedarilo sa. Masha s tým nemala nijaký problém. Už chrápala.

Cez úzku, zapratanú uličku, vedúcu von na čerstvý vzduch bolo ešte stále vidieť trochu svetla. Hľadel som naňho a premýšľal o Ange.

Moja Ange. Vlasy poletujúce okolo jej pliec keď otáčala hlavou zo strany na stranu, smejúc sa čomusi čo som vykonal. Jej tvár, keď som ju videl posledný raz, ako padala v dave VampMobu. Všetci tí ľudia na VampMobe, aj tí v parku, ležiaci a zvíjajúci sa, DHS v útoku s obuškami. Všetci tí čo zmizli.

Darryl. Uväznený na Ostrove pokladov so zašitým bokom. Ako ho vyvádzajú na nekonečné výsluchy o teroristoch.

Darrylov otec, zničený a pripitý, neoholený. A potom vyumývaný, vo uniforme, „kvôli fotkám." Vzlykajúci ako malý chlapec.

Môj vlastný otec a to ako ho moje zmiznutie na Ostrove pokladov zmenilo. Bol rovnako zlomený ako Darrylov otec, ale iným spôsobom. A jeho tvár, keď som mu povedal, čo sa mi stalo.

Vtedy som pochopil, že nemôžem utiecť.

Vtedy som pochopil, že musím zostať a bojovať.

#

Masha zhlboka a pravidelne oddychovala, ale keď som s pomalosťou ľadovca siahol do jej vrecka po telefóne, zafučala a zamrvila sa. Stuhol som a zadržal dych na celé ďalšie dve minúty, počítajúc jedenadvadsať, dvaadvadsať.

Jej dych sa pomaličky upokojil a prehĺbil. Milimeter po milimetri som vytiahol jej mobil z vrecka, prsty a ruka sa mi chveli, ako som sa usiloval o čo najpomalší pohyb.

A potom som ho mal, malá vecička veľkosti tabuľky čokolády.

Otočil som hlavu do svetla, keď som si na čosi spomenul: na Charlesa ako drží telefón a výsmešne ním na nás mieri. Bol to telefón vo tvare čokoládky, strieborný, oblepený logami tuctu firiem, ktoré cez telefónnu spoločnosť dotovali jeho náklady. Bol to ten druh, kde ste si museli pred každým hovorom vypočuť reklamu.

V kamióne bolo príliš málo svetla, aby sa dalo jasne vidieť, ale dôkladne som ho prehmatal. Boli tam tie firemné nálepky? Áno? Áno. Práve som Mashi ukradol *Charlesov* telefón.

Znova som sa otočil a pomaly, pomaličky, pomaličky, *pomaličičky* som opäť siahol do jej vrecka. *Jej* mobil bol väčší a mohutnejší, vybavený lepším foťákom a ktovie čím všetkým.

Raz sa mi to už podarilo – takže teraz to šlo trochu ľahšie. Milimeter po milimetri som ho vyviklal z jej vrecka, dvakrát som sa zastavil keď zafučala a pohla sa.

Keď som ho vytiahol a začal ustupovať, jej ruka vystrelila bleskovo ako had a schytila ma za ruku, drsne a silne, jej prsty sa mi zaryli do šliach na zápästí.

Zalapal som po dychu a zrazu som hľadel do Mashiným naširoko otvorených očí.

„Ty si taký idiot," povedala konverzačným tónom a druhou rukou mi vzala svoj mobil a začala doň čosi ťukať. „Ako si plánoval odomknúť túto vec?"

Preglgol som. Zápästie ma bolelo. Zahryzol som si do pery

aby som nevykríkol.

Stále ťukala do klávesnice. „S týmto si sa chcel odtiaľto vytratiť?“ Ukázala mi našu fotku, kde som bol s Darrylom, Jolu a Van. „S touto fotkou?“

Mlčal som. Mal som pocit, že mi rozdrví zápästie.

„Možno by som ju mala jednoducho zmazať, zbaviť ťa pokušenia.“ Jej voľná ruka sa ďalej pohybovala. Mobil sa jej spýtal, či to myslí vážne a ona sa musela naň pozrieť, aby našla správny kláves.

Vtedy som sa pohol. Stále som držal Charlesov mobil a tým som ju z celej sily udrel do ruky, až som si udrel hánky o stolnú dosku, čo sme mali nad hlavami. Zásah bol taký prudký, až sa ten mobil rozletel na kúsočky a ona skríkla a ruka jej ochabla. Pokračoval som, siahol som po jej druhej ruke, po jej práve odomknutom telefóne, nad ktorým stále držala palec, pripravený stlačiť OK. Prsty sa jej však zovreli naprázdno, keď som jej ho vytrhol z ruky.

Po rukách a kolenách som sa plazil úzkou chodbičkou smerom k svetlu. Dva razy som zacítil, ako mi plesla po chodidlách a členkoch a musel som z cesty odsunúť niekoľko škatúľ, ktorými nás zavalili ako faraóna v hrobke. Zopár ich padlo za mňa a začul som Mashu zastonať.

Rolovacie dvere kamiónu boli otvorené na škárku a ja som sa k nej vrhol a preklĺzol popod ne. Schodíky boli preč a tak som sa ocitol visiac dolu hlavou nad cestou, ťahal som sa ďalej, až som padol hlavou napred na asfalt. Chytiac sa za nárazník som sa pozviechal a zúfalo som zatiahol za kľučku na dverách, až som ich zabuchol. Masha vnútri vykríkla – asi som jej privrel prsty. Naplo ma na dávenie, ale potlačil som to.

Miesto toho som zacvakol zámku na dverách.

&&&

Kapitola 20

Žiadny z tých troch chlapov nebol v tej chvíli nablízku a tak som vyrazil preč. Hlava ma tak bolela, že som si pomyslel, že určite krvácam, ale nič som nenahmatal. Môj vymknutý členok mi tak stŕpol, že som bežal ako pokazená marioneta. V behu som sa však zastavil iba raz, aby som zrušil príkaz na zmazanie fotky na Mashinom telefóne. Vypol som na ňom rádio – aj aby som šetril baterku, aj aby ma pomocou neho nemohli vystopovať – čas do hibernácie som nastavil na dve hodiny, najdlhší možný interval. Skúšal som sa nastaviť ho tak, aby po znovuzapnutí nevyžadoval heslo, ale uskutočniť túto zmenu vyžadovalo zadať heslo. Takže som mienil jednoducho stláčať klávesy minimálne raz za dve hodiny, kým prídem na to, ako z neho dostať ten obrázok. Budem potrebovať nabíjačku.

Nemal som nijaký plán. A nejaký som potreboval. Potreboval som si sadnúť, pripojiť sa na sieť – vymyslieť, čo ďalej. Už som mal plné zuby toho, že za mňa stále plánoval ktosi iný. Nechcel som len konať len kvôli Mashi, DHS alebo kvôli otcovi. Alebo kvôli Ange? No, možno kvôli nej áno. Vlastne by to bolo celkom v poriadku.

Práve som zostupoval z kopca kde sa dalo, prešmykoval som sa bočnými uličkami a splýval s davom. Nemal som presný cieľ. Každú chvíľu som strčil ruku do vrecka a ťukol do kláves na Mashinom mobile, aby sa neuložil k spánku. Roztvorený vo vrecku mojej bundy bol nešikovne veľký.

Zastal som a oprel sa o stenu. Členok ma ničil. Kde to vlastne som?

O'Farrel, na Hyde Street. Pred pochybným „Ázijským masážnym klubom.“ Moje zradné nohy ma doviedli späť na začiatok – na miesto, kde Masha spravila tú fotku len niekoľko sekúnd predtým, ako vybuchol Zálivový most, predtým, ako sa

môj život navždy zmenil.

Mal som chuť sadnúť si na chodník a rozrevať sa, ale to by moje problémy nevyriešilo. Musím zavolať Barbare Stratfordovej a povedať jej, čo sa stalo. Ukázať jej Darrylovu fotku.

Na čo to vlastne myslím? Musím jej ukázať to video, to, čo mi Masha poslala – to, na ktorom sa prezidentov šéf štábu kochal útokmi na San Francisco a pripustil, že vedel, kedy a kde sa udejú nové útoky a že ich nemieni zastaviť, pretože pomôžu znovuzvoleniu jeho človeka.

Plán bol teda takýto: spojím sa s Barbarou, dám jej tie dokumenty a vydáme to. VampMob musel ľudí riadne vyplašiť, museli si myslieť, že sme naozaj banda teroristov. Samozrejme, keď som ho plánoval, myslel som hlavne na to, ako to fantasticky odpúta pozornosť, ale teraz mi napadlo, ako sa to muselo javiť nejakému strýcovi v Nebraske.

Zavolám Barbare a budem si počínať rafinovane, zavolám z verejného telefónu, dám si kapucňu, takže ma tie všadeprítomné CCTV neodfotia. Vylovil som z vrecka štvrťdolár a preleštil ho cípom košele, aby som zmazal odtlačky prstov.

Pustil som sa dolu kopcom, dolu k stanici BARTu, kde boli telefónne búdky. Prišiel som k zastávke trolejbusu, keď som si všimol obálku aktuálneho *Bay Guardianu*, poukladaného na kôpke pri čiernom bezdomovcovi, ktorý sa na mňa usmial. „Len do toho, prečítaj si obálku, to je zadarmo – nazrieť dnu ťa však bude stáť päťdesiat centov."

Titulok bol vysádzaný najväčšími typmi aké som kedy videl od 11. septembra:

VOVNÚTRI GUANTANÁMA V ZÁLIVE

Pod tým, menším písmom:

„Ako DHS drží naše deti a našich priateľov v tajných väzniciach rovno pred naším prahom.

Barbara Stratfordová, exkluzívne pre Bay Guardian"

Predávajúci zavrtel hlavou. „Uverili by ste tomu?“ povedal. „Priamo tu v San Franciscu. Človeče, táto vláda je *na hovno*.“

Teoreticky je *Guardian* zadarmo, ale zdalo sa, že tento chlapík ovládol miestny trh s jeho kópiami. V ruke som mal štvrťák. Pustil som mu ho do hrnčeka a siahol po ďalší. Tentoraz som sa neobťažoval zotierať z neho odtlačky.

„Vravia nám, že odkedy neznámi zločinci vyhodili do vzduchu Zálivový most, svet sa zmenil. Tisíce našich priateľov a susedov toho dňa zomrelo. Takmer nikto z nich sa nenašiel; ich ostatky údajne ležia na dne zálivu.

Ale naša reportérka prináša mimoriadny príbeh mladého muža, ktorého DHS zatklo len niekoľko minút po výbuchoch. Príbeh, ktorý naznačuje, že naša vlastná vláda ilegálne zadržiavala množstvo údajných mŕtvych na Ostrove pokladov, ktorý okamžite po útoku nechali evakuovať a zakázali naň vstup civilným osobám...“

Sadol som si na lavičku – na tú istú, ako som si uvedomil a vlasy mi z toho vstali dupkom, kde sme posadili Darryla, aby si oddýchol potom, čo sme vyšli zo stanice BARTu – a prečítal som si celý článok. Stálo ma veľa námahy nevybuchnúť priamo tam v plač. Barbara našla nejaké fotky mňa a Darryla, ako sa spolu bavíme a priložila ich k textu. Tie fotky boli možno rok staré, ale vyzeral som na nich o toľko *mladšie*, akoby som mal 10 alebo 11. Za posledných pár mesiacov som veľmi dorástol.

Článok bol prekrásne napísaný. Cítil som sa pobúrene v mene tých detí o ktorých písala, nato som si spomenul, že veď píše o *mne*. Bola tam aj Zebova správička, jeho kostrbaté písmo bolo zväčšené na novinovú polstranu. Barbara vyhrabala viac informácií o iných deťoch, ktoré boli uväznené na tom ostrove len pár kilometrov od svojich rodičov.

Z vrecka som vytiahol ešte jeden štvrťdolár, potom som si to rozmyslel. Aká je šanca, že Barbarin telefón neodpočúvajú? Volať jej práve teraz je absolútne nemožné. Aspoň nie priamo,

Potreboval som prostredníka, aby som sa s ňou spojil a aby sme sa dohodli na stretnutí niekde na juhu. Toľko teda k plánom.

Čo som naozaj veľmi potreboval, bol Xnet.

Ako sa dopekla dostanem na linku? Wifinder môjho mobilu blikal ako blázon – bezdrôtové siete boli všade okolo mňa, ale nemal som Xbox ani telku ani DVD s ParanoidLinuxom. WiFi, WiFi všade...

Vtedy som ich zbadal. Dvaja chlapci asi v mojom veku, pohybujúci sa v dave na vrchu schodov k BARTu.

Čo ma zaujalo bol spôsob ako sa pohybovali, akýsi nešikovný, zrážali sa s cestujúcimi a turistami. Každý z nich mal ruku vo vrecku a keď sa im pohľady stretli, zaškľabili sa. Boli to tí najnápadnejší džemeri, ale ľudia si ich nevšímali. Tu v tejto štvrti každý očakáva stretnutie s bláznami a bezdomovcami, takže sa každý vyhýba očnému kontaktu, ak sa dá, tak sa radšej vôbec neobzerá.

Zameral som sa na jedného. Vyzeral veľmi mlado, ale nemohol byť oveľa mladší ako ja.

„Hej," povedal som. „Hej, vy dvaja, môžete prísť na moment sem?"

Predstieral, že ma nezačul. Pozrela priamo skrz mňa, ako keď pozeráte skrz bezdomovca.

„No tak," povedal som. „Nemám veľa času." Chytil som ho za plece a zasyčal som mu do ucha. „Idú po mne fízli. Som z Xnetu."

Zatváril sa vyľakane, akoby chcel ujsť, a jeho kamoš sa už blížil k nám. „Myslím to vážne," povedal som. „Len ma vypočujte."

Jeho druh sa priblížil. Bol vyšší a mohutnejší – ako Darryl. „Hej," povedal. „Niečo nie je v poriadku?"

Jeho kamoš mu zašepkal čosi do ucha. Obaja vyzerali veľmi napäto.

Spod pazuchy som vytiahol svoj výtlačok *Bay Guardianu* a

zamával im pred očami. „Mrknite na stranu 5, dobre?“

Poslúchli. Pozreli si titulok. Fotku. Mňa.

„No teda, človeče,“ povedal prvý. „Nie sme hodní.“ Škeril sa na mňa ako blázon a ten mohutnejší ma plesol po chrbte.

„Nemôže byť –“ povedal. „Ty si M –“

Zakryl som mu ústa rukou. „Poďte sem, dobre?“

Vzal som ich nazad k mojej lavičke. Všimol som si, že pod ňou bola akási stará, hnedá škvrna. Darrylova krv? Pocítil som zimomriavky. Sadli sme si.

„Som Marcus,“ povedal som a pri vyslovení svojho pravého mena pred ľuďmi, ktorí ma už poznali ako M1k3yho, som sťažka preglgol. Rúcal som svoje krytie, ale „Bay Guardian“ už aj tak túto spojitosť odhalil.

„Nate,“ povedal menší. „Liam,“ dodal väčší. „Bráško, je to pre nás *taká* česť. Si náš večný hrdina –“

„Nehovor tak,“ povedal som. „Nehovor to. Vy dvaja vyzeráte ako reklama s nápisom, 'Aha, ja džemujem, zašite ma do Gitma-v-Zálive'. Nemohli by ste už byť nápadnejší.“

Liam sa zatváril akoby sa šiel rozplakať.

„No nič to, nechytili vás. Neskôr vám dám zopár tipov.“ Znovu sa rozjasnil. Bolo akosi čudne jasné, že títo dvaja *naozaj* považovali M1k3yho za svoj idol a že urobia všetko, čo poviem. Škerili sa ako idioti. Cítil som sa nepríjemne, bolo mi z toho nevoľno od žalúdka.

„Počúvajte, potrebujem sa dostať na Xnet, hneď teraz, bez toho, aby som šiel domov, nemôžem sa tam ani priblížiť. Bývate niekde nablízku?“

„Ja áno,“ povedal Nate. Hneď tu hore na Kalifornskej. Je to trochu prechádzka – strmý svah.“ Práve som zišiel sem dolu. Tam niekde hore bola Masha. Ale aj tak to bolo lepšie, než v čo som mohol dúfať.

„Tak poďme,“ povedal som.

#

Nate mi požičal bejzbalovú čiapku a vymenil si so mnou bundu. O rozoznanie chôdze som si nerobil starosti, členok mi bolestivo pulzoval – kríval som ako komparzista v kovbojke.

Nate býval v obrovskom štvorspálňovom byte na vrchu Nob Hillu. Budova mala vrátnika v červenej livreji so zlatým brokátom, ktorý priložil prsty k štítku čapice a oslovil ho „Pán Nate“ a všetkých nás pekne privítal. Dom bol bez poškvrnky a voňal čerstvo vylešteným nábytkom. Snažil som sa nezízať, ale muselo to byť niekoľkomiliónové kondo.

„To môj otec,“ vysvetlil. „Bol investičným bankárom. Mal obrovskú životnú poistku. Zomrel, keď som mal 14 a všetko sme to dostali. Už roky boli rozvedení, ale nechal moju mamu ako dedičku.“

Cez okno na celú stenu ste mali fantastický výhľad na opačnú stranu Nob Hillu, až celkom dolu k Rybárskemu nábrežiu, k ohavnému pahýľu Zálivového mosta, na les žeriavov a kamiónov. Cez hmlu som vytušil Ostrov pokladov. Ako som tak pozeral tam celkom dolu, pocítil som bláznivé nutkanie skočiť.

Napojil som sa z jeho Xboxu a s pomocou obrovskej plazmovej telky v obývačke. Ukázal mi, koľko otvorených WiFi sietí sa dalo vidieť z tohto vysokého miesta – dvadsať, možno aj tridsať. Dobré miesto pre Xneťáka.

Na mojom M1k3yho účte bola *záľaha* pošty. 20 000 nových správ od okamihu, keď sme s Ange ráno odišli z jej domu. Množstvo bolo z tlače, žiadali o rozhovory, ale väčšina bola od Xneťákov, ľudí, ktorí videli článok v *Guardiane* a chceli mi dať najavo, že urobia čokoľvek čo len budem potrebovať, aby mi pomohli.

To ma dostalo. Po lícach sa mi začali kotúľať slzy.

Nate a Liam si vymenili pohľady. Snažil som sa to zastaviť, ale márne. Vzlykal som. Nate šiel k dubovému sekretáru a otvoril barovú skrinku, kde sa ukázali lesknúce rady fliaš. Nalial mi štamperlík čohosi zlatohnedého a priniesol mi to.

„Vzácna írska whiskey," povedal. „Mamina obľúbená."

Chutilo to ako oheň, ako zlato. Srkol som, snažil som sa nezakuckať. Tvrdý alkohol som neobľuboval, ale toto bolo iné. Párkrát som sa zhlboka nadýchol.

„Vďaka, Nate," povedal som. Tváril sa, ako by som mu práve pripol metál. Dobrý chlapec.

„V poriadku," povedal som a vzal si klávesnicu. Obaja chlapci ma fascinovane sledovali, ako som listoval mojou poštou na gigantickej obrazovke.

Čo som hľadal v prvom rade, bol email od Ange. Bola šanca, že sa odtiaľ dostala. Vždy je šanca.

Ale bol som idiot, že som dúfal. Nič tam od nej nebolo. Začal som prechádzať poštou čo najrýchlejšie, triediac si otázky z tlače, odkazy od fanúšikov, nenávistnú poštu, spam...

A vtedy som to našiel: list od Zeba.

„Nebolo veľmi príjemné zobudiť sa dnes ráno a nájsť list, o ktorom som si myslel, že ho zničíš, na stránkach novín. Vôbec to nebolo príjemné. Začal som sa cítiť – prenasledovaný.

Ale potom som pochopil, prečo si to spravil. Neviem, či dokážem schváliť tvoju taktiku, ale je zrejmé, že tvoje motívy boli rozumné.

Ak čítaš toto, znamená to, že existuje šanca, že si zmizol do ilegality. Nie je to ľahké. Toľko som sa naučil. A ešte oveľa viac.

Môžem ti pomôcť. Mal by som to pre teba urobiť. Ty robíš pre mňa čo môžeš. (Aj keď to nerobíš s mojím súhlasom.)

Ak dostaneš túto správu, odpovedz, ak si sám a na úteku. Alebo aj keď si zadržaný našimi priateľmi v Gitme a hľadáš spôsob, ako ukončiť bolesť. Ak ťa dostali, urobíš, čo od teba budú chcieť. Veď to vieš. Risknem to.

Pre teba, M1k3y."

„Fíííha," vydýchol Liam. „Človeče." mal som chuť jednu mu prišiť. Otočil som sa, že mu odseknem niečo ostré, ale hľadel na mňa očami veľkými ako taniere, vyzeral, akoby sa

už-už chystal padnúť predo mnou na kolená.

„Môžem len povedať," povedal Nate, „môžem len povedať, že je najväčšou poctou v mojom živote pomôcť ti? Môžem povedať len toľko?"

Začervenal som sa. Nedalo sa nič robiť. Tí dvaja boli kompletne ohúrení, aj keď som nebol nijaká hviezda, aspoň nie vo svojich vlastných očiach.

„Chlapci, mohli by ste –" prehltol som. „Mohol by som mať trochu súkromia?"

Vypadli z izby ako dve neposlušné šteňatá a ja som sa cítil ako blb. Rýchlo som písal.

„Zeb, podarilo sa mi zmiznúť. A som na úteku. Potrebujem všetku pomoc na svete. Chcem to už ukončiť." Spomenul som si na Mashin telefón, vybral ho z vrecka a ťukol doň, aby sa neuspal.

Nechali ma osprchovať sa, dali mi náhradné oblečenie, nový batoh s polovičkou výbavy na prežitie zemetrasenia – boli tam energetické tyčinky, lieky, horúce a studené polotovary a starý spacák. Dokonca mi tam dali aj náhradný Xbox Universal s nainštalovaným ParanoidXboxom. Pekný detail. Poplašnú pištoľ som musel odmietnuť.

Stále som si overoval, či mi Zeb neodpíše. Odpovedal som na maily od fanúšikov. Odpovedal som na otázky tlače. Zmazal som nenávistné odkazy. Trochu som očakával, či sa nezjaví niečo od Mashe, ale bolo pravdepodobné, že je už niekde na polceste do LA, bolia ju prsty a vôbec sa jej nechce písať. Znovu som pohladil jej telefón.

Prehovorili ma, aby som si na krátku, hanebnú chvíľku, zdriemol. Mal som záchvat paranoje, čo ak tí dvaja plánujú zradiť ma, kým budem spať. Čo bola sprostosť – rovnako dobre ma mohli nabonzovať, aj keď som bol hore. Jednoducho som nedokázal stráviť, že si o mne myslia *tak veľa*. Intelektuálne som chápal, že existujú ľudia ochotní nasledovať M1k3yho. Niektorých som stretol dnes ráno, kričiacich KRV

KRV KRV a lietajúcich po Občianskom centre. Ale s týmito dvoma to bolo osobnejšie. Boli to jednoducho milí čudáci, kedysi, v dňoch pred Xnetom, mohli byť mojimi kamošmi, s ktorými by som zažíval tínedžerské dobrodružstvá. Dobrovoľne sa prihlásili do armády, mojej armády. Bol som za nich zodpovedný. Ponechaní sami na seba by sa nechali chytiť, bola to otázka času. Boli príliš dôverčiví.

„Chalani, počúvajte ma chvíľu. Musím sa s vami porozprávať o čomsi dôležitom."

Takmer sa postavili do pozoru. Bolo by to zábavné, keby to nebolo také strašidelné.

„Ide o toto. Tým, že ste mi pomohli, začalo to byť pre vás nebezpečné. Ak vás chytia, chytia aj mňa. Dostanú z vás všetko, čo viete –" Zodvihol som ruku, aby som umlčal ich protesty. „Nie, prestaňte. Nezažili ste to. Každý prehovorí. Každého zlomia. Ak vás niekedy dostanú, povedzte im všetko, hneď, čo najrýchlejšie, všetko čo viete. Aj tak sa k tomu nakoniec dostanú. Tak to robia.

Ale nedostanú vás a ja vám poviem prečo: už nie ste džemeri. Vaša aktívna služba skončila. Ste –" Zalovil som v pamäti medzi slovíčkami, odpočutými v špionážnych thrilleroch – „ste spiacou bunkou. Stiahnite sa. Staňte sa normálnymi chalanmi. Tak či onak, s touto vecou skoncujem, plánujem to všetko zverejniť, a ukončiť. Inak to skoncuje so mnou. Ak o mne nebudete do 72 hodín počuť, predpokladajte, že ma dostali. Potom robte čo chcete. Ale počas nasledujúcich troch dní – alebo aj navždy, ak vyjde to, čo mám v pláne – sa stiahnite. Sľúbite mi to?"

Slávnostne sľúbili. Nechal som sa prehovoriť na zdriemnutie, ale zaprisahal som ich, aby ma zobudili každú hodinu. Musel som udržiavať Mashin telefón a chcel som aj sledovať, či sa so mnou Zeb nespojí.

#

Stretnutie sa malo konať vo vagóne BARTu, čo ma znervózňovalo. Je tam plno kamier. Ale Zeb vedel, čo robí. Mali sme sa stretnúť v poslednom vagóne určeného vlaku, odchádzajúceho zo stanice na Powellovej, v čase, keď vo vagóne býva tlačenica. Pretlačil sa ku mne v dave a dobrí sanfranciskí cestujúci okolo neho vyčistili priestor, okruh, ktorý vždy obkolesuje bezdomovcov.

„Rád ťa zasa vidím," zamrmlal do dverí. Pozerajúc do tmavého skla som videl, že nik nebol pri nás tak blízko, aby nás mohol odpočúvať – aspoň nie bez špecializovaného mikrofónu. A ak by vedeli toľko, že by sa s takým niečím dostavili až sem, tak je tak či tak po nás.

„Aj ja teba, braček," povedal som. „Prepáč – prepáč, chápeš?"

„Sklapni. Neospravedlňuj sa. Bol si odvážnejší ako ja. Si pripravený odísť do ilegality? Pripravený zmiznúť?"

„Pokiaľ ide o to."

„Áno?"

„To nemám v pláne."

„Ach," povedal.

„Počúvaj, dobre? Mám – mám fotky, video. Veci, ktoré naozaj niečo *dokazujú*." Siahol som do vrecka a pohladil Mashin telefón. Na Námestí Únie som si kúpil nabíjačku a v kaviarni som ju potom nechal zapojenú dosť dlho aby sa mi baterka dostala na štyri či päť paličiek. „Potrebujem to dostať k Barbare Stratfordovej, reportérke z *Guardianu*. Ale oni ju budú sledovať – či sa tam neukážem."

„A myslíš si, že po mne nepôjdu? Ak tvoj plán predpokladá, že ja sa mám priblížiť na menej ako míľu k jej kancelárii alebo domovu –"

„Chcem, aby si presvedčil Van aby sa so mnou stretla. Hovoril ti Darryl o Van? To dievča –"

„Hovoril. Hej, hovoril o nej. Myslíš, že ju nesledujú? Všetkých vás, čo ste boli zatknutí?"

„Myslím, že sledujú. Ale ju nebudú sledovať príliš intenzívne. A Van je totálne čistá. Nikdy nespolupracovala v nijakom z mojich –“ preglgol som. „Z mojich projektov. Takže okolo nej budú menej ostražití. Ak zavolá do Guardianu a bude si chcieť dohodnúť schôdzku, kde vyklopí, čo som za pošuka, možno jej to dovolia.“

Dlho hľadel do dverí.

„Vieš, čo sa stane, keď nás znovu dostanú.“ Nebola to otázka.

Prikývol som.

„Si si istý? Niektorých z ľudí, čo boli s nami na Ostrove pokladov, odviezli v helikoptérach. Odpratali ich *mimo územie*. Existujú krajiny, kam si Amerika môže outsourceovať svoje mučenie. Krajiny, kde zhniješ naveky. Krajiny, kde túžia len po tom, aby sa ťa mohli zbaviť, nechajú ťa vykopať si dieru a potom ťa strelia do hlavy.“

Prehltol som a prikývol.

„Stojí to za riziko? Môžeme sa pokojne skrývať veľmi, veľmi dlho. Jedného dňa možno dostaneme svoju krajinu späť. Môžeme si na to počkať.“

Zavrtel som hlavou. „Nemôžeš dostať niečo za nič. Je to naša *vlasť*. Vzali nám ju. Teroristi, čo na nás zaútočili, sú stále na slobode – a *my nie*. Nemôžem odísť do ilegality na rok, desať rokov, možno na celý život, a čakať, až mi niekto strčí slobodu do ruky. Sloboda je niečo, čo si musíš zaslúžiť.“

#

V to popoludnie Van odišla zo školy ako obyčajne a sedela vzadu v autobuse v tesnom hlúčiku svojich kamarátok, smejúc sa a žartujúc tak ako vždy. Ostatní cestujúci si ju všimli, bola hlučná a nosila ten obrovský, hlúpy plantavý klobúk, ktorý vyzeral ako čosi zo školského predstavenia o renesančných šermiaroch. V istom okamihu sa všetky zhŕkli dokopy, potom sa rozostúpili, ukazovali si a chichotali sa. Dievčina, ktorá teraz

mala klobúk na hlave, bola rovnako vysoká ako Van a zozadu vyzerala celkom ako ona.

Nik si nevšímal útle ázijské dievča, ktoré vystúpilo niekoľko zastávok pred stanicou BARTu. Mala na sebe jednoduchú školskú uniformu a pri vystupovaní hanblivo klopila oči. Okrem toho práve v tej chvíli to hlučné kórejské dievča zaujúkalo a jej kamošky to po nej opakovali a smiali sa tak hlučne, až šofér autobusu spomalil, otočil sa v sedadle a zamračil sa na nich.

Van sa ponáhľala dolu ulicou so sklopenou hlavou, vlasy mala stočené a zastrčené do goliera nemodernej bundy. Do topánok si zastrčila ortopedické vložky, takže vyzerala o pár labilných centimetrov vyššia, šošovky vymenila za svoje najmenej obľúbené okuliare z obrovskými sklami, ktoré jej kryli polovicu tváre. Hoci som na ňu čakal v prístrešku na zastávke autobusu a vyhliadal ju, takmer som ju nepoznal. Vstal som a vo vzdialenosti pol bloku som kráčal za ňou cez ulicu.

Ľudia, čo ma míňali, sa odo mňa bleskurýchlo odvracali. Vyzeral som ako chlapec bez domova, s ošúchaným kartónovým nápisom, špinavým zvrchníkom, obrovskou prepchatou taškou, ktorá bola polepená lepiacou páskou, aby sa nerozpadla. Nikto sa nechce pozerať na deti ulice, pretože ak sa vaše pohľady stretnú, mohli by vás požiadať o drobné. Celé popoludnie som sa prechádzal po Oaklande a jediní, kto sa mi prihovorili bol jeden jehovista a jeden scientológ, z ktorých sa ma každý snažil konvertovať. Bol to hnusný pocit, ako stať sa terčom zvrhlíka.

Van sa dôsledne pridržiavala inštrukcií, ktoré som jej napísal. Zeb jej ich odovzdal rovnakým spôsobom, ako mne – pred školou, keď čakala na autobus, do nej vrazil a veľmi sa ospravedlňoval. Napísal som jej jednoducho a jasne: viem, že to neschvaľuješ. Chápem to. Ale veci sa majú tak a tak, toto je tá najdôležitejšia láskavosť o akú som ťa kedy požiadal.

Prosím. Prosím.

Prišla. Vedel som, že príde. Poznali sme sa už veľmi dlho, Van a ja. Ani jej sa nepáčilo, čo sa stalo so svetom. Okrem toho, ako tvrdil zlý posmešný hlások v mojej hlave, po tom, čo vyšiel Barbarin článok, bola tiež v podozrení.

Takto sme išli šesť či sedem blokov, pozorujúc, kto je okolo nás, aké autá nás míňajú. Zeb mi vysvetlil, ako funguje sledovanie piatimi, keď vás striedavo sleduje päť tajných, takže je takmer nemožné ich odhaliť. Musíte zájsť niekam na nejaké úplne opustené miesto, kde by každý špiceľ vytŕčal.

Nadjazd na 880-tku je len niekoľko blokov od stanice Coliseum a dokonca aj s tým všetkým kľučkovaním nám netrvalo dlho, kým sme sa tam dostali. Hluk z nadjazdu bol ohlušujúci. Nikto nebol nablízku, aspoň som nikoho nevidel. Pred tým, než som Van napísal odkaz, som to miesto navštívil a starostlivo hľadal možné skrýše. Nebolo sa tam kde schovať.

Keď zastala na určenom mieste, zrýchlil som, aby som ju dostihol. Spoza skiel na mňa klipkala očami ako sova.

„Marcus," vydýchla a oči jej zaliali slzy. Pristihol som sa, že tiež plačem. Som mizerný utečenec. Príliš sentimentálny.

Objala ma tak silno, že som nemohol dýchať. Stisol som ju ešte silnejšie.

Potom ma pobozkala.

Nie na líce, nie ako sestra. Na ústa. Bol to horúci, vlhký, vášnivý bozk, ktorý pokračoval a pokračoval. Bol som tak preplnený emóciami –

Nie, to je somarina. Presne som vedel, čo sa deje. Opätoval som jej bozky.

Potom som sa zastavil a odtiahol, takmer som ju odstrčil. „Van," zalapal som po dychu.

„Hopla," povedala.

„Van," povedal som znova.

„Prepáč," povedala. „Ja –"

Čosi mi došlo práve v tej chvíli, čosi, čo som zrejme mal

zbadať už dávno predtým.

„Ja sa ti *páčim*, všakže?"

Nešťastne prikývla. „Už roky," povedala.

Och bože. Darryl, po celé tie roky do nej zamilovaný, a ona celý ten čas pozerala na mňa, tajne po mne túžila. A potom som skončil u Ange. Ange povedala, že sa s Van stále škriepili. A ja som pobehoval okolo a dostával sa do problémov.

„Van," povedal som. „Van, je mi to tak ľúto."

„Zabudni na to," povedala s odvrátenou tvárou. „Viem, že to nejde. Chcela som to spraviť len raz, pre prípad, že by som nikdy –" Odmlčala sa uprostred vety.

„Van, potrebujem, aby si niečo pre mňa urobila. Niečo dôležité. Potrebujem, aby si sa stretla s novinárkou z Bay Guardianu, Barbarou Stratfordovou, tou čo napísala ten článok. Musíš jej čosi odovzdať." Vysvetlil som jej záležitosť s Mashiným telefónom, povedal jej o videu, ktoré mi Masha poslala.

„Na čo nám to bude dobré, Marcus? Čo z toho?"

„Van, mala si pravdu, aspoň čiastočne. Nemôžeme napraviť svet ohrozovaním ostatných. Potrebujem to vyriešiť, a to tak, že rozpoviem, čo viem. Mal som to urobiť hneď na začiatku. Mal som z basy ísť rovno do domu Darrylovho otca a všetko mu povedať. Ale teraz mám dôkaz. Toto – môže zmeniť svet. Je to moja posledná nádej. Jediná nádej na oslobodenie Darryla, na to, aby som nemusel tráviť život v podzemí, na úteku pred políciou. A ty si jediná, komu to môžem zveriť."

„Prečo ja?"

„Žartuješ? Veď sa len pozri, ako si zvládla celé toto stretnutie. Si profík. V tomto si z nás najlepšia. Si jediná, komu môžem dôverovať. Preto ty."

„Prečo nie tvoja priateľka Angie?" Vyslovila to bez akéhokoľvek výrazu, akoby šlo o blok cementu.

Sklopil som zrak. „Myslel som, že to vieš. Zatkli ju. Je v Gitme – na Ostrove pokladov. Je tam už niekoľko dní."

Snažil som sa na to nemyslieť, na to, čo sa s ňou môže diať. Ale teraz som si nemohol pomôcť a začal som vzlykať. Zacítil som bolesť v žalúdku, akoby ma tam ktosi nakopol, a stlačil som si ho rukami. Na mieste som sa zložil a v nasledujúcom okamihu som ležal na boku na štrku pod diaľnicou, schúlený som plakal.

Van si ku mne prikľakla. „Daj mi ten mobil," zasyčala zlostne. Vylovil som ho z vrecka a podal jej ho.

Zahanbený som prestal plakať a posadil sa. Cítil som, že mi sople tečú po tvári. Van na mňa pozerala s výrazom totálneho odmietnutia. „Musíš ho udržiavať, aby sa neuložil spať," povedal som. „Tu mám nabíjačku." Zašmátral som vo vaku. Po celú noc, odkedy som ju získal, som nespal. Mobil som nastavil som tak, aby ma upozorňoval každých 90 minút a aby ma zobudil, keby som náhodou zaspal. „Ani ho neskladaj, aby sa nevypol."

„A to video?"

„To je trochu ťažšie," povedal som. „Emailoval som kópiu sám sebe, ale nemôžem sa dostať na Xnet." Mohol som sa síce vrátiť k Nateovi a Liamovi a použiť ich Xbox, ale nechcel som to riskovať. „Pozri, dám ti moje prihlasovacie meno a heslo na môj email u Pirátskej Strany. Na spojenie musíš použiť Tor – Vnútroštátna bezpečnosť bude asi sledovať, kto sa tam prihlasuje."

„Tvoje meno a heslo," povedala trochu prekvapene.

„Dôverujem ti, Van. Viem, že ti môžem dôverovať."

Potriasla hlavou. „Svoje heslá *nikdy* neprezrádzaš, Marcus."

„Myslím, že na tom už teraz nezáleží. Buď uspeješ ty alebo ja – alebo je s Marcusom Yallowom koniec. Možno dostanem novú totožnosť, ale nemyslím si to. Myslím, že ma chytia. Asi som to vedel od začiatku, že ma jedného dňa chytia."

Zúrivo na mňa fľochla. „No márnosť. Tak na čo to všetko vlastne bolo?"

Zo všetkého, čo mi mohla povedať, nič by ma nezabolelo

viac. Bolo to ako ďalší kopanec do brucha. Všetko márne, všetko zbytočné. Darryl a Ange sú fuč. Možno už nikdy neuvidím svoju rodinu. A aj tak DHS stále držalo moje mesto a moju krajinu v obludnej, iracionálne škriekajúcej psychóze, kde v mene boja proti terorizmu bolo možné všetko.

Van akoby čakala, že niečo poviem, ale nevedel som, čo odpovedať. A tak odišla.

#

Keď som sa vrátil „domov“ – do stanu pod diaľničným prejazdom na Misiu, Zeb mal pre mňa nachystanú pizzu. Stan s nápisom SANFRANCISKÁ KOORDINAČNÁ RADA PRE MIESTNYCH BEZDOMOVCOV získal z vojenských prebytkov.

Pizza bola z Domina, studená a nakyslá, ale aj tak vynikajúca. „Ty máš rád pizzu s ananásom?“

Zeb sa zhovievavo usmial. „Freegáni nemôžu byť prieberčiví,“ povedal.

„Freegáni?“

„Ako vegáni, ale jeme len jedlo zadarmo.“

„Jedlo zadarmo?“

Znova sa uškrnul. „Veď vieš – *zadarmo*. Z obchodu, kde sa dáva zadarmo.“

„Ty si to ukradol?“

„Nie, ty bulo. Z iného. Z toho, čo je vzadu za obchodom. Z modrého plechu. Zvláštne vonia.“

„To si vzal z odpadkov?“

Hodil hlavou dozadu a rozchichotal sa. „Presne tak. Mal by si sa vidieť. Bráško, to je OK. Nebolo to skazené. Bolo to úplne čerstvé – iba popletená objednávka. Vyhodili to aj so škatuľou. Keď zatvárajú, všetko striekajú jedom na potkany, ale ak si rýchly, tak nie je problém. Mal by si vidieť, čo vyhadzujú obchody s potravinami! Počkaj do raňajok. Urobím ti ovocný šalát, že neuveríš. Akonáhle jediná jahoda v krabičke

trochu zozelenie a začne chlpatieť, celé to vyhodia –“

Prestal som ho počúvať. Pizza bol dobrá. Že bola v odpadkovom kontajneri, jej nijako nepoškodilo. Ak bolo na nej niečo zlé, tak to bolo to, že bola z Domina – najhoršia pizza v meste. Ich jedlo mi nikdy nechutilo, a keď som sa dozvedel, že platia bandu ultra-šibnutých politikov, ktorí považovali globálne oteplenie a evolúciu za satanské sprisahania, prestal som ho jesť úplne.

Aj tak bolo ťažké zbaviť sa pocitu odporu.

Ale aj tak sa *dalo* na to pozerať inak. Zeb mi ukázal tajomstvo, čosi čo som neočakával: existoval tu celý skrytý svet, spôsob, ako prežiť bez toho, aby ste boli súčasťou systému.

„Freegáni, hm?“

„Jogurt?“ povedal horlivo prikyvujúc. „Na ovocný šalát. Vyhadzujú to deň po záruke, ale to neznamená, že to o polnoci zozelenie. Je to jogurt, v podstate je to od začiatku skazené mlieko.“

Prehltol som. Pizza chutila čudne. Jed na potkany. Skazený jogurt. Chlpaté jahody. Zvyknúť si na to mi chvíľu potrvá.

Dal som si ďalšie sústo. Domino pizza bola vlastne menej odporná, keď bola zadarmo.

Po dlhom a emocionálne vyčerpávajúcom dni bol Liamov spacák teplý a útulný. Van sa už asi skontaktovala s Barbarou. Dala jej video a obrázok. Ráno jej zavolám a zistím, čo si myslí, že by sa malo podniknúť ďalej. Až to zverejní, mal by som prísť a celé to podporiť.

Myslel som na to, keď som zatváral oči, na to, aké to bude vyjsť z podzemia, pred všetky tie kamery, ktoré budú sledovať neslávne známeho M1k3yho na jeho ceste do jednej z tých veľkých budov Občianskeho centra.

Ako som zaspával, zvuk áut svištiacich nad našimi hlavami sa stal akýmsi oceánom zvukov. Okolo boli ďalšie stany s bezdomovcami. Popoludní som sa zoznámil s niektorými

z nich, pred tým, než sa príliš zotmelo a všetci sme sa vrátili k svojim prístreškom. Všetci boli starší odo mňa, drsní a vyžití. Nikto ale nevyzeral ako šialenec či násilník. Iba ako ľudia, čo mali smolu, alebo spravili chybné rozhodnutie, alebo obidva.

Musel som zaspať, pretože si nepamätám nič, len ostré svetlo, ktoré mi svietilo do tváre, oslepujúco jasné.

„To je on," povedal hlas za svetlom.

„Zbaľte ho," povedal druhý hlas, ktorý som poznal. Hlas, ktorý som počul zasa znova v mojich snoch, ako ma poúča, ako odo mňa žiada moje heslá. Žena s prísnym účesom.

Cez hlavu mi padlo vrece a na krku sa mi stiahlo tak, že som sa zakuckal a vyvrátil tú freegánsku pizzu. Kým som sebou mykal a dusil sa, tvrdé ruky mi spútali zápästia, potom členky. Naložili ma na nosidlá a zodvihli, potom ma niesli do auta, po rinčiacich kovových schodíkoch. Hodili ma na čalúnenú dlážku. Keď zatvorili dvere, nebolo tam počuť ani hláska. Čalúnenie pohltilo každý zvuk okrem môjho vlastného dávenia.

„Nuž, vitaj naspäť," povedala. „Ak by si prestal dýchať, postaráme sa aby si znovu začal. Takže s tým si nerob starosti."

Dusil som sa čoraz viac. Nasával som vzduch. Čosi mi predsa len prenikalo do pľúc. Hlboký dávivý kašeľ otriasal mojím trupom a uvoľnil ďalšie zvratky. Dýchal som lepšie.

„Vidíš?" povedala. „Nie je to také zlé. Vitaj doma, M1k3y. Máme pre teba mimoriadne špeciálne miesto."

Uvoľnil som sa na chrbte a cítil kolísanie auta. Spočiatku ma pach natrávenej pizze zadúšal, ale tak ako u všetkých silných stimulov, si na to môj mozog postupne zvykol a odfiltroval ho, až z neho ostala len slabá aróma. Kolísanie auta bolo takmer upokojujúce.

Vtedy sa to stalo. Prenikol mnou neuveriteľný, hlboký pokoj, akoby som ležal na pláži a oceán ma spláchol a zodvihol jemne ako rodič, akoby ma nadvihol do výšky a položil do teplého mora pod teplé slnko. Po tom všetkom, čo sa stalo, ma

konečne dostali, ale na tom nezáležalo. Dostal som informáciu k Barbare. Zorganizoval som Xnet. Zvíťazil som. A ak som aj nezvíťazil, urobil som všetko, čo bolo v mojich silách. Viac, než som kedy považoval za možné. Cestou som si spravil v hlave inventúru, mysliac na všetko, čo som dokázal, čo *sme dokázali*. Mesto, krajina, svet bol plný ľudí, ktorí nebudú žiť tak, ako by DHS chcelo. Budeme bojovať, navždy. Nemôžu nás uväzniť všetkých.

Vzdychol som si a usmial sa.

Uvedomil som si, že ona celý čas hovorí. Bol som tak ďaleko na mojom šťastnom ostrove, že sa úplne stratila.

„– bystrý chlapec ako ty. Jeden by si pomyslel, že budeš dosť chytrý, než aby si si s nami začínal. Sledovali sme ťa odo dňa, keď si od nás odišiel. Mohli sme ťa chytiť, aj keby si nešiel plačkať k tej svojej lesbickej novinárskej zradkyni. Ja to proste nechápem – veď sme sa dohodli, ty a ja..."

Prehrkotali sme po kovovej platni, auto sa zakymácalo a potom sa kolísanie zmenilo. Boli sme na vode. Cestou na Ostrov pokladov. Hej, Ange je tam. Aj Darryl. Možno.

#

Kapucňu mi nesňali skôr, než ma šupli do cely. S putami na rukách a členkoch sa vôbec nezdržiavali, len ma skotúľali z nosidiel na zem. Bola tam tma, len cez malé vysoké okienko prenikalo mesačné svetlo. Videl som, že matrac z prične vzali. Miestnosť obsahovala mňa, záchod, rám postele, výlevku a nič viac.

Zatvoril som oči a nechal sa uniesť oceánom. Odplával som preč. Kdesi ďaleko podo mnou bolo moje telo. Vedel som, čo sa stane ďalej. Nechajú ma pomočiť sa. Znova. Vedel som, aké to je. Už som sa predtým pomočil. Smrdelo to. Svrbelo. Bolo to ponižujúce, akoby som bol malé decko.

Ale prežijem to.

Smial som sa. Ten zvuk znel čudne a stiahol ma späť do môjho tela, späť do prítomnosti. Smial som sa a smial. Dostal som to najhoršie, čo na mňa mali a prežil som, a *porazil som* ich, porážal som ich celé mesiace, dokázal som, že sú hlupáci a despoti. *Zvíťazil som*.

Uvoľnil som mechúr. Aj tak ma už omínal a bol plný, a niet ničoho nad prítomný okamih.

Oceán ma zasa odniesol.

#

Keď prišlo ráno, dvaja efektívni, neosobní strážcovia prerezali moje putá. Aj tak som nemohol chodiť – keď som sa postavil, nohy mi povolili akoby som bol handrová bábka. Bol som príliš dlho v jednej polohe. Strážcovia si dali moje ruky cez plecia a napoly ma vliekli, napoly niesli po známej chodbe. Čiarové kódy na dverách sa pod náporom slaného vzduchu odlupovali a stáčali.

Dostal som nápad. „Ange!" zakričal som. „Darryl!" Strážcovia mnou mykali rýchlejšie, zjavne znepokojení ale neistí, ako si majú počínať. „Ľudia, to som ja, Marcus! Zostaňte slobodní!"

Za jednými dverami ktosi zavzlykal. Ktosi iný zakričal čosi, čo znelo arabsky. Potom nastala kakofónia tisícky rôznych výkrikov.

Priviedli ma do inej miestnosti. Bola to stará sprcháreň, so sprchovými hlavicami trčiacimi z plesnivých kachličiek.

„Ahoj, M1k3y," povedala Žena s prísnym zostrihom. „Zdá sa, že si mal činorodé ráno." Významne pokrčila nosom.

„Pošťal som sa," povedal som veselo. „Mali by ste to skúsiť."

„Tak by sme ťa asi mali vykúpať," povedala. Kývla hlavou a moji strážcovia ma odvliekli k ďalším nosidlám. Tieto mali po stranách putá, ktoré ich lemovali po celej dĺžke. Položili ma

na ne, boli ľadovo studené a naskrz premočené. Kým som sa spamätal, spútali ma cez plecia, boky a členky. O minútu utiahli ďalšie tri. Jeden uchopil tyče rámu pri mojej hlave a uvoľnil akési západky a o sekundu som bol šikmo naklonený, s hlavou nižšie než nohy.

„Začnime s niečím jednoduchým," povedala. Stočil som hlavu aby som na ňu videl. Otočila sa k stolu, kde mala Xbox, a zapojila ho do draho vyzerajúceho plochého televízora. „Chcem aby si mi povedal meno a heslo na prihlásenie sa k tvojmu účtu u Pirátskej strany, prosím?"

Zatvoril som oči a nechal sa unášať oceánom preč z pláže.

„Vieš, čo je to waterboarding, M1k3y?" Vrátil ma jej hlas. „To ťa presne takto spútajú a leje sa ti voda na hlavu, do nosa a do úst. Nedokážeš potlačiť dávivý reflex. Hovorí sa tomu simulovaná poprava a pokiaľ môžem posúdiť z toho, čo som tu videla, je to vhodné pomenovanie. Nedokážeš sa ubrániť pocitu, že zomieraš."

Snažil som sa odísť. O waterboardingu som už počul. Je to tu, skutočné mučenie. A to bol iba začiatok.

Nemohol som sa odpútať. Oceán ma neodniesol. Hruď mi zvieralo, viečka sa mi chveli. Na stehnách som cítil lepkavý moč a vo vlasoch lepkavý pot. Koža ma svrbela od zaschnutých zvratkov.

Priplávala mi do zorného poľa. „Začnime s prihlasovacím menom," povedala.

Zatvoril som oči, pevne ich stisol.

„Dajte mu napiť," povedala.

Počul som pohyb. Zhlboka som sa nadýchol a zadržal dych.

Voda začala ako pramienok, naberačka vody jemne dopadajúca na moju bradu a pery. Do obrátených nozdier. Prenikla mi dozadu do hrdla a začala ma dusiť, ale nezakašľal som, nezalapal po dychu, aby som ju nenasal do pľúc. Zadržiaval som dych a pevnejšie stisol oči.

Zvonku bolo počuť akýsi pohyb, zvuk chaotických krokov,

hnevlivé, pobúrené výkriky. Na tvár mi vyprázdnili naberačku.

Počul som ako čosi mrmle komusi v miestnosti, potom povedala smerom ku mne, „Len meno, Marcus. Je to jednoduchá otázka. Veď aj tak, na čo mi bude meno?“

Tentoraz to bolo vedro vody, celé naraz, záplava, ktorá neprestávala, muselo byť gigantické. Nemohol som si pomôcť. Zalapal som po vzduchu a vdýchol vodu do pľúc, rozkašľal sa a pustil jej tam ešte viac. Vedel som, že ma nezabijú, ale nedokázal som o tom presvedčiť svoje telo. Každé vlákenko mojej bytosti vedelo, že umiera. Nemohol som ani plakať – voda sa po mne stále liala.

Odrazu to prestalo. Kašľal som a kašľal a kašľal, ale pod tým uhlom, ako som ležal, všetka vodu, čo som vykašľal, mi stekala späť do nosa a pálila ma v dutinách.

Kašeľ šiel z takej hĺbky, až ma bolel, boleli ma rebrá, a aj boky, ako som sebou mykal. Hnevalo ma, že ma telo zrádza, že moja myseľ ho nedokáže kontrolovať, ale nedalo sa nič robiť.

Napokon kašeľ ustal natoľko, že som si mohol uvedomiť, čo sa deje okolo mňa. Ľudia kričali a znelo to, akoby sa tam ktosi strkal, zápasil. Otvoril som oči a zažmurkal do jasného svetla, potom som otočil hlavou, stále trochu kašlúc.

V miestnosti bolo teraz oveľa viac ľudí. Väčšina z nich mala na sebe zbroj, helmy a priezory z tmavého plastu. Kričali na strážcov z Ostrova pokladov, ktorí krik opätovali, až im na krkoch navierali žily.

„Ustúpte!“ povedal jeden z obrnencov. „Ustúpte a dvihnite ruky hore. Ste zatknutí!“

Žena s prísnym zostrihom hovorila do svojho telefónu. Jeden z obrnencov si ju všimol, svižne k nej prikročil a rukou v rukavici jej ho vyrazil. Všetci zmĺkli keď telefón preplachtil naprieč malou miestnosťou a dopadol na zem v spŕške súčiastok.

Ticho skončilo a obrnenci sa nahrnuli do miestnosti. Dvaja chytili oboch mojich mučiteľov. Takmer sa mi podarilo usmiať

sa pri pohľade na tvár Prísneho zostrihu, keď ju dvaja chlapi schmatli za plecia, otočili a utiahli jej okolo zápästí plastikové putá.

Jeden z obrnencov prichádzal odo dverí. Na pleci mal videokameru, serióznu mašinu s oslepujúco bielym svetlom. Nafilmoval celú miestnosť, potom mňa, pričom ma dvakrát obišiel dookola. Bol som úplne nehybný, akoby som sedel portrétistovi.

Bolo to smiešne.

„Myslíte, že by ste ma mohli dostať z tejto veci?“ podarilo sa mi dostať zo seba len s jemným zakuckaním.

Dvaja obrnenci podišli ku mne, jeden z nich žena, a začali ma odpútavať. Nadvihli si priezory a usmiali sa na mňa. Na pleciach a helmách mali červený kríž.

Za krížmi boli ďalšie nápisy: CHP. Kalifornská diaľničná hliadka. Bola to Štátna polícia.

Začal som sa pýtať, čo tam robia, a vtom som zbadal Barbaru Stratfordovú. Bolo jasné, že ju držali von na chodbe, ale teraz sa prebíjala dnu, strkajúc a tlačiac sa. „Tu si,“ povedala, prikľakla si ku mne a schytila ma v najdlhšom a najsilnejšom objatí v mojom živote.

Vtedy som si uvedomil – Guantanámo v Zálive bolo v rukách svojich nepriateľov. Bol som zachránený.

&&&

Kapitola 21

Nechali ma v tej miestnosti s Barbarou osamote a ja som použil funkčnú sprchu aby som sa opláchol – zrazu som sa cítil zahanbený, že som pokrytý močom a zvratkami. Keď som skončil, Barbara plakala.

„Tvoji rodičia –“ začala.

Znovu som mal pocit, že sa povraciam. Bože, úbohí naši. Čo len museli prežívať.

„Sú tu?“

„Nie,“ povedala. „Je to zložité,“ povedala.

„Čo?“

„Ešte stále si zatknutý, Marcus. Všetci, čo sú tu. Nemôžu sem jednoducho prísť a všetkých vypustiť. Každý bude mať proces v rámci trestnoprávnej justície. Mohlo by to trvať, no, mohlo by to trvať aj mesiace.“

„Budem tu musieť ostať *mesiace*?“

Chytila ma za ruky. „Nie, myslím, že ťa budeme môcť dosť rýchlo dostať von na kauciu. Ale dosť rýchlo je relatívny pojem. Dnes by som ešte nič neočakávala. Ale nebude to také ako pod týmito ľuďmi. Bude to humánne. Normálne jedlo. Žiadne výsluchy. Rodinné návštevy.

To, že DHS je mimo, neznamená, že odtiaľto len tak môžeš odísť. Čo sa deje je, že sa zbavujeme tejto bizarnej verzie justičného systému, ktorý si tu nainštalovali a nahrádzame ho starým systémom. Systémom so sudcami, otvorenými procesmi a právnikmi.

Takže sa môžeme pokúsiť nechať ťa premiestniť do zariadenia pre mládež na pevnine, ale Marcus, tie miesta sú niekedy dosť drsné. Naozaj, naozaj drsné. Toto by mohlo byť pre teba to najlepšie miesto, kým nevyplatíme kauciu.“

Na kauciu. Jasné. Bol som zločinec – ešte ma neobvinili, ale

určite bolo množstvo obvinení, ktoré si mohli vymyslieť. Veď bolo prakticky ilegálne čo si len pomyslieť niečo škaredé o vláde.

Znovu mi stisla ruky. „Je to na prd, ale tak to musí byť. Dôležité je, že to *skončilo*. Guvernér vyhodil DHS von zo štátu, nechal zrušiť všetky kontrolné stanovištia. Najvyšší prokurátor vydal zatykač na všetkých dôstojníkov bezpečnosti, zapletených v 'donucovacom vypočúvaní' a tajných zatknutiach. Pôjdu do basy, Marcus, a to vďaka tomu, čo si dokázal.“

Bol som otupený. Počul som slová, ale nedávali mi zmysel. Akosi bolo po všetkom, ale vlastne nebolo.

„Pozri,“ povedala. „Pravdepodobne máme hodinu alebo dve, kým sa všetko upokojí, kým sa vrátia a posadia ťa do cely. Čo by si rád? Prejsť sa po pláži? Najesť sa? Títo ľudia majú fantastickú miestnosť pre personál – cestou sem sme si ju prezreli. Čistá gurmánčina.“

Konečne otázka, na ktorú som dokázal odpovedať. „Chcem nájsť Ange. Chcem nájsť Darryla.“

#

Snažil som sa nájsť čísla ich ciel v počítači, ale bolo treba vedieť heslo, takže sme napokon boli nútený chodiť po chodbách a volať ich po mene. Spoza dverí na nás vykrikovali väzni, alebo plakali, alebo nás prosili, aby sme ich nechali ísť. Nechápali, čo sa práve stalo, nevideli, že ich bývalých strážcov odviedli do prístavu v putách kalifornské SWAT tímy.

„Ange!“ kričal som cez ten rámus, „Ange Carvelliová! Darryl Glover! To som ja, Marcus!“

Prešli sme po celej dĺžke bloku ciel ale oni sa neozvali. Bolo mi to plaču. Odviezli ich von z krajiny – niekam do Sýrie alebo ešte horšie. Už ich nikdy neuvidím.

Sadol som si a oprel sa o stenu chodby a zložil hlavu do dlaní. Videl som tvár Prísneho zostrihu, jej úškľabok, keď sa

ma pýtala na moje prihlasovacie meno. To bolo jej dielo. Pôjde za to do basy, ale to nestačí. Myslel som na to, že až ju znova uvidím, hádam ju zabijem. Zaslúžila si to.

„No tak," povedala Barbara, „no tak, Marcus. Nevzdávaj sa. Ešte sú tu iné miesta, poďme."

Mala pravdu. Všetky dvere, ktoré sme míňali v hlavnom bloku, boli staré, hrdzavé, z čias, keď základňu postavili. Ale na samom konci chodby boli nové bezpečnostné dvere, hrubé ako encyklopédia. Otvorili sme ich a pustili sa do tmavej chodby sa nimi.

Boli tam ďalšie štyri cely s dverami bez čiarových kódov. Každé mali namontovanú malú elektronickú klávesničku.

„Darryl?" povedal som. „Ange?"

„Marcus?"

Bola to Ange, volala ma spoza najvzdialenejších dverí. Ange, moja Ange, môj anjel.

„Ange!" zvolal som. „To som ja, to som ja!"

„Och, bože, Marcus," zadúšala sa a potom sa už bolo počuť len vzlyky.

Búchal som na ostatné dvere. „Darryl! Darryl, si tu?"

„Tu som." Hlas bol veľmi slabý a veľmi chrapľavý. „Tu som. Veľmi, veľmi to ľutujem. Prosím. Veľmi to ľutujem."

Znel... zlomene. Zdrvene.

„Dé, to som ja," povedal som opierajúc sa o jeho dvere. „Marcus. Je koniec – tvojich väzniteľov zatkli. DHS vykopli. Budeme mať otvorený proces. A budeme svedčiť proti *nim*."

„Je mi to ľúto," povedal. „Prosím, je mi to tak ľúto."

Vtedy prišiel k dverám kalifornskí policajti. Kameru mali stále spustenú. „Pani Stratfordová?" povedal jeden z nich. Chránič tváre mal dvihnutý a vyzeral ako každý iný policajt, vôbec nie ako môj záchranca. Skôr ako niekto, kto by ma mohol zašiť.

„Kapitán Sanchez," povedala. „Lokalizovali sme tu dvoch dôležitých väzňov. Bola by som rada, keby boli uvoľnení, aby

som sa s nimi mohla rozprávať."

„Madam, od týchto dverí ešte nemáme kódy," povedal.

Zodvihla ruku. „Takto dohoda neznela. Mala som mať úplný prístup k celému zariadeniu. Prišlo to priamo od Guvernéra, pane. Od otvorenia týchto ciel neustúpim." Tvár mala dokonale pokojnú, bez jediného náznaku pochybnosti či slabosti. Myslela to vážne.

Kapitán vyzeral, že by šiel najradšej spať. Vystrúhol grimasu. „Uvidím, čo sa dá robiť," povedal.

#

Nakoniec, asi tak o polhodinu, sa im podarilo tie cely otvoriť. Vyžiadalo si to tri pokusy, ale napokon vložili správne kódy, ktoré súhlasili s erfidmi z menoviek, ktoré odňali zatknutým strážnikom.

Najprv sa dostali do cely k Ange. Mala na sebe nemocničný rubáš, na chrbte otvorený a jej cela bola ešte prázdnejšia než bývala moja – všade len čalúnenie, žiadna výlevka, žiadna posteľ, žiadne svetlo. Vynorila sa sliepňajúc do chodby a policajná kamera sa na ňu upriamila, jasná lampa jej svietila do tváre. Barbara protektorsky vstúpila medzi kameru a nás. Ange skusmo vykročila z cely, nohy trochu trochu vliekla. S jej očami, s jej tvárou čosi nebolo v poriadku. Plakala, ale to nebolo ono.

„Nadrogovali ma," povedala. „Keď som neprestajne kričala, že chcem právnika."

Vtedy som ju objal. Poklesla mi v náručí, ale objatie opätovala. Páchla za potom a stuchlinou, ale ja som nevoňal o nič lepšie. Nechcel som ju už nikdy pustiť.

Nato otvorili Darrylovu celu.

Svoj papierový nemocničný rubáš dotrhal. Bol nahý, chúlil sa v opačnom kúte cely, chrániac sa pred kamerou a našimi zrakmi. Rozbehol som sa k nemu.

„Dé," zašepkal som mu do ucha. „Dé, to som ja. Marcus. Je

po všetkom. Bacharov zavreli. Pustia nás na kauciu, ideme domov."

Chvel sa a oči mal pevne stisnuté. „Ľutujem," zašepkal a odvrátil sa.

A tak ma odviedli, policajt v zbroji a Barbara ma vzali späť do mojej cely a zamkli dvere a tak som strávil noc.

#

Z výletu na súd si veľa nepamätám. Pripútali ma reťazami k piatim ďalším väzňom, z ktorých každý bol zašitý oveľa dlhšie ako ja. Jeden hovoril len po arabsky – bol starý a celý sa triasol. Všetci ostatní boli mladí. Bol som medzi nimi jediný beloch. Keď nás zhromaždili na palube trajektu, všimol som si, že skoro všetci z Ostrova pokladov boli viac či menej hnedí.

Bol som vnútri len jednu noc, ale aj to bolo pridlho. Zľahka mrholilo, obyčajne by som sa len prikrčil a sklopil hlavu, ale dnes som sa pripojil k ostatným, zakláňali sme hlavy, hľadeli do nekonečnej sivej oblohy a cestou cez záliv si užívali bodavú vlhkosť.

Naložili nás do autobusov. V putách sa nastupovalo nešikovne a dlho trvalo kým boli všetci dnu. Bolo nám to jedno. Keď sme práve s námahou nelúštili geometrický problém šiestich ľudí na jednej reťazi v úzkej uličke medzi sedadlami, tak sme jednoducho zízali na mesto okolo nás, na budovy na kopci.

Nedokázal som myslieť na nič iné, len na Ange a Darryla, ale ani jeden nešiel svedčiť. Čakal na nás veľký dav a nám nedovolili sa v ňom voľne pohybovať. Štátny policajti s nami zaobchádzali dosť jemne, ale aj tak boli veľkí, obrnení a ozbrojení. Stále sa mi zdalo, že medzi ľuďmi vidím Darryla, ale vždy sa ukázalo, že je to niekto iný s rovnakým ubitým, prihrbeným vzhľadom, aký mal vtedy v tej cele. Nebol jediný zlomený,

V súdnej budove nás, celú spútanú skupinu, zaviedli do

služobných miestností. Právnička z ACLU si poznamenala naše nacionálie a položila nám niekoľko otázok – keď došla ku mne, usmiala sa a pozdravila ma po mene – a potom nás zaviedla do súdnej siene pred sudcu. Sudca mal na sebe skutočný talár a zdalo sa, že má dobrú náladu.

Dohoda vyzerala tak, že každý, kto mal rodinu, čo mohla zložiť kauciu, mohol voľne odísť, a všetkých ostatných poslali do väzenia. Právnička z ACLU so sudcom veľa diskutovala, žiadala o niekoľko hodín navyše, kým sa rodiny uväznených nájdu a prídu na súd. Sudca bol celkom prístupný, ale keď som si uvedomil, že niektorí z týchto ľudí boli väznení odo dňa, keď vybuchol most, že ich rodiny ich považovali za mŕtvych, bez procesu, vystavení výsluchom, izolácii, mučeniu – mal som chuť sám polámať okovy a všetkých okamžite prepustiť.

Keď ma predviedli pred sudcu, pozrel na mňa nadol a sňal si okuliare. Vyzeral unavene. Aj právnička ACLU vyzerala unavene. Súdni zriadenci vyzerali unavene. Za sebou som začul náhly šum rozhovorov, keď zriadenec ohlásil moje meno. Sudca raz buchol kladivkom, ale nespustil zo mňa zrak. Pretrel si oči.

„Pán Yallow," povedal, „žaloba vás identifikovala ako riziko pre leteckú dopravu. Myslím, že na tom niečo je. Každopádne máte viac, povedzme, *histórie*, než ostatní prítomní. Mám chuť vás tu zadržať až do procesu, bez ohľadu na to, akú kauciu sú vaši rodičia ochotní zaplatiť."

Moja právnička chcela čosi povedať, ale sudca ju pohľadom umlčal. Pošúchal si oči.

„Nemáte nám čo povedať?"

„Mal som možnosť utiecť," povedal som. „Minulý týždeň. Istá osoba mi ponúkla, že ma dostanú preč, von z mesta, že mi pomôžu vybudovať si novú totožnosť. Namiesto toho som jej ukradol telefón, unikol z kamiónu a ušiel. Jej telefón – ktorý obsahoval dôkaz o nevine môjho priateľa Darryla Glovera – som odovzdal novinárke a schoval som sa tu v meste."

„Ukradli ste telefón?“

„Usúdil som, že nemôžem utekať. Že musím čeliť spravodlivosti – že moja sloboda nestojí za nič, keď som hľadaný zločinec a keď moje mesto stále okupuje DHS. Ak sú moji priatelia za mrežami. Že moja osobná sloboda pre mňa nie je tak dôležitá ako slobodná krajina.“

„Ale ukradli ste telefón.“

Prikývol som. „Áno. Mám v úmysle ho vrátiť, ak sa mi dotyčnú mladú ženu niekedy podarí nájsť.“

„Nuž, pekne vám ďakujem za prejav, pán Yallow. Ste veľmi výrečný mladý muž.“ Zazrel na žalobcu. „Niekto by mohol povedať, že ste aj veľmi statočný. Dnes ráno sa v správach zjavilo isté video. Naznačovalo, že ste mali istý legitímny dôvod vyhýbať sa úradom. Vo svetle týchto skutočností, a kvôli vášmu krátkemu prejavu, povolím kauciu, ale požiadam tiež žalobu, aby k obvineniam pridala priestupok drobnej krádeže s ohľadom na spomínaný telefón. Preto očakávam kauciu ďalších 50 000 dolárov.“

Znovu udrel kladivkom a právnička mi stisla ruku.

Opäť na mňa spustil zrak a napravil si okuliare. Na pleciach talára mal lupiny. Keď sa okuliare dotkli jeho hrubých, kučeravých vlasov, padali mu tam ďalšie.

„Môžete ísť, mladý muž. A vyhýbajte sa problémom.“

#

Otočil som sa k odchodu a ktosi ma schmatol. Bol to oco. Doslova ma zodvihol do vzduchu a stískal ma tak, že mi prašťali rebrá. Objímal ma tak, ako to v mojich spomienkach robieval, keď som bol malý, keď ma točil vo vzduchu v bláznivých hrách na lietadlo, ktoré končili tým, že ma vyhadzoval do výšky a chytal a stískal tak silno, až to skoro bolelo.

Pár jemnejších rúk ma vytiahol z jeho objatia. Mama. Na moment si ma pridržala od seba, čosi mi hľadajúc v tvári, bez

slova, slzy sa jej kotúľali po tvári. Usmiala sa, úsmev sa premenil na vzlyk a potom ma tiež objímala, a ocove ruky nás obkľúčili oboch.

Keď ma pustili, konečne sa mi podarilo niečo povedať. „A Darryl?"

„Stretli sme jeho otca. Je niekde v nemocnici."

„Kedy ho môžem vidieť?"

„Je to naša nasledujúca zastávka," povedal oco. Zosmutnel. „On ne –" Zastavil sa. „Hovoria, že bude v poriadku," povedal. Hlas sa mu zlomil.

„A čo Ange?"

„Jej mama si ju vzala domov. Chcela tu na teba počkať, ale..."

Pochopil som. Cítil som sa teraz plný pochopenia, ako sa museli cítiť všetky rodiny väznených. Súdna sieň bola plná sĺz a objatí a ani súdna stráž s tým nemohla nič robiť.

„Poďme pozrieť Darryla," povedal som. „A požičajte mi mobil?"

Cestou do nemocnice za Darrylom – do San Franciskej Všeobecnej, len pár ulíc od nás – som zavolal Ange a dohodli sme sa, že sa stretneme po obede. Hovorila rýchlym šeptom. Jej mama si nebola istá, či ju má potrestať alebo nie, ale Ange nechcela pokúšať šťastie.

V chodbe pri Darrylovej izbe boli dvaja štátni policajti. Odrážali hordu reportérov, ktorí sa stavali na špičky, aby cez nich niečo videli a niečo nafotili. Blesky nás oslepovali ako stroboskop až som musel potriasť hlavou, aby som si prečistil zrak. Rodičia mi priniesli čisté šaty a na zadnom sedadle v aute som sa prezliekol, ale aj tak som sa cítil špinavý, hoci som sa na súde v umyvárni umýval.

Ktosi z reportérov zavolal moje meno. Ach jaj, super, som teraz slávny. Policajt sa na mňa tiež zahľadel – buď spoznal moju tvár alebo meno.

Darrylov otec na nás čakal vo dverách izby, šepkal, aby to

reportéri nepočuli. Bol v civile, v džínsoch a svetri, v akom som ho obyčajne vídaval, ale na hrudi mal pripnuté stužky služobných vyznamenaní.

„Spí," povedal. „Prednedávnom sa zobudil a rozplakal sa. Nemohol prestať. Dali mu čosi na spanie."

Zaviedol nás dnu a uvideli sme Darryla. Vlasy mal čisté, učesané, a spal s otvorenými ústami. V kútikoch úst mal čosi biele. Mal polosúkromnú miestnosť, v druhej posteli ležal starší, arabsky vyzerajúci muž, niečo cez štyridsať. Uvedomil som si, že to je chlapík, ku ktorému som bol pripútaný cestou na Ostrov pokladov. Rozpačito sme na seba zamávali.

Potom som sa otočil späť k Darrylovi. Vzal som ho za ruku. Nechty mal ohryzené až do mäsa. Hrýzaval si ich od decka, ale keď sme prešli na strednú, svojho zlozvyku sa zbavil. Myslím, že ho presvedčila Van, keď mu povedala, aké je to nechutné, keď ma stále prsty v puse.

Počul som, ako moji rodičia aj s Darrylovým otcom o krok ustúpili a zatiahli okolo nás záves. Položil som tvár k nemu na vankúš. Mal riedke strnisko, ktoré mi pripomenulo Zeba.

„Hej, Dé," povedal som. „Dokázal si to. Budeš v poriadku."

Ticho zachrápal. Takmer som povedal, „Mám ťa rád," vetu, ktorú som iba jediný raz povedal niekomu mimo svojej rodiny, vetu, ktorá znie čudne, keď sa povie druhému chlapovi. Nakoniec, som mu len znovu stisol ruku. Úbohý Darryl.

&&&

Epilóg

4. júla cez víkend ma Barbara zavolala do kancelárie. Nebol som jediný, kto príde v tento sviatočný víkend do práce, ale bol som jediný, koho výhovorkou bolo, že jeho program denných vychádzok mu nedovoľuje opustiť mesto.

Nakoniec ma usvedčili z krádeže Mashinho telefónu. Verili by ste tomu? Žaloba uzavrela dohodu s mojou právničkou tak, že stiahla všetky obvinenia, súvisiace s „Elektronickým terorizmom“ a „nabádaním k nepokojom“ výmenou za priznanie viny za priestupok drobnej krádeže. Dostal som tri mesiace ochranného dohľadu v nápravnom zariadení pre mladistvých previnilcov v Misii. Spával som tam, izbu som zdieľal s bandou skutočných zlodejíčkov, mladých gangsterov a narkomanov, a párom ozajstných bláznov. Cez deň som bol „voľný“, mohol som ísť von a do svojej „práce.“

„Marcus, idú ju prepustiť,“ povedala mi.

„Koho?“

„Johnstonovú. Carrie Johnstonovú,“ povedala. „Uzavretý vojenský súd ju zbavil obvinení. Spis je zapečatený. Vracajú ju do aktívnej služby. Posielajú ju do Iraku.“

Carrie Johnstonová bolo meno ženy s prísnym zostrihom. Dostalo sa to von počas pojednávania na Najvyššom súde Kalifornie, ale to bolo asi tak všetko, čo odtiaľ preniklo. Nepovedala ani slovo, od koho prijímala rozkazy, čo robila, kto bol zatknutý a prečo. Len tam na súde deň za dňom úplne mlčky sedela.

Medzitým sa federáli spamätali a vykrikovali o Guvernérovom „jednostrannom, ilegálnom“ zrušení zariadenia na Ostrove pokladov, a o starostovom vykázaní federálnych fízlov zo San Francisca. Množstvo z nich skončilo v štátnych väzniciach, spolu so strážnikmi z Gitma-v-Zálive.

A potom, jedného dňa, prestali vyhlásenia z Bieleho domu. A nasledujúci deň sa na schodoch Guvernérovho sídla konala suchá, napätá tlačovka, kde šéf DHS a Guvernér ohlásili svoje vzájomné „porozumenie."

DHS usporiada vojenský súd za zatvorenými dverami, kde vyšetrí „možné chyby v úsudkoch", ktoré sa urobili po útoku na Zálivový most. Tribunál použije všetky prostriedky, aby zabezpečil, že zločiny budú po zásluhe potrestané. Na oplátku pôjde kontrola nad operáciami DHS v Kalifornii cez Senát štátu, ktorý bude mať moc rušiť, skúmať, prípadne meniť priority činnosti všetkej vnútroštátnej bezpečnosti na území štátu.

Krik reportérov bol ohlušujúci a Barbara dostala možnosť položiť prvú otázku. „Pán Guvernér, pri všetkej úcte: máme nevyvrátiteľný dôkaz vo forme videa, že Marcus Yallow, tu narodený občan tohto štátu, bol podrobený simulovanej poprave dôstojníkmi DHS, ktorí zjavne konali podľa rozkazov z Bieleho domu. Skutočne je štát ochotný zanechať snahu o dosiahnutie spravodlivosti pre svojich občanov, ktorí čelili ilegálnemu, barbarskému *mučeniu*?" Hlas sa jej chvel, ale nezakolísal.

Guvernér roztiahol ruky. „Vojenské súdy vykonajú spravodlivosť. Ak pán Yallow – alebo ktokoľvek, kto má príčinu viniť Ministerstvo národnej bezpečnosti – požaduje ďalšiu spravodlivosť, má samozrejme právo žalovať ho a požadovať odškodné od federálnej vlády."

To som presne urobil. Týždeň po Guvernérovom vyhlásení bolo podaných dvadsať tisíc civilných žalôb proti DHS. Moju si vzala na starosť ACLU, ktorá zároveň žiadala, aby sa dostala k verdiktom vojenských tribunálov. Až doposiaľ boli súdy k tomu celkom prístupné.

Ale toto som nečakal.

„Takže sa z toho úplne vyvlečie?"

„Tlačová správa nehovorí veľa. 'Po dôkladnom vyšetrovaní

udalostí v San Franciscu a v špeciálnom protiteroristickom zadržiavacom centre na Ostrove pokladov tento tribunál dospel k záveru, že konanie pani Johnstonovej nevyžaduje ďalšie postihy.' Je tam to 'ďalšie' – akoby ju už potrestali.“

Odfrkol som. O Carrie Johnstonovej sa mi snívalo takmer každú noc, odkedy ma prepustili z Gitma-v-Zálive. Videl som jej tvár, ako sa čnie nado mnou, ten povýšený úsmev, keď povedala tomu bacharovi, aby mi dal „napiť.“

„Marcus –“ povedala Barbara, ale prerušil som ju.

„To je v poriadku. To je v poriadku. Urobím o tom video. Vypustím ho cez víkend. Pondelky sú výborné na virálne video. Všetci sa vracajú z víkendu, hľadajú nejakú zábavu na začiatok týždňa.“

Dvakrát do týždňa som chodil k psychológovi, čo bolo súčasťou dohody o mojej prevýchove. Keď som to prestal vnímať ako akýsi druh trestu, bolo to celkom dobré. Pomohol mi sústrediť sa na konštruktívne činy, keď som bol rozrušený, namiesto toho, aby som sa tým nechal zožierať. Videá pomáhali.

„Musím ísť,“ povedal som, preglgnúc aby som z tónu hlasu vytlačil emócie.

„Dávaj na seba pozor, Marcus,“ povedala Barbara.

Keď som položil telefón Ange ma zozadu objala. „Práve som to čítala na sieti,“ povedala. Čítavala milióny noviniek, vyťahovala ich cez čítač titulkov, ktorý nasával správy tak rýchlo, ako sa zverejňovali. Bola našou oficiálnou blogerkou a bola v tom dobrá, vypichovala zaujímavé správy a vešala ich online ako minútkový kuchár variaci ranné objednávky.

Otočil som sa v jej náručí, takže sme sa objímali spredu. Pravdupovediac, toho dňa sme toho veľa nespravili. Po večeri som nemohol zostať mimo polepšovne a ona ma tam nemohla navštíviť. Takže sme sa stretávali v kancelárii, lenže tam bývalo okolo veľa ľudí, čo nášmu maznaniu nijako neprospievalo. To, že sme dnes boli v kancli celý deň sami,

bolo priveľkým pokušením. A bolo aj horúco a dusno, takže sme tam sedeli v tielkach a kraťasoch, takže keď sme pracovali vedľa seba, dochádzalo k mnohému kontaktu tela na telo.

„Idem spraviť video," povedal som. „Chcem aby vyšlo ešte dnes."

„Dobre," povedala. „Poďme na to."

Ange prečítala tlačovú správu. Ja som spravil malý monológ, nastrihol som ho cez tie slávne zábery, ako ma waterboardujú, ako tam ležím v ostrom svetle kamery s vytreštenými očami, po tvári mi tečú slzy, vlasy mám schlpené a pofŕkané zvratkami.

„To som ja. Som na waterboarde. Podrobujú ma mučeniu simulovanou popravou. Mučenie vedie žena menom Carrie Johnstonová. Pracuje pre vládu. Možno si ju pamätáte z tohto videa."

Prestrihol som na video s Johnstonovou a Kurtom Rooneym. „To je Johnstonová a štátny tajomník Kurt Rooney, prezidentov vrchný stratég."

„*Národ nemá rád to mesto. Pokiaľ ide o nich, je to Sodoma a Gomora plná teplošov a ateistov, ktorí si zaslúžia hniť v pekle. Jediný dôvod, prečo sa krajina stará, čo si v San Franciscu myslia je, že mali to šťastie, že ich nejakí islamskí teroristi vyhodili do luftu*."

„Práve hovorí o meste, v ktorom žijem. Podľa posledných prepočtov 4215 mojich susedov bolo zabitých toho dňa o ktorom hovorí. Ale niektorí z nich možno nezahynuli. Niektorí z nich zmizli v tom istom väzení, kde ma mučili. Niektoré matky a otcovia, deti a milenci, bratia a sestry už nikdy svojich drahých neuvidia – pretože boli tajne uväznení v ilegálnom väzení priamo tu v Sanfranciskom zálive. Poslali ich von z krajiny. Záznamy boli dôkladné, ale Carrie Johnstonová má šifrovacie kľúče." Strih na Carrie Johnstonovú, zábery ako sedí pri stole s Rooneym a smeje sa.

Prestrihol som na zábery jej zatknutia. „Keď ju zadržali,

myslel som si, že sa dočkáme spravodlivosti. Za všetkých ľudí, ktorých zlomila a nechala zmiznúť. Ale prezident –“ prestrihol som ako sa smeje a hrá golf na jednej zo svojich početných dovoleniek „– a jeho vrchný stratég –“ teraz fotka Rooneyho, ako si potriasa ruku zo známym teroristickým vodcom, ktorý kedysi býval na „našej strane“ „– zasiahli. Poslali ju na tajný vojenský súd a tento súd ju teraz oslobodil. Akosi v tom všetkom nevidia nič zlé.“

Prestrihol som na fotomontáž stoviek fotografií väzňov v celách, ktoré Barbara publikovala na stránke Bay Guardianu toho dňa, keď nás prepustili. „My sme tých ľudí zvolili. Platíme ich mzdy. Vraj majú byť na našej strane. Majú brániť naše slobody. Ale títo ľudia –“ séria záberov Johnstonovej a ostatných, ktorých poslali pred vojenský tribunál „– zradili našu dôveru. O štyri mesiace sú voľby. To je dosť času. Dosť na to, aby ste vyšli a našli päť svojich susedov – päť ľudí, ktorí nevolia pretože ich voľba nie je 'ani jedna z ponúknutých.'

Pohovorte si so susedmi. Nech vám prisľúbia, že voliť pôjdu. Nech sľúbia, že vyrvú krajinu z rúk mučiteľov a banditov. Ľudí, čo sa smejú z mojich priateľov, čerstvo pochovaných na dne prístavu. Nech vám sľúbia, že si pohovoria so svojimi susedmi.

Väčšina z nás si nezvolila žiadnu alternatívu. Ale to nefunguje. Musíte si zvoliť – zvoľte si slobodu.

Moje meno je Marcus Yallow. Bol som mučený mojou vlastnou krajinou, ale stále to tu milujem. Mám sedemnásť rokov. Chcem vyrastať v slobodnej krajine. Chcem žiť v slobodnej krajine.“

Prelínačka na logo webstránky. Vybudovala ju Ange s Joluovou pomocou, ktorý nám u Pigspleenu vybavil všetok potrebný webhosting.

Kancelária bola zaujímavé miesto. Technicky vzaté sme sa volali Koalícia voličov za Slobodnú Ameriku, ale všetci nám vraveli Xneťáci. Organizáciu – charitatívnu neziskovku –

spoluzaložila Barbara a nejakí z jej priateľov právnikov hneď po oslobodení Ostrova pokladov. Dotácie spustili akísi tech milionári, ktorým nešlo do hlavy, ako skupinka mladistvých hackerov nakopala DHS do zadku. Niekedy nás požiadali, aby sme zašli dolu na polostrov na Sand Hill Road, kde sa stretávali všetci investiční kapitalisti, a spravili tam mal malú prezentáciu o technológii Xnetu. Zjavil sa zilión firmičiek, ktoré sa snažili na Xnete zarobiť.

Na tom nezáležalo – ja som s tým nemal nič spoločné, ale dostal som stôl a kanceláriu s výhľadom priamo na Valencijskú ulicu, kde sme rozdávali cédéčka ParanoidXboxu a usporadúvali kurzy stavania lepších WiFi antén. Prekvapivé množstvo ľudí sa zastavilo, aby nám osobne poskytli svoj dar, či už hardvér (ParanoidLinux môžete spúšťať takmer na čomkoľvek, nielen na Xboxoch) alebo aj hotovosť. Mali nás radi.

Veľký plán bol spustiť v septembri náš vlastný ARG, práve včas k voľbám, a spojiť ho s náborom voličov. Pri posledných voľbách sa k urnám dostavilo len 42 percent Američanov – nevoliči boli teda obrovskou väčšinou. Snažil som sa dostať Van a Darryla na niektorú z našich plánovacích schôdzí, ale oni stále odmietali. Trávili spolu veľmi veľa času a Van trvala na tom, že to bolo úplne neromantické. Darryl so mnou takmer nerozprával, aj keď mi posielal dlhé emaily o všetkom možnom, pokiaľ sa to netýkalo Van alebo terorizmu alebo väzenia.

Ange mi stisla ruku. „Bože, nenávidím tú ženskú," povedala.

Prikývol som. „Ďalšie svinstvo, ktoré naša krajina urobila Iraku," povedal som. „Keby ju poslali do môjho mesta, asi by som sa tiaž stal teroristom."

„Veď si sa aj stal teroristom, keď ju poslali do tvojho mesta."

„Veď práve," povedal som.

„Ideš v pondelok na rokovanie slečny Galvezovej?"

„Jasnačka." Pred pár týždňami, keď ma moja bývalá učiteľka pozvala k nej na obed, som ich s Ange predstavil. Učiteľské odbory zariadili prerokovanie jej prípadu pred Spoločným krajským odborom školstva, aby jej umožnili získať jej bývalé miesto. Vravelo sa, že Fred Benson sa vracia z (predčasného) dôchodku, aby svedčil proti nej. Tešil som sa, že ju znova uvidím.

„Máš chuť zájsť si na burrito?"

„Jasnačka."

„Len si vezmem svoj pálivý sós," povedala.

Znovu som si skontroloval email – môj email u Pirátskej strany, kde som stále sem-tam dostával správy od starých Xneťákov, ktorí ešte nenaďabili na moju novú adresu u Koalície voličov.

Najnovšia správa bola z dočasnej emailovej adresy kdesi u jedného z tých nových brazílskych anonymizérov.

```
> Našiel som ju, vďaka. Nepovedal si
  mi že je taká k0čka.
```

„Od koho je *toto*?"

Smial som sa. „Od Zeba," povedal som. „Pamätáš na Zeba? Dal som mu Mashinu emailovú adresu. Usúdil som, že keď sú obaja v podzemí, mohol by som ich zoznámiť."

„On si myslí, že je Masha *kočka*?"

„Daj mu pokoj, zjavne má myseľ ovplyvnenú okolnosťami."

„A ty?"

„Ja?"

„Hej – bola tvoja myseľ ovplyvnená okolnosťami?"

Pridržal som si ju na dosah ruky a poprezeral zhora dolu a nazad. Chytil som ju za líca a uprene hľadel cez jej okuliare s hrubým rámom do jej veľkých, nezbedne šikmých očí. Prehrabol som sa prstami v jej vlasoch.

„Ange, nikdy za celý život som nerozmýšľal jasnejšie."

Pobozkala ma a ja som jej bozky opätoval a uplynul dosť dlhý čas, kým sme konečne šli na to burrito.

&&&

Bruce Schneier: Doslov

Zaoberám sa technologickou bezpečnosťou. Mojou prácou je zabezpečiť ľuďom bezpečnosť.

Premýšľam o bezpečnostných systémoch a o tom ako ich prelomiť. A potom, ako ich urobiť ešte bezpečnejšími. Počítačové bezpečnostné systémy. Kamerové systémy. Systémy bezpečnosti letísk a hlasovacích automatov a čipov RFID a všetky ostatné.

Cory ma požiadal o posledných niekoľko strán v jeho knihe, pretože chcel, aby som vám povedal, že bezpečnosť je zábava. Neuveriteľná. Je to hra na mačku a myš, kto z koho, lovec a korisť. Podľa mňa je to najvzrušujúcejšia práca, aká je vôbec možná. Ak sa vám zdá zábavné čítanie ako Marcus vybabral s kamerami na analýzu chôdze pomocou kamienkov v topánkach, pomyslite si, aké by to bolo super, byť prví na svete, kto na také niečo príde.

Pracovať v oblasti bezpečnosti znamená vedieť veľa o technike. Mohlo by to znamenať, že sa treba vyznať v počítačoch a sieťach, alebo v kamerách a ich fungovaní, alebo v chémii detekcie bômb. Ale v skutočnosti ide o stav mysle. Ide o spôsob myslenia. Marcus je vynikajúci príklad takéhoto spôsobu myslenia. Vždy hľadá podmienky, za akých bezpečnostný systém zlyháva. Stavím sa, že by nedokázal vojsť do obchodu bez toho, aby sa nezamyslel nad tým, ako by sa tam dalo kradnúť. Nie, žeby to uskutočnil – je rozdiel medzi znalosťou, ako poraziť bezpečnostný systém a skutočným činom – ale vedel by, ako na to.

A takto myslia aj odborníci na bezpečnosť. Neustále študujeme bezpečnostné systémy a to, ako sa dajú obísť; nedá nám to.

Tento spôsob myslenia je dôležitý bez ohľadu na to, na ktorej strane zabezpečenia sa nachádzate. Ak vás najmú, aby ste navrhli obchod, kde sa nedá kradnúť, musíte vedieť ako sa kradnúť dá. Ak navrhujete kamerový systém na analýzu chôdze, musíte počítať s ľuďmi, ktorí si do topánok strkajú kamienky. Pretože inak nenavrhnete nič naozaj užitočné.

Skúste teda niekedy, počas obyčajného dňa, na chvíľu sledovať bezpečnostné systému okolo seba. Pozrite si kamery v obchodoch, kde nakupujete. (Zabraňujú zločinnosti alebo ju len posúvajú k vedľajším dverám?) Všimnite si, ako fungujú reštaurácie. (Ak platíte až po jedle, prečo viac ľudí proste neodchádza bez platenia?)

Všimnite si bezpečnosť na letisku. (Ako by ste dostali na palubu zbraň?) Pozerajte, čo robí úradník v banke. (Bankové systémy sú určené práve tak na to, aby zabránili zamestnancom kradnúť, ako na to, aby ste nekradli vy.) Sledujte mravenisko. (Hmyz je celý o bezpečnosti.) Prečítajte si Ústavu a všimnite si všetky spôsoby, akými zaručuje bezpečnosť občanov proti vláde. Všímajte si semafory a zámky na dverách a zabezpečenie v televízii a v kine. Príďte na to, ako fungujú, pred čím chránia a pred čím nie, kde sú ich slabiny a ako by sa dali zneužiť.

Ak to budete robiť dosť dlho, zistíte, že o svete rozmýšľate inak. Začnete si všímať, že mnohé bezpečnostné systémy vôbec nerobia to, čo tvrdia, a že mnoho z našej národnej bezpečnosti sú vyhodené peniaze. Pochopíte, že súkromie je pre bezpečnosť oporou, nie naopak. Prestanete si robiť starosti s vecami, s ktorými si robia starosti iní a začnú vás znepokojovať veci, na ktoré iní ani nepomyslia.

Niekedy si všimnete niečo, čo si nikto pred vami nevšimol. A možno prídete na nejaký nový spôsob, ako prelomiť bezpečnostný systém.

Len pred niekoľkými rokmi ktosi vynašiel phishing.

Často žasnem, aké ľahké je prelomiť niektoré renomované bezpečnostné systémy. Je na to množstvo dôvodov, ale tým najdôležitejším je fakt, že je nemožné dokázať, že čosi je bezpečné. Jediné, čo môžete spraviť je snažiť sa prelomiť to – ak sa to nepodarí, viete, že je to dostatočne zabezpečené, aby udržalo vonku *vás*, ale čo s ľuďmi chytrejšími ako vy? Každý dokáže vymyslieť systém natoľko silný, aby sa sám cez neho nedostal.

Zamyslite sa nad tým na moment, pretože to vôbec nie je samozrejmé. Nikto nie je kvalifikovaný na analýzu svojho vlastného systému, pretože návrhár a analytik by boli tá istá osoba s tými istými obmedzeniami. Systém musí analyzovať niekto iný, pretože ten má byť bezpečný pred vecami, ktoré návrhárom ani nenapadli.

To znamená, že každý z nás musí analyzovať návrhy iných ľudí. A prekvapivo často ich niekto z nás prekoná. Marcusove neplechy nie sú vôbec pritiahnuté za vlasy; takéto veci sa stávajú neustále. Choďte na sieť a vyhľadajte si „bump key“ alebo „Bic pen Kryptonite lock“; nájdete tam niekoľko naozaj zaujímavých príbehov o zdanlivo robustných bezpečnostných systémoch, ktoré sa dali prekonať pomocou veľmi jednoduchých techník.

A keď sa také niečo stane, určite to publikujte na internete. Tajnostkárstvo a bezpečnosť nie sú to isté, aj keď sa to niekedy

môže zdať. Iba zlá bezpečnosť sa spolieha na utajenie; dobrá bezpečnosť funguje aj vtedy, ak sú jej detaily verejne známe.

A publikovanie slabých miest donúti bezpečnostných dizajnérov navrhnúť lepšiu zabezpečenie a bezpečnosť všetkých nás sa zlepší. Ak si kúpite bicyklovú zámku Kryptonite, ktorá sa dá otvoriť Bic penom, tak za svoje peniaze nedostanete veľmi dobré zabezpečenie. A rovnako, ak skupinka šikovných detí dokáže poraziť protiteroristické technológie DHS, tak zrejme proti skutočným teroristom budú veľmi neúčinné.

Vymeniť súkromie za bezpečnosť je už dosť hlúpe; nedostať pritom nijakú poriadnu bezpečnosť je ešte hlúpejšie.

Takže zatvorte túto knihu a choďte. Svet je plný bezpečnostných systémov. Hacknite jeden z nich.

Bruce Schneier
http://www.schneier.com

&&&

&&&

Bibliografia

Žiadny spisovateľ nezačína z ničoho – všetci sa zúčastňujeme toho, čo Isaac Newton nazýval „stáť na pleciach gigantov.“ Všetci si požičiavame, plienime a remixujeme umenie a kultúru, vytvorené naším okolím a našimi predchodcami.
Ak sa vám táto knižka páčila a chcete sa dozvedieť viac, existuje množstvo prameňov na ktoré sa môžete obrátiť online, alebo v knižnici či v kníhkupectve.

Hackovanie je fascinujúci predmet. Každá veda spočíva v oboznámení ostatných s tým, čo ste urobili tak, aby to mohli overiť, učiť sa z toho a ďalej to zdokonaliť. Tento proces je princípom hackovania, takže sa na túto tému dá nájsť množstvo publikovaných vecí.

Bruce Schneier: "Secrets and Lies" (Wiley, 2000) a "Beyond Fear" (Copernicus, 2003) knihy, umožňujúce laikovi pochopiť otázky bezpečnosti a kriticky sa nad nimi zamýšľať. Jeho "Applied Cryptography" (Wiley, 1995) je autoritou pre pochopenie kryptografie. Bruce má vynikajúci blog a mailing list na schneier.com/blog.

Ako mnohé iné veci, aj tunelovanie cez DNS je reálne. Dan Kaminsky publikoval detaily v r. 2004.

Guru "občianskeho žurnalizmu" Dan Gillmor napísal fantastickú knihu, "We, the Media" (O'Reilly, 2004).

Ak sa chcete dozvedieť niečo a hackovaní RFIDov začnite s článkom Annalee Newitzovej "The RFID Hacking Underground"

(www.wirednews.com/wired/archive/14.05/rfid.html) vo Wired Magazine. "Everyware" od Adama Greenfielda (New Riders Press, 2006) popisuje nebezpečenstvá sveta RFIDov

Bruce Sterling napísal prvú veľkú knihu o hackeroch a zákone "The Hacker Crackdown" (Bantam, 1993), ktorá bola mimochodom prvou knihou veľkého vydavateľstva vypustenou súčasne aj na Internete. Kópie sa dajú nájsť na mnohých miestach, napr. stuff.mit.edu/hacker/hacker.html alebo aj v Archive.org. Práve táto kniha ma priviedla k Electronic Frontier Foundation, kde som mal tú možnosť štyri roky pracovať.

Electronic Frontier Foundation (www.eff.org) je nezisková organizácia, ktorej cieľom je udržať Internet bezpečným miestom pre osobnú slobodu a slobodu slova. Jej členovia sú najefektívnejšími bojovníkmi za slobodu a každý sa k ich zápasu môže pridať tým, že sa zapíše do ich mailing listu.

EFF má obrovskú webstránku plnú úžasných informácií pre širokú verejnosť, podobne ako American Civil Liberties Union (aclu.org), Public Knowledge (publicknowledge.org), FreeCulture (freeculture.org), Creative Commons (creativecommons.org). FreeCulture je medzinárodné študentské hnutie, ktoré aktívne regrutuje mládež, aby si zakladala miestne pobočky.

Mnohé webstránky sa venujú správam o zápase za kybernetické slobody, ale málokto to robí s takou vervou ako Slashdot, "News for Nerds, Stuff That Matters" (slashdot.org).

A, samozrejme, *musíte* navštíviť Wikipédiu. Len jedno upozornenie: nemôžete si nekriticky prezerať len heslá. Veľmi dôležité je pozrieť si aj Históriu a Diskusiu, aby ste videli, ako sa k súčasnej podobe článku dospelo, aby ste pochopili

protichodné uhly pohľadu a sami sa rozhodli, komu dôverovať.

Ak sa chcete dostať k nejakým *skutočne* zakázaným poznatkom, mrknite si Cryptome (cryptome.org), najúžasnejší archív utajovaných, potlačených a vyslobodených informácií na svete.

Suverénne najlepším literárnym opisom histórie kryptografie je Cryptonomicom od Neala Stephensona (Avon, 2002). Stephenson v ňom rozpráva príbeh Alana Turinga a nacistického stroja Enigma formou napínavého vojnového románu, od ktorého sa nedá odtrhnúť.

Pirátska Strana je skutočná a prekvitá vo Švédsku, Dánsku a najnovšie, vďaka IPREDu sa rýchlo šíri do mnohých ďalších krajín Európy.

Abbie Hoffman a Yippies sa skutočne pokúšali levitovať Pentagon, hádzali peniaze do burzy a pod. Abbieho klasika „Ukradni túto knihu“ je znova v tlači a na sieti sa dá nájsť v podobe kolaboratívneho wiki (stealthiswiki.nine9pages.com).

Táto knižka by nemohla vzninúť, nebyť Orwellovho prevratného "1984," jedného z najlepších románov o skorumpovaní a skazení sa spoločnosti. Dnes je slovo „orwellovský“ synonymom všadeprítomného špicľovania, doublethinku a mučenia.

&&&

Poďakovanie

Táto knižka vznikla vďaka mnohým spisovateľom, priateľom, mentorom a hrdinom.

Hackeri a cypherpunkáči: Bunnie Huang, Seth Schoen, Ed Felten, Alex Halderman, Gweeds, Natalie Jeremijenko, Emmanuel Goldstein, Aaron Swartz

Hrdinovia: Mitch Kapor, John Gilmore, John Perry Barlow, Larry Lessig, Shari Steele, Cindy Cohn, Fred von Lohmann, Jamie Boyle, George Orwell, Abbie Hoffman, Joe Trippi, Bruce Schneier, Ross Dowson, Harry Kopyto, Tim O'Reilly

Spisovatelia: Bruce Sterling, Kathe Koja, Scott Westerfeld, Justine Larbalestier, Pat York, Annalee Newitz, Dan Gillmor, Daniel Pinkwater, Kevin Pouslen, Wendy Grossman, Jay Lake, Ben Rosenbaum

Priatelia: Fiona Romeo, Quinn Norton, Danny O'Brien, Jon Gilbert, danah boyd, Zak Hanna, Emily Hurson, Grad Conn, John Henson, Amanda Foubister, Xeni Jardin, Mark Frauenfelder, David Pescovitz, John Battelle, Karl Levesque, Kate Miles, Neil and Tara-Lee Doctorow, Rael Dornfest, Ken Snider

Mentori: Judy Merril, Roz and Gord Doctorow, Harriet Wolff, Jim Kelly, Damon Knight, Scott Edelman

Ďakujem vám všetkým, že ste mi umožnili premýšľať a písať o týchto veciach.

Preklad neprešiel jazykovou ani gramatickou úpravou